AUM

Sree Jeeva Yatra.

BY

Sreemathi

Kanchanapalli Kanakamma

PUBLISHED BY

PANGANAMALA. TIRUMALA.
JAGANNADHA RAO.

PRINTED AT THE

SREEHARI PRINTING WORKS, MADRAS.
1925.

Price Rs. 3-8-0] [Postage Extra.

శ్రీరస్తు

శ్రీ భాష్యాయనమః.

శ్రీజీవయాత్ర.

శ్రీమతి

కాంచనపల్లి. కనకాంబా ప్రణీతము

పంగనామాల తిరుమల జగన్నాథ రావుచే ప్రకటితము.

చెన్నపురి.

శ్రీహరి ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము.

౧౯౨౫

వెల. రూ. ౩-౮-౦.] [తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము.

విజ్ఞాపనము

క॥ ఎక్కువమక్కువఁ బెంచిన
కక్కిసచ్ఛాంతినొసఁగు కనకాంబరునిన్
మ్రొక్కి భజించెద నతఁడే
దిక్కగు నిక్కముగ మాకు స్థిరసంపదలీన్ ॥

క॥ అబ్బమ్మకు మాకందఱ
కబ్బయగున్ వేంకటేశుఁడతని చరితనా
గబ్బంబచ్చొత్తించుట
కుబ్బఁడె యెవఁడేని పరమునొందెదు వేడ్కన్ ॥

క॥ ఘనతేజోమానంబుల
ధనసంపూర్ణతను రామదాసులఁ బ్రోవన్
గనకము కనకమనిజముగఁ
గనకాంబసుతోడిపుట్టుఁ గాంచిన కతనన్ ॥

ఆ. వె॥ "చెట్టుక్రిందపక్షి జీవుండు పైనున్న
పక్షి నాత్మఁ జూడఁ బైకి నెగురఁ
దథ్యమాత్మ యొకఁడు తానునీడ యటంచుఁ
దెల్పు జీవయాత్ర కల్పనగము.॥"

క॥ వినిపింపఁగ బ్రహ్మోత్సవ
మునసీకృతి బ్రాహ్మణముఖమున శ్రీపతికిన్
బనివడి యచ్చొత్తించుటఁ
గనినన్ బొరపాటు దిద్దఁగలరు మహాత్ముల్ ॥

2/11, ఆలంగత్తపిళ్ళె వీధి,
తిరువలిక్కేణి, మద్రాసు.

పం॥ తిరుమల జగన్నాథ రావు,
సంపాదకుఁడు.

శ్రీ రామ

శ్రీ జీవయాత్రయనుమహాప్రబంధమును జూచితిని. అందుఁ గల "పదానాం సౌభ్రాత్రాదనిమిషనిషేవ్యం శ్రవణయోః" అను రీతినిఁబడసౌభ్రాత్రలాలిత్యములను గణయతిప్రాసలక్షణ పూర్తిని నమృతతుల్యార్థపౌష్కల్యమును "సారవద్విశ్వతోముఖమ్" అను రీతిననేకార్థప్రదత్వమును "అస్తోభమనవద్యంచ" యనురీతిని నిరర్థకపదరాహిత్యనిర్దుష్టతలను నపూర్వాతివిచిత్రకథాసందర్భమును జూడఁగ "నిస్సారసరస్వతీ" "ననువ్యాసప్రాచేతసపరిషదర్హాక్వచిదియం సుధాసిక్తాసూక్తి స్స్వయముదయమన్విచ్ఛతిజనే" యనురీతిని నాపద్మభవునిరాణియతివిలాసంబునతానైయీవిదుషీరత్నము శ్రీమతి కాంచనపల్లి కనకాంబముఖారవిందమునుండి యావిర్భవించినట్లు తోఁచుచున్న దేగాని లోకరీతిగ విద్యాభ్యాస మొనర్చుటచే నీ కవయిత్రి రచియించిన ప్రబంధముగాదనఁగాఁ గేవలమా సరస్వతీ ప్రసాద మేయీగ్రంధరచనాముఖ్యకారణమని నానమ్మకము.

విద్వాన్. సేనాపతినరసింహాచార్యః.

నిజాం దేశస్థ కురుట్లగ్రామం 13-9-1925	}	వేదాంతద్వయవర్ధినీ సంస్కృతపాఠశాలా శ్రీరామ స్థాపకః

— శ్రీమత్పరదేవతాయైనమః —

శతావధానులు బ్రహ్మశ్రీ చెళ్లపిళ్ల వెంకట శాస్త్రిగారిచే

రచియింపఁబడిన జీవయాత్రా ప్రశంసా

ప ద్య ర త్న ము లు

ఉ॥ భారతఖండమందుఁ బ్రభవంబునుగాంచినమాత్రదేహికిం |
గారవుఁగబ్బమల్లిననుగాకమఱొక్కటిఁగట్టినన్ బహి |
స్సారముతోఁబనేమియది శాంతినొ దాంతినొ యంతరార్థవి |
స్తారముచేతఁదెల్పుటయెతత్త్వముగాఁగనుపట్టునెల్లెడన్ ॥

సీ॥ భారతమెన్నాళ్లుపఠియించినను దాని
సారంబుతుదకు మోక్షంబుగాదె |
భాగవతంబెంతగాగమనించిన
దానిసారముపరతత్త్వమకద
రామాయణంబెంతగామదినెంచినఁ
సారంబుముక్తిప్రశస్తియకద
ఎన్నిపురాణములెంతశోధించినఁ
దేలుసారంబొక్కదేవుఁడకద॥

గీ॥ అటవిసంద్రంబుఋతురాజులయ్యానంగుఁ
డల్లచందురుఁడలమలయానిలుండు
వర్ణ్యమనుకొనువారుకావ్యపరమార్థ
మెఱుఁగలేనిపండితులంటయేధ్రువంబు ॥

తే. గీ॥ అర్థవాదముగాఁగ పదార్థ మొకటి
యున్నదియు లేనిదియు పట్టియొక్క విషయ
మునకై కవులెల్ల శ్రమచేసి మనకు పరము
ముఖ్యమని బోధచేసిరి మునులు మొదలు ॥ ౩

ఉ॥ ఇంతవచింపనేల కడు నేవమునంజనుజార తాపరి
శ్రాంతికి గోపకామినుల స్వాంతముల్ గుఱిచేసి దానవిం
తింతనరాని ముక్తిపద మే కదసారముగాఁగఁ దేల్చెన [టీకా
శ్రాంతము వ్యాసమౌని పలుచన్ మఱియొండు గణింపనే

తే. గీ॥ ఒకటి చెప్పుచు మఱియు నింకొకటి దెల్పు
టన్న మనవారికిది సహజానుభావ
మైనసా త్తనుకొందమియ్యర్థ మందు
యిమిడియుండెను వేదములింత నిజము ॥ ౫

మ॥ ఇది యిట్లుండఁగఁ గొంతమంది తమకెందేఁ బ్రీతియౌ దానికా
స్పదమౌనట్టుల గ్రంథసారమును సంపాదింపఁగా నెంచి త
త్పదవాచ్యంబుగఁ గబ్బముల్ నుడివి తత్త్వజ్ఞత్వముల్ జాటి నె
మ్మదికిన్ శాంతిఘటించిరిట్టివిల సంభావింప సత్యల్పముల్ ॥ ౬

క॥ ఆకృతుల కేమి మఱి యీ
యాకృతులకు నేమి కర్తలెల్లఁ బురుషులై
రే కాని స్త్రీజనులలో
నేకొంచెము కాని లేమి యేమొ ల్లెడలన్ ॥ ౭

ఉ॥ కారణమేమనంగ మన కాలమునందు నెకాక మున్న సం
సారిఁ గులాత్మసంసరణసాగరమీఁదుటయుం బెగానివి
ద్యారమణీమణీహృదయతత్త్వమెఱుంగుటయందు లేశముం
గూరుప రైరి సేసుపును గోటికినొక్క తెయున్న సేమగుఁ॥ ౮

ఉ॥ కోటికిగాదు నూటికనుకొందము పోయిన దేమియట్లువి
ద్యాటనమాచరించినను నందుఁ గవిత్వముఁ జెప్పదగ్గవా
క్పాటవమున్నవారెవరు? పాండితిగల్గినఁ గల్గుఁగాక త
త్పాటవమబ్బ నేమియగుఁ దత్పదవిజ్ఞత సాధ్యమెట్లగుఁ॥ ౯

చ॥ వెనుకటికన్న నేఁటి పృథివిన్ విమలీమణు లెచ్చుగాఁగనుం
డినయది నిక్క మేయటు ఘటించిన ఖ్యాతభవంబు వ్యర్థమై
పనుపడు విద్దెలన్ జోనిపి పాడొనరించె నెకాని బాగు చే
సినయది లేదు నామదికిఁ జేయనిపించెడు వారిపోకడల్ ॥ ౧౦

తే. గీ॥ ఇట్టి మన్భిక్షు కాలమం దెపుడొ పూర్వ
ముపనిషత్తులవినఁబడు నువిదలతల
మానికంబులఁబోలెడి మగువయొక తె
పుట్టి మనభారతీయుల పుణ్యమనఁగ ॥ ౧౧

చ॥ కలిమికి తానకంబయిన కాంచనపల్లికులంబునందు గాం
తలతలమానికంబయి తనర్చెడిరంగమకుర్ మహాతపః
కలితుఁడు రంగనార్యునకు గాదిలి కూతురుగా జనించె జ్ఞా
నులకునునక్కజంబు మది నూల్కొనఁజేయు వెలంది పేరిమిన్

తే. గీ॥ ఆపేనామంబుకనకమ్మయల్లజ్ఞాన
వతికి బాల్యమ్మునన దైవవశతసంస
రణపుమూలంబుభర్తస్వర్గతికిఁబోయె
భాగ్యవశముతప్పింప నెవ్వరివశంబు ॥ ౧౩

క॥ ఇలఁగలతరుణులకిదిదు
ర్బలతాహేతువనియెల్లవారెఱిఁగినదే
తొలిబామునగలవిజ్ఞా
నలవంబునకనకమకుమునము చెడదయ్యెన్ ॥ ౧౪

క॥ ఆపదలనిసంపదలని
ప్రాపించినయపుడుదుఃఖపడిసుఖపడితా
నీపాడుసంసృతినిఁబడి
యేపామరుఁడేఁ బరమీదంగలఁడే ॥ ౧౫

క॥ ఆపదసంపదసంపద
యాపదగాఁదలచునట్టియనఘులులవముం
దాపంబన్నదియెఱుఁగఁక
సోపానములన్ ఘటింత్రుసుఖభూమికకున్ ॥ ౧౬

క॥ ప్రకృతముమనకనకాంబకు
వికలతకున్ హేతువైనవిధురతవిద్యా
ధిక్కృతికిసాధనమయ్యెన్
ముకురమున లెనదియుజ్ఞానమూలముఁదెలిపెన్ ॥ ౧౭

క॥ కలిగినజ్ఞానప్రతతికి
బల మొసఁగెన్ గురులఁగొలిచి చివడసినవిద్యా
విలసనమది యేతుదకి
మ్ములసీపోత్తమ్ముగాఁగఁ బొడమెన్ బుడమిన్॥ ౧౮

ఉ॥ పోత్తములెన్ని యోగలవపూర్వవిశేషములందునందువి
ద్వత్తములైనవారలకుఁ దద్దయుబోధ్యములౌచునుండునీ
విత్తముగల్గుపోత్తములుపృథ్వినిమృగ్యములౌటదీనికిన్
విత్తములైనవారలువివేకము మైనతిసేయుటొప్పగున్॥ ౧౯

ఆ. వె॥ పేరుజీవయాత్రధోరణిసరళంబు
తప్పుగానరాదు తత్వమెల్ల
యెడలవేద్యమిట్టియెడదయేసాధ్వికిఁ
గలుగుఁబున్నెమెంతొ సలుపకున్న॥ ౨౦

ఉ॥ ఈయమపాండితీగరిమమీయమజ్ఞానవిశేషమీమహా
ధీయుతురాలివర్తనవిధేయతయోగ్యతనీతియుక్తియాం
గ్లేయకళాప్రపుష్టిశమలీమసకార్యపరాఙ్ముఖత్వమున్
ధీయుతులెవ్వరిన్ గనినఁదెల్లముగాఁబొడకట్టుసర్వమున్॥ ౨౧

ఉ॥ కావునవిస్తరింపక యికన్ విరమించెదఁగబ్బమిద్దిస
ద్భావులకున్ ముదంబిడుచుభావికలార్థులభాగ్యరాశియై
యీవిపులన్ యశమ్ముగనియెల్లెడలన్ జయమందుగాక యీ
కోవిదురాలిపుట్టువునకున్ ఫలమబ్బెడిగాతఁబూర్ణమై॥

చెళ్లపిళ్ల వెంకటశాస్త్రి శతావధాని

9-[illegible]-1925 శ్రీరామ.

బ్రహ్మశ్రీ కవిరాజు శ్రీపాద. కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే రచి
యింపఁబడిన జీవయాత్రా ప్రశంసాపద్య రత్నములు

ఉ॥ కాంచనపల్లివంశమునఁ గాంచన మైత్రగురంగమూర్తికిన్
గాంచనగంధిరంగమకుఁ గాదిలికూతురు సద్గుణంబులన్
గాంచన మేయనంగఁ గనకమ్మయనంగను బేరుగాంచి వి
ద్యాంచితమూర్తియైన పరమాత్మమతిన్ సతిసన్నుతించెదన్॥

మత్తకోకిల॥
వింటిఁ గంటిఁ గవిత్వముం గడు వేడ్కమీఱ రచించువా
ల్గంటులన్ భువివారలెవ్వరుగాని యీ కనకాంబకే
వెంటనేని యుసాటి రారని వేవిధంబులఁ జెప్పగాఁ
నూఁటినాయమ జీవయాత్రమహోన్నతిన్ గనియుండుటన్॥

క॥ గీతాశాస్త్రము వెనుకన్
సీతారామాంజనేయ చిరసంవాద
ఖ్యాతగ్రంథంబిపుడీ
భూతలమున జీవయాత్రఁబోలుం బోగడన్॥ 3

ఉ॥ పద్యములెల్ల హృద్యములు పండితపామర వేద్యముల్ పవి
త్రోద్యమబోధకంబులననొప్పెడు నెప్పుడు నాత్మచింతయే
విద్యయటంచుఁ జెప్పు గుణవిశ్రుతురాలల కాంచనాంబ కా
వ్యోద్యముగా రచించిన మహోత్తరతత్త్వము జీవయాత్రలోన్॥

సీ॥ సంస్కృతాంధ్రంబులఁ సరణి యెల్ల నెఱింగి
విదుషీమణిత్వంబు వెలయఁగాంచి
పురాణవిద్యావిశేషోచితత్వంబది
సాకల్యముగ నేర్చి సొంపుగాంచి
చెన్నపురంబునఁ శ్రీకళాశాల నాం
ధ్రమునను పాధ్యాయితను వహించి
సద్గామినరుగాఁగ నెన్నుకోఁబడుచుండి
తనదు వైదుష్యంబుఁ దనరఁ జేసి॥

గీ॥ పెక్కుగ్రంథములను వ్రాసి పేర్మిఁ గాంచి
సతతపరమార్థచింతయే సద్వ్రతంబు
గాఁగ నిష్ఠాగరిష్ఠయై కాంతిగాంచు
వినుతసద్గుణనికురుంబ కనకమాంబ॥ ౫

చ॥ యమకము వచ్చునట్టి సమయంబున భాగవతంబు పోలికన్
గమకము రీతులన్ గనిన కాలమునన్ మనువట్టులర్థచి
త్రము గలచోటులన్ వసువుదారిని భావగభీరతన్ హరి
క్రమము స జీవయాత్ర కుతుకంబు ఘటించుఁ గవీంద్రకోటికిన్॥

మ॥ మొదలుం బట్టిన దాదితుట్టతుదకున్ బోకంత యేఁ గొంకి పా
టొదవం జేయదు హాయిహాయి యనసై యొప్పించు నెప్పట్టునన్
బదసందర్భము బాలదండ గరిమం బాళింగు బాళిం జెడిన్
జదువం బూనిన జీవయాత్ర జగతిన్ సంతానముం బోలెడిన్॥ ౬

చ॥ సహజము పాండితీగరిమ సాధుతరంబు పురార్జితార్థముల్
సుహితము సర్వముఖ్యనుగు చొప్పున మెప్పొనగూర సజ్జనో
ద్వహన మొనర్ప నేర్పు మెయి వ్రాసిన కావ్యము జీవయాత్రతా
నిహపరసాధనంబగుచు నేర్పడు నెల్లజగంబులన్ బ్రభన్ ॥ ౮

తే. గీ॥ సాధుసమ్మతముగ నిట్లు సర్వమాన
వోపయోగముగాఁ దత్వముత్తమార్థ
బోధకంబుగఁ గనకాంబ పొందుపఱచె
నెల్లరకు దీన నానంద మెసఁగుఁగాత ॥ ౯

శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి

10-5-25 రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీరస్తు

శ్రీభాష్యాయనమః

విషయసూచిక.

ప్రథమోల్లాసము.

—: జీవాధికారము :—

విషయము. పుటసంఖ్య.

ద్వితీయోల్లాసము.

—: దేవాధికారము :—

శ్రీ రా మ.

శుద్ధపత్రిక.

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు.
2	14	కందమ్మిత్ర	కందమ్మిక
11	18	త్రోఁడ	తోఁడ
15	19	చిత్రఫలపుష్ప	చిత్రపత్రఫలపుష్ప
17	2	ఆతండున	ఆతండును
19	11	యుండిరి	యుండెను
19	13	వారినెల్ల	వారికెల్లర
20	16	నావుడన్నంభట్టు	నావుడునన్నంబట్టు
23	2	యానతీయ	యానతిచ్చినన
24	15	భక్తుక	భక్తునక
27	6	గంగాదిస	గంగాలస
28	2	కర్ణికాంత	కర్ణికార
29	3	నూతము	నూఁతము
33	21	మేకాంత	మేకాంతం
41	3	లంత్రి	లక్రి
42	1	మరచే	మఱచే
45	20	బ్రాహంగిఁ	బ్రాహ్మణి
47	1	హంసన	హంసను
48	13	యొసంగెద	యొసంగెద
59	5	న్రస్తు	ప్రసక్తు
61	31	వసాగర	భవసాగర
63	10	నాడునునీకృపఁ బడసినాడ	తిగదయ్యానీకృప బడసితయ్యా
69	3	మది	మదిఁ

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
70	6	నంశసయ	నసంశయ
72	5	మూకన్న	మూఁకన్న
73	12	గ్రథ	గ్రంథ
74	2	పంషతుఁడు	పండితుఁడు
79	14	నాకసై	నాకఁడై
81	16	సనుకురు	కముకులు
84	6	ఘనవిదిస్యలు	ఘనవిద్యలు
84	7	గీ॥	ఆ॥ వె॥
86	21	నిలిచినాఁడభక్తిఁ గొలిచినాఁడ	నిలుచువాఁడ భక్తిఁగొలుచువాఁడ
87	18	తదితరముతో	తదితరవిషయ
90	13	ప్రాప్తికి	ప్రాప్తికి
91	1	పరాయణు	పరాయణు
91	18	దానిచర్చింవ	దానిఁజర్చింప
96	2	భక్షింపగ	భక్షింపంగ
103	5	జవ్వవి	జవ్వని
104	17	తే॥	ఆ॥ వె॥
105	19	శృంగారంబువ	శృంగారంబున
107	3	పెద్దిరిక	పెద్దఱిక
108	9, 10	ఆలించు, చాలించు	ఆలింపు, చాలింపు
113	7	ఛీ	చీ
114	4	స్వాత్మ	స్వగురు
114	16, 17	పంక్తులమధ్య	నిరంజనుఁడు జయంతమునకరుగుట
[illegible]	2	మేనో	మేనా
	12, 13	పంక్తులమధ్య	నిరంజనునకు రాజశేఖరోపదేశము

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
126	3	నందబిచ్చు	నందంబిచ్చు
131	16	దూరబోను	దూఱఁబోను
151	1	పాత్రను	పాత్రల
151	11	పేరొందు	కేళొందు
152	19	వాత్మ	నాత్మ
167	3	పక్తి	పంక్తి
167	18	బునట్లు	బున్నట్లు
170	14	రొయుంగ	రొయుఁగున
175	14	చెడుఁజే	చెడఁజే
179	2	జీవుడా	జీవుఁడా
180	12	మహులుఁడ	మహాలుండ
181	3	లీలలగ	లీలగ
181	8	గడుచుణ	గడచుణ
184	15	దొఁచమి	దోఁచమి
185	13	ఆత్మ	ఆత్మ
186	4	కల్గ	కల్ల
189	2	ర్జింవగ	ర్జింపఁగ
182	17	స్వస్వ	స్వస్వ
189	18	లోలుకుల	లోకుల
191	6	కత్యాయని	కాత్యాయనీ
191	6	కంజంబాకల	కంజంబుల
192	4	ప్రాణ	ప్రాణద
193	5	పృష్ణ	పూష్ణ
199	12, 13	పంక్తులమధ్య	నిరంజనుఁడగురులోగమును స్మరింపుట
209		మూర్తులు	మూర్తులను

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
216	16	రింప	రింపు
217	13	జెంద్రుఁడుఁ	జంద్రుఁడుఁ
219	1	సాకస	సాహస
219	8	సదసామ్మతి	సదసన్మధు
223	11	స్వోక్తి	సూక్తి
272	6	నీచుఁజాప	నీచుపాప
320	18	మార్జింగుట	మార్జించుటసత్
232	13	స్వోక్తి	సూక్తి
233	10	శృగా	శృంగా
233	20	దీనిఁ	దీనఁ
236	18	సత్సేవయు	సాంబార్చన
237	8	తెలుపవె	దెలుపవె
239	10	చదుపు	చదువు
241	22	బోటుల	బోఁటుల
244	16	సైక్యంమందు	సైక్యమందు
248	18	సిరసం	స్థిరసం
250	14	సంసారబ	సంసారంబ
251	1	పెంర	పెంట
256	2	నడపడి	నడత
265	13	శాంతిని బెంచు	శాంతిఁబెంచు
266	16	శాపుచుందురు	శాపఁజూతురు
267	3	నూటి	మూటి
267	20	కృపచూ	కృపఁజూ
269	18	స్వామి	స్వామి
280	7	బలికినాఁడ	బలుకువాఁడ
281	6	కసుగలవాటు	రసఁగలవాఁటు

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
284	19	జనులకెనిర్భాగ్య	పులనెల్లశ్రేష్ఠ
290	2	సవ్వడు	నెవ్వఁడు
290	20	సత్యమె	న్యాయమె
292	8	నళిన	నాళీక
295	7	ంవుగాము	లఁగావుము
302	19	దాఁటెడు	దాఁటెడు
305	8	యేలుకో	యేలుకో
308	12	ఁగెలుచు	గెలుచు
319	14	[illegible]	భక్తి
320	10	నప్లు	నయటు
350	17	కేనద	శ్రీశ్రీల
362	14	మేంతిమ	మంత్రిమ
364	11	తనతోం	తనతోడ
371	19	చిత్తికవు	చిత్తగింవు
379	17	పెంచుచు	పెంపుచు
383	11	వేర	వేఱ
383	20	మగుకిప	మగుఁగవ
399	20	ద్వద్వంబు	ద్వంద్వంబు
407	12	ముదమునా	ముదమునవా
415	3	సదమల	సదసుల
417	17, 18	పంక్తులమధ్య	శాంతివచనము
418	16	హృదయాష్ఠ	హృదయాబ్జ

N. B. తద్ఘులు-తజ్ఞులుగను నీముద్రణంబున వకారసకారములకును, పకారవకారములకును భేదము స్పష్టముగాఁ గనఁబడమిఁ జేసినను సందర్భానుసారముగ దిద్దుకొన ప్రార్థితులు,

అనుబంధము.

పుట.	పంక్తి.	తప్పు	ఒప్పు.
2	19	బగుటకుఁ	బగుటకు
4	8	పెంచఁగ	పెంచుఁగ
24	16	గలుగకేయుగద	గలుగఁజేయుఁగద
29	6	హరినిబద్మ్రా	హరినిఁబద్మ్రా
,,	16	యుగాతప్రతి	యుఁగాతఁబ్రీ
,,	17	మెసిఁ	మెది
36	10	ణంబుఁగా	ణంబుగా
36	5	నిడుకోని	సందిడి
41	17	గాంచి	కాంచు
45	4	జుఁమి	ఁజుమి
47	3	కితర	కిఁదర
49	4	న్నబట్టి	న్నఁబట్టి
53	5	ష్ణ్రకిత	ష్ణ్రిపిఁద
56	1-2	ఫలముగుతె	ఫలముగుఁదె
57	14	ఎల్లే పోనీ	ఎల్లెఁబోనీ
72	11	చేఁత	చేత
74	14	లరుగమి	లఱుగమి
79	19	కయుగుందు	కయుకుందు
86	11	మునతనయు	మునుఁదనయు
89	10	మా!రామేశా	మారామేశా
90	9	చరాణా	చరణా
91	12	పాడమూపు	పాదమూపు
,,	20	లినతద్బిన్న	లినఁదద్బిన్న
103	8	గొర	గొఱ
,,	12	కర్మసలిపి	ధర్మమందు

106	12	మాతులికి	మాఁదురికి
107	10	భాసించు	భాసిల్లు
113	15	వడకె	వడఁకె
116	4	కర్తవ్యమసి	ఁదుస్త్యమసి
123	12	[illegible]	[illegible]
132	15	త్రుటిసి	ప్రమసి
138	11	జనకుం	జనకును
145	9	క॥	గీ॥
146	5	దనిదు	దనుచు
148	3	బ్రహ్మతేజ	బ్రాహ్మణతేజ
155	2	జరిగెదు	జరిగెదు
156	15	గమనద	గమనధ
157	10	గతము	గతమ్ము
168	19	చవిన	గవిన
178	1	విషయము గతి	విషయము నుండి
,,	20	చేఁత	చేత
181	15	గాలోచిత	కాలోచిత
189	16	గడిచి	గడచి
196	15	ధర్త్రిఁబోగదేవళ్ళ	విధర్త్రిఁబోగదేఁగ్ళ
201	19	గడిపె	కడపె
210	19	మంద	ఁజేర
217	14	స్నేహపాత్రుఁడ	స్నేఁబాత్రుఁడు
220	16	దోఁచమి	దోచమి
230	9	క॥	గీ॥
236	12	వెట్లుఁదలి	వెట్లుతెలి
237	18, 19	పుణ్యాత్ములు...తవకు	ఁబుణ్యాత్ములు . . . దవకు
239	16	మహానీయా	మహానీయా
250	7	ప్రాజ్ఞత	ప్రాప్తియ

254	11	తోఁవ	తోవ
259	1	ప్రీఘ్ర	శీఘ్ర
264	11	మూతైన	మూఁతైన
265	8	విషము	గరిటె
,,	18	శాంతినిబెంచు	శాంతిఁబెంచు
266	14	పరిమతీ	పరమతీ
278	9	సజనియుం	మునిజనిం
300	11	గడిచిరి	గడచిరి
302	14	బూ॰ాకములు	బూటకములు
314	18	తాదక్కుల్	తాఁదక్కుల్
322	1	శుద్ధమైన	శుద్ధమయిన
326	7	కష్టముల్	నష్టముల్
,,	9	పోకలఁ	పోకలుఁ
333	4	నిజ	జని
338	12	కల్బన	కల్పన
343	18	సద్గురుడు	సద్గురు
345	9-10	[illegible]	
355	5	వెదకి	వెదకి
368	16	గురిగా	గుత్తిగాఁ
376	10	రీతిత	రీతిఁద
380	4	విప్రవరా	విప్ర!కారిఁ
383	3	బజారు	[illegible]
388	8	కుండున	కుండును
390	20	హరినిసెంచు	హరిసెంచు
403	18	[illegible]	వాణిం
413	8	దోఁచని	దోఁచని
414	1	గోమయముఁ	[illegible]
424	5	క్రిందు	క్రింది

శ్రీ రా మ.

క॥ సాధులువినిచినశ్రీహరి
గాధలుబోధలునుగాఁన్యాకల్పనముననా
రాధనమొనరిచివేఁకల
నాధునిసంప్రీతుఁజేసి నడపెదయాత్రన్ ॥

శ్రీ రా మ.

శ్రీరాము.

శ్రీభాష్యాయనమః. శ్రీవేంకటేశాయనమః.

శ్రీశారదాగురుభ్యోనమః. శ్రీమత్పరాభట్టారికాయైనమః॥

పీఠిక.

గణపతికిని వాణికి
శ్రీగౌరీపతికి భక్తశేఖరగతికిన్
శ్రీగరుడవాహనునకున్
శ్రీగురుమూర్తికిని భక్తి జేజేజేజే ॥ ౧

శ్రీరఘుకులసోమంసీ
తారామం జీవ దశరథాత్మజ మాద్యమ్
నారాకారం సకలా
ధారం వాయ్వాత్మజవరదం భజ సతతమ్ ॥ ౨

క॥ వరదుఁడు నాగాభరణుఁడు
పరమాప్తుఁడు యోగినుతుఁడు బ్రహ్మాంబచలా
కరుఁడును బిల్వప్రియుఁడగు
తిరుమలహరిహరుఁడుమమ్ముఁదీరముజేర్చున్ ॥ ౩

క॥ సంకల్పపంకజాతక
ళంకుఁడు జీవుండు కర్మలాంఛనుఁ డంత
శ్శంకోపార్జితదేహుఁడు
వేంకటపతిసర్వమనుచు విశ్వము మఱచున్॥ ౪

క॥ శేషాచలపతికిన్ స
ద్భాషలుగా భక్తికావ్యముల్ రచియింపన్
దోషంబుల నరయుట కవి
దోషాకరులకును జెల్లదు సకలభూషా ॥ ౫

క॥ కందము కందంబై యా
నందంబున నించు గురునినందనుల సదా
విందగుఁ గవిజనముల చెవి
కిం దగుఁ బరిపూర్ణబోధకే గురుమూర్తీ ॥ ౬

క॥ కందమ్ముల నందమ్మై
కందమ్మైనట్టి చిట్టికావ్యమ్మున నా
కందమ్ముల కందమ్మగు
చుం దనరెడు నీదుమూర్తిఁ జూచెద నెందున్ ॥ ౭

క॥ గురుమిత్రరుచిని దెల్పఁగఁ
బరమార్థమరందమొసఁగ భక్తాళికి మో
క్షరమానిలయం బగుటకుఁ
సరవిందంబయ్యె సహృదయహృదయము మారా ॥ ౮

క॥ గురుమిత్రచరణసేవా
చరణాతురశిష్యహృదయజలజము విచ్చున్
బరమార్థైకపరాయణ
వరభక్తాళి యమృతంబుఁ బడయుచు మెచ్చున్ ॥ ౯

ఉ॥ తిక్కనఘక్కియంద్రు కవిధీరుఁడునన్నయ పండితుండు తా
నొక్కినదించెనద్రురమణున్ గొని యాడఁగ బోతనందుర
మ్మక్కప్రపూర్ణభావమున వ్యక్తులభేదములున్న యారకా
ఫక్కినిబల్కుచంద్రు తలఁచన్ బుధకోటికి స్వాదనంబులే
చక్కనిఁబొఱుచున్నఁ గవిచంద్రులచంద్రిక యాట నేకమై
మక్కువగల్గఁ జేయునొగి మాన్యతఁ గాంచునుదత్త్వవృష్టిచేన్ ॥

ఉ॥ దేహివసించుదేహమున దీనునిభంగిఁ గృశించుచున్ నలో
నూహజనించు సద్గురునినుత్తముఁ గొల్వఁదదీయబోధచే
నీహనశించు యోగమున నెంతయు నంతివహించుభక్తితో
శ్రీహరినెంచు మించు భవసింధువు వేగఁదరించు రాముఁడై ॥

ఉ॥ కాంచనపల్లివంశమునఁ గాంచిరి రంగఁడు రంగమాంబయున్
గాంచనచేల నీకృపను గన్యలముప్వుర వారిలోనన
భ్యంచితరీతిఁ బ్రీతిఁ గనకమ్మని పేరిడినారు నామదిన్
నించిరి నీదుతత్త్వమువనిన్నను బ్రోవగఁ నిన్నుఁ జూపి చా
లించిరి జన్మముల్ మఱలలేవు భవాబ్ధినివారినీవ దాఁ
టించితి మేలుమేలు ప్రకటించెద నీచరితల్ బుధాళియా

లించి సుఖించి యెంచి యవలీలఁగసాధులలీల నిన్నుబూ
జించి తరించి శాంతినిభజించుచుఁ జల్లగఁజూచినన్ను దీ
వించి ముదమ్ముపెంచఁగఁ బవిత్రతగాంచెద లోననిన్ను ధ్యా
నించెద నేర్పువైభవము నీకృపదాఁటి సదామదిన్ వినో
దించెద సద్గురూత్తములఁ ద్వదీయపదాబ్జ మధువ్రతంబనై॥

గీ॥ దుష్టకీర్తనకాంతారదూరగమన
పాంసులయగు వాక్కుఁ బరిశుభ్రపఱుతు నీక
హరికథాలాపగంగ రంగమ్మతల్లి
హేమకల్పకవల్లి సాధ్వీమతల్లి॥ ౧౩

ఉ॥ రాముఁడుసద్గురుండు రఘురాముఁడుతండ్రిభవాబ్ధిదాఁటుచో
రాముఁడుకర్ణధారుఁడు విరామమునిచ్చునురాముఁడాత్మకున్
రాముఁడు సర్వకామదుఁడు రాజిలుసర్వముఁదానయాపరం
ధాముఁడు నిత్యరక్షనిజధర్మముఁబాయనిభక్తకోటికిన్॥ ౧౪

ఉ॥ కోరిభజించుసాధులకుఁ గోవిదులుజ్జ్వలపూర్ణతత్త్వమున్
సారపువాక్కులం దెలిపి శాశ్వతసౌఖ్యమునిచ్చిప్రోచుచున్
బారముఁజేరుసంతతము నపారకృపాకరదృష్టిచే సహ
స్రారమునందునిల్పఁగలరాప్తులసాటియెవండు ధారుణిన్॥ ౧౫

కం॥ బాల్యంబున నెట్టిలోహారి
కల్యాణ గుణములఁ బలుకఁ గలిగితి నవిసౌ
కల్యంబుగనేఁడిటగై
వల్యామృతపానకలనఁ బల్కెద భక్తిన్॥ ౧౬

క॥ అచ్చపుభ_క్తిని ధీరుం
డిచ్చరితముఁ జదువ ము_క్తియే సిద్ధించుఁ
సచ్చరితుల నడవడి గని
యుచ్చైఃపద మందుచుందు రు_త్తములెందుఁ ॥ ౧౭

క॥ అది గురుముఖాబ్జపదకా
ముది యాద్యగ్బోధసారపూరిత మోక్షా
స్పదమగుశ్రీహరికరుణా
ర్ద్రదృష్టిసంపూర్ణవృష్టి రహిఁదోడ్పడఁగ ॥ ౧౮

క॥ జీవుఁడు ము_క్తిం గనియెడు
త్రోవల నన్నింటి భ_క్తితో వర్ణింపం
గా వ్రాసెదఁ గావ్యంబు సు
ధీవర మానసగమన మదియ యొసరించుఁ ॥ ౧౯

కథాసంగ్రహము

క॥ అంబాతనయునిగజముఖు
లంబోదరువిఘ్ననాథులక్ష్మీగణనా
థుం బ్రహ్మపదవినిడిప్రో
వం బ్రార్థించెదనుభ_క్తవత్సలుసతముస్ ॥ ౨౦

ఆ-వె॥ పరమహంస వేద్య పదహంసకోజ్జ్వల
హంసయాన రాజహంసయాన
నలినభవునికొమ్మ నారాయణుని కోడ
లమ్మ లోకములకు నాత్మ మాకు ॥ ౨౧

శారదరాత్రి నిండుచందురుండు పండువెన్నెల గాయుచుండెను. సోమశిలాక్షేత్రంబునఁ గార్తికోత్సవదీపంబులు సహస్రంబులుగ వెలుంగుచుండెను. జనులు కోలాహలంబుగ హరహరమహాదేవ యనుచు సోమేశ్వరుందర్శించుచుండిరి. ఆలయమునంటి యిసుకతిన్నెలనడుమఁ దేటనీటితోఁ బినాకినీనది పాఱుచుండెను. అయ్యేటియొడ్డున దేవళమునకనతిదూరంబున వైదికజనంబులు సంజవేళల ననుష్ఠానంబులు సేయు ఱాతితిన్నెపై నొకయోగిని దీర్ఘాలోచనతత్పరయై యుండెను. అట్లొకింతసే పొంటరిపాటుననుండి తనలో "నెన్ని చదివిన, నేమి నేర్చిన, నెంతయున్న నేమిప్రయోజనము? చిత్తశాంతియు సానందమ్ము లేనిజన్మమ్ము వమ్ముగదా! ఈ సంసారదుఃఖసాగరంబుఁ దరించుమార్గం బేమి? గురుమూర్తికరుణలేక సుఖమార్గంబలవడదని పెద్దలంద్రు. నాకట్టి మహానుభావుదర్శించుసుకృతం బెట్లుసిద్ధించు. ఆపాదమస్తకంబుఁదపింపఁజేయు నీసందేహదావానలం బేఘనుఁడు తన బోధామృతవర్షంబున శాంతింపఁజేయునో కదా! అట్టివాఁడెందుండునో నాకేమియుం దోఁచకున్నది. భగవంతుండే నాకొక్కదారిఁ జూపవలయు" ననుకొనుచుండెను.

అత్తఱి జ్ఞానాంబయను బాలిక యొకర్తుక మెల్లనవచ్చి యానారీమణికి నమస్కరించి "తల్లీ నీ వెవ్వరవో నేనెఱుంగను. నీవు లక్ష్మివో! పార్వతివో! ఆ సరస్వతివో! నిన్నుఁజూచి

నాటినుండియు నీకుంబరిచర్య నొనరించుచు నీచెంతనుండిన నాకు సకలార్థంబులు సిద్ధించునని తోఁచుచున్నది. సోమేశ్వరుండును నిన్న స్వప్నంబునఁగనఁబడి నాకటులనానతిచ్చెను. నేను ప్రత్యహంబు సోమేశ్వరునకుఁ దోమాలియలు రచియించి సమర్పించుచుందు. నన్ను జ్ఞానాంబ యందురు. దాసురాలిం జేసికొను" మని ప్రార్థించె. అదివిని యాకాంతారత్నంబు "అమ్మా! నిన్ను జూచిన నాకును బ్రియంబుగలుగుచున్నది. నేనే గురుదర్శనంబు గాంక్షించుచుఁ జిత్తశాంతి గుదరక యున్నదాన, నీకేమియొనరింపఁగలుగుదు" ననియెను. అంత జ్ఞానాంబయు "తల్లీ! నీతోడన నేనుందును. వలదనకుము. ఇతర చింత లేదు. నీకుంగలుగు ఫలంబే నాకునుజాలును. చేకొను" మని యర్థించె. "ఇది దైవ యోగంబుగ నున్నది. నిన్నుఁ బ్రియంబునఁ జూతు నేనింతియు యిప్పుడు చెప్పఁదగినమాట" యని యాకాంతారత్నంబు పల్కుచుండఁ బైనుండి వాయువశంబున వీడిపడిన మబ్బు తునకయో యననొప్పు నొక్క హంసరాజంబా యంచయానచరణతలంబునకుఁ ప్రవ్రాలి మోమెత్తి మనుజభాషణంబుల "నవ్యనీరంబొల్లక తొలకరి చినుకులకై యెదురుచూచుచాతకంబుం బలె గురుబోధామృతమునకై తపించు నోసాధ్వీమణీ! నీకుశుభంబగు. ఏల చింతించెదవు. నీకుఁబరమేశ్వరియనుగ్రహంబున మనోరథసిద్ధి శీఘ్రంబ యగు" ననియె. ఆయంచలరాయని పలుకులాలించి యక్కాంతామణి యచ్చెరువంది "హంసరూపంబున నాకు శుభసందేశము

దెలుపనున్నపుణ్యమూర్తీ! నీ యాగమనప్రకారంబు నీ మాటల తెఱంగును నాకు నబ్బురపాటు నానందంబు గలిగించు చున్నవి దయగలదేని నామదిలోని కొదదీఱు త్రోవ నీ వెఱుంగుదేని నాకుం దెల్పు" మని యడిగెను. ఆహంసరాజంబు నాసతీమణి సమ్మానింపఁ జెంతనున్న తిన్నెపైఁ గూర్చుండి యిట్లని చెప్పఁ దొడంగె.

"అమ్మా! నీ తత్వజిజ్ఞాసకు మిక్కిలి యానందించితి. నీ వంటిమహానుభావకు నాయెఱింగిన యుత్తమవిషయంబుం దెల్పుటయె పరమధర్మంబు జన్మపావనకరంబుం గావున నేనిప్పుడొక్క వృత్తాంతంబు నీప్రయోజనంబున కనుకూలమగుదానిం బ్రకటింతు. సమాహితవై యాకర్ణింపుము.

శ్రీచరణ శ్రీశరణసేవాచరణపరాయణ సకల సరస సుకవి కేసరివిరాజితంబై భారతీక్రీడోద్యానంబునాఁ బరఁగుభరతఖండంబున నాంధ్ర దేశంబున శేషాద్రియను నొక్కమహీధరంబు గలదు. దానికాద్యంతంబులై యెఱమల నలమలలొప్పు. ఆ రెండుకొండలనడుమ సకల సంపదలచే విరాజిల్లు కళ్యాణపురంబను నపరనామంబుగల యానందపురమును రాజధానిగఁ జేసికొని రాజశేఖరుఁబోలు రాజశేఖరుఁడను రాజు పరిపాలించుచుండెను. ఆరాజశిఖామణికి సుదర్శనుఁడను మంత్రియు ధర్మాంబయను ధర్మపత్నియుఁ గలరు.

ఒకసమయమున రాజశేఖరుండు వేంకటాచలయాత్రఁ జేయ నిచ్చగించి ధర్మాంబా సుదర్శనులతో బయలుదేఱి స్వామిసన్నిధిం జేరెను. శ్రీనివాసులఁద్రికాలార్చనల సేవించుచున్న యారాజశేఖరుండు యాతాయాతజనంబులచే నచటికనతిదూరంబున జాబాలితీర్థంబునజయంతాశ్రమంబొండుకలదనియు నందుఁబరమహంసయనుమునీంద్రుండు వసించుననియుఁదత్త్వము దెలుపుటలో నతఁడసమానుఁడనియు విని యామహర్షిం జూడ నేగెను. ఈతఁడేగునప్పటి కాపరమహంసయుఁ గొందఱుభక్తులకుఁ దత్త్వంబు కరతలామలకంబుగ నుపన్యసించుట గాంచి, తన జన్మముసార్థకంబుగ నెంచి, భవంబుమించనుత్సహించి, మంత్రియుభార్యయుఁ దన్ననుసరింప, మునికి సాష్టాంగప్రణామంబొనర్చి యొరగనిల్చి యంజలిఘటియించి "స్వామీ! నిరంతరవిభవాబ్ధి మునింగి దరిగానక తపియించునీదీనుని నీకటాక్షవీక్షణంబను తెప్పచే రక్షింపవే. ఇహసౌఖ్యములన్నియు, దుఃఖపరిణామంబులే యగుట నెందునుసారంబరయనైతిని. అనిత్యమైనకాయముతో నిత్యానందమార్గము నన్వేషింపవలయుఁగదా! సంపదలరోసితిని. విషయములవిసిగితిని. తత్త్వమర్థించితిని. కావునఁ బరమపదంబొసఁగి ననుబరిపాలింపవే మహాత్మా" యనిడగ్గుత్తికతో వేఁడికొనెను. మునియు నతనిమాటలయందలిసత్యమెఱింగి మహాత్ములమనంబులతికోమలంబులగుట నారాజుంగరుణించి చేరఁబిలిచి లలితవాక్కులచే ధర్మాంబకుసైతము చక్కఁగబోధపడునట్లు తత్త్వము

నెఱింగించెను. అంతట మువ్వురునాతనికినమస్కరించి యమ్మహా
నుభావునుపదేశంబునఁ గృతార్థులుగాఁదలఁచి మంత్రంబర్థింప
నతఁడనుగ్రహించె. ఐదుదినము లాయాశ్రమంబున నివసించి
బోధాకరుఁడగు నప్పరమహంసయనుగ్రహంబున విగతమోహుం
డై రాజునిజస్థానంబునకుఁబోఁదలఁచి, యాతనియనుజ్ఞవడసిపయన
మయ్యెను. మార్గమధ్యమున మంత్రియుఁదాను నమ్మహనీయుం
డొనర్చినబోధలఁ బ్రశంసించుచు నీయాత్రచేఁ దమజన్మము సార్థ
క్యముగాంచెనని యెంచుకొనుచుఁ బూర్వమువలె వ్యావహారిక
మైనమిత్రత్వమేకాక యిఁక నమ్మహనీయునిచేఁ గలిగినపారమా
ర్థికమైనస్నేహము కూడఁబోషించుచు జగమున నిందాస్తుతుల
గణింపక యుండవలయుననుకొనుచు నిజపురంబునకరిగిరి.

వేంకటాచలయాత్రనుండి వచ్చినసంవత్సరములోపల ధ
ర్మాంబకొక్కనందనుండుదయించెను. ఆబాలునకుఁ దండ్రినిరంజ
నుఁడని నామకరణంబొనర్చెను. ఐదేండ్లప్రాయమున నొక్కనాఁ
డు నిరంజనుండుమంత్రియొద్దకేగి తన్ను జనులునిరంజనుండని యేల
పిలిచెదరు? ఆనామంబునకర్థమేమని యడిగెను. మంత్రియు
నబ్బాలునితో నిరంజనుండనఁగా శివుఁడనియుఁ బాపరహితుండ
గుట నాపేరతనికిఁగలిగినదనియుఁ జెప్పెను. అట్లైన నేనుశివుండనా
యని బాలుఁడడిగెను. మంత్రియుఁ "నాయనా శివుండు దేవుండగు.
మనముజీవుల"మని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. అంతనక్కుమారుండు
తాను దేవుఁడుకాఁడుగావునఁ దన్నందఱు జీవుండనిపిలువవలెనని

చెప్పుచురాఁగ నందఱాబుడుతని గారాబమున నల్లేజీవుఁడని పిలుచుచుండిరి.

విద్యాభ్యాసమునకుఁ దగినవయస్సు వచ్చిన కుమారుం గాంచి తండ్రి గురుముఖమున గురుకులమున విద్యనభ్యసించినఁ గాని పరిపూర్ణుఁడుకాఁడని శుశ్రూషావిధుల బోధించి నిరంజనుని సుశీలుఁడను పండితునికడకనిపెను. ఆస్థానపౌరాణికుండగు నారాయణభట్టుతన తనయుఁడగు నన్నంభట్టును రాజనందనునకు సహాయార్థము పంపెను. నిరంజనుఁడట నచిరకాలముననే తండ్రి ప్రోత్సాహమున సకలవిద్యలను సంప్రదాయానుసారంబుగ నభ్యసించుచున్నను లోకసంగ్రహబుద్ధిగలవాఁడగుటచేలౌకికవిద్యలను మతాంతరము నన్వేషించుకోర్కె గలవాఁడుగ నుండెను. రాజకుమారుండగుటచే రాజాజ్ఞనుల్లంఘింపఁజాలక తనకుఁజెలికాఁడై నయన్నంభట్టు విద్యలం బ్రవీణుఁజేయనెంచి తనతోఁజదువుటమాన్పించి యితర గురువులయొద్దకుఁ బోయి విశేషంబులు నేఱువఁ బ్రోత్సాహపఱచెను. ఆతఁడావిద్యల నెఱిఁగి వచ్చినఁ దానాతని సాయంబున లోకంబును సంస్కరింపఁ దలఁచికొని యుండెను.

తనవిద్యాభ్యాసము పూర్తియైనతోఁడనే నిరంజనుండు గురుననుమతినిఁ బొంది నిజగృహంబునకరుగుదేఁగాఁ దండ్రియు సమ్మదంబందితానిశ్చయించుకొనినటులఁ గుమారునిపై రాజ్యభారము మోపి తానుభార్యాసహితముగఁ బరమహంసాశ్రమము

నకుఁ బోసమకట్టి మంత్రినిఁ బిలిచి "నిరంజనుఁడు బాలుఁడు రాజ్యపరిపాలనభారమంతయు నీది. నేను శాంతముగఁ బరమహంస సమీపంబునఁ గాలంబుంగడిపెద. నీవంటిమిత్రుఁడుండుట నేను నిశ్చింతగ మునిజనసన్నిధి నాత్మానుసంధానము గావింపనవకాశము లభించెనని చెప్పి రాజ్యమును, నిరంజనుని సుదర్శనున కొప్పగించి భార్యాసహితుఁడై జాబాలితీర్థమునకేగెను.

ఇటుసుదర్శనుఁడు రాజచక్రముద్రిప్పుచుండ నిరంజనుఁడు పరోపకారమునందును విద్యాగోష్ఠియందును గాలముగడపుచు రాజ్యమేలుచుండెను. రాజకుమారుఁడుయుక్తవయస్కుఁడైనందున వివాహముఁ జేయుభారము తనపైనుండినందున మంత్రిసత్తముఁడు రాజకుమారుని మేనమఱఁదలగు బుద్ధిమతిని వివాహమాడుమని ప్రోత్సాహపఱచెను. రాజనందనుఁడందులకునవ్వి వివాహముతనకు ముక్తికంతరాయంబనియు, విషయసుఖంబులునరక హేతువులనియుఁ, బరోపకారమునజన్మముసార్థక్యముఁజెందునని యు భూతదయయే ప్రధానముగనుండవలసినగుణమనియు, సంఘమిట్టి యథమస్థితి యందుండఁగాను వివాహమాడుట యసమంజస మనియు, బ్రహ్మచర్యమునందే తనజీవితము గడపనిశ్చయించుకొంటి ననియుఁ, జెప్పెను. మంత్రి యామాటలవిని తానెంతబోధించినను బ్రయోజనముఁగానక బాలునికేమియులోక జ్ఞానములేదనియు, నతనిమనస్సుత్రిప్ప గురువులెతగుదురనియు నిశ్చయించి మాతనిజాబాలితీర్థమునకుం గొంపోయెను.

రాజకుమారుఁడు తలిదండ్రులకు నమస్కరించి పిదపఁ బద్మాసనస్థుండై యున్న పరమహంసపాదంబులకెరగి "మహాత్మా మాతలిదండ్రులందరింపఁజేసినమీకరుణ నాపైఁగొంతఁ బ్రసరింపఁజేయుఁడు. ఏమహత్కార్యములఁ జేయుటచేజీవుండీభవవార్ధిఁ దరించు. గమ్యస్థానంబెయ్యది యొఱింగింపవే" యనుఁడునప్పరమహంస "బాలకా! స్వాత్మధర్మమునిర్వహించుటలోజనకుసింబోలు నీజనకుఁడే నీసందేహముల నన్నిటినిదీర్పఁగలండని" యానతిచ్చెను. రాజశేఖరుండు తన్నర్థించిన కొమరునకు గృహస్థవిధులనుపదేశించి యింటనుండియే ముక్తినిసాధించుమార్గము బోధించెను. తల్లియుఁ దనమేనకోడలగుబుద్ధిమతి బుద్ధమతియనియు నతనికిఁదగినదనియు నామెనుబరిగ్రహింపుమనియుఁ జెప్పెను. నిరంజనుం డాబోధలవిని తనకన్నులపొరలువిచ్చినట్లు స్వస్వరూపానుసంధానంబునసర్వసిద్ధులంబడసెను. ప్రపంచమునంతయు నూతనముగఁ గనుఁగొనెను. రాజకుమారుఁడు తత్త్వబలసంపన్నుండై యానందపురమునకు మరలివచ్చి సుదర్శనుఁడు సంతోషింపఁ దల్లిచెప్పినబుద్ధిమతిందనకుధర్మపత్నిగ గ్రహించెను.

నిరంజనుండు వివాహముచేసికొనినవార్త దేశాంతరమున నున్నయన్నంభట్టువిని రాజనందనునియొద్దకువచ్చి "ఏమోయీ మనము లోకసేవఁజేయ జీవితమువినియోగింప నెంచినమాటల వ్యర్థపుచ్చితివి. నిన్నుజూడ మునుపటివాఁడవుకావని తోఁచుచున్నది. నీవు పూర్తిగ మాఱిపోయితివి, మఱచితి. మఱచితి ఈ

నడుమ జాబాలితీర్థమునకుఁ బోయివచ్చితివఁట. అచటిపరమహంస సామాన్యుఁడుకాఁడని విందు. నీవుతప్పక తత్త్వోపదేశము నాతనివలనఁబొందియుందువు కాఁబోలు. అతని దర్శించునంతటి పుణ్యము నాకులభింపదయ్యెఁగదా!" యనుచుండ నిరంజనుండు "ఔనౌను. అతఁడు శివపరావతారము. రాజశేఖరుండౌట మా తండ్రి యాతనిం జేరఁగలిగెఁగాని యితరులెట్టులోపుదురు. తదాత్మజుండనగుట నాకునమ్మహాత్మునిదర్శనములభించె"నని యూరకుంచెను. అన్నంభట్టు రాజకుమారునితో "మిత్రమా! మనము యావజ్జీవము చెలికాండ్రుగనుండ నిశ్చయించుకొంటిమి గదా! నీవు తత్త్వసిద్ధిం గాంచియుండ నేనిట్టి యజ్ఞానదశయందుండిన మనకెట్టులు సఖ్యముపొసఁగు. నాకును జ్ఞాననేత్రంబుం బ్రసాదింపవే" యనుడు నిరంజనుండు తాను యాత్రార్థము మఱునాఁడు భార్యాసహితుండై బయలుదేఱునట్లు చెప్పి యాతఁడు కూడఁ దనతోవచ్చినయెడలఁ ద్రోవలో నావకాశముగఁ దావిన్న బోధలనెల్ల విస్తరించెదనని చెప్పెను. అన్నంభట్టందుల కంగీకరించెను.

మంత్రియగుసుదర్శనుండు వృద్ధుండగుటచేతను, మంత్రిత్వమునకుఁదగిన లక్షణంబులచే నన్నంభట్టొప్పుచుండుటచేతను, నిరంజనుఁడన్నంభట్టును మంత్రిగానియమించితానుదీర్ఘయాత్రలఁ జేసికొని తిరిగివచ్చువఱకు రాజ్యమును సుదర్శనునికొప్పగించి మిత్రునితోఁడను గళత్రముతోఁడను దీర్ఘయాత్రలకు నిర్గమించి

తీర్థంబుల సేవించుచు నాయాక్షేత్రంబులందలి మాహాత్మ్యంబుల నెన్నుచు ముక్తులసందర్శించి ప్రశంసించుచుఁ గాలంబుగడపుచున్నాఁడు.

జయంతాశ్రమంబునఁ బరమహంసయు, రాజశేఖరుండును సాధుబృందసేవితులై యున్నారు. నీవునా వెంటవచ్చితి వేని నిఁకఁ గొనిపోయెద.

ఆపుణ్యాశ్రమంబున సమ్మహనీయులవలన నీకుసర్వసంశయంబులు వీడి స్వస్వరూపజ్ఞానంబు కలుగు నని హంస చెప్పిన ప్రత్యక్షకథా విధానంబున కాసాధ్వీలలామ యద్భుతానందంబులఁ బొందుచు "ఆడఁబోయిన తీర్థ మెదురయ్యె నన్నట్లు నామనోరథంబునకనుకూలంబగు స్థానంబును మహనీయుల నెఱింగించితివి. నాకొండుశంకయు నాలోచనయు లేదు. సన్నాజయంతాశ్రమంబునకుం గొనిపొమ్ము. పుణ్యంబుఁ గట్టుకొమ్ము," అనుచు లేచి యయ్యండజంబునడుగులజాడంబడి జ్ఞానాంబ తన్ను వెంబడింప నమందగమనంబున దేవతాజవాతిశయంబునఁ దెల్లవాఱువఱకు జయంతాశ్రమప్రాంగణముం జేరెను.

ప్రశాంతంబగు నుపవనంబున మనోహర కాసారతలంబున విరాజిల్లువిశాలపర్ణశాలయు, నల్గడల బహుచిత్రఫలపుష్పవిరాజితంబగు నారామంబుం గాంచిరి. ఆశ్రమంబున బ్రహ్మచారులు ప్రభాతంబున నుచ్చైస్స్వరంబున భగవత్కీర్తనంబుఁ.

శ్లో॥ శాంతాయ సాధువరదాయ పరాత్పరాయ
గోపాంగనాహృదయపంకజ భాస్కరాయ
యోగీంద్రవేద్యనటనాయ భవప్రియాయ
ధర్మాయ ధర్మనియమాయ నమోనమస్తే॥ ౧

శ్లో॥ నందాత్మజాయ నళినాయతలోచనాయ
దుర్యోధనాదిపరవైరికృతాంతకాయ
రామానుజాయ పరితోషితదేశికాయ
ధర్మావలంబసుధియే మహసేనమస్తే॥ ౨

శ్లో॥ శ్రీవేంకటేశాంఘ్రియుగాశ్రితానా
మస్మాకమాపంచభుజాం గురూణామ్
సత్సేవకానాం ధనతారకాణామ్
కిందీయతే దేసజనేన కామ్యమ్॥ ౩

ఇట్లు స్మరించుచుండగ దక్షరయై నిలువబడియె. ప్రార్థనా పర్యవసానంబున పల్లెపలుగలయువాని హంసంబుంగాపక ముందుఁజేయునదియుంగానక దిగ్భ్రమఁజెంది యుదయించుచున్న మిత్రమూర్తిం ధ్యానించుచుండె.

అంతలో లోపలసమాధిఁజాలించి కన్నులు తెఱచి పరమహంసయొక్క బ్రహ్మచారినిఁబిలిచియంగణమునయున్న యంగనామణిం దోడ్కొనిరమ్మని నియమించెను. అతఁడుగుఱువచ్చి నమస్కరించి యాసతీమణిని లోనికిఁ దోడ్కొనిపోయెను. జ్ఞానాంబ

వెంబడింప నామె యటఁ గరిగి వినయామృతంబులు సందడింప నా పరమహంసకు నమస్కరించెను. ఆతండును వత్సా! శారదా! కృతార్థురాలవయితివని యాశీర్వదించెను. అంతలోఁ దనధ్యానంబు నుండి విరమించి రాజశేఖరుండును బరమహంసకు వందనం బాచరింపవచ్చెను. పరమహంస యాతనిఁ జూచి "రాజశేఖరా! నిన్నటి దినము సాయంసంధ్యోపాసనానంతరంబున మానము ప్రస్తావవశంబున ననుకొనిన దీపుణ్యశీలయ సుమా!" యనెను. శారద లేచి రాజశేఖరునకు నమస్కరించెను.

అంత సూర్యోదయంబగుటయు, నమ్మహానీయుండు శారదకు మంగళస్నానాదికంబు గావింపం, దగువారలనియమించి మంచిముహూర్తంబుననుపదేశవిధిస్వస్వరూపనిరూపణ సమర్థంబగు విజ్ఞానంబు గటాక్షించి యాశీర్వదించె. సకలవిద్యాస్వరూపిణియు, వాగ్వధూచూడామణియు ననంగ నా శారదగురుకటాక్షమాత్రంబున స్వస్వరూపంబుం దెలిసికొని సర్వసంశయంబులడఁగ నిర్విచారంబుగ నయ్యాశ్రమంబున జ్ఞానాంబ శుశ్రూషసేయుచుండఁ దపంబొనరించుచు సుఖంబుండె. జ్ఞానాంబయు సమయోచితముగ శారదాబోధామృతంబున సంశయదవానలం బార్చికొనుచుండె.

ఇట్లుండఁ గొండొకదినంబునఁ బ్రభాతసమయంబున జపావసానంబునఁ బ్రతీహారియొక్కఁడు వచ్చి రాజశేఖరునితో

"మహాప్రభూ! రాజకుమారుండు సపరివారుండై తీర్థయాత్రలం బూర్తిగావించుకొని తెల్లవాఱునటకుఁ దుంబురుకోనవిడిసి తత్తీర్థంబునఁ గృతస్నానుండై పరివారంబునక్కడనయుంచి తానును బట్టమహిషియు, నన్నంభట్టారకుండును దమదర్శనార్థము వచ్చుచున్నార"ని విన్నవించెను.

పరమహంసరాజశేఖరు లానందించిరి. రాజనందనుండు బుద్ధిమతియు, నన్నంభట్టును గతిపయవైశ్వాసిక పరిజనమాత్రపరివృతులై పెద్దలకు నమస్కరించి యాశీర్వాదంబుఁబడసి లోనికింబోయి ధర్మాంబకు వందనంబాచరించి వచ్చి యందఱును బరమహంసంగొలిచి కూర్చుండిరి.

ధర్మాంబ బుద్ధిమతినిలాలించి, యన్నంభట్టును గుశలం బరసి, నిరంజనుని దీర్థయాత్రవిషయంబులడిగెను. నిరంజనుండు, తానుబట్టాభిషిక్తుండైన కొలఁదిదినములకే యన్నంభట్టు తన యొద్దకువచ్చుట మొదలగు విషయంబులెఱిగించి యాయాదివ్యస్థలంబుల విశేషంబుల వర్ణించి యన్నంభట్టునకుఁ దానొనరించిన బోధలను గుఱించియుఁ జెప్పెను.

అంతలో శారదయనుష్ఠానంబునుండివిరమించి మంత్రరాజంబులం బరమయోగానుభూతిం దేజరిల్లు తనదివ్యరూపంబుతో జ్ఞానాంబాసేవితయై యయ్యెడకువచ్చి పూజ్యులకు నమస్క-

రించి వారలసన్నిధిం గూరుచుండెను. నిరంజనుం డమ్మహాను భావకు వందనం బాచరించెను. ఆతని వెంటబుద్ధిమతియు, నన్నం భట్టును శారదకువందనంబులాచరించి దీవెనలువడసిరి. రాజ శేఖరుం డమ్మహానుభావురాలి విజ్ఞానవిశేషంబును, యోగాను భూతియుఁ బ్రస్తుతించెను.

శారదామహావతారంబుంబోలె వెలుంగు నీనారీమణి యెవ్వరో మహనీయురాలివృత్తాంతం బేమి యని యన్నంభట్టు తనలో యోజించుచుండెను. అంతలో బ్రహ్మానందంబుగ వీణా గానంబుసేయుచు నారదుండక్కడకు వచ్చెను. గోష్ఠియెల్ల లేచి నమస్కరించి నారదుంబూజించి యర్ఘ్యాసనంబునఁగూ ర్చుండఁబెట్టి పరివేష్టించియుండిరి. నారదుండు పరమహంస రాజశేఖరులం బ్రశంసించి, ధర్మాంబంగటాక్షించి మ్రొక్కిన వారినెల్లదీవించి శారదాంబను సబహుమానంబుగఁ జూచుచు నిట్లనియె. "ఈగోష్ఠి నాకు నేత్రపర్వంబుఁగా నున్నది తాంత యనుగ్రహంబునఁగదామిమ్ముంగాంచుట. ఎట్లన నేటియుదయం బున బ్రహ్మలోకంబునఁ బితామహునిం గాంచి లోకంబునఁ గలివ్యాపకంబున వాటిల్లిన యధర్మంబునకు వగచి యక్క డక్కడ ముక్తికాంక్షతోఁ దత్త్వాన్వేషణ పరులైనవారలకు శరణంబేమియని యడిగితిని, నన్నుంగరుణించి విరించియిట్ల నియెను. "వత్సా! అజ్ఞానావృతంబైన యీకలియుగంబున జిజ్ఞా

సువులకు విజ్ఞానంబొసంగుటకు జయంతాశ్రమంబు గల్పింపఁ
బడియె. అయ్యాశ్రమంబునకు నాదిశేషుండే పరమహంసగా నవ
తరించె. కలియుగంబున నారాయణుండు వేంకటేశుండై శేషా
చలంబున జాబాలితీర్థంబునందున్న యీ జయంతాశ్రమంబుం
గటాక్షించుచుండు. ఆపరమహంసశిష్యుండగు రాజశేఖరుండు
రాజశేఖరుండె. పరమేశ్వరుండు రూపరహితుండయ్యు బహు
రూపధారిగాఁ గ్రీడించుట సహజంబుగదా!" నిరంజనుండు నార
దుని మాటలాలించి "ఋషిపుంగవా! అస్మద్గురుపరంపరా ప్రభా
వంబుదాముવర్ణింపవినుటచే ధన్యుఁడనైతి" ననుచు నమస్కరించెను,
అన్నంభట్టు నిరంజననివైపు చూచెను. నారదుండది గాంచి "నీ
సంశయంబు నేఁదీర్చెద. ఈశారదచరిత్ర వినంగుతూహలపడు
చున్నాఁడవు. ఈమె దివ్యచరితంబంతయు సర్వజ్ఞమూర్తులైన
పరమహంస రాజశేఖరాదులెఱుంగుదురు. నీసంప్రశ్నంబునకు
సమాధానంబగునట్లుగ నేఁడెనలినభవునిచే విన్నవాఁడనగుట
నీశారదదివ్యచరితంబుఁగీర్తించి సంతుష్టాంతరంగుండనగుదును"
నారదుండన్నంభట్టు మహాప్రసాదం బనియెను.

నారదుండంత "నీశారద పూర్వభవంబున సకలవిద్యా
స్వరూపిణియగు సరస్వతీదేవి సీమంతంబున జీవమణియై ప్రకా
శించుచుండు. చతుర్ముఖుండొక్కనాఁడు తనకొలువుఁజాలించి
లీలార్థంబ ద్దేవింజూడఁబోయి సర్వాలంకారభూషితయగునా జగ

న్మాత సీమంతమున నున్న జీవమణిం బ్రతిబింబించు తనరూపంబుఁ గాంచి భ్రమఁజెంది "ఏమేమి! వేఱొక్క బ్రహ్మను శిరసావహించితివే" యని యలుకఁ బూనెను. వాణియు సందులకునవ్వి "నాథా! నాసీమంతమణిం బ్రతిబింబితంబగు దేవరరూపంబది కాని వేఱుకాదు" అనిసమాధానముఁ జెప్పెను బ్రహ్మయుఁ దనభ్రాంతికి విస్మయంబొంది "నాకుభ్రాంతియు నీకువ్యోషాకరత్వంబుం గలిగింపఁజాలు ప్రకాశముంగల యీసీమంతమణికించుక జడత్వం బొక్క ముహూర్తమాత్రంబు సిద్ధించిన బాగుండునుజుమా" అనియెను. ఆమాటలాలించి ప్రక్కననడచుచున్న హంస నవ్వెను. విరించి యదిగుఱించి యేలన నవ్వితివని యడుగ "సర్వజ్ఞులనం బ్రశస్తిగాంచిన దేవరకునిట్టిభ్రాంతిగలుగుటఁ జూడ నవ్వువచ్చిన దనెను. నీకునవ్వేగనున్నదా. నాయనుగ్రహవిశేషంబుననొదవినది నీకీకించిద్విజ్ఞానంబని యెఱుంగవు. భ్రాంతిలో బాధ యించుకేనియుఁ దెలియక నవ్వితివి నీకుఁగూడఁ గొంతభ్రాంతి యాజీవమణి జడత్వముతోఁడ నయొక్క ముహూర్తము సిద్ధించిన బాగుండునని తోఁచెడిని." సరస్వతి యీవాక్యంబులకిచ్చెరువంది "నాథా! ఎంతమాటాడితిరి. పరిహాసమునకన్నను మీమాట నిక్కంబు గాకుండునే. మదాశ్రయంబు వడసి నిత్యప్రకాశముగాంచు నీజీవమణికిని, భవద్వాహనమై విజ్ఞానంబుననొప్పు నీరాజహంస మునకును, జడత్వభ్రాంతులు సిద్ధించుటకు నామనంబోర్వకున్నయది. నాయందుఁగరుణించి యిందులకు బరిహారంబనుగ్ర

హింపవే "యనుటయు బ్రహ్మ యామాటలాలించి "ఆశ్రితపక్షపా
తంబు నీకింతయుప్పునే! భూలోకంబున నాంధ్రదేశంబునఁ బినా
కినీతీరంబున సోమశిలాప్రాంతంబున నీసీమంతజీవమ్ము నీశిరము
నుండి చ్యుతంబై శారదనా నయోనిజయై జన్మించి, హంసా
పనీతంబై జయంతాశ్రమంబునఁ బరమహంస రాజశేఖరులచే
స్వస్వరూపంబు దెలిసి మనుష్యమానంబునంగల దేవముహూర్త
శేషంబున జన్మపరిపూర్తికొఱకు నిలిచి భక్తులకు జ్ఞానబోధంబు
చేసి లోకంబున నపారయశంబుం గాంచి యాపరమహంస మునీం
ద్రునికరుణవలన శారదాపీఠంబు నిర్మించి తిరిగి నీకుశిరోభూష
ణంబు కాఁగలదు. ఈహంసయు రాజర్షిసత్తముఁడగు రాజశేఖ
రునకుం గుమారుండై యాతనివలనన స్వస్వరూపజ్ఞానంబును
సకలసిద్ధులను బడసి సపరివారంబుగఁ దీర్థరాజంబుల సేవించుచుఁ
గాశికిఁ బోయి హంసరూపంబున శారదను బరమహంసాశ్ర
మంబుం జేర్చి, మంత్రియగు నిస్నంభట్టారకుండు తత్త్వమస్యాది
మహావాక్యములననుభవమునకుఁ దెచ్చికొని నిననీవు నిరంజనుండవే
గాని జీవుండవు కావని రాజుం బొగడి యాతని నిరంజననామధే
యమును లోకమున వ్యాపింపఁ జేయుచుండ నిజరాజ్యంబు
స్వధర్మపురస్సరంబుగఁ బాలించి యార్తులకు జ్ఞానంబుపదేశించు
చు రాజధర్మంబున జయంతాశ్రమంబును రక్షించుచు నాక
డకుఁ జేరఁగలదు. కావున వీరలకు యశంబును, వీరలవలన జిజ్ఞా
సువులకు మోక్షంబును సిద్ధించును. అట్టి లోకోపకారకంబులగు

జడత్వభ్రాంతులు కేవలనిమిత్త మాత్రంబులుగాని దోషాకరం
బులు కావు." అని బ్రహ్మయానతీయవిని వారలసందర్శించుభా
గ్యము నాకెల్లులభించఁగలదని యడిగితిని. పితామహుండు
"పరమహంసరాజశేఖరులు జయంతాశ్రమంబున బ్రహ్మానుభూ
తింబ్ర వర్తిల్లుచున్నారు. నిరంజనుండు సచివోత్తముఁడగునన్నం
భట్టుతో స్వధర్మదీక్ష రాజ్యంబుఁ బాలింపుచున్నాఁడు. శారద,
పరమహంస రాజశేఖరులచేఁ బోషింపఁబడుచు జ్ఞానాంబ సేవిం
చుచుండ నాత్మానుభూతిం దేజరిల్లుచున్నది. వీరందఱిపుడు
జయంతింబున నున్నవారు. జాగుసేయక యాఁగదేని యందఱ
నచ్చటన కాంచనగు"ననియె. అనుటయు తడవుగ నేనిటకువచ్చి
మిమ్ముల్లరంగాంచి యానందించితిననుచు నారాయణ స్మరణఁ
జేయుచు నానందంబుగ వీణమీటుచు నారదుండు బ్రహ్మలో
కోన్ముఖుండయ్యె.

అంతనన్నంభట్టు శారదవలన నుపదేశంబుఁ బడయఁ
గోరి యర్థింప నామెయు మంత్రము నుపదేశించి తత్త్వముబో
ధించెను. పిదప భట్టును, బుద్ధిమతీసహితుండైన నిరంజనుండును
నానందపురినిఁజేరి నిజరాజ్యంబు సుఖంబుగఁ బాలించుచు
సుదర్శనుని వానప్రస్థంబున కనుకూలంబుగఁ బనిచి జయంతా
శ్రమంబున, శారదాపీఠంబు తమకును, తాము పీఠంబునకును
నన్యోన్య సంరక్షణంబుగాఁగఁ గాలంబు శాంతంబుగఁ గడ
పుచుండరి.

నిరంజనునకు జీవుండనునపరనామధేయము గల్గుటం బట్టియు, నితనిచరిత్ర రాజమాత్రులొనర్చు దండయాత్రాదులతోఁ, గూడియుండక తీర్థయాత్రాదులతో నిండియుండు టంబట్టియు ననేక జీవు లాత్మాభిముఖులగుట యిందు వర్ణింపఁబడుటను జీవమణియగు శారద జీవచరిత్ర యిందుఁగీర్తింపఁబడుట చేతను జీవయాత్ర యనంబరఁగె.

ఈకథయందు ధర్మతత్త్వంబుల నుపదేశించు భాగంబులనెత్తి వ్రాయుచు నితరవర్ణనాదులు గలభాగంబుల సంగ్రహంబుగా వ్రాయుటచే నీగ్రంథంబునకు జీవయాత్రా సంగ్రహంబను పేరొసంగఁబడియె.

క॥ నామాకృతులను గృతులను
గామింపక పులకువలక విహాంసలకో
భూమింపద మగుశ్రీ
రామాత్మ త్రిత్వయోగరాజిసుకృతినిన్ ॥

క॥ శ్రీనిజభక్తకద్దిక్
జ్ఞానాబ్ధిన్ గలుగఁజేయుగద వాచాశ్రీన్
దానఁగవియగునపులసన్
ఘానంబేజపముసకలమంగళములకున్ ॥

క॥ నిర్మలమతి మాయావ్వన
లక్ష్మీలమ్మను దదీయ లలిత వచస్స
ద్ధర్మము భజియించి కవిత
నర్మిలినాయమ్మనోలె హరి!విరిపింతుర్ ॥ ౨౪

క॥ ఆచంద్రార్కము వసుమతి
నీచల్లనిచూపుకలిమి నిలుచుచు శ్రీశే
షాచలపతి జయమందెడు
నీచరితము నీచరితము నేఁదెల్పుటచే ॥ ౨౫

క॥ ఆశ్రితరక్షక! దీనిస
దాశ్రయముగఁజేయుమయ్యనాశ్రయుసుకదవి
శ్వశ్రేయఃకావ్యమ్మని
సుశ్రీలర్ బెంచుఁబెంచుశ్రోత్రప్రియముల్ ॥ ౨౬

క॥ శ్రీలక్ష్మీపతిసన్నిధిఁ
గాలక్షేపంబు సేయఁగల్గితి నల్పం
బే లక్షవిధంబులనా
కాలక్ష్యంబెఱుఁగఁబల్కితాచార్యుఁడవై ॥ ౨౭

క॥ వేంకటకృష్ణకవీంద్రుల
వేంకటరంగార్యు నాప్త విద్వన్మణిశ్రీ
వేంకటపతికృప నీకృతి
లోకంబుః మదినిశేర్చుబుధులనుతింతుర్ ॥ ౨౮

కం॥ కనకమ్మ

శరణం ప్రపద్యే

శ్రీరస్తు.

జీవయాత్ర.

(సంగ్రహము.)

సీ॥ శ్రీపతిపదపద్మసేవానుభూతిప్ర
శస్తమేమహనీయుహస్తయుగము
కాశీప్రయాగగంగాదిసత్తీర్థకృ
పావృష్టియెవనియపాంగదృష్టి
నిగమశాస్త్రపురాణనిర్మలసద్ధర్మ
పుంవ్యక్తియెవ్వానిపుణ్యమూర్తి
తత్త్వమసిహాగిచందనతత్వఫలసార
కలితవాగ్భూషయేఘనునిభాష ॥

గీ॥ యట్టిసుగుణాలవాలుదయాసుశీలుఁ
బార్వతీజానిమృదుపాదపద్మలోలు
నతజనావనునినమృతానందనాథు
సతతమారాధనముఁజేసిశాంతినుందు ॥

క॥ శివకేశవవినుతంబై
కవిజనహృత్కమలకర్ణికాంతస్థంబై
ప్రవిమలమై భవహరమై
శివశంకరమైనపదముఁ జేరి సుఖింతున్ ॥

క॥ శివదంబును శాంతిదమును
గవిజనభవనంబు జన్మకలుషహారంబున్
నవరసమృదునాదాత్మక
నవయౌవన మోక్షలక్ష్మీనాళీకంబున్ ॥

క॥ గురుచరణము గురుశరణము
సరసము ప్రణవార్థసారసంగ్రహ మజరా
మరణము విముక్తికాంతా
పరిణయమందిరమునందు భక్తివసింతున్ ॥

క॥ యోగులకును రోగులకును
భోగులకును పామరులకు బుధులకునొకఁడై
శ్రీగురురసాయనంబే
వేగూర్చున్ బలము దోషవితతి నడంచున్ ॥

క॥ శ్రీనాథుని గణనాథుని
మానాథుని విశ్వనాథు మాయానాథున్
దీనావనసద్బోధల
నానందంబిచ్చుకొఱకు నారాధింతున్ ॥

క॥ ఆ తేజము గజ మగజో
ద్భూతము పంచాస్యపుష్ట తోకమెనరికే
నూతము ప్రత్యూహతమో
జాతాపహ మాత్మఁగొలిచి శాంతిభజింతుఁ ॥ ౭

క॥ పద్మాసనస్థుడై హృ
త్పద్మాసనమందు హరిని పద్మాసహితుఁ
బద్మముఖి శ్రీని నిజముఖ
పద్మంబుననిలుపుతొలితపసిని భజింతుఁ ॥ ౮

ఆ. వె॥ ఒక్కస్ఫోటనుందుఁ బెక్కువాక్యంబులఁ
గొలఁది యక్కరములఁ గోటిసంఖ్య
శబ్దజాల మల్లుచక్కని రీతుల
గలుగఁజేయుఘనుఁడు కమలభవుఁడు ॥ ౯

ఆ. వె॥ చంద్ర శేఖరత్వ జలజాసనత్వముల్
గలిగిశ్రీయనంగఁ జెలఁగులోక
మాతవాణి నన్ను మహనీయవైభవో
పేతఁజేయుగాత ప్రీతిచేత ॥ ౧౦

క॥ ఆసేతుహిమాచలమెదిఁ
వాసించుఁ జీవకోటివదనమున సదా
యాసీతారామపదం
బే సేతువు భవమహాబ్ధి కిలలో మాకుఁ ॥ ౧౧

క॥ నేనెఱుఁగనిసుతుఁగంటివి
లే నీవని మేలమాడ లేనగవున మే
లో నాథా! నీవేగద
మేనాత్మయునొకఁడను శివమిథునముగొలుతున్ ॥ ౧౨

క॥ అజురాణిహంస వెంబడి
ఋజువర్తనఁ గమలషట్కమే స్థానముగా
భుజగాకృతిలోఁగనుఁద
ద్భుజన సహస్రారమందుఁ దత్త్వముగందున్ ॥ ౧౩

క॥ శక్తిత్రయమున శాదిమ
శక్తి పరావాక్కునై జశబలతఁబలుకన్
శక్తిని నిచ్చెడుఁగద యా
సక్తిం బూజింతుశక్తి సరసవుసూక్తిన్ ॥ ౧౪

క॥ లంకారిభక్తశేఖరు
సంకటపరిహారు సాధుసంఘవిహారున్
హ్రీంకారప్రియు లోకవ
శంకరు హనుమంతుఁ బరమశాంతు భజింతున్ ॥ ౧౫

క॥ కుజనుల కెది చక్రంబై
సుజనులకు సుదర్శనంబు శుభకరమయ్యెన్
గజవరద దాని నీకళ
భజియించెద మెపుడుమాకు భద్రముకాఁగన్ ॥ ౧౬

క॥ ధీరుండై గురునాజ్ఞన్
నీరధులడలంగ వైరినికరముసడలన్
వారలు చెదరంగ వెడలెడు
శూరుండుభద్రుండురక్షసుజనులకెందున్ ॥ ౧౭

క॥ అంజలిఁ జేసి నుతింతుఁ బ
తంజలి నద్వైద్యు గురుని ధర్మాత్ముఁ దమో
భంజను నాగేంద్రుని యో
గాంజను శబ్దార్థవిదు సహస్రవదనునిన్ ॥ ౧౮

క॥ ఇనశశికుజరాహులనున్
ఘనగురుశనిబుధుల భక్తిఁ గవికేతులనా
జననముసఫలముఁ జేయఁగ
ననుకూలత నుండుకొఱకు నారాధింతున్ ॥ ౧౯

క॥ రంగన్మంగళవిగ్రహుఁ
డుం గరుణాళుండు రంగఁడు స్గురుఁడు న్నా
రంగాక్షి రంగమాంబయు
నంగని సౌఖ్యాబ్ధిఁ దేలినారఁట రంగా ॥ ౨౦

క॥ మంగళములుసమకూర్చుచు
సంగంబెడఁబాపి ముక్తిసంపదలీయన్
ముంగలముదమునఁదోఁచిన
యుంగన రంగమ్మఁ గొల్తు నాత్తతభక్తిన్ ॥ ౨౧

క॥ సుకవులసంస్మరియించుచు
వికలాత్ములనవ్వి వేదవిదుల నుతింతున్
సకలాళిప్రీతికి నే
నొకకావ్యముఁ బల్కఁ జో శుభోదయమెసఁగన్ ॥ ౨౨

క॥ వ్యాసవశిష్ఠాదుల హరి
దాసుల వాల్మీకి కాళిదాసాదుల వా
క్యాసను దిక్కనను సుకవి
కేసరిసోమనను గవులఁ గీర్తింతు సదా ॥ ౨౩

క॥ పంచమమునఁ బాడుచు మ్రో
యించుచుఁదంత్రికలను బరమేశ్వరినిన్ ధ్యా
నించుచుఁ బ్రపంచముల్ క
ల్పించునజుని రాణిఁగొలిచి లీల సుఖింతున్ ॥ ౨౪

క॥ అక్షరమెఱుఁగనినన్నిటు
లక్షలుపద్యములువల్కఁ లాలించెదు నీ
దక్షతఁ జెప్పఁగవలెనా
సాక్షాన్మోక్షప్రదానచతురనిదానా ॥ ౨౫

క॥ నీసత్సంకల్పంబే
నాసత్త్వంబై నకతన నాదీక్షభవ
ద్దాసాశీర్వచనంబునఁ
జేసెదునఫలంబునైక్య సిద్ధిఁబలికెదన్ ॥ ౨౬

—: కథాప్రారంభము :—

క॥ శ్రీవేంకటగిరివల్లభ!
కావేరీరంగ! కనకకలితశుభాంగా!
సేవకతమఃపతంగ! న
దావాస! రమేశ! ఈశ!యనిమిషభూషా ॥ ౨౭

క॥ బాలికవలెఁబలుకుచు నీ
లీలల్ విబుధాళి మెచ్చులీలన్ నాలో
నాలింపుము నిన్నే వే
బాలేందుకలాపమిత్ర పరమపవిత్రా ॥ ౨౮

క॥ అమృతాబ్ధినిశయనించును
గమలాపతి యోగనిద్రఁ గమలజుఁడతఁ డై
సుమిస్సృష్టించు ననుజగము
తమినగుప్రకృతిముఖశశి చదల వెలుఁగొందన్ ॥ ౨౯

క॥ ఆకాశము సహృదయహృద
యాకాశము మబ్బుపోక హరిపదతీర్థం
బేకడఁజూడ నగస్త్యని
రాఁక శివార్చనమునకు శరన్నిశలందున్ ॥ ౩౦

:పినాకినీతీరంబున యోగిని యేకాంతంబున నీశ్వరు ధ్యానించుట:

క॥ సోమశిలాక్షేత్రంబున
సోమేశ్వరుదర్శనంబు శోభనగంగాం
భోమజ్జన మేకాంత
బేమహనీయుండుగూర్చె నెన్నెద నతనిన్ ॥ ౩౧

క॥ అనుచున్నేత్రోత్సవముగఁ
గనుచున్ సద్భక్తకోటి కాంతయొకత శ్రాం
తిని గనక సర్వకళలన్
గనియున్ దమమూనరించెనా శశిబోలెన్ ॥ ౩౨

క॥ శారదరాత్రిని నిగమవి
శారద యోగానుభూతిసారద నిజసం
సారదవానలనీరద
ధీరదయాహృదయసన్నిధిన్ గోరిమదిన్ ॥ ౩౩

క॥ కనవలెగురుచరణంబులు
వినవలెఁ దన్ముఖమునుండి వేదాంతోక్తుల్
చనవలె నజ్ఞానంబట
మనవలె సుజనాళిమెచ్చ మహిమలు హెచ్చన్ ॥ ౩౪

క॥ గురుమూర్తిని గురుభక్తిని
గురుకృపకై కొల్చుభక్తకోటుల కెందున్
బరమాప్తుఁడు పరమాత్ముఁడు
ధరజీవుఁడు యోగశక్తిఁదగులున్ వానిన్ ॥ ౩౫

క॥ జ్ఞానంబొక్కఁడు గురుకృపఁ
గానందగునంచు నెంచి కాంబోలు నిట
జ్ఞానులు గురుచరణములన్
గాన రనుభవమునకు గురుఁగాంతురు విజ్ఞుల్ ॥ ౩౬

క॥ అభిమానము నశియించిన
శుభదంబగు గురునిపదముఁ జొప్పడుఁగాదే
ని భయము శోకంబు గలుగు
విభవంబుల్ బ్రభయుఁ జెడును వెఱ్ఱియుఁబట్టున్ ॥ ౩౭

క॥ గురుచరణము సుఖకరణము
శరణము భవతారకంబు సత్పురుషులకా
భరణము నిగమచయాలం
కరణము భవహరణము శివకైవల్యదమున్ ॥ ౩౮

క॥ ఒకమాఱైననులోలో
వికలతఁగాంచంగవలెను విజ్ఞతలేమిన్
సకలార్థసిద్ధినొసఁగెడు
ప్రకటితగురుభక్తి యవలఁబ్రాప్తించవలెన్ ॥ ౩౯

క॥ దేశికసాన్ముఖమున నుప
దేశవిధిన్ దత్త్వమెల్లఁదెలిసికొని తదా
దేశమున మెలఁగవలెను స
దాశీర్వాదంపుబలిమి నానందమునన్ ॥ ౪౦

క॥ గురునామస్మరణంబే
గురుదోషంబడఁపఁజాలు గురుతరభక్తిన్
బరమౌషధమని సేవిం
తురుగదదానిని ఘనులు మునులు నీమహిలోన్ ॥ ౪౧

క॥ గురుజనముల సేవింపక
పరమార్థముకొఱకు గ్రంథభాండాగారం
బరయుట వీణెమృదంగము
గరమర్థించుచుఁ గలిగిన గానంబునకై ॥ ౪౨

క॥ పాకమునొందని జీవులు
లోకమునన్ శోకవార్థిలో మునుఁగఁగ న
స్తోకానందంబొసఁగుచు
సాకన్ సవరింప శివుఁడు సద్గురుఁడౌరా ॥ ౪౩

క॥ తనపూర్ణతఁ దాఁగనుఁగొన
ఘనగురుఁడే కారణంబుఁ గావున నతనిన్
గనునప్పుడె ముక్తిపదం
బునుగను భక్తుండు ధైర్యముంగని రామా ॥ ౪౪

క॥ అనియోజింపఁగ యోగినిఁ
గనిశుశ్రూషయొనరింపఁ గౌతుక మొప్పన్
జని తచ్చరణంబుల శిర
మునఁదాజ్ఞానాంబభక్తిమ్రొక్కి యిటులనెన్ ॥ ౪౫

క॥ అమ్మా! దయనాపై రా
నిమ్మా! నీసుతనుజుమ్మ! యిహపర సౌఖ్యం
బిమ్మా! నాదాస్యముగై
కొమ్మా! భక్తులనునేలుకొమ్మా! యమ్మా! ॥ ౪౬

క॥ సోమేశ్వరునకు భక్తిం
దోమాలియల్లరచింప దురితము దొలఁగెన్
స్వామియు నంగరుణించెను
నీమూర్తింగొల్వఁబనిచె నిన్నటిరేయిన్ ॥ ౪౭

గీ॥ నన్ను జ్ఞానాంబయందురు కన్నతల్లి
పిన్ననాటనుగోలె సంప్రీతిమెఱయ
శివునిబూజించుచుందు నీక్షేత్రమందుఁ
గోవెలనిడుప్రసాదంబు గోరికొందు ॥ ౪౮

క॥ అనివిన్నవించు జ్ఞానాం
బనుగని విస్మయముఁజెంది మానిని నాకే
ల నతియొనర్చెదు నేనే
ఘనగురుదర్శనము మదినిగాంక్షించియిటుల్ ॥ ౪౯

క॥ వనమధ్యమందుఁ దిరుగుచుఁ
గననెందున్ శాంతి నీవుకాంక్షించిన దా
నిని ముక్తినీయఁగల నా
ఘనునొక్కనిఁగొల్చి శాంతిగనుమా వినుమా ॥ ౫౦

క॥ ఎందాఁక గురునివినవలె
నందాఁకన్ శిష్యకోటినందిన దుఃఖం
బందును సాధారుఁడు చే
నందినపాత్ర నుదకంబులల్లాడుననన్ ॥ ౫౧

క॥ వినిసంభ్రమంబు మనమునఁ
బెనఁగొన జ్ఞానాంబయిట్లువినయమ్ముసఁదా
ననియెను మును నేవినిచిన
వినియునునాచరిత తగునె విడఁనాడ నన్నున్ ॥ ౧౨

క॥ శివునాజ్ఞ శిరమునిడుకొని
శివదంబగునీదుపదముఁ జేరిననాకున్
భవమైన మోక్షమైనను
జవదాఁటన్ వశమె కరుణ సాకుము జననీ ॥ ౧౩

క॥ అనవిని యది దైవికముగ
మనమున గణియించి మంచిమాటలతో నా
పెను బెను నెనరునఁ బెంచుచు
ననుకూలతనుండఁదలఁచి యానన నాలోన్ ॥ ౧౪

—:హంస యోగినితో రాజశేఖర చరితంబుఁ జెప్పుట.:—

క॥ కంసారిస్మరణంబున
సంసారముగడచుహంసచాయను జగమున్
హింసించెడు నజ్ఞానము
ధ్వంసంబొనరించుహంస తెలుపున వ్రాలెన్ ॥ ౧౫

గీ॥ వ్రాలి మనుజభాషణముల వనితఁజూచి
పలుకదొడఁగెను బ్రీతిసద్భక్తిమెఱయ
నమ్మసత్యమ్ము నీవాంఛితమ్ము తెలిసి

సచ్చరిత్రంబుఁ దెలిపి నీ సంశయంబుఁ
దీర్చి దేశికస్వామినిఁ జేర్చుకొఱకు
వచ్చితిని దాని వినుమమ్మ హేమ్యశుభము ॥ ౫౬

క॥ జనసంబాదిగ నివ్విధి
జననీ సర్వార్థసారసంగ్రహపురయుక్
వనిమునిజనములఁగనుఁగొనఁ
జనుదెంచెదు నిన్నుఁబోలు సాధ్వులు గలరే ॥ ౫౭

క॥ అనవినియోగిని హంసం
బునుఁగని విధివశమునని టు పుణ్యాత్మా! నా
జననముసఫలముఁజేయుఁగఁ
జనుదెంచితి చెప్పు మట్టిచరిత యనన నెక్ ॥ ౫౮

క॥ శ్రీశేషాచలమందునఁ
గాశికిఁ బ్రతిగాఁగనొప్పుఁ గల్యాణపురం
బాశాంతకీర్తిమంతం
బై శివములఁ బెంచుఁబరమహంసలకిలలోన్ ॥ ౫౯

క॥ జనులచ్చటఁగల్యాణం
బునుఁగాంచఁగ యోగిజనులు ముక్త్యానందం
బునుగనఁ గల్యాణపురం
బని యానందపురమనియు నందురుదానిన్ ॥ ౬౦

క॥ ఆనందపురినినుండురు
జ్ఞానులు యోగులును సర్వకాలంబుల వి
జ్ఞానముఁ గృపనజ్ఞానికి
దానము సేయుఁగ భవము దాఁటింపంగన్ ॥ ౬౧

క॥ శుకముఖముని సుకవీంద్రులు
ప్రకటించెద రాత్మబోధ ప్రాక్తనపుణ్యం
బొకయింత గల్గినన్నరుఁ
డకలంకత నప్పురంబునందు వసించున్ ॥ ౬౨

క॥ ఆపురము రాజధానిగ
శ్రీపతిభక్తుండు రాజశేఖరుఁడనుప
ద్మాపతి రాజ్యముచేయుచుఁ
గాపాడున్ బ్రజలశాంతిఁ గలియుగమందున్ ॥ ౬౩

క॥ తిరుమలవరదునికరుణన్
బరముం బడయుఁగలండు పతితుండైనన్
ధరనని గురువులు దెలుపఁగ
నరిగెన్ శేషాద్రికతఁడు హరిదర్శింపన్ ॥ ౬౪

క॥ ధర్మాంబ నిజకళత్రము
ధర్మజ్ఞుఁడు మంత్రియగుసుదర్శనుఁడు హితుం
డర్మిలి సేవించుచు రా
నిర్మలమతితోడ ముక్తినిన్ హరి వేఁడన్ ॥ ౬౫

— రాజశేఖరుఁడు వేంకటేశ్వరస్వామిని స్తుతించుట. —

క॥ చనికాంచి రాజశేఖరుఁ
డినకులసద్భూషుఁ గృష్ణు నిరుగడలం శ్రీ
నినురమ్మున నిల్పినయ
య్యనిమిషపతివరదు నిట్టులనికీర్తించెన్ ॥ ౬౬

క॥ జీవత్వం బిలఁదాల్చుచు
నీవిధి భ్రమియించువాఁడ వీవా నేనా
దేవా! తెలియఁగ నీవే
యీవే నీపదము ముక్తినీవే శాంతిన్ ॥ ౬౭

ఉ॥ శక్తులఁ జేయుచోఁ బరమశాంతిని నిచ్చితరింపఁ జేయుచో
యుక్తులఁ జేయుచోఁ బ్రబలయోగము కల్పనఁ జేయుచో మదిన్
భక్తిని నిల్పుచో మదనబాధహరించివరించుచో మమున్
ముక్తులఁ జేయుచో వివిధమూర్తులు దాల్చెదు వేంకటేశ్వరా॥

ఉ॥ శ్రీనినురమ్మునన్నిలిపి చేసెదు మాకభయప్రదానమున్
బూనిభుజంగభూషణము బోధయొనర్చెద వైక్యమెంతయున్
దీనులమ్రొక్కులందుకొని తీర్చెదుకోర్కెలు శక్తిఁజూపుచున్
జ్ఞానిశివంకరుండవని గాంచుప్రపూర్ణత వేంకటేశ్వరా॥ ౬౯

ఉ॥ చేసినలోకజాల మరచేతిని నిల్పి రమింపలేమినో
వేసమునందుఁ బ్రీతినో ప్రవీణతలేమినో వేఱులేమినో
దోసమటంచు నీమదిని దోఁచమినో యిటు చిత్రమూర్తివై
దాసునిభంగి నొక్కయెడ దైవతమట్లు మఱొక్కచోట నా
యాసమునొందుచుండుట దయాపర నీకిది క్రీడ యేసుమీ ॥

క॥ నీలీల లోకజాలము
నీలోనం గల్గునుండు నీలో నడఁగున్
నీలోనిది నీకల్పన
శ్రీలోలా నీవె యనుచు సిద్ధాంతంబుల్ ॥ ౨౧

క॥ నుతియించిన సతిఁ జేసిన
సతిసుతులన్ విడిచి జపము సల్పిన సదినీ
మతికింపుగాదటో శ్రీ
పతి! నిజధర్మంబుఁ బూను భక్తివిధమునన్ ॥ ౨౨

క॥ నిన్నుం గనియెడు వేడుక
కన్నన్ నిజధర్మమెపుడు కాచుట కన్నన్
బన్నగశాయీ! వేఱొక
టున్నే? ముక్తియనిబంధ మున్నే? యవలన్ ॥ ౨౩

క॥ లోచనగోచరమైన చ
రాచరమంతయును నీవ యనినిశ్చింతన్
జూచు తపస్వికి సజ్జత
వేచను సాయుజ్యమబ్బు వేంకటనాథా ॥ ౨౪

క॥ ప్రారబ్ధమనఁగ నీచే
ప్రారంభమునందుఁగోరఁబడుసంసారం
బౌరా మరలింపగలరు
వీరా? యటనున్నవార? వేంకటరమణా ॥ ౭౫

క॥ నగమునమొగమిడి తాఁకెడుఁ
బాగరునఁ దగరా పోడుపునఁ బోడుచునుదననే
నగుబాటగుఁ బ్రారబ్ధము
నాగిఁదాఁకన్ జీవుఁడెందు నుత్సాహమునన్ ॥ ౭౬

క॥ ద్వైతంబన్ని విశిష్టా
ద్వైతంబో నిన్నుఁగోరు వైరాగ్యంబ
ద్వైతం బూరక యుండియు
నీతోఁ గైవల్యమందు నిజను మురారీ ॥ ౭౭

క॥ అన్నియుఁగోరును మొదలన్
నిన్నేగోరెడుసుబిదప నియతాత్ముండై
కన్నయ్యా నినుఁబోలుట
కన్నన్ గొడుకునకు వేఱుకలవే శుభముల్ ॥ ౭౮

క॥ కావుమని నిన్ను వేఁడెద
జీవన్ముక్తునిఁగ వేగఁ జేయుమటంచున్
నీవలెనుండెద నూరక
కైవల్యంబద్దికోరకయసిద్ధించున్ ॥ ౭౯

క॥ కోరెదరు మూఢులూరక
కోరికలన్నియును ముక్తిఁగోరుదురు బుధుల్
కోరక యెద్దియునూరక
ధీరులు నిన్గనెద రాత్మతృప్తికి శ్రీశా! ॥ ౧౦

క॥ జీవత్వమునినుమఱచుట
దేవత్వంబరయ నిన్నుఁ దెలియుట భక్తిన్
గేవలదృక్కై నిలుచుట
కైవల్యంబగును గరుడగమనా! నీతోన్ ॥ ౧౧

క॥ రామా! జీవుఁడు నీయెడఁ
బ్రామాణికబుద్ధిఁగలిగి భక్తుండైనన్
గామాదులఁజిక్కఁడుగద
వేమారున్ బుద్ధినిమ్ము వేంకటనాథా ॥ ౧౨

క॥ ఔదాసీన్యంబెందును
మోదావహ మార్యమతము మోక్షప్రదమున్
నీదయకుమూలమదియును
నీదయ నీదయ ఫలంబు నీదయ రామా! ॥ ౧౩

క॥ తెలిసినపిదపన్ నీతోఁ
గలిసినయందాఁక జపముఁగావించుటయే
వలసిన కార్యము సిద్ధుల
వలచుట దోషంబు భక్తవత్సల! యెందున్ ॥ ౧౪

క॥ నీచరణభజనమున నా
లోచనములుమానుటయుఁ ద్రిలోచనుఁడగుటన్
దోఁచుట దిగంబరుఁడునై
చూచుట స్వాత్మన్ బరాత్మజుఁడునిన్ శ్రీశా! ॥ ౧౫

క॥ అంతశ్శాంతికిమూలం
బెంతయు సుజ్ఞానమగుటనేగద విబుధుల్
చింతింతురు నీపదముల
నంతా! నీమూర్తిజ్ఞానమగుటన్ గాదే ॥ ౧౬

క॥ ఏయేరూపముఁదాల్చుచు
మాయార్తిన్ బాపి ముక్తిమా మాకిడెదో
యాయామూర్తులునీవని
పాయనిసద్భక్తిఁగొల్చుప్రాజ్ఞత నిమ్మా ॥ ౧౭

క॥ తొలినినుస్మరియింపనుగద
యిలలోజన్మించుటను హరీ! యిఁకముందున్
దలఁపనుజన్మములేమిని
దలఁచెద రెండున్ దలఁపక తత్వముఁదెలుపన్ ॥ ౧౮

క॥ హరినిటునుతించిగృహమున
కరిగిరి మువ్వురును భోజనార్థంబాలో
నరవరుదర్శింపఁగన
ప్పురమునఁగలబ్రాహ్మణోత్తములు సంప్రీతిన్ ॥ ౧౯

క॥ వచ్చిరియాత్రికనరవరు
లెచ్చుగగుమిగూడి వెంటనే తేఱఁగవే
చొచ్చిరినృపుగృహముక్షిత
లిచ్చిరిజాబాలితీర్థమే మెచ్చిరొగిన్ ॥ ౯౦

క॥ వెండియునాతీర్థంబున
నుండున్ మహాసీయుఁడొక్కఁడుత్తమపదమున్
దండిగభక్తులకిచ్చుం
జుండీ యతఁడుండుస్థలముఁ జూచిరఁజాలున్ ॥ ౯౧

క॥ సదసద్వస్తువివేక
ప్రద మానందపదము శివరామగురుకృపా
స్పదము జయంతాశ్రమమును
పదము పరమపదము భక్తభాజనమొసఁగున్ ॥ ౯౨

క॥ నావిని నృపతియు శ్రీపతి
సేవలకున్ ఫలము నేఁడు సిద్ధించెనువే
పోవలెను బరమహంసన్
శ్రీవిద్యన్ వేఁడి భక్తిసేయఁగ ననుచున్ ౯౩

క॥ చివ్వన లేచి మహీపతి
జవ్వనియున్ మంత్రివరుఁడు సరసనడువఁగా
నవ్విభునిఁజూచు వేడుకఁ
బువ్వులుపత్రియును మార్గమునఁ గొనిచనియెన్ ॥ ౯౪

రాజశేఖరుఁడు జయంతాశ్రమమునఁ బరమహంసను

దర్శించి స్తుతించుట.

క॥ చని భవజలధికి తరణం
బవఁదగునామూర్తి నాత్మనారాధింపన్
జననము సఫలంబగునని
వినుతించెన్ మునిని ముక్తి వేఁడుచు భక్తిన్ ॥ ౯౫

క। మదిఁగలశంకలు గ్రుంకఁగ
నుదయించితిమమ్ముఁ బ్రోవ నుత్సాహమునన్
గదమిత్రవరుఁడవీవే
సదమలకరుణాంతరంగ సద్గురులింగా ॥ ౯౬

క॥ భారంబై తోఁచెను సం
సారంబికఁ జేయఁజాల సద్గురుమూర్తీ
సారం బేమియు లేదట
నీరమొక్షీరంబో చాలు నీకృపగలుఁగన్ ॥ ౯౭

క॥ విసిగితి దుర్విషయంబులఁ
బసచెడి ప్రాణంబులుండు భవదావాగ్నిన్
వ్యసనము నసియింపదు నీ
దెసబుద్ధిన్ ద్రిప్పకున్న ధీసంపన్నా! ॥ ౯౮

క॥ ఉత్తదిగేహముబలగం
బుత్తదిస్వర్గము శరీరముత్తది జీవం
బుత్తది సర్వంబుత్తది
సత్తొక్కటి చిత్తుమాయ సద్గురురాయా ॥ ౯౯

క॥ సర్వస్వము సద్గురునకు
నిర్వంచనబుద్ధినిచ్చి నియతాత్ముండై
గర్వమువిడిచి భజించిన
నిర్వాణమునొందఁగలఁడు నిశ్చలభక్తిన్ ॥ ౧౦౦

క॥ పరిపూర్ణభావమెవ్విధి
నరుఁడొందెడు జగతినుభయనాదానుభవం
బరయక వేదాంతోక్తుల
పరపోక్తుల మిథునమందుసంతతిగలదే ॥ ౧౦౧

చ॥ గురుచరణాభివాదనము కోటియొసంగదెమున్గిరీటికిన్
బరులను వేఁడివేఁడి బహుభంగుల నీచులుభంగమొంది నీ
చరణముఁగాంచలేమి భవసాగరసంపదనమ్మికో ప్రభా
కరచరణమ్ములన్భయమొకాకప్రమాదమొదేశికోత్తమా॥

క॥ బాఁపనికినిగమచయమును
దాపసులకుమంత్రమూర్తి దైవజ్ఞులకున్
బ్రాపగుగణితము శిశువులఁ
గాపాడఁగఁదల్లి నన్నుఁగావఁగనీవే ॥ ౧౦౩

క॥ వలలిలఁ జేఁపలఁ బట్టఁగఁ
జెలులున్ రసికాళిఁ బట్ట సిద్ధులు రసమున్
నిలువం బెట్టఁగ నీని
ర్మలదృష్టియు నన్ను బట్టి మనసుం గట్టెన్ ॥ ౧౦౪

క॥ ఎప్పుడు నీపదపద్మము
లొప్పుగ భజియించుచుండు నుత్తమునకు వే
తప్పుంగద భవబంధం
బప్పులనుప్పుంచ నుదకమయ్యెడు భంగిన్ ॥ ౧౦౫

క॥ దుష్టజనమధ్యమందునఁ
గష్టము నిల్వంగ నిన్నుఁ గాంచిన పిదపన్
గష్టము ద్విగుణంబగుఁ గద
శిష్టుల భజనంబు లేమిచే గురుమూర్తీ ॥ ౧౦౬

క॥ వినుతించు నృపతిఁ గనుఁగొని
కనుఁగొనలన్ బాష్పవారి గడలుకొనంగాఁ
గన లేక లోకమాత్మం
గన నెంచినయట్టులుండెఁ గౌతుకమొప్పన్ ॥ ౧౦౭

క॥ మునిగురువరుచరణంబులు
మనమున ధ్యానించి తత్త్వమార్గము కృపతో
జనపతికిఁ దెలుప నెంచుచు
వినుతింపఁ దొడంగె గురుని వేవేగతులన్ ॥ ౧౦౮

పరమహంస గురుధ్యానరూపముగ రాజశేఖరునకుఁ దత్త్వ ముపదేశించుట.

క॥ ఓపరమపురుష గురుకృప
నీప్రాపేకోరి మనము నిజధర్మంబున్
గాపాడఁగఁ బ్రణవంబను
దేపన్ భవవార్ధిఁదాఁటితిన్ భక్తులతోన్ ॥ ౧౦౯

క॥ ఓమ్మనఁనాత్మార్పణమగు
నోమ్మనసాంబునిస్మరణము నోమ్మననిజరూ
పమ్మగు నవధాత్వర్థము
నోమ్మనిస్మరియించు భక్తుఁడుత్తముఁడెందున్ ॥ ౧౧౦

క॥ ఓంకారముశివనాదమ
హంకృతి జీవునికిసహజమగుట సతతమా
యోంకారముశ్రుతియాట న
హంకృతి నిజకృతులనాత్మ నందెడువీఁకన్ ॥ ౧౧౧

క॥ అతులితగతి జగతిగశ్రీ
పతియగు తనుదానఁదెలియఁబలుకుచు నొకచోఁ
గతిలేక నిలుచుఁ గాష్ఠా
కృతి నతనింజూచుజగము కృతకృత్యునిఁగన్ ॥ ౧౧౨

క॥ ఆలోచనమునజీవుం
డాలోచనమెఱుఁగకునికి సజ్ఞుండగుఁగా
నాలోచన మేయుండినఁ
గైలాసము వానినెలవుగద పరికింపన్ ॥ ౧౧౩

క॥ తోఁచినసర్వముహరిగాఁ
దోఁచును దనలోనఁదాను దోఁచకయున్నన్
వాచామగోచరుండై
తోఁచునులోకులకుగుణముతో ముక్తుండై ॥ ౧౧౪

క॥ కృతకృత్యునిగన్గొనఁగా
నతిశాంతుఁడు పొందడెందహంభావము సం
తతముదితాత్ముండు విబుధ
తతిసేవాచింతనపరతన్ విదితుండౌ ॥ ౧౧౫

క॥ సతిసుతులిరువురకెందున్
స్మృతిలేనిసమయమునఁగద క్షేమప్రసవం
బతులధ్యానంబుననా
గతిస్మృతిలేకుండు నాత్మ కాంచు విముక్తిన్ ॥ ౧౧౬

ఆ. వె॥ పారదంబుమనము పరుగిడుచుండెడు
నొకటకట్టివైవ నొకటజారు
జాటగట్టనేల బంధింపనగుఁగాక
దానసిద్ధిశుద్ధి తత్త్వమమరు ॥ ౧౧౭

క॥ వైరాగ్యమగ్గిచురుకై
సారామలభక్తిరసము స్వరసమగు మన
స్సేరపము తనువుమూఁకుడు
ధీరుండిరుగడలనూద దేవుఁడునిలుచున్ ॥ ౧౧౮

క॥ ఇతరములేదని తెలియుసు
మతియున్నటులుండునుగద మఱువకతత్త్వం
బతనికినదియే సర్వము
హితమున్ నైజంబు ముక్తియే వేయేలన్ ॥ ౧౧౯

ఆ. వె॥ ఉన్నయట్టులుంటనున్నయట్లుండును
లేనివాఁడయగుట లేక యుండు
వృత్తిరహితుఁడై నిమిత్తమాత్రంబుగఁ
దత్త్వబుద్ధ రామదాసుఁడో కేఁడు ॥ ౧౨౦

క॥ తలఁపుల కెడమీయక లో
పలిదిక్కై ప్రబలుతపసి బయలుపడెడుచో
నడువకదుమికెడుమృగమటు
కడువేగన్ గడచి పూర్వగతి శాంతించున్ ॥ ౧౨౧

ఆ. వె॥ ఆత్మమూర్తియైన నమ్మహానీయుండు
చేయరానిదెద్ది చేయునెద్ది
సర్వతంత్రములనుస్వాతంత్ర్యమునుగల్గి
యాత్మశాంతినుండునాత్మఁగాంచు ॥ ౧౨౨

ఆ. వె॥ మాటలాడ వెఱచు మైమఱచియఱచు
మౌనమ్ముదఖిలుల మత్తుచెఱచు
నగులఁజూచిపఱచు నళిననేత్రుఁదఱచు
తలఁచి యాత్మనాత్మవలచి నిలుచు ॥ ౧౨౩

క॥ మఱచినదానినిజ్ఞప్తికి
తఱచు తరుచులోనఁదాను దజ్ఞులబోధల్
గఱచుచుఁ గాష్ఠాకృతితోఁ
దెఱచునుజ్ఞాననయన ముపదేశంబదియే ॥ ౧౨౪

క॥ కాత్యాయనిమృదుపదములు
సత్యముగామదినినిల్పుసజ్జనుఁడై నన్
నిత్యమ్ము తీవ్రగతితో
నృత్యమ్మొనరించు నాత్ముఁడే యగుణాతచేన్ ॥ ౧౨౫

క॥ దుర్జయమగుదృశ్యమును వి
సర్జింపన్ బోధఁజేసె సారథిగాఁదా
నర్జునునకు శ్రీకృష్ణుఁడు
మార్జాలముకాష్ఠమట్లు మఱచినభంగిన్ ॥ ౧౨౬

క॥ చొక్కపుసౌఖ్యముజగమున
నెక్కుడఁదక్కమికిఁ బొక్కు నెంతయువిరతిన్
నొక్కనుదృశ్యము జీవుఁడు
దృక్కైకసృష్టిక్రమంబుఁదెలిసి సుఖించున్ ॥ ౧౨౭

క॥ ఆలంబమొల్లకునికియు
కాలాదులమించుకీలకంబగుఁగాదే
యాలంబరహితుఁడయ్యును
గ్రీడించుఁ జిత్రరీతిఁ గేవలుఁడాత్మన్ ॥ ౧౨౮

క॥ జీవుఁడవా కాలంబెటో
కావరమడఁగించు శుష్కకర్మము పెంచున్
దేవుఁడవా లోకంబే
దీ వేత్రై తెలియలేవె యిదితపమునకున్ ॥ ౧౨౯

క॥ కనుమూసి కీర్తనము వా
క్కునమూయుచు మంత్రము గురుకులమునస్థితి యా
సనమున యోగము జ్ఞానం
బునమానము ముక్తిసర్వమున్ హరికృపచేన్ ॥ ౧౩౦

గీ॥ నేతినేతిమహావాక్యనియతి సర్వ
దృశ్యజాలంబుకడద్రోఁచి ధీరుఁడాత్మ
నాలకింపంగఁ దాదాత్మ్యమమరు నెట్లొ
బుధులుదీనినిదపమంద్రు పూర్వబుధవి
దారి సూరిమనోబ్జవిహారి శౌరి
కరుణఁజూచినఁగాదె తత్పరతగలుగు ॥ ౧౩౧

తే. గీ॥ చిత్తవృత్తినిరోధించు నుత్తముండు
తనకుఁదనవారికొ్క రీతితారకంబు
నూరకుండియు కల్పించుచుండునౌర
యాత్మపౌరుష మాలంబమైనకతన ॥ ౧౩౨

క॥ ఎవ్వనిమాటలుమంత్రము
లెవ్వనినడవడియెబోధ మెవనిసుదృష్టిన్
జువ్వెతరింత్రతనికినతి
యెవ్వండాచార్యమూర్తినిలజనియించెన్ ॥ ౧౩౩

ఆ. వె॥ వార్ధినలలవలెనె బ్రహ్మమందునజీవు
లుద్భవింతురనుటయుత్తమాట
జలముఫేనమలలుగలిసినఁగడలియౌ
జగముబ్రహ్మమయము శాంతినయము ॥ ౧౩౪

క॥ నిద్దురలోఁగలయుండును
నిద్దురకలలోననుండు నిజముగనటులే
యద్దేవిలోననేనున్
మద్దేహమునందు దేవి మసలుటవినుమా ॥ ౧౩౫

క॥ బీజమువృక్షంబందున
బీజమునన్ వృక్షముండుఁ బృథివీస్థలిలో
బీజంబొమ్మందురుకద
బీజములన్నిటనుబ్రణవబీజము వెలయున్ ॥ ౧౩౬

క॥ తెలిసిన తెలివికిఫలమగు
తెలియమి దానికిఫలంబు ధీరతయుమనో
విలయము కేవలదృక్కై
నిలుచుట హరియందుభక్తినిలుచుటసుమ్మీ ॥ ౧౩౭

తే. గీ॥ సంతతాత్మావలోకన సంపదాప్త
ముక్తికాంతాపరిణయ ప్రమోదమగ్న
మానసేంద్రియసమితిసమాధి దేవ
గురువిబుధసేవ భక్తుఁడు పరముగాంచు ॥ ౧౩౮

క॥ తపమనఁగనాత్మయజ్ఞము
తపమునకధ్వర్యుఁడుగురు దైవతమజస
త్కృప ధనముసాధనంబును
చపలుఁడుజీవుఁడుపశువు శాంతిఫలంబౌ ॥ ౧౩౯

తే. గీ॥ స్వస్వరూపానుసంధానసరణిజగము
నీకునాకనులోకుల కేకముగను
స్వగతి స్వస్థితి ద్వంద్వంబుబ్రహ్మమొకఁడ
యాత్మయోగంబునందు నోమ్మందువిందు ॥ ౧౪౦

సీ॥ జీవత్వమూలేదు దేవత్వమూకాదు
భావింపసర్వంబు బ్రహ్మమగుట
చింతయూలేదు నిశ్చింతయూకాదు
శాంతంతపోయనుట విశ్రాంతికాంతి

ధనకాంతి లేదుగా తనకాంతి లేదుగా
తనుకాంతి లేదుగా తనువె లేదు
పరమేశ్వరప్రీతి ప్రభవించుటకునీతి
కాకున్న మతికోతి కమలసూతి

గీ॥ బ్రహ్మమనెద రస్మత్పదవాచ్యుఁడెందు
నెందుఁగనుఁగొందు వేఱు నేనెందునుందుఁ
దాపులేలేవునాకెందుఁ దత్త్వమందు
సచ్చిదాత్మకముజగత్తు స్వామిసొత్తు ॥ ౧౪౧

క॥ జీవమువదలినవానిని
నేవైనన్ బద్ధుఁ జేయునే విధులటులే
జీవత్వశంకవదలినఁ
గేవలుఁడై మించు నురక క్షితి ద్వంద్వంబుల్ ॥ ౧౪౨

క॥ పైపైనఁద్రిప్పుచుండుట
యేపసి మరమేకెపుడది యెట్లేపోసి
యాపగిదిమంత్రపఠనం
బేపని జీవాత్మనీకు నేమేఁ గాసీ ॥ ౧౪౩

క॥ అటునిటుఁజూడకకదలుచుఁ
దటుకునననిజధర్మమందుఁ దద్దయుఁ బ్రీతిన్
బటుతరభక్తినినిల్చిన
ఘటికామాత్రమునఁ గల్గుఁ గైవల్యమిలన్ ॥ ౧౪౪

క॥ ఓంకారముస్మరియింపుమ
హంకారమువిడువుటుంకనై ననుద్వరలో
శంకలువాయు భవానీ
శంకర మానందకరము సాధులకదియుఁ ౧౪౨

క॥ కృతకృత్యుఁడుండుఁగాస్థా
కృతినిర్వృతినొందుచుండుఁ గేవలమాత్మ
స్థితినుండు నెందుఁగనడుత
దితరమునిరుపాధికుఁడయి యిలఁగలినైనక్ ॥ ౧౪౩

తే. గీ॥ బోధఁజేయుటమాని చిన్ముద్రఁబూని
కాలమొకరీతిఁగడుపు విజ్ఞాని వాని
హృదయమగు నిజముగవిష్ణుపదము తత్త్వ
బుద్ధిహెచ్చును సర్వసంసిద్ధిగలుఁగు ॥ ౧౪౪

తే. గీ॥ తత్త్వవిదులము మాకేల ధర్మచయము
చెలఁగి యష్టాంగయోగముల్ సేయనేల
మంత్రతంత్రమ్ములేల కర్మమ్ములేల
నున్న లేకున్న నొక్కటే యునికిగాదె ॥ ౧౪౫

చ॥ సరసము సాత్త్వికంబు ఫలసారసమన్విత మార్యసన్నుతం
బరమరలేనిహస్తముల నాదరమొప్పఁగ సబ్బుఁబట్టుడో

గిరమదిశాంతిదాయక మకిల్బిషమచ్యుతసుప్రసాదమై
పరముసుఖమ్మునీఁగలుగుపావనవస్తువు గానదాని కై
కరతలభిక్షఁజేసెద సుఖమ్ముగఁ బుణ్యగృహాంగణమ్ములన్॥

మాలిని॥ జయతిహృతిపరాత్మా సర్వవేదాంతరాత్మా
నిఖిలభువనకర్తా నిశ్చలానాంప్రవర్తా
బుధజనభజనీయః స్వోక్తికీర్త్యానుమేయః
జనకజవరభర్తా జన్మకర్మాపహర్తా
నిఖిలకలుషసేతుః నిత్యసౌభాగ్యహేతుః
సుదళితయమపాశ స్సోసహామాకాశకేశః
రతిపతిజనక శ్రీ రామరామేతిసంజ్ఞః
పరమపురుషఈశః పార్వతీపార్శ్వదేశః ॥ ౧౫౦

క॥ అనిచల్లగథర్మాంబం
గనిభక్తికిమెచ్చియిట్లుకౌతుకమునఁదా
ననియెన్ శుభవాక్యముజగ
మునఁబతిసద్భక్తిఁగొల్చుముదితలకరుదే॥ ౧౫౧

క॥ శ్రీకరుణావీక్షణమున
సాకంబడుచుంట వాక్కుసత్యముసుమ్మా
నీకెప్పుడొసఁగిప్రోచుత
లోకైకగురుండు జ్ఞానలోచనమమ్మా ॥ ౧౫౨

పరమహంసబోధవిని రాజశేఖరుండు కృతజ్ఞతాపూర్వకంబుగ
స్తుతించి నిజపురంబున కరుగుట.

క॥ గురుదేవ స్తవరూపక
పరమాద్భుతబోధ కరుణఁబల్కెన్ దనకై
పరమాప్తుఁడనివినినృపతి
కరమానందించి ముట్టెఁగైవల్యంబున్ ॥ ౧౫౩

క॥ కృతకృత్యుండయ్యును దన
కృతజ్ఞతఁదెలుపుచునిట్లుకీర్తించెన్ భూ
పతిపరమహంసనపు డా
కృతిఁదాల్చినబ్రహ్మమనుచుఁ గేవలభక్తిన్ ॥ ౧౫౪

క॥ దొంగలనార్గురఁబట్టితి
సంగంబెడబాసి శాంతిసమకూరెన్ శ్రీ
రంగనికృపనాకిటుఁదెలి
యంగఁబలికిలేనిమేఁలుకనదిమితివివిభూ ॥ ౧౫౫

క॥ స్వామీనినుఁగొలుచుచునే
నేమంబేమియును లేమి నిష్ఠయు లేమిన్
గామించినఁ గేవలకృపఁ
గామించితి భక్తులట్లకా గురుమూర్తీ ॥ ౧౫౬

క॥ జేజేమొఱ్ఱులదక్కన్
నేఁ జేసిన దేమిగలదు నిజముగ నీకున్
యోజన లేక యనీపద
రాజీవములిచ్చినావురా గురుమూర్తీ॥ ౧౪౭

క॥ వాసన నాశముఁ జేసితి
దోసం బెడబాసి నీవతోఁచెద వెందున్
గాసిలఁ జేసితి దండము
తోసరి నన్నుఁ గైకొనుము కృపతో గురుమూర్తీ॥ ౧౪౮

క॥ నీసరినీ వేసరి గురు
కేసరి భవమత్తదంతి కేసరి ధరనే
నీసరికింగన నీసరి
నీసరసన్ నిలుపఁ బ్రదుకనే గురుమూర్తీ॥ ౧౪౯

క॥ శరణంబై భవసాగర
తరణంబై ధన్యులకిలఁ దత్త్వప్రాప్తిః
గరణంబై భక్తులకా
భరణంబై సట్టి పాదపద్మముఁ గొలుతున్॥ ౧౫౦

క॥ జీవత్వం బజ్ఞానము
భావింపఁగ లేనిదయ్యుఁ బ్రారబ్ధమునన్
జేవిధములఁ దలచూపెడు
వేవేయుపసంహరింపవే గురుమూర్తీ॥ ౧౫౧

క॥ మౌనంబున ధ్యానంబున్
ధ్యానమునన్ జ్ఞానమబ్బు ధన్యుల కెందున్
మౌనము నీవాక్యంబుల
చేనగు నవిగల్గు భక్తిచే గురుమూర్తీ॥ ౧౬౨

క॥ దేహాదులు నేఁగానని
మోహంబును వదలి మొదటిమూర్తింగని సం
దేహము విడుచుచు లోనన్
సోహమ్మని జపము చేయనా గురుమూర్తీ॥ ౧౬౩

క॥ సోపాధికుఁడాభాసుఁడు,
రూపంబులు లేని యాత్మ రూఢిగ నొకఁడై
దీపించు స్వేచ్ఛరాముఁడు,
పాపంబీ జీవుఁడెవఁడు భ్రమ గురుమూర్తీ॥ ౧౬౪

క॥ మనమేకాగ్రత లోకం
బును సంహారంబుఁ జేయుఁ బూర్ణుం జేయున్
దనుతత్త్వ మబ్బుఁ జేయున్
ఘనతేజఃపుంజమట్లుగా నోగిఁ జేయున్॥ ౧౬౫

ఆ॥ వె. పరులఁ జూడ తనికిఁ బాపంబు నశియించు
గురుని బోధ మహిమ గుఱినిఁ గాంచు
నాత్మ నాత్మఁ గనిన నానంద ముదయించు
నాత్మ కాత్మ విడున కంతరంబె॥ ౧౬౬

క॥ తప్పనుభవబంధంబులు
తప్పకనీపాదసేవ ధన్యుఁడు సేయన్
జెప్ప నీకదివానికి
గొప్ప నీమహిమఁ జెప్పఁగోరితినప్పా ॥ ౧౬౭

క॥ నుతిఁ జేసి పరమహంస
స్నుతిఁ జేసి స్వధర్మపాలనము కన్నన్ శ్రీ
పతిమెచ్చఁబడయ వేఱొక
గతిలేమిన్ దెలిసిగురునిఁ గనియిట్లనియెన్ ॥ ౧౬౮

గీ॥ పోయివచ్చెదనింక సంపూర్ణవిద్యఁ
బడసినాఁడను నీకృపఁబడసినాఁడ
నీదుసన్నిధి పెన్నిధి నిజమునాకుఁ
గాన సెలవిమ్ము తిరిగిరాఁగలుగువలను ॥ ౧౬౯

క॥ ఓమ్మనియెనంత సద్గురుఁ
డమ్మానిని మంత్రివరుఁడు నాజ్ఞవడసిదై
వమ్ముందలఁచుచుఁ దద్ఘట
నమ్ముందాఁటంగ రామి నమ్ముచు వెడలన్ ॥ ౧౭౦

క॥ నిజరాజధానిఁ జేరఁగ
నిజవర్గముతోడ నృపతి నియతాత్ముండై
నిజధర్మాచరణంబున
గజవరదున్ బ్రీతుఁ జేయఁగా గురుభక్తిన్ ॥ ౧౭౧

క॥ చనుచుండి మాటిమాటికి
మనమూరక దేశికేంద్రు మఱలుకొనంగాఁ
దనలోఁదానిటుస్మరియిం
చెను దేశికు వతనిబోధ శ్రీపతిగాథల్ ॥ ౧౨౨

— రాజశేఖరుండు మార్గంబున హరిహరులస్మరించుట.;—

క॥ ఓమ్మనఁగా గురుమంత్రం
బోమ్మనమంగళకరంబు నూహింపంగా
నోమ్మననంగీకారం
బోమ్మనిజపియించిపరము నొందెదనింకన్ ॥ ౧౨౩

క॥ సంకటములు తొలఁగింపఁగ
శంకలుహరియింపఁ బరమశాంతినినింపన్
గింకరులకుఁ గలియుగమున
వేంకటపతిగాక బ్రహ్మవేత్తలుగలరే ॥ ౧౨౪

ఉ॥ చక్కనివాఁడు సాధువులఁజల్లనఁ జేసెడుసద్వ్రతంబువాఁ
డొక్కఁడు సద్గురుండునయనోత్సవముంబొనరింపనాఁటితోఁ
దక్కనలోకముంగనఁగ దాసునకేమిటియక్కఱక్కటా
దిక్కులఁ బెట్టకింక ననుఁజేర్పుమునీపదపంజరంబునన్
మక్కువతోడనిల్చి యనుమానమువీడఁగభక్తకోటికిం
పెక్కఁగఁబల్కుచుందుజననీ భవదీయమహత్వమెంతయున్ ॥

ఉ॥ అంతయునీప్రభావమని యారయుశాంతమునాకునిచ్చుప
ర్యంతము దీక్షితుండనయి యానెదనీపదపద్మసారము
త్యంతముభక్తితోఁడంబరమాత్ముఁడవాప్తుఁడవీవయాటశ్రీ
మంతులఁజేయకిట్లు జనమాత్రులఁజేసెదెరామదాసులన్ ?

—:రాజశేఖరుండు మంత్రికి గురుప్రభావంబు దెలుపుట:—

క॥ ఓమంత్రివర్యకంటే
యామహానీయునిసుమూర్తి యామహబోధల్
నీమదికేమో సాక్షా
ద్దామోదరుఁడట్లు నాకతండునిజంబౌ ॥ ౧౭౭

క॥ ప్రామాణికబుద్ధింగల
భూమిసురుల్ గలరుగానిబుద్ధింబోలన్
సామాన్యమెందు లేదను
నీమహానీయునకుసాటియే మంత్రివరా ॥ ౧౭౮

ఉ॥ అంతటివాఁడు లోకములయందునఁగానరాఁడు వి
శ్రాంతిపరాయణుండు భవసాగరతారకమూర్తరక్షశ్రీ
కాంతుఁడుమావసుండొకఁడ జ్ఞానమునన్ సకలాళిమెచ్చ వా
క్కాంతుఁడు విద్యలందుమమకారవిహీనుఁడహీనతేజుఁడన్

క॥ వదలించెసంశయంబులు
సదయుండాపరమహంస సద్బోధలచే
మదినిల్పెనాత్మతత్త్వము
గదతద్భజనంబె మనకుఁగైవల్యంబౌ ॥ ౧౮౦

—: పారమార్థికస్నేహప్రశంస :—

క॥ తత్త్వజ్ఞుల మిత్రత్వము
సత్త్వముతోఁ గూడియుంట సత్యము నిర్వ
క్రత్వముతో నడచును బం
ధుత్వమ్ము మహాళిక్కి పరమతుచ్ఛంబిలలోన్ ॥ ౧౮౧

క॥ అమలంబై వికసితహృ
త్కమలంబై సాధుపాళితత్త్వబలంబై
సమలంకరణంబై వే
దమయంబై యాప్తమూర్తి ధన్యునిఁ జేయున్ ॥ ౧౮౨

క॥ దేహంబులు వేర్వేఱట
స్నేహితులకు నాత్మయొకఁడు సిద్ధంబట సం
దేహము లేకిటుఁగనియుట
మోహము హరియించి మొదటి మూర్తింగనుటల్ ॥ ౧౮౩

క॥ స్నేహితులు లేని పశువుల
కూహింపఁగనగు నె బ్రహ్మము గెడురీతుల్
దేహము విడవలె మోహము
సోహమ్మనుజపముకుదురుచో మంత్రివరా ॥ ౧౮౪

ఉ॥ మిత్రుఁడు లోకబాంధవుఁడు మేటినృపుండు భిషగ్వరుండు వే
దత్రయమూర్తి ముక్తులకు ద్వారము దీయు మహాత్ముఁ డాత్మ
జత్రపిభూషణుండు దరిఁ జేరసహింపరు సన్నిధిన్ గటా (దున్

మిత్రుఁడులేనిజీవనము మేదినిఁగల్గునెయేరికైననీ
చిత్రముగాంచిమిత్రులనుఁజేర్చుటచేరుటనట్టిమాట న
ర్వత్రనిజార్తిఁబాపఁగ నవశ్యమదెంతో భజింతురంతయే ॥

క॥ పరవశతఁ జరియించుచు
గురుపుత్రులుగలియశాంతికుదురుసుధరలోఁ
బరరంధ్రాన్వేషణత
త్పరులగుదుర్జనులు గలియఁబాడియెమంత్రీ ॥ ౧౨౬

క॥ ఎప్పటికైననుసాహస
మొప్పఁగజనియింపనలె నహోరాత్రంబుల్
దప్పకగుణునిఁ గొల్వఁగ
ముప్పేలోకులకుఁదనకుమోక్షమునిజమా॥ ౧౨౭

క॥ కోరినదానివిచారణ
నేరిఁ జేయఁగనేల హితమదివేత్తై
దూరంబైననుబోధలఁ
గోరుఁ గాథలనుదూరుఁ గోరనికతనఁ ॥ ౧౨౮

క॥ నిష్కల్మషహృదయులకగు
నిష్కారణమైనప్రేమనిర్వృతినొందన్
ముష్కరుఁడెవ్విధిఁ దెలియున్
శుష్కపువాక్కులనుమించుచున్ మనుఁగుచునన్ ॥ ౧౨౯

ఉ॥ పాడుపడెన్ జగంబు భవపాశము విప్పెడు బాంధవుండు కా
పాడెడు బాంధవుండొరునిపాపముచూచిసహించు బాంధవుం
డేడనుగానరాఁడు పరమేశ్వర సద్గురుమూర్తినిన్ వినా
లేఁడుహితుండులోకమున లేఁడనిచాటెదమాటిమాటికిన్॥

క॥ నీచుండిల నాఁచుంబలె
నే చెఱచున్ జీవనంబు నెప్పుడుఁబైగాఁ
దోఁచున్ గదస్వామింబలె
దాఁచున్ గదమిత్రమూర్తి త్రాఁచుంబలెనే॥ ౧౯౧

ఉ॥ వెన్నెలరాత్రులందుఁ గడువేడుకతోఁ జెలికాండ్రఁగూడిసం
పన్నులుక్రీడసల్పగఁ బ్రపన్నులుసద్గురుగొల్వఁ జల్లగాఁ
గన్నులఁగానలేమిఁ దనకాకబయల్పడ దుష్టవార్తలన్
బన్నెడునీచునిన్ జడుఁడుపాసనఁజేయును బాపమూర్తికై॥

క॥ ఆగురుకృపకున్ బాత్రుల
మై గర్వమువిడిచి పారమందెదుమనకున్
బాగగునె కపటసఖ్యము
తోఁగాలముగడపుటెంకఁదోలివలె సచివా॥ ౧౯౩

క॥ మనసఖ్యముపూర్ణంబై,
కనునీచులమనము నెంతకలఁచిననైనన్
మునిజనులకు ముదమొసఁగిన
మనమింతయుజంకులేక మనవలెననుచున్॥ ౧౯౪

క॥ పురిఁ జేరి శాంతి నుండిరి
పరమార్థ మరంద పానపరవశులై స
ద్గురువర చరణంబుల మదిఁ
గరమారాధించు వేడ్కఁ గల కాలంబున్ ॥ ౧౯౫

—: రాజశేఖరునకుఁ బుత్రుఁ డుదయించుట. :—

క॥ ప్రాక్తనవాసనలన్ గురు
శక్తినిఁ బోఁ దోలి నూత్న సామగ్రీసం
యుక్తుల భోగాసక్తుల
ముక్తులఁ జేయుదు రట్టు బుధులు నుతింపన్ ॥ ౧౯౬

గీ॥ రాజశేఖరుండు రాజీవనేత్రవ
సంతకాలమున వనాంతరమున
సంతులేని చింత చాల బాధింపంగ
హరిని భక్తి మ్రొక్కె నంతవింత ॥ ౧౯౭

క॥ మలయాచలపవమానుఁడు
కలఁచెన్ గామానలంబు కాంతయు మదిలో
వలచెను పెనిమిటిఁ గొలిచెను
నిలిచెను గర్భంబు మానినీ! మానినికిన్ ॥ ౧౯౮

గీ॥ దేవకార్యంబు సాధింప భావజుండు
జీవరూపంబుఁ దాల్చె నా భూవిభునకుఁ
బుట్టెఁ బుత్రుండు పురజనుల్ పొంగి యాడఁ
దల్లిదండ్రుల యుల్లంబు చల్లఁగాగ ॥ ౧౯౯

క॥ రంజనమీఁదనతనిని ని
రంజనుఁడని పిలిచి యబ్బురంబుగఁబోషిఁ
పం జిన్న నాఁడె మంత్రివ
రుంజేరి ప్రసంగముఁబొసరుచు నవ్వించున్ ॥ ౨౦౦
క॥ చన వెక్కుడైన కొలఁదిని
మనమునంశయము విడిచి మాటికిఁదానే
మనబుజ్జగించుచుండుటఁ
గని యొకనాఁడతనిఁ బ్రశ్న గావించెనిటుల్ ॥ ౨౦౧

—:నిరంజనుండు జీవుఁడను నపరనామంబును బొందుట.:—

క॥ నన్ను నిరంజనుఁడని యెద
రన్నా యద్దానికేమియర్థంబనఁగాఁ
దన్నామము శివపరముగ
నెన్నంబడునంచుఁబల్కె నెంతయుఁబ్రీతిన్ ॥ ౨౦౨
క॥ అనుటయు నే జీవుఁడనగు
దునుగద నాకెట్లు చెల్లుధూర్జటినామం
బని తననుజీవుఁడనవలె
ననిపట్టిన్ బట్టు పట్టి యాశ్చర్యముగన్ ॥ ౨౦౩
క॥ గారాబుపట్టిగావున
నారీతిన్ జీవుఁడంచు ననసాగిరిగా
పౌరులుజననీజనకులు
ప్రేరేపఁగఁ బాలునకుఁబ్రీతిజనింపన్ ॥ ౨౦౪

రాజశేఖరుఁడు నిజకుమారుని గురుకులంబునకుఁ బంపుచు

నీతిగఱపుట.

క॥ యుక్తవయస్కునిసుతునా
సక్తినినుపనీతుఁ జేసి సద్విద్యలవి
ధ్యుక్తముగ గురుకులంబున
భక్తింబఠియింప నృపుఁడు పనుపుచుఁబలికెన్ ॥ ౨౦౫

క॥ సరసంబై భక్తాళికిఁ
బరుసంబై యొద్దిత్రోఁచు భ్రష్టాత్ములకున్
ధరసామ్యం బేలేనిది
గురువాగ్ఝరిగోల్వు మాత్మకుశలతఁ దనయా ॥ ౨౦౬

గీ॥ గురునిసన్నిధినైన సంకోచమున్న
గుణముకుదురునె లక్ష్మితోఁ గూడియున్న
విష్ణువేపేదయైన చో విత్తమేల
గురుఁడు పరదైవతంబనుకొనుము మనుము ॥ ౨౦౭

ఆ. వె॥ తల్లిమంత్రసాని తండ్రియుగురుఁడైన
వారివారిపనులు వారొనర్ప
లేదు మోహమాపలేరుగా నిజమిది
మమతమబ్బుఁ బెచ్చుమహిమచచ్చు ॥ ౨౦౮

ఆ. వె॥ పరులధర్మమెంత బాగనితోఁచిన
దానిఁ జేయకుంట ధర్మబుద్ధి
చూచువానినెల్ల నాచరించి చెడును
స్వీయధర్మమందుఁ జింతమందు ॥ ౨౦౯

ఆ. వె॥ లోకమన్న పెద్ద కాకులమూకన్న
ముద్దకైన నఱచు గ్రద్దకైన
దెబ్బకైన నఱచు దీనికై జంకింత
లోకమందు దూఱఁబోకు జీవ ॥ ౨౧౦

ఆ. వె. అఱచువారిఁజూచి వెఱచువాఁడెవ్వఁడు
అఱచువారు పనులు చెఱచువారె
అఱచు కాకిచేఁత నదలింపనదెపోక
పెద్దవారిఁజూచి ప్రేలబోకు ॥ ౨౧౧

ఆ. వె॥ బుద్ధిలేనివాఁడు బుధుని సేవింపంగ
మెచ్చునంచుఁదలఁచు మెచ్చఁడతఁడు
ధన్యుఁడైనవాఁడు దత్త్వంబు మెచ్చుగా
భక్తపాదపద్మబంభరంబ ॥ ౨౧౨

క॥ పంటన్ గలిగిన నాలుక
మంటన్ బాపంగమందు మహినెవ్వఁడైనన్
గంటన్ నమలునె గురుకృప
కంటెన్ శరణంబు వేఱుకలదే జీవా ॥ ౨౧౩

క॥ వేసముతో సేవించుచు
నాసలు నెర వేరకునికి వసనుర్ధునిఁగాఁ
జేసెనుగురుఁడని కుందుక
దోసముపలుకంగ నెంచు దుర్జనుఁడటుపై ॥ ౨౧౪

క॥ వేసముతో యత్నించిన
వీసములాభంబు లేను పెతకలుగుట యే
దోసముగుణమ్ముఁ దెలియక
జేసినయుపదేశ మెట్లు సిద్ధించునో కో ॥ ౨౧౫

క॥ గురునుపదేశము వడయక
పరమార్థములనుభవించు పండితు లకెగా
ధరలో వెలసిరి నేఁటికిఁ
దరణోపాయంబు గ్రంధతతియే చూపున్ ॥ ౨౧౬

క॥ తమతమవాదంబులచేఁ
దమమెచ్చెడుఁగాని దానఁద త్త్వజ్ఞానం
బమరునె సద్గురుదీక్షల్
భ్రమలని వచియింపవారిప్రారబ్ధం బే ॥ ౨౧౭

ఉ॥ కాంచినమాత్ర నేసుఖముగల్గు నె కల్గు నెపూర్ణభావమున్
గాంచిన దేశి కేంద్రుఁ హరిగాఁబరుగాముదిఁ గాంచకున్న న
భ్యంచితరీతినర్చనల నార్తినివారణ గాంచకున్న స
త్కాంచనమబ్బశీర్షమునఁ దాల్తు రెభూషనో నర్పకేవ్వరే ॥

క॥ ఎటులున్నను గురుమూర్తిని
బటుతరసద్భక్తిఁగొల్చు పండితుఁడైనన్
దటుకున మోక్షంబబ్బున్
గుటిలుండై చెడును బరమకోవిదుఁడైనన్ ॥ ౨౦౯

క॥ శైష్యోపాధ్యాయికచే
ఋష్యాదులుమున్నుఁగాంచి రిహపరసుఖముల్
పోష్యముగాదని కలిని మ
నుష్యాధములదివిడిచి వినోదింత్రుగదా ॥ ౨౧౦

క॥ పుత్రుండై గురుబోధకుఁ
బాత్రుండగుఁ గానితనదుపాండితినా స
ర్వత్రయిదియెనిశ్చయ మి
ద్ధాత్రిన్ గురుకరుణకన్నఁ దారకమున్నే ॥ ౨౧౧

క॥ నూఱినపాదముమ్రింగిన
జాఱున్ బ్రాణములరుగమి శాస్త్రార్థములన్
జూఱిననూరక చెవితో
నాఱునుజ్ఞానానలంబహో శీఘ్రగతిన్ ॥ ౨౧౨

క॥ ఈరీతిగాంచియోగులు
ధారణనభ్యాసమునను దార్ఢ్యముకలుగన్
జేరుదురుశ్రీనివాసుని
ధీరతగురుబోధమాత్మఁ దెలియుచు నెపుడున్ ॥ ౨౧౩

గీ॥ భేదబుద్ధినిహరియింప వేదవిదులు
సేయుచుందురుచిత్రముల్ శిష్యవరులఁ
గూర్చి యవ్వాని కెంతయుఁగుందకునికి
యేగద్దా సర్వసంసిద్ధి యెంచిచూడ ॥ ౧౧౪

క॥ గురుదేవతృప్తిగలుగఁగఁ
గరమారాధనము చేయఁగలుఁగుదుననుచున్
గరువముఁ జెందకు జీవా!
కరుణాలుండౌటనిన్నుఁగాచునతండై ॥ ౧౧౫

సీ॥ పాలుపితుకగోవునకగు భంగపాటు
వత్సముకుడువంగనగు మహోత్సవంబు
పండితుఁడు ప్రజకజ్ఞానిభంగినుండు
విద్యనిజభక్తులకునిచ్చు వేడ్కబాల ॥ ౧౧౬

క॥ పండితులనుగపటముతో
మెండుగసేవించిరైన మేలుఁబడయునే
దండుగయాతనిశ్రమమది
వెండియుఁ బాపంబుసర్వవిధములఁ బెంచున్ ॥ ౧౧౭

క॥ త్రుంచున్ బుణ్యము సభలన్
వంచన మొనరించు దుష్టవాసనవించున్
జించున్ గొంతుక పెద్దఁగ
ముంచున్ భ్రష్టాత్ముఁజేసి ముల్లోకములన్ ॥ ౧౧౮

క॥ కాని జ్ఞానముని చ్చెడు
వానిని నడిగోరు వాఁడు వైరాగ్యంబున్
బూని భజింపఁగ నగుని
త్యానందముతో డ శుద్ధుఁడై సతతంబున్ ॥ ౨౨౯

గీ॥ ఉన్నదున్నట్లు దెలుపంగ నుత్తములిల
యత్న మొనరింత్రు తమవారలన్యులనెడు
భేదబుద్ధిని బ్రియము నప్రియము నెందుఁ
జేయరు మహాత్ములకిది విశేషగుణము ॥ ౨౩౦

మ॥ వరమార్గ్రంధములందగుల్కొనుట సంవాదంబు చేము శ్రీనీ
తఱిమామాః ముమూనమాకృపలస త్తత్త్వంబు బోధించు శ్రీ
గురుమూర్తిన్ భజియింపుమా మదిని సంకోచింప "కాచార్య
వాన్
"పురుషో వేద" యటంచుఁ బల్కఁగద సంపూజ్యంబులౌ
వేదముల్ ॥ ౨౩౧

క॥ అనుజనకుని బోధలుఁ విని
వినయంబున రాజసుతుఁడు వెడలఁగ నారా
యణపౌరాణికుఁ డంతన్
దనసుతుని నిల్పి చెప్పె ధరణీపు నెదుటన్ ॥ ౨౩౨

నారాయణభట్టు నిజకుమారుఁడగు నన్నంభట్టును
రాజసుతునితోఁ బంపుట.

క॥ నీసుతునకుసాయంబుగ
భూసురునిసుశీలుఁగొల్చి పుత్రిగవిద్యా
భ్యాసముచేసి తరింపఁగ
నాసుతునిన్ వెంటఁబంపు నరపతి!కృపన్ ॥ ౨౩౩

క॥ అంగీకరించెభూపతి
మంగళకరమంచువిప్రమాణవకునితో
సంగము నిజసుతునకు, ను
ప్పొంగుచుభూసురుఁడు తన్నుఁబొగడుచునేగన్ ॥ ౨౩౪

క॥ నృపసుతుఁడువిప్రసుతుఁడును
నృపునాజ్ఞసుశీలుకడకునెయ్యమునన్ దో
నుపచారకులెవ్వరులే
కపయనమైచనిరి విద్యఁగఱచెడువేడ్కన్ ॥ ౨౩౫

క॥ గురుకులముఁజేరియిరువురు
గురుతరసద్భక్తి దేశికునిపదములఁమ్రొ
క్కిరికరుణాళుండగుభూ
సురుఁడున్ సంప్రీతివారిఁజూచి గ్రహించెన్ ॥ ౨౩౬

క॥ కాలోచితకృత్యంబుల
బాలురుసక్రమముగాఁగఁ బ్రతిదినమున్శ్రీ
లోలార్పణముగఁ జేయం
జాలిరి గురుపాదపద్మషట్పదవృత్తిన్ ॥ ౧౩౭

—: సుశీలుఁడు జీవునకు నన్నంభట్టునకునీతిగఱపుట. :—

క॥ ఒకనాఁడుగురుఁడువారల
సకలాత్ములఁ జేయనెంచి సద్వాక్యములన్
బ్రకటించెనిట్లు సత్కృప
నకలంకస్థితినివార లాలింపంగన్ ॥ ౧౩౮

ఆ. వె॥ అందఱన్నిగోరి యార్తులైలోకంబుఁ
దెలియలేరు హరినిఁగలియలేరు
కన్నుముక్కువలెనె కాంచునావాసనల్
జగముదూఱవాదు శాంతిరాదు ॥ ౧౩౯

ఆ. వే॥ సర్వముహరియంచు సాధులు తెలిసిరి
మున్ను నేఁటికిట్లుమూఢతలికి
వేఱులేదటంచు విజ్ఞానమిాయంగఁ
జిత్రమూర్తిఁదాల్చు శ్రీధరుండు ॥ ౧౪౦

క॥ చదివెడుశాస్త్రింబులచే
వదలదుసంశయము హరియువంచించినచోఁ
బదుపురలోనుబ్రవీణుఁడఁ
గదయుని లోఁగుందుచుండుఁ గద చిత్రముగన్ ॥ ౧౪౧

క॥ చదువులుచదువఁగఁజదువఁగ
వదలదుసంశయము శాస్త్రివాసనహెచ్చున్
మదిశివపదములనిల్పఁగఁ
గుదురునుగుదురైనకుమరు గురుతరభక్తిన్ ॥ ౧౮౧

క॥ అన్నముఁదినవలెనాఁకలి
సన్నంబౌనంతవఱకు సత్యముఁదెలుపన్
సన్నుతిగురుఁగొల్వఁగవలె
నున్నంతవఱకుశరీరముండునురెండున్ ॥ ౧౮౩

క॥ భక్తియనికొందఱంద్రు వి
రక్తియయనికొందఱంద్రు రహిరెంటొకఁడే
రక్తివిరక్తులయోగము
యుక్తినిసాధింపరాదు యోగమునసగున్ ॥ ౧౮౪

క॥ రెండునునొక్కటనుండును
రెండింటనునుండునొకటి రెండునునొకటై
యుండును సిద్ధులకున్ లే
కుండును భేదంబు తెలియకుండుటజీవా ॥ ౧౮౫

క॥ లోకముమెచ్చులకై తాఁ
దాఁకునువిభ్రాంతి దానితత్త్వముఁదెలియన్
లేకయగుందునుకాకను
శ్రీకాంతునిభూరికరుణచేఁ జల్లఁబడున్ ॥ ౧౮౬

క॥ కట్టెఁగట్టెఁ రాచినఁ
బుట్టెడునద్దాన నగ్నిపుట్టెడుదాఁకన్
జట్టువిడకుండవలెఁదాఁ
బట్టినపాదంబు నట్లుపట్టఁగవలెఁగా ॥ ౨౮౭

క॥ పండినఁదనభక్తికిఫల
మొండినగురుమూర్తిదాని హేతువనెడువాఁ
డుండునిలనొక్కశిష్యుఁడు
ముండన మొనరించుకొనఁగ మూఢుఁడుతానై ॥ ౨౮౮

క॥ తనుమెచ్చినసద్గురుఁడను
దనుఁదిద్దిన దాపరించెదాంభికుఁడనుగా
మనసిచ్చిన మందుండను
వినయమ్మునయమ్ము విడిచివేయును శఠుఁడున్ ॥ ౨౮౯

క॥ వినయముగా సేవించుచు
ననయము యత్నించుచుండు నాచార్యునిలో
ఘనదోషములగణింపఁగ
వినయమ్ము నయమ్ము విడిచివేయును భళిరే ॥ ౨౯౦

క॥ ఛాత్రుండనఁగా గురునకుఁ
బుత్రుంబలె సంచరించిపోషణచేయున్ ।
ఛాత్రతగలవాఁడేత
న్మాత్రుండై గురుసేవఁజేయు మాన్యుఁడుజీవా! ॥ ౨౯౧

క॥ అక్కఱపట్టనివానికి
నొక్కివచింపంగవినఁడు నొచ్చెడులోలో
నెక్కుడుఁ దమమద్దానన్
జిక్కగుదుఃఖములఁబొక్కుఁ బేర్మినిఁదక్కన్॥ ౨౫౨

క॥ ఏనరుఁగాంచినలోకము
లోనెద్దియుఁగానరాదు లోచూపునవి
జ్ఞానముగలుగునునాతం
జ్ఞానాచార్యుండు సర్వమాహారికృపచేన్॥ ౨౫౩

క॥ వేదాధ్యయనం బేజ్ఞా
నోదయజనకమని బాధ నొందుదురజ్ఞుల్
కాదదిమార్గముజీవా!
యీఁదుచుభవ మాత్మధర్మమేపూనఁగనౌ॥ ౨౫౪

క॥ సద్వంశమందుఁబుట్టక
హృద్వీథిన్ హరినినిల్ప కిలనెట్లో భ్రాంతిన్
విద్వాంసుఁడైనమాత్రన్
సద్వాదుండగునె ముక్తి సమకురునెసుతా॥ ౨౫౫

గీ॥ క్రమముఁదప్పిన సఫలతఁగాంచకుండు
నెంతసామగ్రిగూడిన నెట్టిపనియుఁ
బిదపఁజేర్చిసరుచిదెచ్చు మొదలఁజేర్ప
మొదలుచెఱచునుప్పదిసూక్షమునిజంబు॥ ౨౫౬

క॥ పాపాత్ముఁడు సద్గురువరు
వ్యాపారమునందుదించి వైరాగ్యంబుల్
లోపముఁ జేయఁజూచును
గాపాడఁడుగదయతని సకారణముగహా॥ ౨౪౭

క॥ ఆలింతురుసద్బోధల
సోలింతురుగురునిమనము శుభవాక్యములన్
జాలింతురు తత్స్మరణము
చాలునెమఱియొకఁడుపీకిపవరింపంగన్॥ ౨౪౮

క॥ పీలున్నయంతవఱకున్
గాలించెద రతనియందుఁ గలమహిమలనున్
జాలింతురతని సేవలఁ
జాలఁగఫలియించు వెనుక సత్యంబనఁగన్॥ ౨౪౯

క॥ ఆలించిరిసద్బోధల
గాలించిరిశాస్త్రములను గలిదోషముగాఁ
బోలును బాలకులాలో
నాలోచనములకుఁగడఁగిరాటోపమునన్॥ ౨౫౦

జీవుఁడన్నంభట్టును విద్యార్థము దేశాంతరమునకుఁబోఁ
ప్రేరేపించుట.

క॥ రాచకొడుకనియోఁ గంటే
యీచదువులరీతినిప్పుడెన్నియొచదువుల్
పూచెనఁటవానిఫలములు
నాచందముతెలుఁగమైతి మన్నంభట్టా ! ॥ ౨౫౧

ఆ. వె॥ రాచకొడుకనొట బ్రాహ్మణునట్టుల
నేడకేనిచనుట కెడములేదు
చిన్ననాఁటిసఖుఁడవన్న నీవైనపో
మ్మన్న! క్రొత్తత్రోవ లరసిరాఁగ ॥ ౨౬౨

గీ॥ అచిరకాలంబుననురాజునొదు నింత
లోననీవును లోకంబులోనివింత
లరసివచ్చితివా మనమిసపురమును
సంస్కరింపంగవచ్చును సంఘమెల్ల ॥ ౨౬౩

క॥ అనియస్నంభట్టారకుఁ
డని పెనుబరగురులబోధ లారసిరాన
జ్జనపతిసుతుఁ డాతండుణ
జనియెణ వేపీఁక లోకసంగ్రహబుద్ధిణ ॥ ౨౬౪

ఆ. వె॥ అరిగెవిప్రసుతుఁడటంచుసుశీలుండు
తెలిసి తెలియనట్లు పలికెనిట్లు
రాజసుతునిగూర్చి రమ్మని యోదార్చి
కలినిహితుఁడు లేఁడుగద కుమార ॥ ౨౬౫

గీ॥ స్నేహమునఁ బెంచు నుంచును శిరముమీఁదఁ
జిక్కువదలించుఁ 'బూవులప్రక్కనుంచు
నెంచుదోషంబునే గుణమంచునాశ్ర
యించుకొనియున్న విడిచెనాముంచుఁ జొంపి
పెంద్రుకలఁబోలెఁ గుటిలులఁబీరుఁడిలను ॥ ౨౬౬

రాజసుతుఁడు సుశీలునియొద్ద సెలవువడసి నిజపురంబున కరుగుట.

క॥ వినిరాజసుతుఁడుమనమునఁ
దనదోషముఁదా నెఱింగి తద్దయుశీఘ్రం
బునసంప్రదాయపద్ధతి
ఘనవిద్యలసంగ్రహించెఁ గద లెడుబుద్ధిన్ ॥ ౨౧౭

గీ॥ నిజసుతుండువిద్య నేర్చినాఁడని విప్ర
వరునివలనభూమివరుఁడువినుటఁ
బంపెమంత్రిఁ బెక్కుబహుమానములతోడ
గురునిసత్కరించికొడుకురాఁగ ॥ ౨౧౮

క॥ వచ్చినయమాత్యునింగని
చెచ్చెరజీవుండు గురులసేమంబరసెన్
దెచ్చినకానుకలన్నియుఁ
బుచ్చుకొనెన్ దేశికేంద్రుఁబూజింపంగన్ ॥ ౨౧౯

గీ॥ కానుకలనుభక్తిఁ గైకొని దేశిక
స్వామిపాదములను వ్రాలనతనిఁ
గుక్కుటమును మత్స్య కూర్మంబులనుబోలె
కంటఁ జూచెఁ దలఁచె నాత్మవిదుఁడు ॥ ౨౨౦

క॥ దీవించిన గురుమూర్తిని
జీవుండట సత్కరించి సెలవిండోదే
వా! వోయి వచ్చెదను నేఁ
గావించిన దోసములను గణియింపకుఁడీ ॥ ౨౬౧

క॥ మార్తాండజపపరాయణు
లార్తిధ్వంసకులు శంకరాత్ములు విద్యా
మూర్తులును దమోహార్తలు
స్మార్తులు భువికీర్తనీయ సజ్జనులగుటన్ ॥ ౨౬౨

క॥ ఈతంత్రం బామంత్రం
బో తండ్రీ! యనఁగ నేల నుత్సాహముతోఁ
మాతలలనించితన్నియు
నీతత్త్వం బెఱుఁగు దీవ నిజము మహాత్మా ॥ ౨౬౩

క॥ అనిగురువనుమతిఁబడయుచుఁ
జనియెన్ నిజగేహమునకు సచివాగ్రణితోఁ
గనిజననీజనకుల్రమొ
క్కెనుజీవుండోడ లెఱుఁగక కేవలభక్తిన్ ॥ ౨౬౪

—: రాజశేఖరుండు జయంతంబునకు వెడలుట. :—

క॥ మిత్రుండఁట సచివాగ్రణి
పుత్రుఁడు గురుఁగొల్చి పూర్వపుణ్యంబున వే
దత్రయి సాంగముఁ గనిన ప
విత్రుండఁట, భవలతాలవిత్రుఁడు గుఱుఁడున్ ॥ ౨౬౫

క॥ పరలోకముఁగొనియాఁడని
తరుణీమణినాకుసర్వదాతోఁడఁట శ్రీ
హరిపరమహంససన్నిధి
కరుగుటకింకొక్కతరుణమరయఁగలదే ॥ ౨౯౬

క॥ అనితనయునినిజరాజ్యం
బునకభిషిక్తునిఁగఁజేసి మోదంబునమం
త్రినిగనిసచివా! చెప్పవ
లెనాసకలమీవెఱుఁగుదులే యనికదలెఁ ॥ ౨౯౭

క॥ కదలెడునిజపతివెంబడి
మదిసంశయమింత లేక మానినియునుదా
ముదముసతనయునిరాజ్యము
వదలుచునేతెంచె నింతవైరాగ్యంబే ॥ ౨౯౮

క॥ చనఁచుజయంతాశ్రమమును
మునివరు దేవతతిని గురుమూర్తినిబోధఁ
దనమనమునఁగొనియాడెను
జనపతియువ్విధినిభక్తి సమరససూక్తిఁ ॥ ౨౯౯

—:రాజశేఖరుఁడు మార్గంబున గురుబోధము స్మరించుట:—

ఆ. వె॥ రమకునెలవులేమి రమణువక్షముఁజేరెఁ
గాళ్ఁజేరెశివునికాయమట్లు
నాకునెలవులేమినీకృపాదృష్టిని
నిలిచినాఁడభక్తిఁగొలిచినాఁడ ॥ ౩౦౦

క॥ కేవలదృక్కై పురుషుం
డీవసుధఁ గొంతతడవ దెట్లో శాంతిన్
జీవించుచుఁ గ్రీడించిన
జీవన్ముక్తుండటండ్రు సిద్ధమువారిన్ ॥ ౨౮౧

తే. గీ॥ దృశ్యమెందాఁకదోఁచు నవశ్యమంత
దనుక శాంభవినభ్యసించిన నరుండు
దృక్కుగానిల్చుశాంతిని నిక్కముగను
సాధుజనకల్పభూజ! విస్తారతేజ ! ॥ ౨౮౨

క॥ చక్కెర నెక్కడనుంచినఁ
జిక్కంగదచీమనోటఁ జిక్కునెకుక్షిన్
దక్కినచోఁ గర్మంబునఁ
జిక్కఁడు జీవుండు హరినిజిక్కిన యేనిన్ ॥ ౨౮౩

ఉ॥ చెప్పినదానినేతిరిగిచెప్పుచునున్నను రామరామ! క
న్గప్పనుమాయచిత్తమువికారముఁ జెందెడుసద్గురూక్తులన్
దప్పనుజన్మబంధమని తజ్జ్ఞులువల్కుట దేశికేంద్ర! నా
కెప్పటికైననీపదములే గతిగానెరనమ్మికొల్చెదన్ ॥ ౨౮౪

క॥ యోగంబననాత్మునితో
యోగము తదితరముతోవియోగము మనమా
యోగవియోగములపరి
త్యాగముఁ జేయఁగఁ బరాత్మయాఁ బూర్ణతచేన్ ॥ ౨౮౫

క॥ ముక్తీచ్ఛన్ సద్గురువుల
భక్తిన్ సేవించి బోధఁబడ సెడువాఁడా
సక్తిన్ గలిగియు నీచేఁ
ద్యక్తుండై ముక్తిగనఁడు తథ్యము రామా ॥ ౨౮౬

క॥ జ్ఞానముగలిగిన దానికి
మానము పరిపూర్ణ శాంతి మానుటలోక
జ్ఞానముఁ బూనుట మౌనము
తానుండియు లేకునికి యుదాసీనుండై ॥ ౨౮౭

క॥ ఓరీ జీవుఁడ నీవిఁక
లేరా పోయెదము మనము లేలెమ్మిఁక వే
యారామంబులఁ దిరుగుచు
నీరైరన్ ద్రావి బ్రదుక నేరమె శాంతిన్ ॥ ౨౮౮

క॥ దేహంబానిత్యమ్మా
గేహంబా బంధుజనుల కీర్తియ నీకీ
మోహంబా పోలెమ్మిఁక
సాహసమునఁ బరమపదము సమకురుఁజుమ్మా ॥ ౨౮౯

క॥ మేతేయాలోచనమిఁక
నేలేయిదియంత విష్ణుఁడే లేతలఁపన్
జాలేయోగముఁ బూనగ
వేళేమార్గములు వేన వేలే మనసా ॥

క॥ జీవా! నిజబంధులవిడ
లేవా? నేఁ జెప్పినట్లు లేవన్ లేవా?
లేవా? సౌఖ్యములటవిని
రావా? నాతోడ నాత్మ రక్షణుఁడు కాఁడా ॥ ౨౯౧

ఉ॥ సిగ్గొకయింత లేక వనసీమల కేగక దుర్మదాంధులన్
దగ్గఱఁ జేర్చి పేర్చితివి దారుణకర్మము నింక నైన నీ
బొగ్గులలోన మానికముఁ బొందెడు దుర్భ్రమమానిభక్తితో
సగ్గురుమూర్తిపాదముల యాశ్రయ ముందుము మేలు డెంద (మా॥ ౨౯౨

క॥ ఆరామమందునారా
మారాధనఁ జేయుమఁనముమా! రామేశా
కారతనొందుచు దుస్సం
సారానలమార్చు నమృతసారముఁ గ్రోలన్ ॥ ౨౯౩

క॥ నేనొకపురుగును లోకము
లోనన్ని యాజ్ఞ చెల్లు లోలత మేలా
మానము బూనెద రామా!
నేనున్నదిసున్న నీవు నేననికన్నన్ ॥ ౨౯౪

ఉ॥ అన్నివిధమ్ములం దెలియనయ్యెను మౌనము సర్వసాధనం
బన్న గురూత్తమోక్తి పరమాద్భుత మొప్ప యథార్థదృష్టిచేఁ
గన్న సమస్తమాత్మయగుఁ గాన విశేషము వాగ్వ్యయంబు చే
సున్నె ఫలంబు? దోషమగు మూరకయుండుట మేలు డెందమా॥

క॥ తోఁటఁ బోయిగ నాఁడెడు
పట్టికిఁ గన్నమ్మ చిలుకపందిరిఁ గూర్చున్
నెట్టుమ సర్వంబంబను
గుట్టుగ భజియింప భక్తకోటులఁ గూర్చున్ ॥ ౨౯౬

క॥ కింకరుఁడే నిజమైనన్
జంకంబని లేదు హానిచర్యయొమైనన్
శంకరమా నిజభవనా
శంకరమా శాంతికరము సంశయహరమా ॥ ౨౯౭

క॥ గురుచరణాన్వేషణత
త్వరవశతన్ సంచరించు భక్తులు గూడన్
వరమగు శుభకరమగు శం
కరమగు సకలార్థసిద్ధికరమగు దేవీ! ॥ ౨౯౮

క॥ జ్ఞానప్రాప్తికి సూచన
మౌనము బాహ్యాంతరంబులుడుచుట నిత్య
ధ్యానము నీపైఁ గుదురుట
యానందరసంబుఁ గ్రోలనాత్మస్థితియున్ ॥ ౨౯౯

క॥ కలకాలము హరిపదముల
నిలిచి జగంబులను జూడ నేరని కతనన్
గలవో లేవో తెలియగ
వలెనను వాదంబు భక్తవరులకు నేలా ॥ 300

క॥ పరమార్థైకపరాయణుఁ
డరయంగాఁబోఁడులోక మాత్మస్థితిఁజేఁ
దరియించునుసంసారము
విరమించు రమించు మించు విభుఁడై శ్రీశా!॥ ౩౦౧

క॥ గురుకేసరి! భూసుర కే
సరి! నర కేసరి! త్వదీయసత్త్వము మా కే
సరి యిటుసదోద్యోగముతో
సరి కదపుట్టువులుమాకు సరిసరినీకుఁ॥ ౩౦౨

క॥ పంకంబునఁబుట్టితినని
జంకెడుపద్మినికిముక్తి సమకూర్చుటకై
శంకరసహస్రకరుఁడై
పొంకంబునమిత్రమూర్తి పొడసూపుఁగదా॥ ౩౦౩

క॥ మనమునవాక్కునఁగాయం
బునఁజలనంబెట్టిదైన మూఢత్వంబే
యనఁదగులో వెలిశాంతిని
గనినంగదముక్తిపదముఁగను జగదంబా॥ ౩౦౪

సీ॥ శ్రీపరమేశ్వరక్రీడయాలోకంబు
దానిచర్చింపనధర్మమగును
జర్చింపనెంచినఁ జాలువాఁ డెవ్వండు
చాలినతద్భిన్నజంతువెద్ది

లేనిభారముపైనఁబూనినజీవుండు
చేయుచుండునుదుష్టచేష్టితంబు
లనరాదువినరాదుకనరాదువేఱొండు
తత్సత్తనుటనువేదంబులెందుఁ

గీ॥ జేయునదిలేమిఁదెలియుటఁ జిత్తరువటు
దాల్చియున్నాఁడదేహంబుదైవఘటనఁ
జేయుచున్నాఁడుఁజేయమిసేతరెండు
మాయగాదోఁచుఁబ్రదుకిట్లుమామహేశ॥ ౨౯

క॥ సాదరముగఁ బాఁగోరిన
దేదియొయదిగల్గుఁ దపమునెచ్చఁగఁ జేయన్
దాదాత్మ్యబుద్ధినిల్పిన
రాదగుపరిపూర్తివచ్చురా గురుమూర్తీ॥ ౩౦

ఉ॥ ఏముదితాత్మదృష్టులను నెంతయుశాంతినినించు నించునా
కేమహనీయమూర్తికృతకేతరసూక్తిమనమ్మునమ్మున
న్నేమరకేసుకీర్తిప్రతియేమగువారికిరామరామశ్రీ
రామపదత్రయాత్మకులఁ బ్రస్తుతిఁ జేసెదమాటిమాటికిన్॥

సీ॥ పరమేశ్వరధ్యానపారీణుఁడైనస
ద్భక్తుండుసంసారపంకజాతఁ
సుమనస్సునాసర్వశుభములనిచ్చుబు
ధాళికినిబ్రధానమండునాప్తుఁ

ై సూర్యనారాయణాఖ్యసర్వేశుండ
 తనుఁ జేర నేడమిచ్చు జనము మెచ్చ
నిజధర్మపోషణనిరతాత్మమూర్తియై
 తిరుగఁ నుజగముల తెగులుమాన్ప
గీ॥ నాత్మవిదుఁడౌట నాత్మయందణఁగియుండు
బయలుపఱచుండు దర్శింపఁ భక్తవరుల
మౌనముద్రను బూనిన జ్ఞానమూర్తి
శాంతికర్మానసానపర్యంతమౌర॥ ౩౦౮

క॥ అయినది కాకుండఁగఁ జే
సియు మారక చెడినది బాగు చేసెదు నీవే
నియమము లేకిటు చిత్రము
భయమేలా మాకు సర్వభద్ర! ముకుందా!॥ ౩౦౯

క॥ నేరమి విరతియు నేరుపు
సారామల భక్తి శక్తి సామీప్యంబుల్
సారూప్యము సాయుజ్యము
ధీరున కొకఁడౌటఁ దపము దృక్కై చేయున్॥ ౩౧౦

క॥ అలలుఁడగిన సంద్రంబున
వలనుగలుగు మజ్జనంబు వలదంటాఁకన్
వలనుగ దాసంకల్పము
లడఁగిన నీస్మరణఁ జేయు నౌననుకొనినన్॥ ౩౧౧

క॥ లంకేగదా జీవునకును
సంకల్పంబులకునవియు సమసినచోనే
వంకన్ నిలుచునుజీవుఁడు
కింకరపరివృత్తినిన్నుఁ గీర్తింపహరీ! ॥ ౩౧౨

క॥ అలలవలెన్ సంకల్పం
బులుతన్నున్ జుట్టిముట్టఁ బురుషోత్తముఁగే
వలభక్తిమంత్రరాజం
బులఁగీర్తనఁజేయ శక్తిముక్తియుఁగలుగున్ ॥ ౩౧౩

క॥ శివరామబ్రహ్మలనాఁగి
శివరాముబ్రహ్మలట్లచేయఁగనీవే
భువనములఁదీవ్రగతితో
నవిరళముగసంచరింతువనమాళికరా?॥ ౩౧౪

క॥ ఆదిమమూర్తికిఁబ్రకృతివి
గాఁదెలియుదురాత్మవిదులుకళ్యాణి!నిన్నున్
మాదృశులకునాధారముఁ
నీదయయనిచెప్పనేలనేయుందందున్ ॥ ౩౧౫

క॥ కోరనివికోరఁదఁగనివి
యూరకచేయించిచేయుచుండెదవీసం
సారమునీదనిశాంతిని
గోరికలన్ విడిచినిన్నుఁగొలుచువటుకజా!॥ ౩౧౬

క॥ మిన్నకయుండుమునీకను
సన్నలమెలఁగెదము పరమసాధులలోనన్
బన్నగశాయీ! యెవరే
మన్నన్ భక్తులకులోపమా! నినుఁగొలువన్॥ ౩౧౮

ఉ॥ యోజనమాని శ్రీధరుఁబయోజభవార్చితు భక్తకల్పస
ద్భూజు స్వధర్మవర్తనముతోనలరించి తరించుచుండుస
ద్రాజితదీయవృత్తిఁగని తత్తరపాటదిన్యాయమానెని
ర్వ్యాజసుభక్తికల్పితశివార్చనలన్ భవతాపమార్చెదన్॥

క॥ గురుబోధమహేశచరణ
సరోజసేవాచతురతసత్సంగతియున్
దరుణీమణిఘనయోగము
పరాపరసుఖములనొసఁగిపాపునుభవమున్॥ ౩౧౯

క॥ కరమనురక్తింబెంచును
విరామమాత్మకునొసంగు విజ్ఞానంబున్
గరుణించిదానమిచ్చును
సరోజదళనేత్ర దేవి సద్గురుఁడిలలోన్॥ ౩౨౦

క॥ ఘనులుందురు మునులుందురు
వనమందిరమందు లక్ష్మి వసియించుఁగదా
తనుతాపమతనుతాపం
బనుబోవును వారిసేవపుణ్యముమనసా॥ ౩౨౧

క॥ ద్విజవర్గముద్విజవర్గము
భజియింపఁగ రామఫలముభక్షింపఁగన్
విజనస్థలిముక్తిఁగన
భజియింపంగల్గునెట్టిభాగ్యమునుసనా ॥ ౩౨౨

క॥ సత్యమునమ్మినవారిని
నిత్యమురక్షించు వేడ్క నిజరూపముతోఁ
బ్రత్యక్షంబగుటనునా
కాత్యాయనిపదముఁ గొలుతు ఘనతరభక్తిన్ ॥ ౩౨౩

క॥ సర్వాత్మునిసర్వేశుని
శర్వునిదర్శించు వేడ్క సద్గురుపదముల్
సర్వావస్థలఁగొలువఁగఁ
బార్వతి కృప శక్తినాకుభక్తునకిమ్మా ॥ ౩౨౪

క॥ తపియింపఁగృపనుబెంచెదు
కపటంబున్ విడువశాంతిఁగాపాడెదవే
నెపమున నై నన్నుబ్రోచెదు
చపలత లేకుండఁగొల్వఁజాలిన దేవీ!॥ ౩౨౫

సీ॥ నిజధర్మమందుననిల్కడచే సర్వ
ధర్మంబులందునాదరముకరము
గురుమూర్తిసద్భక్తిఁగొల్చుటచేబేల
తనమదియెందేనికనమువినము

క్షమకల్మిఁబరులదోషంబులఁ దెలిసియుఁ
దెలియనివానియట్టుల మెలంగి
తాఁ జేయునుపకృతిఁ దలఁపఁ డెన్నఁడొరులఁ
దెలియనీఁడాత్మశుద్ధినిదలంపఁ
గీ॥ సర్వతంత్రస్వతంత్రత్వసరణిధరణి
శివపరావతారమనఁగఁ జెల్లుఁగాని
మనుజమాత్రుఁడె యద్వైతమండనుండు
శాశ్వతుఁడు మద్గురుండు యోగీశ్వరుండు ॥ ౩౨౬

క॥ భగవద్భాగవతులసే
వగదానేనింకఁ గోరవలెనుసదా ప
న్నగభూషణ యొరుమరగిన
నగుబాట్లగు జన్మమెల్ల నానాగతులన్ ॥ ౩౨౭

క॥ దోషములఁ బాపినిజపద
భూషలమముఁ జేయ నెంచిపుణ్యాత్ములసం
తోషమునకుఁదగు వేషము
శేషాచలవాస! కలుగఁ జేసితి జేజే ॥ ౩౨౮

క॥ ఎన్నదరెన్నదరెన్నద
రెన్నఁగ నీరూపులన్ని యేయని తెలియన్
పన్నగపతినగపతి! యే
మన్నన్ విన్నఁగనుగొన్న నానందంబా ॥ ౩౨౯

చ॥ చల్లనినీటితోఁ మనసుచల్లనఁజేసెడుపాటతోడమీ
తల్లియొసంగుసాదమునుఁదద్దయుభక్షణసేయునోటితో
ఫుల్లసరోజనేత్రుఁబరిపూర్ణుభజించుసుభక్తకోటితోఁ
బల్లవపాణితోఁబరమపావనమౌగురుమూర్తివాణితో
నుల్లముచల్లఁజేసితమయూరసుఖంచెద వేంకటేశ్వరా!॥ ౩౩౦

క॥ మనముననిటుతలపోయుచు
జనపతినిజభార్యతోడజని యమ్మునిశాం
తినిగని తపమొనరించుచు
వనమునమునివృత్తినుండె వనజదళాక్షీ! ॥ ౩౩౧

—: మంత్రి నిరంజనుని వివాహోన్ముఖునిం జేయుట :—

గీ॥ రాజ్యభారంబువహించి రాజసుతుఁడు
మంత్రివరుసంప్రతించుచు మహిమఁగాంచి
ప్రజలఁబాలించుచుండె సత్ప్రతిమశక్తి
హేమకల్పకవల్లి! సాధ్వీమతల్లి! ॥ ౩౩౨

గీ॥ అంతటనమాత్యుఁడొగి వివాహప్రయత్న
మునొనరింప నిరంజనుఁడనుమతింప
ఉనికినెంతయు మనమున నోర్వలేమి
బుజ్జగించుచునివ్విధిబోధఁ జేసె॥ ౩౩౩

ఉ॥ భారతమందు సత్కథలసారముగావినుచుండుమీకు సం
సారమసారమంట యుపచారముగాదె తలంచిచూడఁగన్
ధీరచరిత్రముల్ బుధవిధేయపవిత్రపతివ్రతామణీ
చారుచరిత్రముల్ సకలసాధుచరిత్రలు కృష్ణకీర్తనల్॥ ౩౩౪

క॥ శంకరుఁడర్ధంబయ్యెన్
బంకజనాభునిహృదయ మభావంబయ్యెన్
బంకజభవుఁడున్ మ్రాకై
జంకిరి సద్భార్యలకయి సంశయమేలా! ॥ ౩౩౬

క॥ నమ్మవలెరామునైనన్
నమ్మంగావలెను రామునగుడిలమఱియున్
నమ్మందగు నారామము
నమ్మంగారాదు సువ్వో!నయవిరహితులన్ ॥

క॥ అనుకూలపుసతియైనన్
మనమునురంజించు మగనిమార్గంబెంచున్
గొనియాడదుపరలోకముఁ
దనపెనిమిటితనకుఁదాన దైవంబగుటన్ ॥ ౩౩౭

క॥ నిర్వాణపదమునిచ్చున్
గర్వములేనట్టిరమణి కపటముపీడన్
సర్వముఁదెలియంబల్కున్
శర్వుంగాఁజేయుఁ దానుశక్తియయగుటన్ ॥ ౩౩౮

క॥ భ్రమరముకమలమునొక్కట
సమకూర్చినదేవుఁడిచ్చు సకలశుభంబుల్
అమరత్వమైననొల్లమి
సమరసమిథునము తనయెడసర్వంబుంటన్ ॥ ౩౩౯

క॥ తేజోబలయశములకై
భూజనులు భజింపఁ గల్పభూజముభంగిన్
దాఁ జేయును బరిపూర్ణుల
రాజీవదళాక్షి! మిత్రరత్నంబిలలోన్॥ ౩౮౦

క॥ గురుకృప సత్పథముంగని
తరుణీమణియోగమునను ధైర్యంబబ్బున్
బరమాత్మతోడ నైక్యము
నరపతి! హరికరుణచేత నరుఁడందఁగదా ॥ ౩౮౧

క॥ తనకిల శాంతి నొసంగెడు
వనితామణిగల్గియున్న వైరాగ్యంబున్
ఘనబోధమిచ్చు గురువరు
ననుకూలపువాక్యమొసఁగు నాత్మప్రీతిన్॥ ౩౮౨

క॥ నిజధర్మము భజియించుట
భజియించుట దేశికేంద్రు భామామణినిన్
భజియించుట భక్తాళిన్
భజియించుట యాత్మమూర్తిభజనము జీవా! ॥ ౩౮౩

గీ॥ ఈశ్వరేచ్ఛవలన విశ్వంబుమఱచిన
గురునికరుణవలనఁ దరుణివలన
భక్తకోటివలనఁ బ్రాప్తించు మోక్షంబు
జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి! ॥ ౩౮౪

-: నిరంజనుండు వివాహమువలదని స్త్రీనింద యొనర్చుట. :-

క॥ అనవినిజీవుండను మా
నినులఁ భువినమ్మరాదు నీచెప్పినచొ
ప్పునగానరారు ముదితలు
మనమునకుఁ శాంతినీరు మంత్రివరేణ్యా! ॥ ౩౮౫

క॥ కట్టింతురు కొట్టింతురు
పుట్టింతురు లేనిమాటఁ బూవుంబోడుల్
పెట్టింతురు విషమైనఁ
గట్టా! యిటునంటిచిత్రకర్మము తగునే॥ ౩౮౬

క॥ మందుండై కాంతలకుఁ
సందిచ్చినఁజావునిజము సంశయమేలా
మందై నఁబెట్టకుందురె
విందునకేయొప్పుకొన్న వెలఁదులుమంత్రీ! ॥ ౩౮౭

ఆ॥ వె॥ సమ్మతంబుసున్న స్వాగతంబేదన్న
నమ్మకంబులేదు నవ్వురాదు
బొమ్మకీలినుండు బొందికో మాత్రంబు
కొమ్మపట్టువీడుకొమ్మ గాదె ॥ ౩౮౮

ఉ॥ లేదుగవాక్కృపాలవము లేమలయందునఁ గాముకాళికిఁ
లేదుగదాసుఖంబులవలేశము వారలయందు ధైర్యమా
రాదుగదాయథావిధిగఁ బ్రాంజలులై భజియించిమ్రొక్కినఁ
బోదుగదా మనోమలిసముఁ దరిజేరగ నెట్లుపూరుషుల్

ఆ. వె. చదువఁజదువఁజదువ సంసారమాలేదు
వంట లేదు కడుపుపంట లేదు
మంటమగనిజూడ మహిళాసభలనుంటఁ
జదువునకుఫలంబుశాంతిగాదె ॥ ౩౫౦

ఆ. వె. కంటనిద్ర లేదు ఘనముద్రయాగాదు
తిండిలేదు యోగముండికాదు
కరుణగలదుమెండు కామంబు లేదండ్రు
ధర్మమునకుఁగాంతిదాంతి కాదె ॥ ౩౫౧

క॥ కాంతలుకాంతులనమ్మరు
కంతునినోదార్ప వారిఁగైకొండ్రకటా
యంతఃకరణంబందున
సుంతైననుగరుణ లేదుసుమి మంత్రివరా! ॥ ౩౫౨

క॥ కాంతలహృదయముమాయా
క్రాంతము నిజకాంతహృదయరంజన కేళీ
భ్రాంతం బంతశ్శూన్యము
కాంతము హరిభక్తుఁడొకఁడు గడచునుసచివా॥! ౩౫౩

క॥ గాసిలజేసినఁగాంతలు
మోసముఁజేయంగ నెంచి మోహముఁలోనన్
ద్రోసినఁదెలియగవశమే
కాసునకుంగాఁడునరుఁడు కష్టంబవలన్ ॥ ౩౫౪

క॥ ఎక్కువమక్కువఁజూపిన
గుక్కలవలెఁద్రిప్పుచుండ్రు గోలలుధరలోఁ
జిక్కులఁబెట్టఁగవారికి
నక్కలుచాలవుగ బుద్ధినైపుణ్యమునన్ ॥ ౩౧౫

క॥ జవ్వనిముందరపురుషుఁడు
గవ్వకుఁగొఱగాఁడు వట్టికష్టంబేలా
గువ్వవలెగూఁటనుండిన
నివ్వసుధన్ గొంతబ్రదుకు నెట్లో సచివా!॥ ౩౧౬

ఆ. వె. కామియైనవాఁడు కల్లసంసారంబు
లోమునుంగు నాత్మలోఁగలంగుఁ
గామిగానివాఁడు రాముఁడై నిశ్చింత
సహజకర్మసలిపి శాంతిఁజెందు ॥ ౩౧౭

క॥ మగవాఁడుపిచ్చివాఁడై
మగువలనెఱనమ్ముచుండు మాయాక్రాంతం
బగునఁట స్త్రీరూపంబహా!
తగునేయద్దాన భ్రాంతిఁదగులన్ వగలన్ ॥ ౩౧౮

క॥ అనవినిసచివుఁడునరపతిఁ
గనియెంతయుమనమునందుఁ గటకటఁబడియు
ట్లనియెను నిరంజనునితో
వినయమ్మునయమ్ముఁదెలియవే యిటుకలదే ॥ ౩౧౯

క॥ ఓజలసన్నిధినిఁ గని
ర్వ్యాజపుసద్భక్తిని సకలాగమములనున్
రాజా! నేర్చియునీవీ
యోజన్ బలుకంగ మెచ్చునో జనమనుచున్ ॥ ౩౬౦

గీ॥ ఇతనికింకొక్కసారినే హితముదెలిపి
చూచెదనుగాక యంచు సంకోచమెడల
నాదిచెప్పసాగెను సచివోత్తముండు
రాజునకుఁజూడ నేజాడరక్షమంత్రి ॥ ౩౬౧

ఉ॥ లోకముఁజూచిచూచి మదిలోఁగలగంబనిలేదు జీవుఁడా
లోకులుకాకిమూకలు సులోచనదృష్టిఁగనంగనన్ సదా
కేకలువేయుచుండెదరు కీర్తికిఁబిండపుప్రాప్తికిన్ గటా!
ప్రాకెదువారిఁబట్టుకొని పాపముదుఃఖముకష్టమాతుదిన్ ॥

చ॥ గురునుపదేశశక్తి ననుకూలసతీమణిసేవ భక్తిచేఁ
గరమనురక్తిచేఁ బ్రబలకామముచే మహనీయసూక్తిచే
సరసపుదృష్టిచే విమలసాత్త్వికభావముచే సదామనో
హరముగఁగొల్వ జీవుఁడుపరాత్మనుజెందెడు రామసత్కృపన్ ॥

తే. వారిమార్గమందు వీరిమార్గమునందు
జారిపడగనేల సజ్జనునకుఁ
దనకుభద్రమగును దనమార్గముంబట్ట
జాతరూపమూర్తి సాధుకీర్తి ॥ ౩౬౪

క॥ చదివినపండితులగుదురు
విదితముగాకున్నయెడల వెఱ్ఱిలెపురుషుల్
చదివినఁజదువక యున్నన్
ముదితలువిద్వాంసురాంధ్రపుట్టుకనృపతీ ॥ ౩౬౫

క॥ చదువుచుగ్రంథంబులనే
వదరెడుపురుషులనుగనరు వనితలుభువిలో
ముదమునఁదమహృదయంబున్
జదివినఁ జూచెదరువారి సాత్వికదృష్టిన్ ॥ ౩౬౬

క॥ చదువనఁగాశ్రీహృదయము
చదువుటవేఱొండుగాదు చదువిలదానిన్
ముదితేకృపలేకుండిన
విదితంబగుటెట్లు బ్రహ్మవేత్తలకైనన్ ॥ ౩౬౭

క॥ మునివరులుయజ్ఞపురుషుని
మనమునసద్భక్తినిలిపి మాధవుఁడడుగన్
మనసారనన్నమిడమినిఁ
గనిమునిసతులతనిఁబ్రీతుఁగావించిరోగీ ॥ ౩౬౮

క॥ అంగనవిభజించిభజిం
చుంగదత త్వజ్ఞధర్మమాత్మజ్ఞ ఘనున్
శృంగారంబునఁ బొలిం
చుంగలచిజడపతి నేలఁజూపించుఁగదా ॥ ౩౬౯

క॥ అంగనకునుహంసంబున
కుం గమనంబొకఁడు తెలిసికొనఁదగుభేదం
బంగనపురుషోత్తముఁగొ
ల్చుంగతిహంసమెపుడునడుచున్ విధివెంటన్ ॥ ౩౨౦

క॥ బారువుఁదొలిచెడుభ్రమరము
నీరజబంధంబునందు నిలుచుఁగదలకే
ధారుణిఁబెక్కులుబంధము
లారయఁగాఁబ్రేమబంధ మదియన్యమెకో ॥ ౩౨౧

క॥ కుంతియసాక్ష్యంబిచ్చున్
గాంతలసాహసపుఁబనికిఁ గలిసతకు దయన్
గాంతునిఁగాపాడుటకున్
శాంతింబొందింపఁగల్గుసమరనమునకున్ ॥ ౩౨౨

క॥ వింతా? కాంతయతలఁచిన
నెంతైనన్ జేయఁజాలునిహపరములకున్
శాంతిం జెలుపన్ మనుపన్
గాంతారత్నంబు విలువగట్టన్ వశమే ॥ ౩౨౩

క॥ ధనహీనులు పరతంత్రులు
ననువగుసామగ్రిలేమినన్నివిధములన్
వినయంబుగాంచినారఁట
మనసారగ నిట్టినీతిమంతులుగలరే ॥ ౩౨౪

ఆ. వె. శక్తిలేమియూరజగముననీతియూ
భీతియైన దానిపేరుగాంచు
పెండ్లిగామిఁ గొంత పెద్దఱికంబబ్బు
నీతికొఱకు వేఱు నియమమేల॥ ౩౭౫

క॥ పురుషార్థముస్త్రీయనస
త్పురుషార్థముగాక వట్టితుంటరికొఱకా
పురుషార్థం బేయిచ్చినఁ
బురుషార్థంబగుటనిజము భూపతివినుమా॥ ౩౭౬

క॥ మతిలేకకొందఱుందురు
గతిలేకయుగొందఱట్లు గణ్యతకొఱకై
చతురత వేషంబుందురు
క్షితివాంఛారహితులైనసిద్ధులభంగిన్॥ ౩౭౭

క॥ కాంతలుసంతోషంబున
ముంతురు తమపతులనెపుడు మోహపువార్ధిన్
ముంతురు వేఱైముంతురు
నింతురువిజ్ఞానదృష్టినిఖిలముఁబతిలోన్॥ ౩౭౮

క॥ వాసవసంపదగలిగిన
దాసునిబలెఁగొల్చుచున్నధర్మంబున్నన్
గాసునకుంగాఁడాతఁడు
భాసింపఁడుకాంతలందుభగవన్మాయన్॥ ౩౭౯

క॥ ఏకాంతబోధమొసఁగెడు
నాకాంతయముక్తికాంత యాస్థానంబే
నాకముశూన్యస్థానము
శ్రీకామేశ్వరుఁడుగురుఁడు సిద్ధముజీవా ॥ ౩౮౦

వ॥ మాటలనిపుణతఁగొంతయు
నీటగురూపమునఁగొంత నీతినిబ్రీతిన్
బాటవముననొకకొంతయుఁ
జేటున్ దొలఁగింపఁగలవుచేడియలందున్ ॥ ౩౮౧

క॥ అలించుము మేలెంచుము
చాలించుము దౌష్ట్యమింక సంసారములోఁ
గీలెంచుముసద్గురుకృపఁ
బాలించుములోకమెల్లఁబ్రాజ్ఞతజీవా ॥ ౩౮౨

క॥ జగమునుశోధింపఁగనీ
కగునేవగపేల చాలునాత్మారామున్
దగురీతిగూడిశాంతిని
విగతాఘుఁడవైన సర్వవిధములమేలో॥ ౩౮౩

క॥ ఎద్దియుఁగోరమితామై
యొద్దికయొనరింతుసర్వముత్సాహముతో
సుద్దులచేముద్దులచే
దిద్దన్ మనవశమెయాత్మ తెలుపదెజడులన్ ॥ ౩౮౪

క॥ కాంతాముఖమదిసుమన
స్సంతాపహరంబుసకలసత్వనిధానం
బంతఃకలుషంబయ్యెన్
జింతారహితంబువిబుధసేవ్యముశశియే॥ ౩౮౫

క॥ వినివిననొల్లనిచందం
బుననిట్టులఁబల్కెమంత్రిపుంగవుతోన
జ్జనపతి ధీరునిభీరుగ
నొనరించుటనైజమందురువిదలకెందున్॥ ౩౮౬

క॥ ఎన్నేనిచెప్పుమయ్యా
పున్నెంబునకంతరాయమువివాహంబోఁ
గన్నులఁగనమే యోఁగలు
తన్నుకొనన్ శ్లేష్మమందుఁదగులుకొనంగన్॥ ౩౮౭

క॥ పురుషార్థముజనియించిరి
ధరఁగామినులన్నమాటతథ్యంబనఁగన్
హరియింతురుమానసమో
వరమారుతపంచకంబొవలచినకతనన్॥ ౩౮౮

క॥ బొంకులమరగినటంకులు
జంకుచుసంసారజలధిసర్వవిధములన్
సంకటపడిశంకలచేఁ
గ్రుంకుదురేగానిభక్తిఁగొల్వరెవరినిన్॥ ౩౮౯

క॥ జలజాక్షులవరియించిరి
జలజాతభవుండుహరుఁడుజానకిపతియున్
వలఁజిక్కికాదువారటు
బలవంతులఁజేయుచుంటఁబ్రాజ్ఞతనుంటన్ ॥ ౩౯౦

క॥ వారెక్కడవీరెక్కడ
నారీమణులందుఁజిక్కినారుభయమునన్
భారంబైతోఁచునుసం
సారంబద్దానరసముసత్వములేమిన్ ॥ ౩౯౧

అ. వె. మిడుతయగ్గియందుమిక్కిలిప్రీతినిఁ
గన్నుగానకెట్లుకాలిపోవు
ధరణిమూఢజనుఁడుతరుణులకూటమిఁ
దత్త్వమరయలేమిఁదన్నుకొనఁడె ॥ ౩౯౨

గీ॥ బ్రహ్మచర్యంబునేతికిఁబ్రతిగనుండు
నేతిబీరకుగార్హస్థ్యమేతగునిలఁ
బోల్చిచూడంగనీవెంతబోధసలుప
మంత్రి! యీప్రయత్నంబింకమానుమనఁగఁ
జింతచేసెనీరీతినిమంత్రియంత ॥ ౩౯౩

ఉ॥ ఎన్నిదినంబులీజగతినేవజనింపఁగనాశ్రయించిసం
పన్నులపంచఁబొంచియపవర్గముకోల్పడిదుష్టవాసనల్
చిన్నగపెంచినీపదముఁజేరగలేకకృశించుచుంటయ
న్నన్నసహింపఁజాలముదయామయరామయ్యపోవవేమయా ॥

క॥ ఇతరులబోధించుటలో
మతిచెడునేకాకబుద్ధమూఅదుసువిమ్మా
గతిలేమిఁజెప్పఁబూనట
మతిహారియెడనిల్పనేనిసురగుదురతనిన్ ॥ ౩౯౫

క॥ గుట్టుగనేకాత్మరినే
గట్టిగజపియించునట్లు కానసీమన్
గట్టింపుముపూరిండ్లన్
బుట్టింపుమువానినుండుబుద్ధిముకుందా! ॥ ౩౯౬

క॥ జాలిన్వాలముద్రిప్పుచు
నేలన్గూలంగనేలనేమెతుకులకై
చాలున్జాలునుగిరిజా
లోలున్గనుమనమ! యాత్మలోముక్తీచ్ఛన్॥ ౩౯౭

క॥ తనువా!రోగాస్పదమది
మనువా!పరగృహములందు మఱియిల్లాలా
ధనమా!బందుగులా!ఛీ
మనమా!శాంతింపుమా!సమాధినిమనుమా॥ ౩౯౮

క॥ వనమా!యిటమందిరమా
జనమా!భక్తాళిఁగొల్వఁజనుమా!గనుమా!
వినుమా!తచ్చరితంబులు
మనమా!శాంతింపుమా!సమాధినిమనుమా! ౩౯౯

క॥ అనుమానం బేజస్సం
బనుమా యభిమానమన్న నజ్ఞానం బే
యనుమా గుసుమూ ర్తిఁగనుమ
మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా ॥ ౪౦౦

క॥ జననీజనకులుకరుణన్
గననీ నిజకాంతప్రీతిఁగననీ ధనమున్
గొననీ శిశువులఁగననీ
మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా ॥ ౪౦౧

క॥ చనెదో క్షేత్రంబులకీఁకఁ
గనెదో పుత్రులనుజన్మకాంతప్రహరింపన్
వినెదోపురాణములఛీ!
మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా॥ ౪౦౨

క॥ మనువా జపియింపవుగద
చనవా నిన్నెవరుచేయఁజాలరుఘనభం
జనమా నడకేద వేటికి
మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా॥ ౪౦౩

క॥ తినునా పెట్టునసాదము
కనునా నీముఖముఁదానుగనఁబడునా తె
మ్మనునా తెచ్చిన ధనమది
మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా॥ ౪౦౪

క॥ వినిమెదవా చుట్టంబులఁ
గనిమెదవా దుష్టచరితఖలులంగలియన్
జనిమెదవా హాసిగ్గగు
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా!॥ ౪౦౫

క॥ చనునే కర్మముఁ బెంచఁగఁ
జనునే లోకంబు నెంచ సాధులవిడఁగాఁ
జనునే! తెలియవుగదఛీ
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా! ॥ ౪౦౬

క॥ తలిదండ్రులసద్బోధలఁ
బడయనియీవడుగుఁ దెలియఁబలుకన్ వశమే
తడయక సీతనిఁగొని నే
వెడలెదజా బాలిబ్రహ్మవేత్తలఁగనఁగన్ ॥ ౪౦౭

క॥ అనుమానము చేఁగుందుచు
ననుకూలంబైన మార్గమందున నడువన్
గనినవ్వననుచులోకం
బునుగని సౌఖ్యంబుఁ గోలుపోవును జడుఁడున్ ॥ ౪౦౮

ఆ. వె. చదివినాఁడుగాని సంశయమాపోదు
చదువఁజదువఁ దెలివిసన్నగిల్లెఁ
చిదపఁజూడవీఁడు మొదటినిబోలుఁగా
గుణముచదుర దేమికొట్టుకొందు॥ ౪౦౯

ఆ. వె. ధర్మమెఱుఁగరామి దయయుసత్యములేమి
నీశ్వరేచ్ఛలేమి నెఱుకలేమి
గుణముకుదురదేమిఁగొట్టుకొందునుసామి
స్వాత్మధర్మనిరతభక్తకామి ॥ ౪౧౦

క॥ అనుకొనుచు రాజసుతునిం
గనియిట్లను మంత్రివరుఁడు కాలంబెంతేఁ
జనియెనుసీతలిదండ్రులఁ
గని యనఘా వారిఁజూడఁగాఁజనెదమునాన్ ॥ ౪౧౧

క॥ దైవవశమ్మననోయనఁ
గావల్లెయటంచు నూచెఁ గాతలనృపుఁడున్
వేవేపయనముచేసెన్
భూవిభునిన్ మంత్రిపుంగవుఁడుసంప్రీతిన్ ॥ ౪౧౨

మ॥ దినముల్ దీర్ఘములైప్రసూనలతలున్ దేజోవిహీనంబులై
ఘనకాంతారములగ్నినాహుతములై గాలింబరాగంబులున్
మినుముట్టన్ బ్రబలంబులై హ్రదములన్నీరంబుశూన్యంబునై
చనఁదాపంబొనగూడుఁబాంధులకుభీష్మంబైనగ్రీష్మంబునన్ ॥

క॥ చనికాంచెంజనపతిసుతుఁ
డనుపమసత్తేజుఁబరమహంసమునీంద్రున్
గనిజన్మముమాఱ్చనదో
యనమ్రొక్కుచునాత్మశాంతినర్థించియనెన్ ॥ ౪౧౪

ఆ. వె. సాధుదర్శనంబుసన్మంగళంబను
మాటసత్యమాత్మమహిమగలిగెఁ
జదువులెల్లనిపుడుసఫలత్వమునుఁగాంచె
మనమునందుఁదగిలెమఱపుకాదు ॥ ౪౧౫

ఆ. వె. పట్టినంగమొంతగట్టిగాఁబి త్తల
పాత్రనుంచిరుద్దఁబట్టుకొనుచె
కాలిక్రిందనొక్కిగట్టిగాఁదోమిన
నగ్నియోగమునసయుంటుఁగాక ॥ ౪౧౬

క॥ గురుచరణాశ్రీశరణము
శరణముభవతారకంబుశాశ్వతశుభముల్
గరమర్థించినవారిక
నిరాపలుకులఁగలనిజమునేఁడిటఁగంటిన్ ॥ ౪౧౭

శ్లో॥సకలగుణనిధానంస్వానుభూత్యేకమానమ్
నిజగురుచరణాబ్జధ్యానలోలంసుశీలమ్
నిఖిలనిగమసారంవీతసంసారభారమ్
పరమపురుషమీశంభావయేబాలవేషమ్ ॥ ౪౧౮

క॥ శ్రీదంబై బుధజనులకు
మోదదమై భక్తకోటిమోహముబాపన్
వేదార్థంబనదగునీ
పాదద్వయికొల్వనీకృపన్గురుమూర్తీ ॥ ౪౧౯

క॥ పరమాత్మయుగురుమూర్తియు
హరిహరులునుశిష్యతతియునజుఁడునుసకలం
బరయఁగనీరూపంబై
పరఁగెడుతత్త్వమసివాక్యపరగురుమూర్తీ ॥ ౪౧౦

క॥ సాధులువర్ణింతురుగురు
బోధలుభవబాధఁబాపుపురుషోత్తమునా
రాధనకుఁబాత్రునిగా
శోధనజేయఁగలుగుననుచుఁగురుమూర్తీ ॥ ౪౧౧

క॥ గురు దేవదేవు విశ్వం
భరుఁ జిన్మయు సకలభక్తపరిపాలనతత్
పరు మోక్షశ్రీచేత
స్మరసిజసుచారుధీరుశాంతిభజింతుఁ ॥ ౪౧౨

గీ॥ కొంతకాలమైనశాంతినిచ్చెడునీదు
మూర్తిగాంచనిమ్ము కీర్తిగాంచు
మాయువల్పమగుటపోయిగాబ్రతికెద
భక్తకుతుకసాంద్ర పండితేంద్ర ॥ ౪౧౩

క॥ హేయపుసంసారాబ్ధిని
గాయంబనునీఁతకాయకడతేర్చునట
య్యాయురక మోహమునం
ద్రోయకనీపాదయుగముతోడ్పడనిమ్మా ॥ ౪౧౪

శా॥ ఈవేసద్గురుబోధలన్ మఱచి తేనేమందు నేనందు సం
సేవింపందగు నెద్ది బుద్ధిమమతల్ ఛేదించువిజ్ఞాన మే
కైవల్యంబని చెప్పిచూపుగురునిన్ గామించి సేవింతుశ్రీ
దేవీపాదసరోజపూజనపరాధీనార్థచింతామణీ ॥ ౪౨౫

క॥ సద్వంశమందుబుట్టిన
విద్వాంసులుమౌనముద్ర వేల్తురుసర్వం
బద్వైతసిద్ధిఁగనియెడు
సద్వాదులచరితమిట్లుసమరసమూర్తీ ॥ ౪౨౬

క॥ ఎన్నందగుసద్గుణముల
వెన్నైనన్ సున్నతత్త్వమే లేకున్నన్
నిన్నున్ మెప్పించుటలో
నన్నా నీచరితమెన్న నౌనౌనన్నా ॥ ౪౨౭

క॥ ఎప్పుడునీపదభక్తికిఁ
దప్పున్ మనమపుడెతప్పుఁదత్త్వంబునకున్
గప్పినమాయనువిప్పఁగఁ
దెప్పైరక్షింపనీసుదృష్టియచాలున్ ॥ ౪౨౮

క॥ పట్టుదలబంధమందురు
పట్టున్ విడుచుటయె మోక్షపథమందురుచే
పట్టుముననునీపదములఁ
బట్టితిముక్తిచ్ఛజన్మబంధము విడఁగన్ ॥ ౪౨౯

క॥ శాంతియిల నేరికబ్బున్
శాంతియనఁగ నెద్ది శాంతిసాధన మేదో
శాంతికిఫల మేమిటియా
ద్యంతంబుల శ్రుతులఁగనెద ననవినిమునియున్ ॥ ౪౩౦

క॥ నీజనకుండాజనకుని
యోజన్ రాజర్షి యతనియొద్దఁబడయుమా
రాజసుత విద్యలన్నిఁటి
నాఁజేరిభజించెగురునినందాత్ముండై ॥ ౪౩౧

ఆ. వె. అంతలోనమంత్రిఁయాతురంబున సైగఁ
జేయనృపతి రాజశేఖరుండు
బుద్ధిమలముఁబాప బోధింపఁదొడఁగెస
ద్గురునియాజ్ఞఁ బ్రీతిఁగొమరునకిటు ॥ ౪౩౨

తే. గీ. సకలమూర్తిస్వరూపుఁడౌ శంకరుండు
గ్రహములకు రాజు సూర్యనారాయణుండు
నాత్మమూర్తియుబ్రహ్మంబు నై నగునతఁడు
భక్తవరదుండుసులభుండు బ్రహ్మచారి
సర్వశక్తులనీకిచ్చు శరణమొందు ॥ ౪౩౩

క॥ అంధుండెవ్విధిఁగనునను
బంధచతుష్టయము ప్రేమబంధమునందున్
బంధురగతిగురుసేవల
బంధమువిడక హరికృప శివమగుటజీవా ॥ ౪౩౪

క॥ రాగంబున యోగంబున
భోగంబున నలరుమిథునముం గొనియాడన్
వాగర్థంబుల రెంటిని
బాగుగవివరింపఁగలుగు ప్రాజ్ఞత గలుగున్ ॥ ౪౩౫

క॥ తనతోడనైక్యమొందిన
మనుజులసేవించి వారిమైత్రిని శాంతిం
గను శాంతియ బ్రహ్మమగుటఁ
గనును గరతలామలకముఁగా మోక్షంబున్ ॥ ౪౩౬

క॥ అన్యోన్యముకృపగలిగిన
ధన్యులుదంపతులుగాక తథ్యముభువిలో
నన్యాయముకపటవచో
విన్యాసముఁజేయువారు వెడఁగులుగారే ॥ ౪౩౭

క॥ మానినివిషయముదెలిసియుఁ
గానఁడుతదనుభవముసతిగలుగకు నగుత
జ్జ్ఞానముపూర్ణముమిథునము
చే నటుసర్వంబుగురునిచే శిష్యునకున్ ॥ ౪౩౮

క॥ కానన్జ్ఞానముగలిగిన
మానవులేమిథునమందు మాయన్దాఁటన్
బూనుదు రజ్ఞులుశరణము
మాని యహంకారమొందు మానరుజీవా! ॥ ౪౩౯

క॥ పరలోకముఁగోనియాఁడక
పరమాత్మున్ గురునిభక్తవరులన్ దరుణీ
గరమర్థించినఁజాలున్
బరమార్థముకొఱకుఁబాట్లుపడఁగానేలా ॥ ౪౪౦

క॥ శ్రీరామమంత్రమభవున
కారామజపంబుమునుల కారామమునన్
శ్రీరామరమణిజనులకు
నారాయణతత్త్వబుద్ధి నయముగనొసఁగున్॥ ౪౪౧

క॥ ఆరామపదముజేరక
పారముగనుఁగొనఁగవశమె భవజలనిధికా
దారినిఁజూపఁగగురుఁడా
ధారంబని పెద్దలండ్రుతథ్యముజీవా!॥ ౪౪౨

క॥ సత్యపువర్తనలేమిన్
నిత్యముదుఃఖించుచుండునీచుఁడుపాతి
వ్రత్యముగల్గిననాతిని
సత్యముగాఁగాంచఁడయ్యొ!సమరసదృష్టిన్ ॥ ౪౪౩

క॥ నవరసభరితస్వాంతుఁడు
భవసాగరతారకంబుభవ్యాత్మకుఁడున్
నవయౌవనకాంతుండై
ధవుఁడనఁగన్ దగినవరుని దరుణివరించున్ ॥ ౪౪౪

క॥ సత్యంబ ప్రత్యక్షము
నిత్యము సౌఖ్యంబు నిచ్చు నీరజముఖి తాఁ
బ్రత్యక్షంబీ రెంటన్
బ్రత్యయమే లేనివాఁడు భవమెటు దాఁటున్ ॥ ౪౪౫

క॥ దేశికుఁ డుపదేశమున స్వ
దేశమునన్ హంసయాన ధీవృత్తికినా
వేశముఁ గల్పించి భ్రమల
నాశముఁ జేయంగఁ దాఁటు నరుడిల భవమున్ ॥ ౪౪౬

క॥ మన మెపుడు శాంతిఁ జెందునొ
తనువపుడే చేయుఁగా స్వధర్మం బెందున్
దనలో వెలి నైక్యంబునఁ
గనఁ డెందున్ జీవుఁ డుండఁగాఁ దావులనున్ ॥ ౪౪౭

క॥ కాలోచితనిజధర్మము
లాలోచన మేలఁ జేయు మనిశమ్మున్ శ్రీ
లోలునిభక్తులఁ గొల్వుము
చాలున్ సంపూర్ణశాంతి సమకురు జీవా ॥ ౪౪౮

క॥ ఆత్మారాముండును బు
ణ్యాత్మారాముండగు సకలాత్మారాముం
డాత్మీయేతరవస్తువు
స్వాత్మన్ గణియింపఁ డుండు నౌరా జీవా ॥ ౪౪౯

క॥ పరలోకముఁగోనియాఁడక
పరమాత్మున్ గురునిభక్తవరులన్ దరుణీ
గరమర్థించినఁజాలున్
బరమార్థముకొఱకుఁబాట్లుపడఁగానేలా ॥ ౪౪౦

క॥ శ్రీరామమంత్రమభవున
కారామజపంబుమునుల కారామమునన్
శ్రీరామరమణిజనులకు
నారాయణతత్త్వబుద్ధి నయముగనొసఁగున్ ॥ ౪౪౧

క॥ ఆరామపదముజేరక
పారముగనఁగొనఁగవశమె భవజలనిధికా
దారినిఁజూపఁగగురుఁడా
ధారంబని పెద్దలండ్రుతథ్యముజీవా! ॥ ౪౪౨

క॥ సత్యపువర్తన లేమిన్
నిత్యముదుఃఖించుచుండునీచుఁడుపాతి
వ్రత్యముగల్గిననాతిని
సత్యముగాఁగాంచఁడయ్యో! సమరసదృష్టిన్ ॥ ౪౪౩

క॥ నవరసభరితస్వాంతుఁడు
భవసాగరతారకంబుభవ్యాత్మకుఁడున్
నవయౌవనకాంతుండై
భవుఁడనఁగన్ దగిననరునిఁ దరుణివరించున్ ॥ ౪౪౪

క॥ సత్యంబప్రత్యక్షము
నిత్యముసౌఖ్యంబునిచ్చునీరజముఖితాఁ
బ్రత్యక్షంబీరెంటన్
బ్రత్యయమేలేనివాఁడు భవమెటుదాఁటున్ ॥ ౪౪౫

క॥ దేశికుఁడుపదేశమున స్వ
దేశమునన్ హంసయాన ధీవృత్తికినా
వేశముఁగల్పించిభ్రమల
నాశముఁజేయంగఁ దాఁటునరుడిలభవమున్ ॥ ౪౪౬

క॥ మనమెపుడుశాంతిఁజెందునో
తనువపుడేచేయుఁగాస్వధర్మంబెందున్
దనలోవెలినైక్యంబునఁ
గనఁడెందున్ జీవుఁడుండఁగాఁదావులన్నన్ ॥ ౪౪౭

క॥ కాలోచితనిజధర్మము
లాలోచనమేలఁజేయు మనిశమ్మున్ శ్రీ
లోలునిభక్తులఁగొల్వుము
చాలున్ సంపూర్ణశాంతిసమకురుజీవా ॥ ౪౪౮

క॥ ఆత్మారాముండును బు
ణ్యాత్మారాముండగు సకలాత్మారాముం
డాత్మీయేతరవస్తువు
స్వాత్మన్ గణియింపఁకుండునౌరాజీవా ॥ ౪౪౯

క॥ స్థూలముసూక్ష్మముధర్మము
స్థూలముభేదంబుధర్మసూక్ష్మంబొకఁడే
కాలముకర్మముకర్తయు
వేలీలలువిశ్వమగుచువిభుఁడొకఁడుండున్ ॥ ౪౫౦

క॥ సూక్ష్మముననైక్యముండున్
సూక్ష్మపుదృష్టిఁబరికింప స్థూలముభేదం
బేక్ష్మాతలమందంతట
లక్ష్మీవరుఁడొకఁడతనివిలాసమెజగమౌ ॥ ౪౫౧

క॥ పాత్రలకల్పనలోఁదన
సూత్రమునంగట్టవచ్చుఁ జుమ్మందఱనున్
బాత్రగనటియించెనుచోఁ
బాత్రతలేకుండుస్వేచ్ఛపాటింపగన్ ॥ ౪౫౨

ఆ. వె. పశువుకసవుమేయ వర్ధిల్లుక్షీరంబు
పాముపాలుద్రావఁ బ్రబలువిషము
మంత్రముచ్చరింప మహనీయుఁడెట్లగు
సర్వమెంచఁబెంచుసహజగుణము ॥ ౪౫౩

క॥ సరసుండైజననముచేఁ
బరుసములంబలికినైన భవ్యాత్మకుఁడౌ
ధరసంగీతమునేర్చిన
నరుఁడేడ్చినబాగెయండ్రు న్యాయంబేగా ॥ ౪౫౪

ఆ.వె. పగయుమంచిదెచ్చుఁ బన్నీరువానితోఁ
జెలిమిసేయఁదెచ్చుఁజెట్టపాఁకి
సరసుఁడైనవాని సన్నిధిబాగొడ్డ
జాతరూపమూర్తిసాధుకీర్తి ॥ ౪౫౫

క॥ లోకవ్యవహారంబున
లేకద పూర్వోత్తరముల నెంచుటపరమా
ర్థైకపరాయణులొనరిం
చేకర్మమునైన నూరకేయొగిజీవా ॥ ౪౫౬

క॥ చేయమిజ్ఞానంబగునా?
చేయుటయజ్ఞానమెట్లు? చేయఁగవలయుం
జేయుటలోఁగామములే
కేయెడసుజ్ఞాన మిద్దియేసుమీజీవా! ॥ ౪౫౭

ఆ.వె. పువ్వొరాలిపోక బూడిదెగుమ్మడి
వడియమునకుఁనగునె? వడిగఁద్రుంచఁ
గర్మమాపరాదు కాలంబుగాకుండ
సహజధర్మమరయశాంతికరము ॥ ౪౫౮

ఆ.వె. మూతిమీసమున్న నాతికిరోఁతది
మగనికదియులేమి నగవుకాదె
ధర్మబుద్ధిఁదలఁపఁ దత్త్వంబుతత్త్వంబు
జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి!॥ ౪౫౯

ఆ. వె. పాత్రలందఁబోక పెపాడినరంగఁబు
పాత్రమగునె? యదియపాత్రులెఱుఁగ
రేమిసేయవచ్చునీశ్వరమాయయు
మోహవార్ధిజడుల ముంచుచుండు ॥ ౪౭౦

క॥ తనధర్మముతనుగూడిన
ఘనశక్తియుశివుఁడుగూడుగతి శంకరమై
మనమాత్మంజేసుటచేఁ
గనుహాఁనింబరమపదము కవిపూర్ణుండై ॥ ౪౭౧

క॥ తానేలాభముఁబొందక
దానిన్నరుఁడేలఁజేయుఁ దాఁదాఁగాఁగా
దానిగుణమేమయినఁజు
క్కానియలేకుండఁబడవ కాదుగజీవా ॥ ౪౭౨

క॥ తనభర్తృత్వముఁబ్రోవఁగఁ
దనభార్యన్ బ్రోవవలెనుదక్ష్యంబట్లే
తనతత్త్వముఁగనినిల్వఁగ
మనవలెనిజధర్మమందు మనుజుఁడుసతతమున్ ॥ ౪౭౩

క॥ కారణమునఁగార్యంబగుఁ
గారణమెపుడాత్మధర్మకలనన్ శాంతిన్
గూరును సఫలంబప్పుడె
ధీహలజన్మముసఫలము దేవత్వముచేన్ ॥ ౪౭౪

క॥ కృపగలదుహింసవలదని
తప మొనరుచుమృత్యు దేవతకుఁ దప్పెనె? యే
నెపముననైనను విపరీ
తపుధర్మముమెచ్చరాదు తప్పదు తప్పొ॥ ౪౬౫

క॥ తనువునిజధర్మ మొనరుప
మనమిటునటుఁజెదరనీక మాటికిహరినే
కనువాఁడు యోగనిద్రం
గనువాఁడిలముక్తిపదము గనువాఁడుగదా॥ ౪౬౬

క॥ అనుటయుననుకొనుటయుఁ దా
ననుకొన్నట్లాచరించి యలయుటయును గా
ననుటకుగుర్తులు గావున
మునినిశ్చింతనిజధర్మమును బూనునుబో॥ ౪౬౭

క॥ అధికారమునకుమించిన
పథమునఁదిరుగుచునరయక బాగోగుల్ తా
బృథుకార్యారంభంబది
వృథఁజేయుఁ వ్యథనుబొందుఁ బృథివి నెవండేఁ॥ ౪౬౮

క॥ మనమునవాక్కునఁగాయం
బున నేద్దియుఁజేసియైన ముందును వెనుకఁ
జనుఁడెంచఁడెట్టులేనియు
ననఁదగుదానినిస్వధర్మమునినిజమిలలోఁ॥ ౪౬౯

క॥ లోకములో దూరితివా
శోకముగలిగించుఁ దానిఁజూచితివా య
స్తోకానంద బిచ్చున్
లేకుండఁగఁజేయుభ్రాంతి లేములఁబాపున్ ॥ ౪౨౦

క॥ స్వేచ్ఛాన్వృతుఁడగు దేవుడు
స్వచ్ఛాభయంజీవుఁడయ్యె స్వాతంత్ర్యంబీ
ప్రచ్ఛన్నునకగు నెవ్విధి
నచ్ఛంబుగ వెలిఁగెడుపరమాత్మకుఁ దక్కన్ ॥ ౪౨౧

క॥ చింతయునిశ్చింతయుని
శ్చింతగనేకలుగుచుంటచే నారెంటన్
సుంతయుస్వాతంత్ర్యములే
దంతయుఁ బరమేశ్వరేచ్ఛనగుటన్ జీవా ॥ ౪౨౨

క॥ పూర్వాపరములఁదెలియక
సర్వజ్ఞత్వంబుతోడఁజచ్చెడుదాఁకన్
సర్వమునన్ స్వాతంత్ర్యము
నిర్వర్తించుటకునగునె నీకిటు జీవా ॥ ౪౨౩

క॥ అకలంకులు యోగీంద్రులు
సకలాత్ములు దెలియుమహాసు సర్వములోలో
బకముంబలెజపియించెడు
వికలాత్ములు దెలియుటెట్లు విశ్వేశ్వరున్ ॥ ౪౨౪

క॥ గురుచరణము గనకుండుట
పరమార్థము తెలిసికాదు భ్రష్టాత్ములిలన్
బరువునకు లోపమనిగద
పరువులు వెట్టుదురు రచ్చఁ బల్కఁగ వినఁగన్ ॥ ౪౭౫

క॥ గురుచరణముపట్టెడువాఁ
డరయఁగఁ దత్త్వంబుఁ దెలియనలయఁడు బోధా
కరుతర్కంబును బరులకు
గురువై తెలుపంగ మదినిగోరుట జీవా ॥ ౪౭౬

క॥ అభిమానంబునువిడువక
యభివాదముఁ జేయుచుండునజ్ఞుండిలలో
శుభ మొందఁడు గురుసేవల
సభలన్ వాదించువారిచందమునఁజుమీ ॥ ౪౭౭

క॥ రచ్చలఁబల్కెడుపల్కులు
పిచ్చఁబుట్టించు బుద్ధిపీచమడంచన్
విచ్చలవిడిదిగుగునరుఁడు
సచ్చరితులఁగొల్వలేఁడు సమరసదృష్టిన్ ॥ ౪౭౮

క॥ ముచ్చటమాటలఁజెప్పఁగ
వచ్చినఁదనకెట్లు శుభమువచ్చును ధరలో
నిచ్చలువాగును రచ్చల
మెచ్చులకై పడయఁగలఁడె మేల ద్దానన్ ॥ ౪౭౯

క॥ రోగాపవాదభీతిన్
శేఁగెడుకోర్కెలను నంచురిత్తునకోరా
రాగము లేదని చెప్పఁగ
వాగునులోకంబు దానిసాత్మ్యంబేలా ‖ ౪౮౦

గీ॥ సిగ్గువిడిపించు ధైర్యంబునుగ్గుఁజేయుఁ
గాంతిఁదగ్గించు మొగ్గించుఁ గామమునకు
బాసఁజేయించు వేయించు వేసములొగి
వాసనాబలం బెంతదుర్వార మకట ‖ ౪౮౧

గీ॥ వలయుగతిఁ గారణంబులఁబన్ను చుండుఁ
గారణంబులఁబట్టి తాఁగాంక్ష సేయుఁ
డు విడువఁడు తెలియక జడులు వచియింత్రు
కార్యకారణసరణి జగానదానఁ
దత్త్వబుద్ధియు శాంతంబుఁ దగుల వెందు ‖ ౪౮౨

ఆ. వె. చూడఁ జూడ జగముచోద్యంబుఁగాఁ దోఁచు
దీనుఁడగునుగాదె దానిఁదగులఁ
గాంచకున్నలోనఁ గైవల్యమబ్బురా
లోకమందు దూరఁబోకు జీవ ‖ ౪౮౩

క॥ ఉన్నదియున్నట్లుండఁగఁ
దిన్నఁగఁ దనత్రోఁవబట్టు ధీరుఁడుజగమున్
భిన్నంజేయఁగ యత్నము
కన్నన్ దుఃఖంబులేదుగదరా జీవా ‖ ౪౮౪

క॥ కసవును మేయుచు నమృతము
పసరం బేయిచ్చు మనుజపశునకటా ష
డ్రసముల భుజియించుచు నీ
రసవాక్కుల్ పల్కుచుండురా చిత్రముగన్ ॥ ౪౮౫

క॥ పశుపతి సేవలఁ జేయఁగ
వశమా పశువులకు నొడ్డలువంగదుగద దు
ర్వ్యశముఁ దెచ్చెడుపని పర
వశతన్ జేసెదపు వారిభాగ్యముజీవా ॥ ౪౮౬

క॥ గాలింపుమింక లోకము
నాలింపుము గురునిబోధ మాత్మారామున్
లాలింపు మంబపదములఁ
జాలింపుము జీవ! భవముసాయుజ్యమునన్ ॥ ౪౮౭

క॥ చాలు నిఁకఁజాలు దుష్టుల
నేలా సేవింప నీకు నేవగలుగదే
ఈలోకో క్తిని వినుమా
హాలాహలమునకు మందు హాలాహలమే ॥ ౪౮౮

క॥ బాధించెడు లోకంబున్
బాధింపుము జ్ఞానదృష్టి భగవత్కృపచే
సాధింపుము సద్గురువరు
బోధలనాలించిము క్తిభోగముజీవా ॥ ౪౮౯

క॥ అనుబంధచతుష్టయమే
లని బంధములోఁ జిక్కు నజ్ఞానుల నేఁ
గని విని నవ్వెద వారల
మును చేసినపాప మిట్లు ముంచె నటంచున్ ॥ ౪౯౦

క॥ స్వీయగుణదోషజాలం
బే యితరులయందుఁ జూచి యెంతయు భ్రాంతిన్
డాయున్ బాయును దనలో
మాయం గడువంగ లేఁడు మానవుఁ డిలలోన్ ॥ ౪౯౧

క॥ ఈశ్వరసంకల్పంబే
శాశ్వతసౌఖ్యంబు నీయఁజాలును గాకీ
నశ్వరమగు విశ్వంబున
విశ్వాసం బెట్లు బ్రహ్మవిదులకు జీవా ॥ ౪౯౨

క॥ లోకాళిఁ ద్రుంపఁగల్గిన
శ్రీకంఠునిఁ జూఁచియైన సిగ్గుపడ రాహా
యాతుల మొందుచు జీవుల
మూఁకలు మర్యాదకోలుకు ముఱుగుదు రకటా ॥ ౪౯౩

క॥ పరలోకమునకుఁ జూచున్
బరమాత్ముం దెలియలేమిఁ బరలోకంబున్
బురుషుం డెఱుఁగనికతమునఁ
బరులన్ వీక్షించు నెంచుఁ బాషండుండై ॥ ౪౯౪

క॥ ధరజన్మమెుందుటరయఁగ
హరికార్యముఁజక్కఁబెట్ట నంతియకాకీ
పురుషుల కిలలో వేత్తై
పురుషార్థం బొక్కఁడుండఁబోలునె జీవా ॥ ౪౯౩

క॥ పురుషుండన హరియగుఁ గా
పురుషుండీనరుఁడు దుష్టబుద్ధిఁ విడఁవక
బురుషోత్తమాంశమున భువిఁ
జరియించుఁ భక్తకోటి శాంతిని నించుఁ ॥ ౪౯౪

క॥ అనుకొనుచు జీవుఁడుండఁగఁ
దనమార్గము తానుబట్టు దైవముభళిరే
కని కనఁడు రెంటినాత్ముఁడు
తనకన్యంబొందులేమిఁదాదాత్మ్యమునఁ ॥ ౪౯౫

ఆ. వె. మందుగాల్చిచూడ విందగుఁగంటికిఁ
గాని దానిఁదాఁకఁ గాల్చివైచు
లోకజాలమందు లోలత్వమటువలె
లోకమందు దూరబోకు జీవ ॥ ౪౯౬

క॥ క్షమసారులు సాధువులని
కమలాక్షునికళయ యీజగంబని వినీ తా
రమలాత్ములవలెఁ బరులనె
పములం బ్రకటింప లోకబాంధవు లఁటహో ॥ ౪౯౭

ఉ॥ చేసెడువాఁడు లేఁడు సరి చేయఁగఁ గార్యము లేదు లేద హా
చేసెడుమార్గమట్లు యిఁకఁ జేసెడిదేమని చింతసేయు లే
దోసము బాసఁడైనఁ గనుదోయిని గుడ్చి నిరీక్ష సేయముం
జేసిన కర్మమేఁగుఁ గృపసేయును రాముఁడు సద్గురూక్తులన్
వాసనఁ బాసి శాంతిఁగని వర్ధిలఁగాఁ దగఁ దెల్పు సత్యమున్॥

క॥ కాదుసుమీ పథమిది కా
మాందులలోఁ దొట్రుపడెడునజ్ఞానకిలలో
లేదుసుమీ సుజ్ఞానము
పాదుసుమీ వానిఁ బ్రదుకు పాషండతకున్॥ ౫౦౧

ఆ. వె. తెలియలేనిచింత తెలిసినగోరంత
పట్టలేనివింత బెట్టుకొంత
పట్టియావులింత పట్టి చూచినయంత
దంభినాశ్రయింప దండుగగద॥ ౫౦౨

క॥ శేషగిరివాసవిగ్రహ
వేషములంజూచి భ్రమసి వేఁడరు ముక్తిన్
దోషాకరములు గోరిక
లీషచ్ఛాంతియును నీయవిందును సందున్॥ ౫౦౩

క॥ విషయేంద్రియసంయోగము
విషయముఁ జర్చించుమనము వేదాంతంబున్
మిషలోఁ గృషిలేమిని నగు
తృష యిదియని యాత్మఁ జేర్పుమీ కోరికలన్॥ ౫౦౪

గీ॥ శక్తిఁగల్గియు నౌర! యశక్తుఁడయగు
సక్తిలేమిని నభిమానసక్తివలన
శక్తిచాలమిఁ బ్రతినిధిచాలవెదకు
యుక్తులనుబన్ను రిక్తుండు శక్తికోలఁది ॥ ౫౦౫

క॥ ఎద్దైనఁ జాలునను వాఁ
డెద్దైనన్ జేయుఁ జేయు నెద్దియు నైనన్
ఎద్దియొ యొకఁడను మూఢుం
డద్దియ చేయఁగలఁడు జడుఁ డన్నియుఁ జేయున్ ॥ ౫౦౬

ఆ. వె. సర్వధర్మములకు సాహసం బె పెద్ద
యదియు శాంతిమూలమైన సంద్రు
తత్త్వవిదుఁ డొకండు దానిఁ బూనునుగాక
మనుజమాత్రునకు బ్రమాదకరము ॥ ౫౦౭

ఆ. వె. స్వేష్టసిద్ధికొఱకు దుష్టుండు జీవుండు
సేయరాని దెద్దిచేయు నెద్ది
యాజ్ఞ కష్టమంచు నాచార్యు నిందించు
మోహమాపలేమి మోక్షకామి ॥ ౫౦౮

క॥ సర్వేంద్రియముల విషయము
లుర్విన్ సంపూర్ణవృష్టి నొదవియు నకటా
నిర్వాణపదము నీయవు
సర్వజ్ఞులఁ జేరి భక్తి సలుపక యున్నన్ ॥ ౫౦౯

ఆ. వె. ఐక్యబుద్ధిలేనియధముల సేవించి
సంచితంబుపెంచి సంశయించి
ముంచి ముంచుకొనుచు మోహాబ్ధిఁగ్రుంకుట
దాంభికకుల సంప్రదాయసరణి॥ ౫౧౦

క॥ లోలోఁ బ్రేరణఁ జేయఁగఁ
జాలిన దేవుండు చేయఁజాలును జీవుం
డేలాజాలినిలోకులఁ
గూడుక విడుచుండు పేరుకో అకుజితారీ॥ ౫౧౧

క॥ గురుఁడై పరుఁడై బోధా
కరుఁడయి పావనకరుఁడయి కమలాకరుఁడై
హరుఁడై భవసంహరుఁడై
వరుఁడై వాణికిని మనకువరదుండయ్యెన్॥ ౫౧౨

క॥ శ్రీగురుపాదాబ్జంబుల
బాగుగమదినమ్మినట్టిభక్తులకిలలో
రాగాదులునశియించున్
భోగముయోగంబు నొకటఁ బూర్ణతఁజెందున్॥ ౫౧౩

క॥ గురువచనంబాలించియుఁ
బరులం బ్రార్థించుచుండ్రు పాపంబకటా
తరియించునెభవజలనిధి
వరశిష్యుఁడు గురువునందు వైరాగ్యమునన్॥ ౫౧౪

క॥ పరమార్థముశరణార్థిని
బరమార్థపుదృష్టిగురుఁడు పటుతరభక్తిన్
గరమర్థింపక మునుపే
వరమా? తెలుపంగ వానివశమా తెలియన్!॥ ౫౧౫

ఆ. వె కట్టలోననున్న కాల్వకుబంధంబు
వదులుకట్టుకట్ట వదులకగునె
గురునిసూత్రమెన్నఁగూళలకేయన్న
జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి! ॥ ౫౧౬

క॥ ఏమైనఁజెప్పనీతాఁ
బ్రామాణికబుద్ధిఁగలిగి ప్రభువాక్యములన్
బ్రేమించిపఁగోపించిన
గామించఁగవలెను ముక్తిఁగామించినచోన్ ॥ ౫౧౭

క॥ విధియుని షేధములేకీ
విధినిఁగురుమూర్తినరుఁడు విజ్ఞతఁగొల్వన్
విధియుని షేధముకలుగని
విధిచోదితమైనపథము వేగమలపడున్ ॥ ౫౧౮

క॥ మంత్రంబై నను వేఱొక
తంత్రంబేమైన శుద్ధతత్త్వంబైనన్
యంత్రంబై ననుస్వగురుని
యంత్రితుఁడై నట్టివానికలవడుఁగాదే ॥ ౫౧౯

క॥ శాంతాకారముసుమన
స్సంతాపహరము సమరససారముకవితా
కాంతాగారము మనసై
కాంతస్థలము గురుచరణకమలముజీవా! ॥ గీ ౨౦

ఆ. వె. విష్ణుఁగొల్చుచుంటవిజ్ఞానముదయింపఁ
బగయులేదు భోగిఖగములకిల
స్థానమందుఁ గొంతసత్వంబుగలదండ్రు
సరససుజనసేవ చాలుజీవ॥ గీ ౨౧

క॥ తనువుండియునిజమూర్తిసి
గనుయోగికి దేహబాధకలుగమిఁగదదీ
నినిగనగురుపదములనే
గనవలె సకలార్థసిద్ధిఁగనవలె వాసన్ ॥ గీ ౨౨

క॥ సరసముచెఱకుంబలెలో
విరసముకలినంబుపైన వెఱ్ఱియెఱుఁగున్
సరసుండుదంతపుష్టిన్
గురుసేవలలోనిరసముఁగ్రోలునుగాదే ॥ గీ ౨౩

క॥ గురుబోధకుఁజెఱకునకున్
వరభేదంబొండుగలదు వలచికఱచినన్
గురుబోధమఖండంబా
వరయంగానిక్షుఖండ మదిఖండంబే॥ గీ ౨౪

సీ॥ గురుపాదుకాదీక్ష గురుపాదుకారక్ష
గురునిగాంచినవాఁడుగుఱినిగాంచు
గురుపాదుకాదీక్ష గుఱినిగాంచినవాఁడు
గూఢమంత్రార్థంబుగుఱినిగాంచు
గూఢమంత్రార్థంబుగుఱినిఁగాంచినవాఁడు
మంత్రాత్మకంబై నమహిమఁగాంచు
మంత్రాత్మకంబై నమహిమఁగాంచినవాఁడు
శూన్యస్థలంబునుజూడఁగల్గు
శూన్యస్థలంబునుజూడఁగల్గినవాడు
శివమిథునంబుదర్శింపఁగల్గు
శివమిథునంబుదర్శింపఁగల్గినవాడు
దర్శించుఁదత్త్వంబుఁదత్త్వమట్లు

గీ॥ తత్త్వదృష్టినిద్వంద్వంబు దాఁటు దాఁటి
భవమహాబ్ధినిదాఁటు దాఁటివిమలమగు
శుద్ధచైతన్యమై సుప్రసిద్ధిగాంచుఁ
గాంచివిహరించుహరిపాదకమలమందు ॥ ౫౨౫

క॥ గురుమూర్తికరుణయింతని
తరమా తెలుపంగఁ? దెలియఁదరమా? వరమా?
పరమార్థమరయఁగోరినఁ
గరమర్థించుటఁయకాని గణనలుతగునా ॥ ౫౨౬

క॥ మాటలుమరగినముక్తిక
వాటంబుగ మాయుగురుఁడు వైరాగ్యమునన్
సూటెండప్పకఁ గొలిచినఁ
జేటుందొలఁగించు శాంతిఁ జేకుఱుచుఁగదా ॥ గీ.౨౭

ఆ. వె. గురునిమూర్తియన్న గోవిందుపదమన్న
వేదమన్నఁ దత్త్వవేత్తలన్న
సరసులన్న భక్తవరులన్న నతిసేత
సకలసంప్రదాయసరణి ధరణి ॥ గీ.౨౮

క॥ దినకరునింబలెగురుఁడిలఁ
దనశిష్యులబోధచేయఁదగు నటుపైనన్
జనులంబలెబుధజనలుం
గనియెదరు తమతమవిధులు క్రమమునజీవా ॥ గీ.౨౯

క॥ పరజనములపొగఁడొందఁగఁ
బరాత్పరునిభజనసేయుభ్రష్టులకిలలోఁ
బరతత్త్వమెఱుఁగరాదని
గురువులుగననీరొరుఁదమ గుట్టునుజీవా!॥ గీ౩౦

క॥ స్ఫోటముబ్రహ్మాంబాత్మక
వాటము మిథునాత్మకంబు వాంఛారూపం
బౌటన్ జిత్రము దృశ్యము
పేటిక కేవలదృగాత్మ ప్రీతివసింపన్ ॥ గీ౩౧

క॥ కింకరవృత్తికిబత్తిము
సంకల్పహారంబు ముక్తిసంపత్ప్రదమా
నోంకారమంత్రరాజము
వేంకటపతిఁగూర్చి పలుకవీనులవిందా॥ ౫౩౨

క॥ పనిలేనివాఁడుపూనిన
పనివారించుటకుఁ బరమపదమిచ్చుటకున్
బనివడ నెఱవేర్చుటకున్
బ్రణవముగాయత్రితనువు రాముఁడనుచున్॥ ౫౩౩

క॥ వేగముసాతత్యముతో
యోగంబునఁబూర్ణ శాంతి యోగిజనులకే
యీఁగల్గెడునోడుదుడుకుల
శ్రీగురుచరణాబ్జయుగళ సేవాఫలమున్ ॥ ౫౩౪

ఉ॥ అన్నియునున్న జీవతయునంతియయెన్నఁబరాత్ముఁడొక్కఁడే
యున్నది రామరామ యికనూరకచింతలఁగుందనేల? నీ
కన్నులుమూసి సర్వమయుఁగల్మషదూరుని నంతరాత్మునిన్
దిన్ననిచూపులంగనినఁదీరముఁజేరెదునమ్ము నెమ్మదిన్॥

క॥ జాగ్రన్నిద్రావస్థల
సాగమిజపమేరికేని స్వప్నస్థితిలో
యోగమునశుద్ధజీవుఁడు
శ్రీగురుకృపగాంచిశాంతిఁజేయునుజపమున్॥ ౫౩౬

గీ॥ స్వప్నగతుఁడై నజీవుండు ప్రణవసంజ్ఞ
శక్తిరూపంబుఁదాల్చును సతతహూర!
జగముపాలింప, సేవింప శంకరాత్మ
నంతరాత్మనిఁబరమాత్మనాదిమూర్తి ॥ ౧౩౭

గీ॥ గట్టిదొక్కటి యొక్కటి వట్టిదగుట
రెంటిఁగట్టంగఁబుట్టి నావెంటనంటి
సదసదాత్మకరూపుఁడై శాంతినుండు
శుద్ధజీవుండు పురుషార్థసిద్ధిదుండు ॥ ౧౩౮

క॥ నిజమూర్తియునికిపట్టగు
గజవరదునకట్లుజగముకలిగిహరింపన్
భజియింపఁగనాధారం
బుజీవుఁడుకృతార్థుఁడనుట బొంకగునెభువిన్ ॥ ౧౩౯

క॥ తపము సమాధియుఁబత్యము
నుపకారకముల్ దలంపనుత్తములు పా
పపరిత్యాగముఁజేసి భ
వపయోధిసిదాఁటు రామభక్తులకిలలోన్ ॥ ౧౪౦

క॥ మితిమించితినుట తిరుగుట
యతినిద్రయు నల్పనిద్ర యాశయుభయముల్
వెతలకుఁగారణములు స
ద్గతిగోరెడుయోగులకవి తగవంద్రుబుధుల్ ॥ ౧౪౧

తే.గీ. కర్మమీశ్వరార్పణముగా నిర్మలమతి
నొకటిమూసినయపుడు వేఱొకటి తెఱచి
నాసికారంధ్రముల రెంటి మూసికొనుచుఁ
బీల్చురంధ్రానవిడువక విడుచుదానఁ
బీల్చుచుండియు స్థైర్యంబుప్రియమెసంగ
నొకటఁబూరించి నాల్గింటనుంచిలోన
రెంటవిడిచిసదాగతి వెంటనంటి
యుంట యోగమూలంబునా వింటిఁగంటి
మహిమపద్మాసనంబున మంత్రశక్తి
మాధవారాధనమున సమాధినిజము
గురునిఁగొల్వక యెద్దైనఁగుదురుపడునె?
గురుఁడుపరదైవతం బనుకొనుముమనుము ॥ ౨౪౨
ఆ॥ వె॥ పాలు వేఁడినీళ్లు పంచదారయుగోదు
మలును నేయి పెసలు వలయు యోగి
వరులకండ్రు యోగవర్ధకములగుట
వీనిఁదినుచు నియమవృత్తినున్న ॥ ౨౪౩
క॥ కనుగొన వేదము శాస్త్రం
బనంతమనియండ్రు తజ్జ్ఞులాగొడవేలా
తనకనువగు సామగ్రిని
గనిధీరుఁడు గురునిచెంతఁగను గదశాంతిన్ ॥ ౨౪౪

క॥ సామగ్రిభేదమైనన్
సామాన్యపు శాస్త్రమొండు జగముననుండున్
ధీమంతులచుక్కానది
యేమార్గంబైనఁబట్టనీ హరికరుణన్ ॥ ౧౮౧

త॥ నానావిధనిగమవ్యా
ఖ్యానములరయంగఁదరమె? కాలంబల్పం
బౌనౌవిఘ్నంబెక్కుడు
గానందగుఁదత్త్వ మాత్మఁ గవిహంసవలెన్ ॥ ౧౮౨

అ. వె. మతమదెద్దియైన మాధవార్పణబుద్ధిఁ
జేయుకర్మమొకఁడు చేయుముక్తిఁ
గానినాఁడుభవముఁగల్పించిభ్రమముంచు
నాసహెచ్చిహెచ్చి మోసపుచ్చు ॥ ౧౮౩

క॥ ఏకాక్షరమేకాంతము
శ్రీకాంతునికరుణ గురుఁడు సిద్ధాసనమున్
సాకెడుసుజనులుగూడినఁ
గాకెటుయోగానుభూతి కవులకునిలలోన్ ॥ ౧౮౪

క॥ యోగాంకూరముబుద్ధిఁద
పోగతిగురుసూక్తినాటఁబుఃశ్యావశమునన్
దీగెలువాఱఁదదీయవి
రాగప్రసవమునముక్తిరమప్రభవించున్ ॥ ౧౮౫

క॥ అజ్ఞానాపహ మాత్మకు
సుజ్ఞానప్రదము ధర్మసూక్ష్మ ఫలంబుల్
జిజ్ఞాసామూలంబని
విజ్ఞులువర్ణించుచుంద్రు మౌనవ్రతంబున్ ॥ ౨౨౦

గీ॥ జపతపంబులమెచ్చఁడు శార్ఙ్గపాణి
భక్తిమెచ్చినచందాన భక్తిదలఁప
స్వస్వరూపానుసంధానశక్తి సూక్తి
మౌనముద్రాభిధానంబు మంగళంబు ॥ ౨౨౧

ఆ॥ వె॥ ఊరకుంటకంటె నుత్తమధర్మంబు
గానరాదుజగముఁ గలియరాదు
మౌనముద్ర సర్వమంత్రసారంబది
జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి! ॥ ౨౨౨

క॥ శమదమములయమనియమము
లమరును గురుమూర్తి కరుణ నజ్ఞతయడఁగున్
విమలంబగుజ్ఞానంబున
సమరసముదయించుఁ బ్రబలసత్త్వముకలుగున్ ॥ ౨౨౩

క॥ సమరసమనసర్వంబున్
సమముగదర్శించుచుంట సత్యముదానిన్
గ్రమమెఱుఁగక శ్రమఁజెందెడు
కుమతులు దెలియంగలేరు కోవిదుఁడెఱుఁగున్ ॥ ౨౨౪

క॥ సమరసమనసర్వంబున
సమబుద్ధియు భేదదృష్టి సవ్యంబగుయో
గము కాని సర్వమొకఁడను
భ్రమఁద త్త్వమునఱచి బాధపడిచెడనగునా? ॥ ౧౧౫

క॥ క్షమయే యోగముజ్ఞానము
క్షమయే దైవంబు శక్తి సారస్వతముఁ
క్షమయే బ్రహ్మానందము
క్షమయే సమరసము శాంతిసర్వము క్షమయే ॥ ౧౧౬

క॥ ఆరూఢజ్ఞానంబున్
సారామలభక్తిశాంతిసమరసమునుసం
సారోత్తారకములు ధర
నౌరా! పర్యాయపదములగు రాజీవా! ॥ ౧౧౭

క॥ అండజవాహనభక్తిని
నిండినమనమెట్లు తెలియనేర్చును భేదం
బుండు నెనుఘువునఁ బాలం
దుండినగుణదోషజాల మూర్వీ బాలా ॥ ౧౧౮

క॥ అమనస్కమునగమనమది
విమలమగుట వడినిమలములు విడు దిగఁబడమిఁ
గ్రమమెఱుఁగమి లేకుంటని
క్షమక్షుల్లువచ్చియింతు రదియుఁగూడు నెజీవా ॥ ౧౧౯

క॥ మనమునకుసహజమగువడి
మనమదిసంశయముచేత మల్లడిఁగొనఁగా
మనమునకుమందగతియగుఁ
ఘనులదిజాడ్యంబటంచుఁ గనియెదరెందుర్ ॥ ౫౬౦

క॥ కానసమనస్కమనఁగా
మానసమునసంశయంబుమానుట యెటులో
పూనుటపనులర్ జీవుఁడ
నేననుభ్రమలేమి హరినినెందుఁగనుటయే ॥ ౫౬౧

క॥ సచ్చిదానందరూపంబు జ్ఞానితాల్చి
సహజకాంతినిశాంతినిఁ జక్క వెలుఁగ
మనమునిర్వృతినొందునో మాయమగునో
నిశ్చలంబగునో తెలియునేవృథాభి
మాని జీవుండుమిన్నకెం దేనియణఁగు
రెంటివలెనుండియొక్కఁడౌచుంటనాత్మ॥ ౫౬౨

క॥ అమనస్కరాజయోగము
విమలాత్మ్మలసొమ్ము దానివెలయించెడిధ
ర్మముగురునిది గురుశిష్యుల
సమకూర్చెడిశక్తి హరిది సత్యముజీవా॥ ౫౬౩

క॥ కోరికలమనస్కంబున
జారును హరిఁజేరునాత్మ సత్యముదేహం
బారబ్ధమనుభవించుర్
శ్రీరామపదాబ్జభక్తిచే నిటుజీవా! ॥ ౫౬౪

క॥ అహామనిసోహమ్మనియుఁ
బహుగతులఁ దెలిసి తెలియక పల్కెడునాత్మం
డహాహా! జీవునిఁగఁగనియు
నిహపరములలెక్కలిడుదు రిలభ్రాంతిజడుల్ ॥ ౫౬౫

క॥ అదియొక్కఁడనచుఁ దెలిసిన
పిదపన్ మదిసంశయములఁ బేర్చదు తావే
గదియుసమాధినినాత్మన్
గద యటఁగృత్యంబులేమిఁగద రాజీవా! ॥ ౫౬౬

క॥ బాధలకుఁదాళఁజాలమి
గాధలవినుచుండియుండి కళ్యాణంబౌ
బోధజనింపఁగ సహజస
మాధియగున్ దక్షిణంబుమాధవకృపచేన్ ౫౬౭

క॥ తనువున్నయపుడుముక్తియు
జనులకుగోచరముకాదు శాంతిఫలించున్
దనువున్నలేకయున్నన్
గననికతంబున సమాధిగదసత్యముగన్ ॥ ౫౬౮

ఆ॥ వె॥ తావులెందులేమిఁ దద్దయు నెఱిఁగిన
జీవుఁడాత్మయందు జీర్ణమగుట
నవలనునికిలేమి నాత్మతాదాత్మ్యంబు
గానియూహయేది? కర్మమేది? ॥ ౫౬౯

క॥ శంకలువాసిననరులకు
జంకంబనిలేదు లేదుసంసారంబే
వంకందృష్టిమరల్చిన
సంకల్పములేమి నాత్మసాయుజ్యంబే ॥ ౫౭౦

క॥ ఉన్నాఁడని విన్నాఁడని
కన్నాఁడని జనులువల్కఁ గాఁడానసకే
యున్నటులేయున్నాఁడా
వెన్నునియందాత్మనాత్మ వేల్చెడునిమ్మ ॥ ౫౭౧

క॥ జ్ఞానమవస్థాత్రయమున
మౌనంబౌమూటిఁదాఁట మమతహరింపం
గానరహరియగుటయుఁబ్ర
జ్ఞానమమూర్తిభవించి కైవల్యంబీ ॥ ౫౭౨

సీ॥ రామునికరుణసర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ
యనుమహావాక్యంబుననుసరించి
తుల్యయోగముననతులితశాంతినిసర్వ
కాలంబులందువిజ్ఞానమహిమఁ
గాంచియేకాంగివైసంచరించుచుభక్త
సంఘంబునకుమేలొసంగుచుండి
సంతతాత్మానందజలధిమజ్జనశుద్ధ
దేహుఁడైసకలసందేహముడుఁగ

గీ॥ దెలిసి తెలియరాక ధీరుఁడై గురుమూర్తి
దాల్చునాత్మనాత్మ వేల్చుశక్తి
భక్తియుక్తిగల్గిప్రబలుబ్రహ్మతేజ
మునననంతసత్త్వమునధరిత్రి ॥ ౫౭౩

క॥ యోజన వాసన యనుభవ
మోజఁగూడంగ బ్రహ్మ మూరక వేత్తై
యోజనలఁ బెంచుచుండిన
చోజన్మపరంపరయగుఁ జుమ్మీ జీవా! ॥ ౫౭౪

క॥ మనమాత్మతోడనొకఁడై
గననుండఁగ లేక యుండుఁగద యెట్టెట్లో
యనుభవమునఁదలచూపున
మనస్కయోగమిది ముక్తిమార్గంబదియే ॥ ౫౭౫

క॥ యోగానుభూతిలేకయ
శ్రీగురువాక్యములఁ దెలియఁ జెల్లునె బ్రహ్మాం
డాగారవిహారుండగు
భోగిని విభుడండ్రుగాదె బుధులుధరిత్రిన్ ॥ ౫౭౬

గీ॥ కార్యజాతంబుఁ జేయును గలతలేక
ధర్మసూక్ష్మపరుండగు ధన్యతముఁడు
కాననవ్వానిజన్మంబు జ్ఞానముద్రఁ
బూనినట్లుండు సర్వదాపూనఁ నతఁడు ॥ ౫౭౭

క॥ ఆశారహితునిచర్యకు
నీశుఁడు కారణమనంగనితమగుశంకా
లేశమువలదదినమ్మినఁ
బాశుపతంబతనిచర్య భవహరమయగుర్ ॥ ౫౭౮

గీ॥ సంశయమువీడుమనమున శాంతిగూడుఁ
గర్మముహరించుమవసియించుఁ గానసమునొ
యింటనో యెందొ యొకటముక్కంటియగుచు
హరినిగొల్చెడుభక్తశేఖరుఁడుధరణి ॥ ౫౭౯

క॥ పటమగునుగపటసూచన
నిటలాక్షుండడియలేమి నిక్కంబయ్యెర్
గుటిలుఁడదియోర్వఁజాలఁడు
కటకటకపటంబు మైత్రికారణమయ్యెర్ ॥ ౫౮౦

క॥ నిష్కపటవృత్తిఁదిరిగిన
శుష్కించెడుజగము వానిఁ జూచిభయమునర్
నిష్కపటులభరియింపఁగ
నిష్కపటుఁడుయోగిగాక నేర్తురెయలఁతుల్ ॥ ౫౮౧

క॥ తననిద్రతనకుఁదెలియుట
ఘనయోగమునందుఁదాను గాంచినబలమే
మునులుప్రబోధంబనిరది
గనుపాఁడేభవముఁగనఁడుగా హరికృపచేర్ ॥ ౫౮౨

క॥ కలఁగాంచిమేలుకొనిసర్
దెలియునుమందుండుదానిఁ దెలియునెకలలో
దెలిసినయప్పుడెకలగాఁ
దెలియుటతత్త్వముదెలియుట ధీసంపన్నా! ॥ ౫౮౩

క॥ యోగికియోగంబేయగు
భోగికిభోగంబయగును బుధుఁడారెంటిన్
ద్యాగముఁ జేసియుఁగలిగియు
శ్రీగురుకృపఁబొందుసిద్ధి సిద్ధముజీవా! ॥ ౫౮౪

క॥ అశారహితుని దేహం
బీశుని దేవళము వానికెచ్చటనున్నన్
గాశియ సర్వస్థలముల
నీశుండుండియుఁగననగు నిచటనెజీవా ॥ ౫౮౫

క॥ లోవెలియోగంబొక్కఁడు
గావలయును గురునికరుణగావలయునుగా
భావమున దేవినిల్పం
గావలయు నటీశ్వరేచ్ఛ గావలయునుగా ॥ ౫౮౬

సీ॥ ఆత్మఁడష్టాంగయోగమునభ్యసించి
యాత్మతాదాత్మ్యమొంద బ్రహ్మానుభూతిఁ
గర్మవశమునఁగాయంబు కదలియాఁడఁ
గదలదుమనముజీవుండు కానరాఁడు
తానునిల్వంగఁదావులు లేనికతన॥ ౫౮౭
॥

సీ॥ కనకపాత్రను బాధకంబాన నేర్చిచిన
గంచుపాత్రలను ద్రోగించ నేల
అంబా ప్రసాదంబు నారగించు ఘనులు
దేవళంబుల నేల దేవులాడు
ఉపదేశమునందుఁ దత్త్వంబుఁ గాంచిన
దంత్రజాలంబులఁ దగుల నేల
పూర్వోత్తరము లైక్యముం బొందినట్లు సం
పూర్ణభావంబును బొందు పిదప

తే. గీ. లోకమే లేదు లేదు తల్లోలతయును
సచ్చిదానందరూపంబు సమరసంబు
దక్క వేరొండు మనమునఁ జిక్కకుండు
స్వాత్మధర్మంబు కంటె శ్రేయంబు కంటె ॥ ౫౮౮

క॥ ఆనందనందనుండై
యానందం బిచ్చె వెన్ను డందఱకున్ని
త్యానందమీయఁ డేరికి
నానాత్వముఁ దోఁచనట్టి నరునకుఁ దక్కన్ ॥ ౫౮౯

క॥ ముక్తివనితాపరమనము
శక్తియు యుక్తియును గెలువఁజాలవు శాంతిన్
భక్తిన్ గొల్చిన నదియా
సక్తిన్ జేర్చుఁ జుమి చెంతసాధుల జీవా! ॥ ౫౯౦

క॥ విద్యాధ్యాయకమాద్యము
సద్వ్యక్షఫలితంబు సకలసాధుహితంబై
యుద్యమరహితంబగుటన్
హృద్యముభిక్షాన్నమంచు నెంతురుధీరుల్ ౫౯౧

శా॥ శాంతిస్థానమునన్ సుఖించి పిదపన్ సంసారివైయుండియున్
భ్రాంతింజెందఁడుచిక్కఁడెయ్యెడలఁగర్మబ్రహ్మబుద్ధిన్ జుమా
వంతైనన్ స్పృహలేకులేమియగదాయాతండెబ్రహ్మంబయౌఁ
జెంతన్నిల్చినజీవలోకమతనిన్ శ్రీమంతునింజేయుచో
స్వాంతంబందునఁబూర్ణమై ప్రణవమై సర్గాదిసద్ధేతువై॥

క॥ తనస్థానముశూన్యముగా
ఘనయోగమునందుఁదన్నుగాంచున్ హరిలో
మనసారఁగఁదాఁదానై
మునిజనములువొగడనాఁడు ముక్తుఁడుజీవా॥ ౫౯౩

క॥ తనవలెనేపరులంగని
తనువునిషేధించుసాక్షి తత్త్వజ్ఞుండై
గనఁడామృత్యువెందున్
దనకెందున్ దనువులేమి ధన్యుఁడుజీవా॥ ౫౯౪

క॥ అచలాధివాసుపదముల
నచలాకృతి దృష్టినిల్పునాత్మారాముల్
రుచినింతురుపచరింతురు
సచరాచరసృష్టిజంతుసంతతికెందున్॥ ౫౯౫

క॥ కృత్యము నెఱవేర్చుచుఁ దా
సత్యము తుదముట్టఁ బట్టి శక్తియుతుండున్
ప్రత్యముగాంచినఁ డాఁదవ
కృత్యము లేదంచుఁ దెలిసి కృతకృత్యుఁడగున్॥ ౧౯౬

ఉ॥ వ్యక్తివిలాసముల్ గనుచు వస్తువివేకముగల్గియున్న స[ద్యథా
ద్భక్తుఁడు ముక్తుఁడున్ గురుఁడు తానయి తత్త్వము దెల్పుచున్
శక్తిఁ జరించు భూతములసంతతతృప్తి నినించు మించు శా
స్త్రోక్తవిధిన్ దరించు సరసోక్తులముక్తులఁ జేయు భక్తులన్ ॥

క॥ రాగద్వేషము లేకయు
శ్రీగురుకృపద్వంద్వసమితిఁ జేరుచు విడుచున్
సాగించు లోకయాత్రన్
లోగుటి హరిమీఁద నిల్పి లోలత విడుచున్॥ ౧౯౮

క॥ లీలాస్పదసద్వ్యక్తుల
లీలన్ గూడుచును విడుచు లేశంబైనన్
లోలత లేకయు చింతలఁ
జాలించున్ ముక్తుఁ డాత్మజపమొనరించున్॥ ౧౯౯

గీ॥ వ్యక్తివైచిత్ర్యమున భయభ్రాంతులుడుగ
వస్తుదృష్టిని నెప్పుడు వదలకుండ
చింత లేకయయిట్లుదాసీనుఁడైన
యోగివరుఁ డుండు రెంటిని నొకటిచేసి ॥ ౨౦౦

క॥ ద్వంద్వజ్ఞానముగలిగియు
ద్వంద్వంబుసహించునరుఁడు ధన్యుఁడుభువినా
ద్వంద్వం బెఱుఁగనిమందుఁడు
ద్వంద్వంబుసహించుటన్న దబ్బఱగాదే॥ ౬౦౧

క॥ తత్త్వావలోకనంబున
సత్త్వముధర్మంబు పరమసాధుత్వముదా
తృత్వము వక్తృత్వంబుశి
వత్వముగల్గియునులేదు వాంఛయునౌరా!॥ ౬౦౨

క॥ గురునాజ్ఞజవదాఁటక
శిరమునఁదాల్చుచునుజేయసిద్ధుండై యె
వ్వరిఁజేరక తనయందున
మరుమహనీయుండు లోకమాన్యుఁడుజీవా!॥ ౬౦౩

క॥ జీవాత్మభిన్నరూపక
మైవిశ్వముచిద్విలాసమై పూర్ణంబై
కేవలమాభాసంబై
వేవిధముల వెలయు బ్రహ్మవిదులకులోనై॥ ౬౦౪

క॥ ఆకసముంగబళించుట
శోకంబునకగునుగాని శుభదంబగునా
ఆకారముగలిగి యుఁడా
లేకుండుమహానుభావు డీకొనుటటులే॥ ౬౦౫

క॥ జరగినదానినినింక ను
జరుగగనున్నట్టిదాని జరగెడుదానిన్
నరహరివిలాసమనున
ప్పురుషుండరయందు శాంతిఁబొందునుజీవా ॥ ౬౦౬

క॥ పండితునకుఁగావ్యంబె
ట్లుండినబాధాకరముగ నుండనిగతిఁబ్ర
హ్మాండంబంతయుహరియై
యుండుటఁదద్జ్ఞునకు భ్రాంతియుండదుజీవా ॥ ౬౦౭

ఆ. వె. ఆవుదూడలందు నాలపోతది మొద
లాలపోతుగానె యతిశయిల్లు
కోడెలరయవేఱు గోజాతియొకఁడయ్యుఁ
బూవుతోడఁదావిపుట్టుఁజూవె ॥ ౬౦౮

క॥ చేయించెడికార్యంబులఁ
జేయించుచుఁజేయుచుండు సిద్ధుండిలలో
నాయాసంబొందకతా
న్యాయంబున జీవయాత్రనడుపునుజీవా! ॥ ౬౦౯

క॥ వాదములువదలిసద్గురు
పాదంబులఁదగిలి భక్తిపరవశులైదా
మోదరుకృపగాంచినవా
రీఁదెదరు భవాంబుధి వెఱపేదికుమారా! ॥ ౬౧౦

ఆ. వె. నదినిఁజేరుమలము నశియించు వేగాన
గుంటనంటనదియుఁ గుదుఱు చెఱచు
గొప్పవారిలోనిగుణదోషముల కేమి
కొద్దివారియందుఁ గొఱత చెందు ॥ ౬౧౧

క॥ సుజ్ఞానియైన దేవుం
డజ్ఞానిగఁబుట్టు జీవునట్టులవిధిస్వ
ప్రజ్ఞన్మార్పఁగ లేఁడని
విజ్ఞుఁడు శాంతించుఁగోర్కెవిడుచునుజీవా! ॥ ౬౧౨

క॥ పనిలేదని తెలిసినజీ
వున కెప్పుడునాత్మతో నవుసుయోగంబ
ప్పని కెప్పుడునచలుండై
యునికియెమార్గంబుఁ దపమునుద్యోగంబున్ ॥ ౬౧౩

క॥ క్షమఫలరసపానోద్భవ
సమరసవిజ్ఞానదృష్టిసంపదవగతా
గమపదసంచరదానం
దముతో నైక్యంబుధన్యతమునకు జీవా! ॥ ౬౧౪

క॥ జీవునకుభ్రాంతి దెలియమి
దేవునికిం దెలియ శాంతి ధీసాక్షికినా
నావిధిసృష్టిపరంపర
లేవియు లేకుండుఁదజ్ఞుఁడీగతినుండున్ ॥ ౬౧౫

క॥ హరిస్మరియించుసమాధిని
హరితానై యుండుఁ గాలహరణముఁ జేయం
దరిషడ్వర్గంబులనీ
కరణిన్ హరియించుఁ బెంచుగై వల్యంబున్ ॥ ౬౧౬

గీ॥ ప్రకృతిమలినశుద్ధయనఁగఁ బరగు రెంటి
రాపిడిమెతప మగ్నిహోత్రంబుపురుషుఁ
డన్నిటిలయించితుదిఁదాను హరినిఁ జేరు
జీవచరితంబు ముక్తిసంజీవనంబు ॥ ౬౧౭

క॥ శ్రుతిమార్గమనుసరించుచు
గతాగతములకునెందుఁ గందక సత్య
వ్రతుఁడౌసతనియమానుష
గతి సత్త్వముసర్వసిద్ధికరము కుమారా! ॥ ౬౧౮

క॥ భీరుండితరముగోరున్
గోరున్మోక్షంబు బుద్ధికుశలుండెందున్
ధీరుండూరకయుండియుఁ
జేరున్ బారంబు నైక్యసిద్ధికుమారా ॥ ౬౧౯

క॥ తనువనుసరింపఁబ్రకృతిని
మనమదితత్ ధ్యానమందుమగ్నముగాజీ
వుని కెందునునికిలేమిని
గనిముక్తతయంద్రు దానిఘనులు కుమారా! ॥ ౬౨౦

గీ॥ బ్రహ్మజిజ్ఞాసమఱిగినపండితుండు
తొంటివిషయంబులంటునే? కంటనైన
బ్రీతిఁగాంచునే? యెంచునే? ప్రీతిఁదొలుతఁ
దిన్నయన్నంబుఁగ్రక్కినఁ దిరిగితినఁగ
శక్యమౌనెట్లు? పదివేలవాక్యతతుల ॥ ౬౨౧

క॥ కోరికలవిడిచిహరిపద
నీరజములమఱిగి విడువనేరనిమనుజుం
డీరేడుజగంబులలో
ధీరుండై సంచరించు ధీసంపన్నా! ॥ ౬౨౨

ఆ. వె. భూమిఁదాఁకునీడ పురుషునిమలినుఁగాఁ
జేయనేరనట్లు సిద్ధుఁగలఁత
పఱచలేదుమనము ప్రాక్తనదుష్టసం
కల్పసంగతి శతకల్పములకు ॥ ౬౨౩

క॥ తనుఁబూర్ణుఁజేయువాఁడే
తనునితరులదృష్టియందు ధన్యునిఁజేయుఁ
దనుఘనునిఁగనీచునిఁగాఁ
గనుజనములఁబెంచిద్రుంచిగౌరవమొసఁగుఁ ॥ ౬౨౪

క॥ తెలిసినఁదెలియఁడుపరులకు
దెలియుటదుర్లభము స్వాత్మతేజము సాక్ష్యం
బిడుపరులకుఁదనలో వెలి
కడునిండుఁ మెండుపండుఁగర్మము తనయా ॥ ౬౨౫

క॥ ఎటువంటిదైనఁ జేయున్
దటుకునఁ జాలించు జ్ఞాని తత్త్వంబదిరా
కటకటఁబడఁడెన్నండున్
బటుతరహరిభక్తిఁ బరమపావనుఁడగుటన్ ॥ ౬౩౬

క॥ అంతయు బ్రహ్మంబను తెలి
వెంతయుఁ బరిపూర్ణమైన నెదియెటులైనన్
జింతయొకయింత లేమిని
శాంతిన్ విహరించు మించు సాధువు జీవా! ॥ ౬౩౭

క॥ తనునితరులనిందాస్తుతు
ల నెంచుకొన కెంచక ముని లలితాత్ముండై
కనికనక యుండు జగముల
ననిశము హరితోడ నైక్యమందుట జీవా ॥ ౬౩౮

క॥ కేవలశుష్కక్రియముల
కీవసుధన్ సంతసించు నేయోగి క్రియా
కేవలము త్తరమని కను
లోవెలి నైక్యంబు నెప్పుడున్ హరికృపచేన్ ॥ ౬౩౯

క॥ నోటన్ వెడలుచు నడలుచు
నూటింబడలెడుపదములఁ జూచుచు విడుచున్
మేటికవీంద్రుఁడు మరలెడు
స్ఫోటము దర్శించు వేడ్కఁ జుమ్ము కుమారా! ॥ ౬౪౦

క॥ కాలోచితకృత్యంబుల
లీలం జేయించుఁ జేయుటే తనలోఁదా
నేలేమినాత్మ వెలిగెడు
నేలా! భక్తుండు దేవుఁడేగద జీవా ॥ ౬౩౧

గీ॥ తన్మయుండైనయోగికితరులవలనఁ
గామరోషాదివృత్తులు గలుగుటెట్లు
కల్గినవయేనివిఘ్నసంకల్పములగు
నంబికాజానిచరణసేవాభిమాని ॥ ౬౩౨

గీ॥ తన్మయుండౌటదోషానఁ దగులుకొనమిఁ
దగులుకొనుచుంటరోషానఁదథ్యమరయఁ
జేసిమానియుధర్మంబుఁ జేయుచుండు
సిద్ధుఁడజ్ఞుండొ యెంతైనఁ జేసియుఁజెడు ॥ ౬౩౩

క॥ మమకారమహంకారము
క్రమముగవిడువంగ సర్వకాలములందున్
సమతన్ సుస్థిరుఁడైవి
శ్వమునుజూచుచు నాత్మనాత్మసందర్శించున్ ॥ ౬౩౪

క॥ పతితుండనిపావనుఁడని
కృతకృత్యుండెందు భేదమెంచఁడుగదని
త్యతపశ్చరణంబునశ్రీ
పతితోనైక్యంబు వానిభాగ్యముజీవా ॥ ౬౩౫

క॥ ఉనికియు లేమియుఁ దెలియక
మనమెట్టులొ యట్టులుండు మహనీయుండున్
గనఁదగు నాతని మూర్తిని
మనుజాకృతిఁ జర్యలందు మాధవకృతియున్ ॥ ౬౩౬

క॥ ఉన్నపుడు మిన్నకుండున్
జెన్నొందఁ జేయుచుంట వెలువఁడు భక్తుం
డెన్నఁగ ముక్తుం డవ్విధి
నున్నన్ బరమేశ్వరేచ్ఛ యున్నన్ జీవా! ॥ ౬౩౭

క॥ రతివస్తుతత్త్వమందు వి
రతినామాదులను యోగరాజంబిది స
ద్గతికి గురుమూర్తిఁ గొల్చిన
మతిమంతుల కబ్బు సులభమా! కాకున్నన్ ॥ ౬౩౮

క॥ తనతో నైక్యంబొందిన
మనుజుల కుందనకు ముక్తిమా లభియింపన్
గనఁదగు నొక మార్గంబిది
ఘనగురుకృపచేత శ్రీశుకరుణన్ జీవా! ॥ ౬౩౯

క॥ ఆకాశంబునఁ బోగవలె
నాకారములేని యాత్మ యంతయు వ్యాప్తం
బై కాంచును బూర్ణత్వము
లోకం బేకాంచకుంట లోలోనుంటన్ ॥ ౬౪౦

క॥ శ్రీగురునుపదేశంబున
బాగుగవిజ్ఞానదృష్టి ప్రబలినకోలఁదిన్
లోగుటెనిలుచునుభగవ
ద్భాగవతులసేవలు శుభదంబులగుఁజుమా ॥ ౬౪౧

ఉ॥ దాసులపాదధూళిసుఖదాయకమంచుఁదలంచికాదెమున్
వ్యాసుఁడునారదుంగొలిచిభాగవతంబురచించిభక్తివి
శ్వాసములొప్పదానిఁజనువన్ నియమించెనుబుత్రకున్ శుకున్
వ్యాసునికన్నమిన్నలగువారలుమీరలుభక్తిసైతురే॥ ౬౪౨

గీ॥ దయయుసత్యంబుశౌచంబు ధర్మతతికి
మూలమందురు తజ్జ్ఞులుమునులుఘనులు
మూఁటిసేవింప మూఁటినిదాఁటుసంద్రు
జన్మరోగికిమందెందు శాంతియందు ॥ ౬౪౩

ఆ. వె॥ చెడ్డవారిమంచి చేఁటుకేకరణంబు
మంచివారిచెట్ట మంచికల్లె
పుట్టువుననయుండుఁబుణ్యంబుఁబాపంబు
పురుషుఁడేమి చేయఁబోలుఁబుడమి ॥ ౬౪౪

క॥ ఒకమార్గముగురుకృపచే
నకలంకస్థితినిమనుజుఁడందునుభవమూ
రక దాఁటగ నకట మనో
వికలత్వముఁబొందుచున్నవిజ్ఞతసున్నా ॥ ౬౪౫

క॥ నియమాదులభ్యసింపఁగ
భయవిరహితమైనపదవి ప్రాప్తించునుద
న్మయమైతోఁచెడు లోకము
లయమొందునుమనము నిశ్చలంబగుకతనన్ ॥ ౬౪౬

క॥ కాయం బేమాయంబని
న్యాయంబుగఁదెల్పుగురుని నయహీనుండై
యీయాయర్థములడుగుట
న్యాయంబే? నందనంబు నరకదమగునే? ॥ ౬౪౭

క॥ జ్ఞానమెగదగురురూపము
జ్ఞానమెగదతారకంబు సౌఖ్యంబదియే
జ్ఞానమెయోగంబనినీ
మానసమున గురునిఁగొల్చి మనుముకుమారా ॥ ౬౪౮

క॥ జ్ఞానముసౌఖ్యముదుఃఖము
తానీయన్ గలుగు దానితత్త్వంబదిరా!
తానిత్యముమృతినొందుచు
నానిద్రమృతియని దెలియనజ్ఞుండడలున్ ॥ ౬౪౯

క॥ తనజననముఁదానెఱుఁగఁడు
తనమృత్యువు తనకుఁదెలియదరమా? మనుజుం
డనయముజీవనపరుఁడై
యునికియె తానెఱుఁగునట్టు లూహించిచెడున్ ॥ ౬౫౦

క॥ మనమునఁ గాలుష్యంబది
ఘనదేవుని జీవునట్లుఁగాఁ జేయును దా
నినివిడువ నాత్మ తానై
ఘనకాంతిని బయలుపడునుగాదే తనయా! ॥ ౬౫౧

క॥ గురునాథుని యెడఁ జేయున
పరాధములచే విశేషబాధలు కలుగన్
గురునామము తన్నాశం
కరమగు స్మరియింపు సర్వకాలము దానిన్ ॥ ౬౫౨

క॥ దేహిహృదయజ్ఞానము
దేవునికిఁ దదీయసన్నిధిన్ వసియింపన్
జీవునికిం గల్గును గురు
దేవుని సన్నిధి వసింప దీక్ష వహింపన్ ॥ ౬౫౩

క॥ తోఁచిన శివశక్తులవలెఁ
దోఁచుఁ బెరగఁ దత్త్వమగును దోఁచమి నెందేన్
వాచామగోచరంబై
యేచర్యలు లేమిఁ జిత్త దెట్లో సత్తై ॥ ౬౫౪

క॥ ఎన్నిటికైనను మోక్షం
బున్నది భేదంబు మిథ్య యున్నది హరియే
యున్నది స్వానుభవంబునఁ
గన్నన్ నిజదేశికేంద్రుకరుణన్ జీవా! ॥ ౬౫౫

క॥ ఆత్మయనఁగ దేహంబగు
నాత్మయుమనమగును బుద్ధియాత్మయయగు నా
యాత్మయె జీవాత్మయుఁ బర
మాత్మయు హరిమూర్తియగుఁజుమా సర్వంబుల్॥ ౬౫౬.

క॥ శ్రీసద్గురూక్తవిధినిను
దాసీనుండాసఁగోసి యర్హాసనమం
దాసీనుండై ధ్యానముఁ
జేసిన సకలార్థసిద్ధి చేకురుజీవా ॥ ౬౫౭

క॥ ఆధారము శ్రీవిద్యకు
సాధనములునాల్గటంచు సాధులుమునులున్
భోధింపఁగ నేవినిమెద
బాధింపఁగ నేల నిచ్ఛభగవంతునిదే॥ ౬౫౮

క॥ శమదమములలో చూపుల
సమతన్ హరిపాదపద్మసారముఁ గ్రోలన్
దమముం బాసినశశివలె
విమలాకృతిముక్తికాంత వెడలెడుజీవా॥ ౬౫౯

ఆ. వె. ఈశ్వరేచ్ఛయొక్కఁ డీశ్వరుఁడొకరుండు
శాశ్వతములు జ్ఞానసాధనములు
విశ్వమెల్లకల్ల నశ్వరంబేయగు
నిల్వఁదావులేవి నీకుజీవ ౬౬౦

క॥ ఎందాఁకలాభముండునో
యందాఁకయమిత్రబంధ మటుపై మోక్షం
బందును గురుపదమందున్
బొందునుగైవల్య మవలఁబూర్ణత నరుఁడున్ ॥ ౬౬౧

సీ॥ స్థూలదేహంపుబంధంబు స్థూలమరయ
సూక్ష్మదేహంపుబంధంబు సూక్ష్మమట్లె
తత్త్వవిదులకుబంధంబు తత్త్వమట్ల
నిత్యనైమిత్తికములందు సత్యనిరతి
నిలిచియొకటిగానిలిచిన నిలువకున్న
నొక్కతీరునఁబ్రబలును జిక్కులెంత
యెక్కువైననుబోధంబ యెక్కుచుండు
భేదబుద్ధియ యైక్యంబుఁబెంచుచుండు
లేమిపరిపూర్ణసౌఖ్యంపు సీమయట్టి
సఖ్యమేమనిచెప్పంగఁ జాలుమూఢుఁ
డవనిహరిహరపూజచే నదియుఁదెలియు
గురునిబూజింప నద్దానిగుట్టుఁ గాంచుఁ
భేదవాదంబులెప్పుడుఁ బాదుగొల్ప
విట్టిజ్ఞానంబుస్వానుభూత్యేకమాన
మనిరిపెద్దలు గురువులు ఘనులుమునులు
దానినీయంగ జాలునే ధరణినొకఁడు
స్వేచ్ఛసద్గురుమూర్తిగాఁ జేరఁదీసి

శివుఁడుబోధించుఁదత్త్వంబు శివకరంబు
ప్రేమహస్తంబుశిరమునఁ బెట్టిదృష్టి
పఱ్ఱిశిష్యునిజన్మంబుఁ బావనంబు
సేయుఁదనశక్తిఁదనశక్తి మాయఁజేయు
కుండనైక్యంబుసిద్ధిని నొసఁగిస్వీయ
పాదతీర్థప్రసాదము లాదరమున
నిచ్చిప్రోచినముక్తియే వచ్చునిజము
భక్తిమదినున్నసద్గతిఁ బడయుదన్న ॥ ౬౭౨

ఆ. వె. అఖిలదోషములను హరియించునభిజిత్తు
త్యాజ్యయుక్తమైనఁ ద్యాజ్యమంద్రు
వాసనాబలంబు వర్థిల్లశాస్త్రిమా?
చదువునకుఫలంబుశాంతిగాదె ౬౭౩

క॥ స్వచ్ఛంబేకముబ్రహ్మము
చిచ్ఛక్తిఁదోఁచుచుండుఁ జిత్రముగనహో
స్వేచ్ఛావనమునఁదిరిగెడు
సచ్ఛాత్రుఁడుదక్కఁ దెలియసరసుఁడుగలఁడే ॥ ౬౭౪

క॥ ఉన్నదిబ్రహ్మంబేకం
బున్నట్లున్నది ప్రపంచముత్తది బీజం
బున్నది మాయందెలియఁగ
నున్నదిజీవులకుముక్తియుత్తమసూక్తిఁ ॥ ౬౭౫

క॥ అన్నిఁటిఁగల్పనఁజేయఁగ
నన్నిటఁదత్త్వంబులేమియని యందఱకున్
దిన్నఁగస్వేచ్ఛన్ దెల్పఁగ
నున్నదిచిచ్ఛక్తి దెలియనున్నదిగాదే॥ ౬౬౬

క॥ అంతయునాచేఁగల్పిత
మంతముమధ్యంబునాది యానందంబౌ
శాంతంబనిశివుఁడనుప
ర్యంతము సంశయమువిడదురామది!జీవా ॥ ౬౬౭

క॥ వచ్చుటలేదసలైనది
చచ్చినమఱిరాదు దానిచాయయునటులే
చచ్చినవారలుమఱలన్
వచ్చెదరనుశంకవలదు వలదురజీవా ॥ ౬౬౮

క॥ తనకుండాఁదోఁచమియే
ఘనమృత్యువు జీవునకటఁగలుగదుజన్మం
బనయముఁబుట్టుటచచ్చుట
తనలోఁదాఁదోఁచుచుంటతథ్యముజీవా ॥ ౬౬౯

క॥ ప్రతిబింబమునశియించిన
గతివేఱొకడుండఁబోదుగా !వసియింపన్
బ్రతిబింబమునఁజలఁచనినఁ
బ్రతిబింబముగాదు దానిప్రతిమయజీవా॥ ౬౭౦

క॥ అజ్ఞానమయుద్దంబగు
నజ్ఞానాభాసుజీవు నమరుచునుగదా
యజ్ఞానమునశియించిన
నజ్ఞుఁడుజీవునకుఁదావులా! యెందేనిన్ ॥ ౬౭౧

క॥ చచ్చెడుచోనజ్ఞానము
చచ్చినజీవుండులేక చచ్చునుదానన్
వచ్చునెమఱల నతండట
వచ్చిన నవ్వానిఁబోలవచ్చును జీవా॥ ౬౭౨

క॥ అజ్ఞానిగమృతినొందిన
నజ్ఞానంబున్నకతన నాభాసుఁడుతా
విజ్ఞానంబమరుదనుక
నజ్ఞతజనియించుచుండు నందునఁదనయా! ॥ ౬౭౩

క॥ జీవుఁడుసుజ్ఞానంబున
జీవత్వమువదలు పిదప జీవుండేడీ?
యావిధమునఁదోఁచియునా
జీవుఁడుగాకుండు నొండుజీవుఁడసుమ్మా ॥ ౬౭౪

క॥ దేవుండొక్కఁడునిత్యము
జీవులనేకులునులేమి సిద్ధించెడువా
రేవిధమునఁజూచినను ద
దావిర్భావంబుమాయయా! వేయేలన్ ॥ ౬౭౫

క॥ ఆనందంబున్న దియని
తా నెట్టులఁ దెలియవచ్చుఁ దథ్యముగాని
త్యానందపుస్మరణముచేఁ
గానందగుదానియునికిఁ గాదే జీవా ॥ ౬౭౬

క॥ జీవుఁడుదిక్కుఁదోఁచక
గావించెడుజగములయము ఘనయోగమునన్
శ్రీవిద్యన్ హరికృపచే
గోవులుగతిలేమిఁ బులినిఁగ్రుమ్మెడు భంగిన్ ॥ ౬౭౭

క॥ ఒకపరిశూన్యస్థానము
సకలంకస్థితినిఁబొంది యటుపైమిథ్యన్
బ్రకటింపసత్యవాక్కగుఁ
బ్రకటించుటమిథ్యయైన బాధయె! జీవా ॥ ౬౭౮

క॥ జ్ఞానప్రాశస్త్యంబున్
జ్ఞానియెఱుం గతనిఁగొల్వఁగలవాఁడెఱుఁగున్
లోనన్ గుణతతిగల్గుట
చేనందములేదు తెలివిచేనగు జీవా ॥ ౬౭౯

క॥ గుణదోషంబులఫలములు
గుణములజ్ఞానంబసుమ్ముకూర్చునుధరలో
ఫణిపైఁ బ్రాఁకఁగభయమే
ఫణిజూచినఁగల్గుఁగాకభయముకుమారా ॥ ౬౮౦

చ॥ తరిచిరి దేవదానవులు దారుణయత్నముతోడ క్షీరసా
గరమును మందరంబు పెనుకవ్వముచేసిరి పాము త్రాఁడుగా
మురహరుఁ గూర్మమూర్తిగను ముందుగఁ గోరిరి యీశ్వరేచ్ఛగా
గరళముగాంచి శంకరునిఁ గావఁగ వేఁడిన గౌరి ప్రేమతోఁ
గరముననుగ్రహింపఁగ సుఖంబున మ్రింగెను దాని నాతఁడీ
కరణిఁ బరాత్పరుండు తనుగాననివారినిఁ ద్రిప్పుచుండు సం
సరణమునందుఁ దుట్టతుద సత్త్వముగల్గిన బూర్ణ శాంతిచే
కురు నమృతంబు నిచ్చునటు కూర్చెను వో యమృతంబుఁ దానతా
మరసదళాక్షుఁడంబ యయి మాయగఁ బంచెను దేవతాళికిన్
వరకృపనన్ని రూపములు వారిజనేత్రుఁడుఁ దాల్చుచుండు శ్రీ
కరుఁడు గురుండు భక్తులను గావఁగ సర్వమునం బయున్ గదా॥

క॥ దనుజుని ననుజుని చేతన్
దనయుని చేఁ దండ్రి జంప ధర్మము దెలిసెన్
ఘన వైరంబనురాగము
గనుఁగొనని లసున్న హరియ కారణమెన్నన్ ॥ ౬౮.౨

క॥ విశ్వంబే నశ్వరమగు
విశ్వేశ్వరి యీశ్వరుండు వెలయుదు రెపుడున్
శాశ్వతసాంబాత్మకుఁడై
పశ్వర్థము మిథునమగును బరమాత్ముండే ॥ ౬౮ 3

క॥ జీవుండా! ప్రతిబింబము
దేవుండా! గానరాఁడు దేహంబన్నన్
జావేనిజమైతోఁచున్
దేవీమాహాత్మ్యమేమి దెల్పుదు! జీవా॥ ౬౮౪

క॥ రాగముబాధింపంగ వి
రాగముదానినిశమింప రమ్యంబగుచి
ద్యోగము దానన్ జ్ఞానము
భోగముజ్ఞానమున ముక్తిపూర్ణత జీవా॥ ౬౮౫

క॥ సర్వేంద్రియములవిషయము
సర్వమునకుద్రష్టయాత్మ సర్వంబదియే
సర్వముదానహరించిన
నిర్వాణంబందునరుఁడు నిజముగజీవా॥ ౬౮౬

క॥ దానికివలయును యోగము
ధ్యానముమంత్రంబులయముఁదలఁపఁగఁద త్త్వ
జ్ఞానముశాశ్వతపదవిన్
దానముజేయంగఁజాలుఁదథ్యము తనయా॥ ౬౮౭

క॥ తనబరువెఱుఁగఁడునరుఁడిలఁ
దనబరువితరులకుఁదెలియుఁ దథ్యంబట్లే
ఘనునిమనముశూన్యంబై
గనపడునితరులకు ఛేదకర్మమువలెనే॥ ౬౮౮

క॥ జ్ఞానముబుధులకుముక్తిని
ధానము యోగానుభూతిదాయకమంబా
ధ్యానము విరక్తిమానము
దానిసకలదానమనఁగఁదగును ధరిత్రిన్ ॥ ౬౮౯

క॥ నియమము లేదీజగతిని
రయమున నక్కిలుగనిన రామునియందే
భయవిరహితపదమబ్బున్
దయయును సత్యముగలుగు సధర్మముదొలఁగున్ ॥ ౬౯౦

క॥ తనయొఱుకయుఁ దత్త్వప్రాప్తియుఁ
గనుఁగొనఁ డొకకాలముననె గదమనుజుఁడుగా
వునఁదనతోలోకముగనుఁ
దనుఁగాంచమిఁదనువులేమిఁ దన్మయతయగున్ ॥ ౬౯౧

క॥ నిద్దురనడఁగినజీవుఁడు
నిద్దుర బాయంగఁ దెలియనేర్చుఁడుగద యా
నిద్దురయగుఁబెదనిద్దుర
గ్రుద్దుచుకర్మంబు మేలుకొలుపక యున్నన్ ॥ ౬౯౨

క॥ బాగుగదీనింగాంచుచు
యోగమునకుఁబూనఁడయ్యయో చపలతచే
రోగముతోడుతనైనన్
భోగముమానంగలేని పురుషునిభంగిన్ ॥ ౬౯౩

క॥ సరసులుగానిమనుష్యుల
సరసన్ వసియించి మనముశాంతింగను లే
సరసతజీవా! యీయా
సరసమువలదను వలదను సరగున దాసిన్॥ ౬౯౪

క॥ చచ్చినయటుకలగన్నన్
వచ్చునుమెలఁకువయు దానివలెనే పట్టున్
విచ్చినవెనుకనెగద వే
నచ్చున్ హరిమహిమజీవునకిలకుమారా॥ ౬౯౫

క॥ పట్టినపట్టొడగూడుట
పట్టుదలయుభంగమగుట పరికించినచో
వట్టిదియైననుదానన్
గట్టిగవిజ్ఞానదృష్టి కలుగున్ జీవా॥ ౬౯౬

క॥ మదముడిఁగినరొదయడఁగున్
ముదమొదవును మోక్షలక్ష్మి మురియునుగదలోఁ
బదపదమునకుదయించున్
గదవిజ్ఞానంబు చిత్రగతితో జీవా॥ ౬౯౭

క॥ దుష్టుండై పలుభంగులఁ
గష్టములందెలిసి పిదపఁ గాలముగూడన్
శిష్టుండై గురుకృప హరి
కిష్టుండౌ నదియుసతనికిష్టంబైనన్ ॥ ౬౯౮

క॥ చెడిగాని బాగుపడఁడని
కడుదెలుపన్ వినక తానెఘనుఁడనుకొనుచున్
బుడమిందిరుగుచుఁ గాలము
పడద్రోయన్ లేచి నరుఁడు భక్తుండౌఁగా ॥ ౧౯౯

క॥ తడిసినపిదపన్ గట్టున్
గుడిసెన్ దోషంబు దెలియఁగోవిదుఁడే యా
పడిలేచినఁబూర్ణుండగుఁ
బడిలేవనిజీవుఁ డెట్లుపండితుఁడౌరా ॥ ౨౦౦

క॥ పడకున్న నిలిచియుండున్
బడిలేవకయున్న బాధపడుచుండుఁగదా
పడిలేచినముక్తుండౌఁ
బడఁడాత్ముఁడు జీవుఁడన్నఁబడిలేవవలెన్ ॥ ౨౦౧

గీ॥ మంచిచెడ్డలు తెలియని మనుజుఁడెవఁడు
మంచిచెడుఁజేయఁ జెడుఁగునుమంచిచేయ
మనకువశమానె దైవనిర్మాణమగుట
యనుచుఁదెలియుట తెలియుట యట్లుకాన
దానిదీనిఁగ దీనినిదాని గాఁగఁ
జేసిచేయించి పశువులఁజేసి నిజము
చిక్కలెడలించి మూఢులతిక్కఁదీర్చి
యొక్కఁడైనట్టిపరమాత్మ నెక్కుడైన

మక్కువుదయింప శాంతంబుమహిమ పెంచి
తపముసేయుంగఁ గృపను తత్త్వంబుఁ దెలుపు
దేవదేవుఁడు శ్రీవాసుదేవగురుఁడు
భక్తిహరిఁగన్న సద్గతిఁ బడయుదన్న ॥ ౨౦౨

గీ॥ చేయుపని లేదు పని లేదు మాయజగము
చేయఁగలదేది! కలదేది? మాయజగము
చేయవిధి లేదువిధి లేదు మాయజగము
మాయధర్మంబు ధర్మంబు మాయజగము ॥ ౨౦౩

క॥ పొగబండి వెనుక నడుపఁగఁ
బగలేకయదానివాఁడు బంధించుక్రియన్
బొగరునఁ బాఱెడుజంతులఁ
దగుమార్గమునందునుంప దైవతమటులే ॥ ౨౦౪

క॥ ముందడుగిడక వెనుకబో
వుందగజీవుఁ డచలతశివుండై యటుకా
సందనకర్తృత్వము లే
మిం దెలుపఁగ శూన్యుఁ జేసి మేలొనగూర్చున్ ॥ ౨౦౫

క॥ వైరాగ్యమునకుజ్ఞానము
కారణమగుఁగాని నిజముగానమియెల్లా!
సారామలమణిగనికొన
నేరనియంధునివిరక్తునిఁగ నెన్నుదు రే॥ ౨౦౬

క॥ దేహాత్మబుద్ధిఁగాల్చెడు
దాహము తపమనఁగఁబరగు ధన్యులకిదియున్
సాహసమునసమకూరెడు
నీహానశింప గురుమూర్తి యింట వసింపన్॥ ౨౦౭

క॥ తనునుఱచి తనువునుఱచుచు
ఘనయోగమునందు సిద్ధికనఁదగుఁదనలోఁ
మనమెపుడుమెచ్చినొచ్చుచు
ఘనకార్యంబొకఁడు చేయఁగాలేదుసుమా! ॥ ౨౦౮

క॥ తనకన్న వేఱు లేదని
కనియున్ మఱిమఱియుఁదాను గనఁగోరినయ
ట్లనవరతముసృష్టించున్
మనలన్ దనక్రీడకొఱకు మాధవుఁడౌరా ॥ ౨౦౯

క॥ కవికల్పనయనికొందఱు
కవికళయే పాత్రలందుఁగనపడుననుచున్
భువికొందఱందు రైనన్
గవినానాగతుల మెలఁగఁ గలఁడొక్కండే॥ ౨౧౦

క॥ అభిమానముదుఃఖదము ని
రభిమానముశాంతికరము నగుటనరునకౌ
శుభ మదిసర్వమురాముని
ప్రభయని యభిమానముడిగి పరముభజింపన్ ॥ ౨౧౧

క॥ స్వవిషయముతలఁపనివా
నివిషయముర మేశ్వరుండు నిజవిషయముగా
సవరించిశాంతినిచ్చున్
దివిభువినొకరీతి ధర్మదీక్షతరింపన్ ॥ ౨౧౨

క॥ ఈశేచ్ఛబీజ మాశా
నాశమ్ముకుదు రిలభవము జ్ఞానముమూలం
బౌ శాఖముద్రమనువగుఁ
బూఁశివమేసుమిఫలముతపోనగమునకున్ ॥ ౨౧౩

క॥ మనమునకుఁదనువువలనన్
దనువునకున్ మనమువలనఁ దద్దయుఁబీడా
జననం బౌరెంటన్ జీ
వునికామూఁడెన్న సున్నవున్ హరిగన్నన్ ॥ ౨౧౪

క॥ హరిగనసంకల్పంబులు
కరులవలెన్ గూలు జీవకాంక్షహరింపన్
హరిఁజేరిగ్రహించుకళే
బరమటమదమడఁచి ప్రీతిఁబ్రకటించుఁదనున్ ॥ ౨౧౫

క॥ సంకల్పములకుశరణము
జంకద్దానికినిపాదు శంకయ జగముల్
బొంకని తెలియుమినది యివి
జంకున్ హరిస్మరణచేతఁ జయ్యనజీవా ॥ ౨౧౬

క॥ సంకల్పంబులశంకల
సంకితుఁడౌ జీవుఁడార్తుఁడై భక్తుండౌ
కింకరవృత్తినిగురురుచి
నంకితుఁడును జ్ఞానముద్రనంకితుఁడుగదా ॥ ౨౦౮

మత్తకోకిల:-పచ్చిగారియ వెచ్చనేతిని బక్వమైతరియింపగాఁ
నచ్చమైనసనాతనంబులు న్యాయమాటనువస్తుపుల్
నిచ్చలున్ నసియించుచుండునులే ప్రపూర్ణతరెండునున్
బచ్చిఁబోలదు వెచ్చపోవును బథ్యమాపురుషుండుతా
నిచ్చవచ్చినయట్లుదానిని నెచ్చుగాభుజియింౘెడున్
వచ్చుచుండును బోవుచుండు నవస్థలిట్టులనేకముల్
మచ్చరంబునువీడి జ్ఞానముమాధవార్పణఁజేయుచో
సచ్చరిత్రునిస్వీకరించును సంతసించునురాముఁడున్
మెచ్చుచుండెదర మ్మహాత్మునిమేనుగొల్తురు ప్రీతితోన్ ॥

క॥ అన్నిటసంగమువిడుపది
యన్నెగదా!భక్తికరయ వలపుడుగుటకున్
వన్నెయగుముక్తిఁగోరమి
యన్నిఁటికిన్ వన్నె విష్ణునారాధనమే ॥ ౨౦౯

క॥ భగవంతునావరించును
భగవతియే భక్తిఁజేయు భగవతియే కాఁ
దగుకార్యముచేయగనా
భగవతియే ముక్తుఁజేయు భగవతియె సుతా॥ ౨౧౦

క॥ క్రీడాసక్తుఁడు దేవుం
డీడగుజోడై పిదపనేకంబై శ్రీ
లోలతసుఖయించుచు నీ
రేడుజగంబులఁజరించునిచ్ఛాప్రవృత్తిన్ ॥ ౭౨౧

క॥ బోధింపగురునిమూర్తియు
శోధింపన్ జగముసూపు శుభమొనగూర్పన్
సాధులవేషము దాల్చుచు
సాధించునుముక్తి భక్తసంతతి కతఁడే ॥ ౭౨౨

క॥ ముందును వెనుకనుజూడక
సందడిచాలించి ధర్మసంశయములలో
గుందక ధ్యానము బ్రహ్మం
బందుననిల్పు మమలుఁడవై యికజీవా ॥ ౭౨౩

క॥ ఆర్గురదొంగలగెల్వక
మార్గమునన్ నరుఁడు ముక్తిమాగోల్పోవున్
భర్గునిభక్తుండైనన్
దుర్గమమెద్దియును లేదు దోషవిదూరా ॥ ౭౨౪

ఆ. వె. పరమభక్తుఁజేసి ప్రజ్ఞానమీనెంచి
ముంచునట్టులుండు ముంచఁడతఁడు
గర్వముడిగితన్నుఁ గాలోకములఁజూచు
దనుక నట్లు పిదపఁదననుఁదెలుపు ॥ ౭౨౫

క॥ కలయిదియని తెలియనిచోఁ
గలలన్ గల్పించు ఘోరకర్మములనుశాం
తిలభింపదు హరిలీలలగఁ
దెలియమి జీవునికదియగతిగదా సృష్టిన్ ॥ ౨౨౬

క॥ కలలోనగుఘోరక్రియ
వలనుఁగని మేలుకొనిన బ్రదికెడుగతిఁ దా
నిలజేయుఘోరకర్మముఁ
గడుచున్ సర్వంబు హరియకాగని తనయా ॥ ౨౨౭

క॥ నిలిపినజీవులఁగలచెడు
తలఁపది శ్రీహరికిఁగలదె ధన్యులఁజేయన్
గలచును చెఱచఁడు దేహుల
నిలనిజభోగాయతనము లీదేహములో ॥ ౨౨౮

క॥ తాలేమిఁదనకుఁగర్మము
లేలే పునరునకునీశ్వరేచ్ఛయొకండే
గాలోచితకర్మంబుల
లీలన్ జేయించుఁ జేయులే!మన కేలా॥ ౨౨౯

క॥ తపమనఁబరోపకారము
తపమనసద్విద్య భక్తితాత్పర్యంబుల్
దపమునముక్తియుశక్తియుఁ
దపమునసర్వమగు రామదాసులకెందున్ ॥ ౨౩౦

ఆ॥ వె॥ సర్వముహరియంచుసారెసారెకుజీవుఁ
డెఱిఁగిమెఱిఁగి యాత్మనఱుగఁడౌర!
మమతఁగర్మమొందుమాలిన్యమునుఁబొందు
లేనియెడలవిష్ణులీలసువ్వె॥ ౨౩౧

ఆ॥ వె॥ సిగ్గులేదెజీవ! జీవత్వమేభ్రాంతి
పలుతెఱంగులిట్టిపాట్లుఁ గునె!
యూరకొాదిగియుండు ముత్తమోత్తమమది
యాత్మయాత్మయంద యాత్మయగును॥ ౨౩౨

ఆ॥ వె॥ ధర్మమెఱిఁగి పట్టుదలమాన వేమందు
నేమిసేయువాఁడ వెద్దిదిక్కు
వాసనాబలంబు వైరాగ్యమునఁదగ్గుఁ
దపమువలనవస్తుతత్త్వమమరు॥ ౨౩౩

క॥ పశ్చాత్తాపముగల్గిన
నిశ్చయముగజ్ఞానమబ్బు నియతాత్ముండై
దుశ్చింతమాని హరినెద
నిశ్చింతగ నిల్ప భక్తినేరుపుజీవా॥ ౨౩౪

క॥ తుదిమొదలు తెలియరానిది
గద యీజన్మంబు దీనికావిభ్రాంతిగ
రొాదసేయుటాత్మనాత్మగ
వదలకదర్శించి ముక్తిఁబడయుముజీవా॥ ౨౩౫

క॥ తనపైఁ దనకుం గలదయ
జనుఁ డెఱుగఁడు పూర్ణముసహజమునగుటఁగదా
జననంబాదిగ నాత్మన్
గనుపిదపన్ భక్తవరులఁగనునట్టిదయన్ ॥ ౨౩౬

క॥ ఉన్నదిలేనిది తెలియమి
నున్నదిజీవంబు దానికున్నది మోహం
బన్నా యెన్నటికైనన్
దన్నెదిగింగాంచకునికి ధన్యుఁడెగాదే ॥ ౨౩౭

క॥ ఉన్నాఁడా! లేఁడా! యను
కొన్నాఁడా! లేకచదువుకొన్నాఁడా! వే
విన్నాఁడా! గురుపదములఁ
గన్నాఁడా! యాత్మశాంతికలుగఁగజనుఁడున్ ॥ ౨౩౮

క॥ సాంబుఁడుపరాత్పరుఁడు వి
శ్వంబగుఁబ్రతిబింబమదియు వదలుచుఁజిత్తా
నంబన్ దేశికునుపదే
శంబునసేవింపసాంబసాయుజ్యమగున్ ॥ ౨౩౯

క॥ జీవత్వశంకవదలక
కావించెడుకర్మమెల్లఁగలుషకరంబౌ
జీవత్వశంకవిడిచినఁ
గావించెడుకర్మమెల్లఁగలుషహరంబౌ ॥ ౨౪౦

క॥ ప్రియమైనదానియంద
ప్రియముఁజూపంగనలయుఁ బ్రియునికిఁదక్కన్
బ్రియవస్తువరసి నీచులు
భయముంగల్పింత్రు పరమపదమునకైనన్ ॥ ౨౪౧

క॥ ఇదితెలుపఁగాదె శక్తియుఁ
బదపదమున జీవతతిని భంగపఱచెడున్
సదమలమతిశివసాంబుని
నెదఁదోఁపఁగఁజేయదయ్యె నెట్టినరులకున్ ॥ ౨౪౨

క॥ సత్యంబగునిజభక్తిని
సత్యముగాఁదోఁపనీదు సత్యంబిదియే
సత్యముగోచరమగుటన్
గాత్యాయనిచరితదెల్పుఁ గవులకునిలలో ॥ ౨౪౩

క॥ తోఁచినదంతయులేనిది
తోఁచునెతత్త్వంబు తానుదోఁచుచునున్నన్
దోఁచుటమానినఁదానై
తోఁచునులోకులకుబొందితో నాత్ముండే ॥ ౨౪౪

తే. గీ. చెప్పిచూపంగఁదెలియమి సిద్ధియంద్రు
స్వానుభూత్యేకమానంబ హర్నిశంబుఁ
జెప్పిచూపెడుదానినిఁ దప్పవోలె
సత్తులేకుంటగణియింప రుత్తములిల ॥ ౨౪౫

క॥ తెప్పయగుననుభవంబిలఁ
దప్పయగునోటిమాట తప్పేయగుఁగా
యొప్పగుఁగద కనుఁదిప్పిన
విప్పినదోషంబు బ్రహ్మవేత్తలకెందుఁ ॥ ౨౮౬

క॥ కనఁదగునామమురూపం
బనుక్రియయుంగాక యాత్మముంగనవశమే
తనువునఁగల్గెడుపుల్కలు
కనఁదగుభావంబు తెలియఁగల్గునెజడుఁడుఁ ॥ ౨౮౭

గీ॥ భక్తవరులకుగురులకు బండితులకు
బాంధవులకును బరులకుఁబామరులకు
భూతములకునుస్వాత్మకు భూరిశాంతి
నిచ్చునేకాంతసేవనే మెచ్చవచ్చు ॥ ౨౮౮

గీ॥ అత్మతాదాత్మ్యమందున నఖిలవిద్య
లడఁగియున్నవి గురుకృప నదియుఁగలుగఁ
దానుదనయందనిల్చి సంతాపముడిగి
విష్ణుమూర్తినిదాల్చెఁడువిత్తముండు ॥ ౨౮౯

క॥ బోధామృతపోతంబున
సాధులుతరియించెదరట సంసారాబ్ధిఁ
గాధలఁగల్పనఁజేయుచు
వేధఁదిట్టెదరుగాదె వెఱ్ఱులుజగతిఁ ॥ ౨౯౦

క॥ అన్నియుఁ దెలిసిన తెలివికి
దన్నెయిడున్ జచ్చినట్లువర్తించుటగా
కెన్నికొనితన్ను నితరుల
కన్నన్ ఘనుఁడన్న ముక్తికల్గయు యున్నా ॥ ౭౫౧

క॥ సాంబునికృపచేతన్నా
యాంబుళలంబని తెలిసిన నభిమానముతోఁ
డంబడుజీవుఁడు లేనిజ
గంబెల్లైతోఁచనేమి కైవల్యమగున్ ॥ ౭౫౨

క॥ తనధర్మమెంత తెలిసిన
విననీయదుపూర్ణబోధ విజ్ఞతగలుగన్
మననీయదుశాంతిని గురుఁ
గననీయదు దేహమాత్మగాభ్రమముంచున్ ॥ ౭౫౩

క॥ ఎందాఁకవాక్కుమనముల్
బొందదొ యందాఁకపొందుబోధల నటుపైఁ
జెందదునిజానుభూతిని
బొందున్ బ్రహ్మంబుఁ దెలియఁబోలు నవేత్తై ॥ ౭౫౪

క॥ ఉనికిని నేకంబయ్యున్
గనునప్పుడు భేదబుద్ధిఁ గల్పించెడుగా
వినఁబడు బ్రహ్మంబొకఁడుగఁ
గనఁబడుబహురూపధారిగా నైజంబే ॥ ౭౫౫

క॥ వాచాతీతునగోచరు
లోచనములదోషదృష్టిలోఁబడనీకా
లోచనమునదాచినచో
గాంచున్ నిజవిమలమూర్తి కర్మమునూచున్ ॥ ౭౫౬

క॥ తొయ్యలులుపిల్లలజ్ఞులు
నుయ్యాలవలెనూఁగునీచు లుత్తమున కెటుల్
నెయ్యమునకువియ్యమునకుఁ
గయ్యమునకు సమతవలయుఁగాదె కుమారా॥ ౭౫౭

క॥ చదువఁగలవిద్యలన్నిఁటఁ
బొదవినయర్థంబు సర్వమున్ హరియనియే
యదిగతముగబహుముఖముల
నదియిదియన కహమటంచు నాత్మసుఖంచున్ ॥ ౭౫౮

గీ॥ విక్రమునిభక్తి జ్ఞానినిర్వక్రగతిని
దిరుగుచుండును సిద్ధులఁబరగుచుండుఁ
జింతయేలేదువానికావంతయైన
ముక్తిఁబడయంగ శ్రీరామభక్తిశక్తి॥ ౭౫౯

గీ॥ లోను వెలినొక్కరీతి ప్రధానమరయ
జీవలోకంబులోకంబుఁజేర్చునాత్మఁ
గాననిశ్చింతనుంటలోఁ గల్పనంబుఁ
జేసినామగ్రినొనఁగూర్చు సిద్ధియిదియ ॥ ౭౬౦

క॥ అంతర్ముఖుఁడై జగముల
భ్రాంతిందగులకయ యెద్దిప్రాప్తించినని
శ్చింతన్ భజియించినశ్రీ
కాంతుఁడు శ్రీకాంతుఁ జేయుఁ గైవల్యంబీన్ ॥ ౭౬౧

క॥ శాంతియెసర్వస్వము మతి
మంతులకిలదాన ముక్తిమానరియించున్
గంతునిబాధహరించున్
స్వాంతమునన్ శివుఁడు తాండవముసల్పెడురా ॥ ౭౬౨

క॥ తెలియమి తెలియుట తెలియఁగ
వలచుట తెలివాత్మదనుచు వైరాగ్యమునన్
నిలుచుటయాత్మగ భవమునఁ
బడియుంబడకుంట కిదియుపాయముజీవా ॥ ౭౬౩

క॥ చాలునుజాడ్యము బాలుని
లీలన్ శ్రీలోలు వేయులీలల లోలో
లాలింపవలెను భక్తుల
లాలింపన్ వలెను మాటలా? సేవలచేన్ ॥ ౭౬౪

క॥ పొరలన్నియుల్లిగడ్డగుఁ
బొరపొరకుననుల్లిగడ్డ పొరపొరవిడనం
తరమున శేషించు మొలక
పరతేజోమయమిథునము భంగిఁ జెలంగున్ ॥ ౭౬౫

క॥ దుర్జయమగుదృశ్యమును వి
సర్జింపగబోధఁజేసె సారథిగాఁ దా
నర్జునునకుశ్రీకృష్ణుఁడు
మార్జాలముకాప్తమట్లు మఱచినభంగిన్ ॥ ౭౬౬

క॥ మఱచినదానినిజ్ఞప్తికిఁ
దఱచుతరచులోనదానుదజ్ఞులబోధల్
కఱచుచుఁగాష్ఠాకృతితోఁ
దెఱచునుజ్ఞాననయన ముపదేశంబిదియే ॥ ౭౬౭

గీ॥ ధర్మమాత్మశాంతిదాయకంబని యాచ
రించు నవని బుధుఁడుప్రీతిఁదులువ
దానికొఱకటంచు దబ్బరలాడుగా
ధర్మమూర్తి గురుడు దాల్చుచుండ ॥ ౭౬౮

క॥ తలఁపులకెడమీయక లో
పలిదిక్కైప్రబలుతపసి బయలుపడెడుచో
నడఁపక దుమికెడుమృగమటుఁ
గడువేగన్ గడిచి పూర్వగతిశాంతించున్ ॥ ౭౬౯

గీ॥ స్వస్వరూపానుసంధాన సరణి జగము
నీకునాకునులోలుకులకేకరీతి
స్వగతిస్వస్థితిద్వంద్వంబు బ్రహ్మమొకఁడ
యాత్మయోగమ్మనందునొప్పుందుఃఖందు ॥ ౭౭౦

ఆ. వె. బ్రహ్మమొక్కఁడతని ప్రభయగుసర్వంబు
ప్రభులుపెక్కురైన నక్రమముగలదె
సృష్టిజాలమందునష్టాత్ములైపోరె
సహజమైనయది యసహ్యమగునె ॥ ౨౨౧

ఆ. వె. దీనినరసిగాదె దీనతలేకుంటఁ
జెడఁడుబ్రహ్మబుద్ధివిడఁడు బుధుఁడు
నిత్యమంగళంబు నేర్పుమైసాధించు
దివ్యశక్తిభక్తి దేశికోక్తి ॥ ౨౨౨

సీ॥ సమయోచితంబుఁగాఁజరుగరాదనిగాదు
వేదనసీకేలభేదబుద్ధి
సర్వమాతనియందుసమరసంబునుగాంచు
శాంతితోవర్తింపుభ్రాంతివలదు
భేదవర్తనలందుఁ బ్రీతిరామునియందు
నుంచుటయాత్మసేవించుటరయఁ
జింతఁబాసిననాఁడుశ్రీరామచంద్రుఁడై
సర్వార్థసంసిద్ధిసంగ్రహించు
గీ॥ నావరణమందుఁ బ్రతిబింబమందుబయట
నొక్కరీతినివెలిగెడు నిక్కమాత్మఁ
డొక్కఁడేగద యూరకపొక్క నేల
జీవయావాడజూడుము దేవుఁడౌదు ॥ ౨౨౩

ధర్మాంబనిరంజనుని బెండ్లియాడుమని ప్రోత్సాహపఱచుట.

క॥ జనకునిబోధల నజ్ఞత
చనిమెనిరంజనునకుఁగొనసాగువివాహం
బనియూదిచెప్పఁదొడఁగెక్
జననియునపుడాత్మజునకుసంప్రీతినిటుల్ ॥ ౭౭౪

సీ॥ కాత్యాయనీపాదకంజంబులర్చించుఁ
జర్చించువేదాంతశబ్దసరణి
నర్పించునజపంబునాయాసలంబుల
దర్పించుఁగవిజనఘాటినూటిఁ
జాలించుఁగర్మంబునాలించునాదంబు
సోలించునిజనాథుసోమనాథుఁ
బాలించుభక్తాళిభావించుముక్తాళి
ధ్యానించుగురుమూర్తిధర్మవర్తి
గీ॥ నించునానందమెదనుబోషించుఁబెంచు
జ్ఞానయోగంబుయోగంబుఁగాలవశతఁ
బూర్ణభావంబునవరసస్ఫూర్తిఁగాంచు
నట్టిబుద్ధిమతిసతిగఁబుట్టెనీకు ॥ ౭౭౫

క॥ శ్రీరామామలభక్తికి
బారముముట్టంగఁగల్గుపండితులకుసం
సారంబేసారంబా
ధారంబేజాడఁజూడఁదత్త్వముజీవా ॥ ౭౭౬

క॥ విదితాత్మయువిమలాత్మయు
ముదితాత్మయుమోక్షలక్ష్మిమునిజననుతత
త్పదమాత్మనిలిపివెలిగెడు
నదిరాసీప్రాణయుతయారాధనకున్॥ ౨౨౭

క॥ ఆమార్దవకాఠిన్యముఁ
లామానమునిరభిమానమాంయానందం
బామంత్రశక్తిఁగనశ్రీ
రామామయమనుట్లుదోఁచురానాతండ్రీ ౨౨౮

క॥ రంగనిఁగనిలక్ష్మింగని
గంగంగనివిభునసంగుఁగనికుశలం బా
లింగనిలింగశరీరము
భంగముగనుగుకునికరుఁశభగవత్కృపచేన్ ॥ ౨౨౯

క॥ కందంబందముకవితకు
సుందరిహృదయంబుధర్మసూక్ష్మజ్ఞునకున్
చంద్రుడందము రాత్రికి
నందతికందంబుశాంతియావేయేలన్ ॥ ౨౩౦

క॥ కుందనమునుగుణమణితో
నందంబుగఁగూర్పమండనాకృతిఁదనరన్
గొందఱుకొనలేమియకా
కందఱుకానందమిచ్చునాశయుహెచ్చున్ ॥ ౨౩౧

క॥ ఖగవాహనుఁబిగికౌఁగిటఁ
దగఁజేర్చిసుఖించువేళఁదనచందలతిక్
దిగనాడితన్మయత్వం
బొగిఁదాల్చినకమలనీకునొసఁగుశుభంబుల్ ॥ ౭౮౨

ఆ. వె. పూర్ణభావమందుబుద్ధిలయించినఁ
గాంతిశాంతిదాంతి కలుగుకతన
నిన్నుజూచుచుంట నీవయైతానుంట
బుద్ధిమతికినటిపుడమిఁగలరె ॥ ౭౮౩

క॥ ఆముఖముననవరసములు
నాముఖమునషడ్రసములహోవాగర్థం
బాముఖమునసమరసమగు
నాముఖమేసారసంబునయ్యెక్ జీవా ॥ ౭౮౪

ఆ. వె. మెచ్చిసర్వమిచ్చుమేలైనబోధంబు
నిచ్చుమనసునిచ్చునచ్చరిత్ర
హెచ్చుకీర్తినిచ్చువిచ్చలవిడివచ్చు
జాతరూపమూర్తిసాధుకీర్తి ॥ ౭౮౫

ఆ. వె. తనువుమనువుహితముధైర్యంబువిద్యయు
ధనముసుఖముగొప్పఁదనముశుభము
శక్తియుక్తిముక్తిభక్తినిన్గనుఁ
దెలియజాలవింతచలనుదేల ॥ ౭౮౬

ఆ. వె. నమ్మిచేరువారినయమునఁబాలించి
బుద్ధిచెప్పిచిత్తశుద్ధినిచ్చి
తత్త్వదృష్టినిచ్చిధైర్యంబునీవలె
స్వగురుధర్మనిరతభక్తకామి ॥ ౨౮౭

క॥ ఆనందమొసఁగిప్రోచుట
జ్ఞానముసర్వార్థసారసంగ్రహమదిరా
పానము ముక్తినిధానము
మానితవిద్వద్విభూషమహిమోషగదా ॥ ౨౮౮

ఆ. వె. కమలనేత్రహరికిఁగమలార్చనముసేయు
వేడ్కఁగమలభవునివేఁడికొనఁగఁ
గన్నతల్లిఁజేసెఁగమలాంగిగాఁగొల్వఁ
గమలనాభుసహజకమలతతిని ॥ ౨౮౯

క॥ హృదయంబాసనమత్తులు
వదనముగరపదములాత్మవనజములగుటన్
వదనముహృదయముశ్రీహరి
సదనములగుఁబూజకుసహజకమలతతియా ॥ ౨౯౦

క॥ కువలయముకువలయమ్మని
కవిజనములువిడిచినారుగదసరిమఁజలన్
గువలయములేలకోరిరొ
వివరించెదవేడ్కనీకువినుముకుమారా॥ ౨౯౧

క॥ కువలయభ ర్తలుమ ర్త్యులు
కువలయునాథుండెయమృతకోశుండనియా
కువలయమువిడిచికవులా
కువలయములఁజేరినారకుంఠితభ క్తిన్॥ ౭౯౨

క॥ తనయుజఠరమునసుంచుము
జననీజఠరంబువలదుశాశ్వతపదముల్
గనఁదగునీజఠరంబున
మునిగేయారామరాయము క్తనికాయా॥ ౭౯౩

మాలినీ॥ సరససుగుణశీలా సచ్చిదానంద హేలా
పరశివరతిలోలా బ్రహ్మవిద్భ క్తపాలా
జయతుజయతుబాలా శాంతిసౌభాగ్యలీలా
కరుణకిరణజాలా కాశ శైలాగ్రశాలా ॥ ౭౯౪

గద్యము.

ఇదిశ్రీమదమృతానందనాథగురునాథబోధసుధాబ్ధికన్యాధవ
పదాబ్జసేవాలబ్ధమనీషాజనితోభయభాషాకవితాభూషా
లంకృతకనకావిఖ్యాతజీవయాత్రాఖ్యమహాకావ్య
సంగ్రహంబునందుజీవాధికారంబనుప్రథ
మో ల్లా స ం బు
సంపూర్ణము

శ్రీరామ.

శ్రీరస్తు

జీవయాత్ర.

ద్వితీయోల్లాసము

క॥ శ్రీశేషమహీధరవా
సా శేషకవీంద్రపోషణాంగీకృతవే
షా శ్రీరామాసద్భా
షా శేషశయనసుచరితలాలింపుహరీ ॥ ౧

క॥ జననీజనకులబోధల
వినిమాటెనుజీవుఁడాత్మవిదుఁడగుట నిరం
జనుఁడుగ మునిసన్నిధిశ్రీ
శునాజ్ఞ జుమి శేషగిరినిశుభలగ్నమునన్ ॥ ౨

క॥ నిజముగ ద్విజుఁడై తనపూ
ర్వజన్మవృత్తాంతము గృపఁబ్రకటించిన యో
గిజనులకు మ్రొక్కి మదివా
రిజనేత్రు భక్తిఁబొగడెను కృతకృత్యుండై ॥ 3

—: నిరంజనుఁడు గురుస్తవము చేయుట :—

క॥ వింటిం దొల్లిటికథలన్
గంటిన్ మీమూర్తులిచటఁ గనుపండువుగా
నుంటిన్ మీపదపద్మము
లంటన్ దత్సారమహిమ నజ్ఞత గెంటన్ ॥ ౪

క॥ నగుమొగము ముద్దుపలుకులు
సుగుణంబులు తత్త్వనిష్ఠఁ జూచిన భక్తుం
డగు యుక్తుఁ డగును ముక్తుం
డగు నీమా మూర్తమూర్తి నాత్మ భజింతున్ ॥ ౫

క॥ అకలంకస్థితినుంటకు
సకలాత్మవునీశుడగును స్వామికినగుగా
వికలాత్ముఁడనాకెటులో
పికవాణీతత్త్వనిష్ఠపెంపుముప్రీతిన్ ॥ ౬

క॥ జీవాళికైవసదరా
జీవముజేరితదమృతముసేవించుటచేఁ
గైవల్యమనితపింపఁగఁ
గేవలకృపఁదద్విముక్తికే?మీమూర్తుల్ ॥ ౭

క॥ నిజకృపచేసుజనాళిని
నజపదమునవిల్పగలుగునంబన్నిన్నే
భజియింపలేమినాకై
నిజమూర్తిందాచియెదుటనిలిచితితల్లీ ॥ ౮

ఉ॥ "లేనిజగంబులేకయగులే"యనులేమవుతేమిఁబాపఁగాఁ
బూనితివాదయామయుఁడుబోధలనజ్ఞతగెంటఁబూనెమీ
పూనికలన్నియున్ సఫలముల్దగఁజేయఁగఁబూనినాఁడుబో
శ్రీనిలయుండుదామనలసిద్ధులఁజేసెడువేడ్కనమ్మరో॥ ౯

సీ॥ నీపదాబ్జసుసేవనియతిమైఁజేసిత
తొల్కముదీలబ్ధవిజ్ఞానమహిమ
వస్తుతత్త్వంబులవరుసగాఁగన్గొని
యంతరంగమునందునాత్మగూడి

సర్వవాసనలవిసర్జించితిని గురు
మూర్తి నీఋణమెట్టుఁదీర్తునైన
నిర్మలమతితోడనినుబోలివర్తింపఁ
గలిగినఁజాలదేయలఘుచరిత

గీ॥ నిన్ను మెప్పించి తీర్పించి నీఋణంబు
భవముతప్పించికైవల్యపదమొసంగి
పూర్ణుఁజేయఁగ నేనొల్లఁబోపరాప్త
కామమెన్నడు శ్రీరామరామరాము
రూపుఁడవునీవుస్వామి నీప్రాపుగోరి
యడుగడుగునకునీయడుగులనుసరింతు ॥ ౧౦

క॥ తత్తత్త్వయోగభావిత
సత్తామాత్రాప్తమూర్తిసమరససూక్తిన్
బత్తిభజించుటసత్యం
బుత్తమసద్గోష్ఠినిట్టులుంటినిశాంతిన్ ॥ ౧౧

క॥ తెలియమిఁబోయినపోకడ
లలయించెన్ మిమ్ముమంత్రినాచార్యునికే
వలకృపబోధంబొసఁగిరి
లలితాకృతినందఁజొక్కలాగుననాకున్ ॥ ౧౨

క॥ హరిప్రేరేపఁగ వేఁగుఁ
దరమాచేయంగ నేనుదరియింపంగాఁ
గరుణించికూర్చెనన్నిటిఁ
దిరుమలవరఖండనుచునుతించుచునని యెన్ ॥ ౧౩

క॥ జననీ జనకా మునివర
యనుపుడునిజగేహమునకునాశీర్వాదం
బొనరిచిమంత్రివరునిఁగో
జనెదనతెఁడుతోడుగాఁగనిమనుజుశుభమాల్ ॥ ౧౪
క॥ అనవినివారల్లానా
నని సెలవీయంగఁజనియెనానందముతో
ననిశమ్ముజయంతాశ్రమ
మునఁగలమునిజనులబోధమునువారినెదన్ ॥ ౧౫
క॥ చింతించుచునిట్లనునిజ
మంత్రివరుంగూడిభక్తిమెశిరమునన
శ్రాంతంబంజలిఁజేర్చుచు
శాంతిన్గనసచ్చరువగుసచివాగ్రణికిన్ ॥ ౧౬

నిరంజనుఁడు గురుబోధమునుస్మరించుట.

క॥ నీచుఁడనాకెటుజన్మవి
మోచనమనననెనదయగుమునిసేవమృగీ
లోచనదయచేసెంత
శ్చాచంబునదేశికేంద్రసత్ప్రాప్తిన్ ॥ ౧౭
ఉ॥ ఎవ్వరునాకుదిక్కుపరమేశ్వరుఁడివ్విధిదేశికేంద్రుఁడై
యవ్వనితాశిరోమణిపరాంబికయైననువెంటనంటినా
కెవ్వరిదుష్టవర్తనములేమియుఁజేయకయుండునట్లనిన్
జివ్వననెత్తిసత్పథముఁజేర్చుచునుండినఁగాకచిత్తమా ॥ ౧౮

క॥ యోగీశ్వరసత్కృపచే
నాగమసంసిద్ధికలిగెనమృతముతోఁలంగెన్
శ్రీగురుకృపగల్గినచోఁ
గాంగలదెద్దైనవృద్ధికాములకెందున్ ॥ ౧౯

చ॥ గురుఁడుగురుండుబాంధవుఁడు కోవిదుఁడబ్జదళాయతాక్షునిన్
నిరతిముఁగొల్చుభక్తుఁడునునిర్మలహృన్నిరసీరుహుండుసం
సరణమహాబ్ధితారకముసాన్విమిరంతరమల్పరామణుం
డరమరలేకప్రోచుతశుభాయతదృష్టినిమమ్మునిత్యమున్ ॥ ౨౦

క॥ అష్టవిధంబులమూర్తుల
సృష్టిప్రారంభమందుఁజిత్రించెనుము
న్నిష్టమునెఱవేర్పన్ మూ
ర్త్యష్టకముందాల్చినాఁడునాఁగరువోసంగెన్ ॥ ౨౧

ఆ. వె. భక్తవత్సలుండుబ్రహ్మణ్యుడచ్యుతి
పాదభజనపరుఁడుపాపహరుఁడు
సర్వరాజునాఁగసకలకలాపుండు
విశ్వనుతుఁడుదేశికేశ్వరుండు॥ ౨౨

ఆ. వె. గురునిపాదవారిఁగొన్నాళ్లుద్రావిన
భక్తుఁడెట్టులైనశక్తుఁడయగు
సక్తుఁడౌనువారినిస్మరియింపవరియింప
యుక్తుఁడగునువేగముక్తుఁడయగు॥ ౨౩

ఉ॥ సాకెదుతల్లివై పరమసౌఖ్యముఁగూర్చుచుఁదండ్రివై భువిన్
జేకొని కాచుచున్ సతము సేమముఁగోరెదుసద్గురుండవై
ప్రాకటతత్త్వబోధలశుభంకరమాపదమిచ్చిప్రోచుని
న్నేకరణిన్ నుతింపనగునీశ్వరుడీవనుకన్న దేశికా ॥ ౨౪

ఉ॥ ఏనిస్మరించుమాత్రనశుభేచ్ఛజనించునుజీవకోటికె
వ్వానిసుదర్శనంబువరభక్తులసత్పథమందునుంచునె
వ్వానియనుగ్రహంబుతడవంబనిలేకవిముక్తిఁజేయునా
దీనదయాళులోకగురుదేవుభజించిభవంబుమించెదన్ ॥ ౨౫

క॥ ఈనాఁటికిఁదెలిసితినా
చేనేమియుఁగాదటంచుస్థిరముగనేఁడే
పూనెదమౌనముఁబ్రోవుము
దానినిన్ భక్తిమ్రొక్కెదనుగురుమూర్తీ ॥ ౨౬

క॥ నాకున్ నేనేతోఁచక
నీకరుణన్ సంచరింపనిజముగనీవే
లోకులకుఁగానవచ్చెదు
నాకాయమునందుముదమునన్ గురుమూర్తీ ॥ ౨౭

క॥ నడచుచులోవెలిగాలిన్
విడుచుచుఁబలుకుచుబుధులనువినుచునువినకే
గడిపెడుఁగాలమునీకృప
బడుతఁడునీభజనమందుబోగురుమూర్తీ ॥ ౨౮

క॥ అందఱు యోగ్యులమధ్యన్
మందునిసన్నిలిపివారికుహాసీయతచే
డెందముఁగల్మషరహితం
బందంబుగఁజేసినావయాగురుమూర్తీ॥ ౨౯

క॥ దేవేచ్ఛచేతసర్వము
గావింపంబడునుదానిఁగానకమూఢుం
డై వికలతనొందెడుఁగద
నీవాక్యమువినక తెలియునేగురుమూర్తీ॥ ౩౦

క॥ పిత్తముశ్లేష్మమువాతము
విత్తమునన్ జక్కఁబడునెవిధినగుననితా
మత్తతనుండన్ వశమా
చిత్తముచిదధీనమగుటచేగురుమూర్తీ॥ ౩౧

క॥ లోచూపునీవుదయతోఁ
జూచినఁగదమానముద్రఁజూడఁగలిగితిన్
దోఁచినఁదోఁచగనిమ్ముచ
రాచరమీవనినసర్వమాగురుమూర్తీ॥ ౩౨

క॥ చేయుచుఁగర్మంబులఁదాఁ
జేయనియట్లున్నవాఁడుచేసియునైనన్
మాయనుదాఁటుచునీపద
మేయనిశముఁగొల్చుచుండఁడేగురుమూర్తీ॥ ౩౩

క॥ పంచప్రణవంబులలో
నంచితగతినుంచుకొ నెడునసపాయునినో
మ్మంచుఁగొలిచిత్వత్కృపని
ర్వంచనభక్తినీఁదశింతురాగురుమూర్తీ ॥ ౩౮

క॥ మనముండుచోటనుండెడు
మనమదివిశ్రాంతికొఅకుమసలుచునుండున్
మనమిటునటుఁజెదఅటచే
మనమునుదనువుననునిల్పుసద్గురుమూర్తీ ॥ ౩౯

ఆ. వె. మాయమాయనువ్యోమహానీయుబోధచే
నిశ్చలాత్మనేననేనద్వైతి
భక్తిఁగొల్తుముక్తిపర్యంతమాత్మలో
బరమహంసభక్తవరునిగురుని ॥ ౪౦

క॥ ఎవ్వనిసంస్మరణంబున
ముప్వరుమూర్తులనుస్మరణముఁ జేయుఫలం
బివ్వసుధఁగల్గునవ్విభు
బువ్వులఁబూజింతుజ్ఞానముఁగృపసేయన్ ॥ ౪౧

క॥ అంతశ్శూన్యుండున్నశ్రీ
మంతుఁడుముప్పోకలాఁడుమహానీయుఁడువి
శ్రాంతిపరాయణుఁడుదయా
స్వాంతుడుశివసాంబమూర్తిసద్గురుఁడౌరా ॥ ౪౨

క॥ పారగమైజీవులకిల
ధారకమైప్రాణతతికిధన్యాత్ములకున్
దారకమైకుజనాళికి
మారకమైవెలయుమూర్తి నుదిస్మరియింతున్ ॥ ౩౯

క॥ భక్తులమోక్షాసక్తుల
యుక్తులముక్తులుగఁజేయుయోజనయందా
సక్తియుశక్తియుఁగలగురుఁ
బ్రాక్తనసుకృతమునఁగంటిఁబ్రణవమువింటిన్ ॥ ౪౦

క॥ ఎయ్యదిగాంచిననితరం
బెయ్యదిగాంచండుసర్వమీశ్వరకృతమం
చయ్యెడలసుఖించునో
యయ్యదియేయాప్తమూర్తియచ్యుతభక్తిన్ ॥ ౪౧

గీ॥ తెలిసి తెలిసియునుసమదికలతఁబొఱలు
భవ భవమహాబ్ధిలంఘనోపాయమైన
తెప్పనీపాదపద్మంబు తేలియాడు
తప్పక దినమ్ముమమ్మికదాఁటనిమ్ము ॥ ౪౨

క॥ అప్పటికప్పుడుసరియగు
చొప్పునఁజింతించిపలుకుచున్ జేయుచునున్
మెప్పించుహరినిఁదపమున
నిప్పించున్ ముక్తి దేశికేశుఁడుకరుణన్ ॥ ౪౩

క॥ దిక్కెన్న లేకయున్నను
దక్కనుబరమార్థమార్గదర్శనమునఁదా
చ్పృకైకదృశ్యముఁదనలో
నొక్కెడుధీరునకునకలనుతసర్వంబున్ ॥ ౪౪

క॥ నరులమనియుమాకదిదు
ష్కరమనియుం దెలిసిమత్రిఁగననినుగొలువన్
బరమాప్తుఁడవై మమ్మున్
గరుణంగనుకాలమెపుడుగలుగుముకుండా ॥ ౪౫

క॥ భిన్నులమైనీచతఁబ్ర
చ్ఛన్నులమైఖలులఁజేరఁజాలమెటులనో
పన్నగభూషణాధీనం
పన్నులమముఁజేయవలయుభయవిరహితులన్ ॥ ౪౬

క॥ నిద్రయనిత్యప్రళయము
ముద్రన్ సాధించిదృశ్యమున్ విడనాడన్
భద్రంబగుమాకెపుడును
భద్రానుజపాదపద్మబంభరతతికిన్ ॥ ౪౭

ఉ॥ నన్నుఁగృతార్థుఁజేయఁగజనార్దనుఁడద్దిర!యిట్టివ్యూహముల్
బన్నెనుగన్నతండ్రివలెఁబాలనచేసెనుబూర్ణబోధసం
పన్నుసఁజేసిశాంతినిదపంబొనరింపఁగశక్తుఁజేసెశ
శ్వన్నుతిఁజేసెదన్ గురునిశాంతివిధాయినిశేషశాయినిన్ ॥

క॥ కీర్తింతునిన్ను రామ! భ
వార్తిన్ భక్తులకుఁ బాపునాఢ్యుఁడవనిస
ద్వర్తనముననిలిపెదవని
కీర్తిగదానిలుపుకొనుముకృపఁజూడుమమున్ ॥ ౪౯

గీ॥ సమ్మతించినమాదాస్యసరణిధరణిఁ
జేయనెంచినమమ్మెట్లొసిద్ధవరుల
దృక్కుపడనిమ్మునీదిక్కునిక్కముగను
సర్వవిధములఁగరుణించిచక్రపాణి ॥ ౫౦

క॥ మీాయాశీర్వాదంబున
ధ్యేయంబౌగురునిపాదతీర్థంబుఁ గ్రా
ణాయామబలంబునమో
క్షాయత్తుఁడనై తిమంత్రయతినిన్ రామా ॥ ౫౧

క॥ మకరముఁ గరినింబలెనే
వికలతనొందించెఁగాలవేగమునన్నున్
మకరాంకజనక ప్రోవుము
త్రికరణశుద్ధిగఁజరింపదీవనలీవే ॥ ౫౨

క॥ లోపలవెలుపలనొకఁడై
పాపంబులులేనినాఁడుపాధియునశ్లే
లోపంబగుగురుకృపచే
నీపాదముఁబట్టునుమహనీయుండౌయగున్ ॥ ౫౩

క॥ ఆకాళికి శ్రీకాంతకు
లోకం బేవలదటంచు లోవసియుంపన్
నా కేలలోక బాధలు
శ్రీకాంతపదాబ్జసేవఁ జేసెదఁ బ్రీతిన్ ॥ ౫౪

ఉ॥ కాయమునమ్మి యేవిభునిఁగానక మూఢులు దానిబుద్బుద
ప్రాయముగా నెఱింగి పడరానియవస్థలఁ గ్రుంగియేనిభ
ద్రాయతమూర్తిఁ గొల్చెదరహర్నిశమాహరి సర్వసౌఖ్యసం
ధాయిని శేషశాయినిఁ బునర్భవదోషహరున్ భజించెదన్ ॥

క॥ జ్ఞానియగుమాని మానియ
పూనుంజిన్ముద్ర దానఁ బూర్ణాత్ముండై
గానంగను శ్రీనిలయుని
తోనైక్యము శక్తి సర్వతోముఖస్ఫూర్తిన్ ॥ ౫౬

క॥ సామగ్రి యెంతగల్గిన
నేమంబుననున్న నెట్టినేర్పరియైనన్
రాముండామోదింపక
యేమియునొనరింప లేఁడ నీశుండగుటన్ ॥ ౫౭

క॥ వెనుకఁ గనముందుఁ గాంచిన
ననంతముగుఁ జూడకుండ నాచింతయ లే
దనవిందునట్టులుండియ
కనుఁగొందున్ రామనిత్యకళ్యాణంబున్ ॥ ౫౮

క॥ హరిలీలసర్వమనిగను
నరుఁడేనారాయణుండునమ్ముచునరులన్
బురుషప్రయత్నమొనరుచు
నరుఁడరయన్నరుఁడయెన్నినాళ్లకునైనన్ ॥ ౫౯

ఆ. వె. ఊరకుందుమన్న నూఁచెదుజీవుల
నూఁగఁదలఁతురేనిసాగనీవు
కన్నులప్పగించికడతేరవలెఁగాక
చేయఁగలదిలేదుసిద్ధమోఁదు ॥ ౬౦

క॥ చేయుటమానుటదలపగఁ
జేయుమిగాఁదోఁచి తోఁచిజీవత్వంబే
మాయగఁదోఁచునవలనా
కాయంబే దేవళంబుగదనీకుహరీ॥. ౬౧

క॥ జీవుఁడుతోఁచుటమృత్యువు
దేవుఁడుతోఁచుటయమందుత్రిపుటిహరింపన్
గైవల్యమద్దిసద్గును
సేవాఫలమీశ్వరేచ్ఛ సిద్ధమురామా ॥ ౬౨

క॥ లక్ష్మియమాకొసఁగెడుజయ
లక్ష్మి యులక్ష్మియును మోక్షలక్ష్మియువిద్యా
లక్ష్మియును ధర్మసూక్ష్మము
లక్ష్మివరభక్తసేవలన్ దత్త్వంబున్ ॥ ౬౩

క॥ సకలాధారులు మేశులు
సకలాధారులునుసరససద్భక్తులనున్
సకలాత్ములఁ జేసెడుమా
మకగురుమూర్తులుసకలమంగళకరులున్ ॥ ౬౪

క॥ పలికించినపలుకులు లో
కుల కేయనుభ్రాంతితొలఁగుకొఱకిటునన్నా
కుల పెట్టిజననినిజపద
జలజంబులభృంగమట్లుచక్కం జేసెన్ ॥ ౬౫

క॥ నేవిరమించినపిదపన్
గావించుచునుండుసర్వకార్యంబులనా
కావేశముగల్పించును
వేవిధములఁ బూర్ణుఁ జేయు వేడుకనుమయే ॥ ౬౬

క॥ నీసంకల్పంబునఁగా
దేసర్వముఁగూడివిడెడు నిల శైలసుతా
శ్రీసద్గురూక్తవిధిని
న్నేసదమలభక్తిఁగొల్వనీజగదంబా ॥ ౬౭

క॥ శ్రీవిద్యాసంపత్ప్రద
కేవలచిన్మూర్తిగురునికిన్ జేయందున్
వేవిధములనీమూర్తిని
సేవించుసుశీలమబ్బఁ జేయఁగ దేవీ॥ ౬౮

క॥ చిత్రంబులుమీలీలలు
పాత్రుండెట్లగును దెలియఁబలుకఁగ నేత
న్మాత్రుఁడుమీసత్కృపకున్
బాత్రుఁడుగాకున్న నోభవానీవాణీ ॥ ౧౯

క॥ శుభసూచనప్రభవించెన్
విభవంబును విష్ణుభక్తివిమలబ్రహ్మా
నుభవంబభయముగురుకృప
నుభయంబుననొసఁగుబాలయుద్యల్లీలన్ ॥ ౨౦

క॥ మోహంబుం బెడఁబాపుచు
దేహాదులగాంచనీకదృక్కుగనిలుపన్
జోహారుచేసెదన్ శ్రీ
కైహికమాముష్మికంబునందెడు వేడ్కన్ ॥ ౨౧

ఉ॥ భూరివివేకశాలురగుపుణ్యులుసర్వమువీఁడినీపదాం
భోరుహముల్ భజింతురఁట ప్రొక్కెదనన్నలభక్తకోటితో
జేరిభజించునట్లుకృపఁజేసిప్రమాదపరంపరాతతిన్
నారెకుద్రుంచిప్రీతిననుసాకుముశ్రీకరచంద్రశేఖరా ॥ ౨౨

గీ॥ ఆత్మబోధంబుమఱవకయంతరాత్మ
నాత్మనాత్మీయులనుగూడియనవరతముఁ
గొల్చినిల్చునీభక్తులకొలువునుండ
నిమ్మురామలింగేశనిన్నమ్ముమమ్ము ॥ ౨౩

క॥ గురుశిష్యులుజీవాత్మలు
ధరనింగియుస్త్రీపురుషులుదంపతులున్ సం
సరణముతరణముజననము
మరణముకార్యముకరణముమారమణుండే ॥ ౭౪

క॥ మనసునువాక్కునుగాయము
ననుపుగనొకరీతినుండనానాత్వమునన్
ఘనయోగశక్తికలిమిని
మునులెందఱ్ జిక్కరైరిమున్ బరమేశా ॥ ౭౫

ఆ. వె. ఆత్మభజనమన్నియమరినపికపనాఁ
జపముఁగాదుసట్టినెపముగాని
అయ్యవచ్చువఱకునమనసయోఁగునా
రజతగిరినివాసరామదాస ॥ ౭౬

క॥ శాంతియబ్రహ్మంబనిగురుఁ
డెంతయుఁగృపబోధఁజేయనెఱిఁగియునరుఁడ
భ్రాంతముభ్రాంతిందగిలియ
హంతన్ విడనాఁడలేఁడుప్రారబ్ధమునన్ ॥ ౭౭

ఉ॥ లోకముఁజూడఁజూడననులోమవిలోమములేకదాసదా
వాకనువ్యర్థపుచ్చుకొనివారినివీరినిఁజేర్చిలోవెలిన్
గాకనుగుందనేలనుపకారముసేఁతకునేనెవండనా
పోకడలన్నిమానిపరిపూర్ణుభజించెదభక్తకోటితోన్ ॥ ౭౮

ఆ. వె. ఊరకుండువాఁడె యుత్తముండనుటకుఁ
గారణంబు నేఁడు గంటి మంటి
నూరకుంట యన్న నొంటినుండుట యన్న
నాత్మయాటయన్న నరయ నొకఁడ ॥ [౭౯

ఉ॥ మానము వీఁడి యోడి యనుమానము సెంది గృహాంగణంబు
శ్రీ విభజించి పెంచి బహురీతుల భంగము నొందిగుంది లో
కానికి మంచివాని వలెఁ గానబడంగఁ గృతార్థుఁ డెట్లు చీ
మానము లేదు నీకు నభిమానము మానము త్రోసిపుచ్చెదన్ ॥

క॥ తోఁచిన హరినిం జూచుచుఁ
దోఁచుట మానంగ నాత్మతోఁ గలియుచు నా
లోచనములన్ని మాని వి
మోచనముం జూచుకొనుము ముముక్షువుఁ దలఁతున్ ॥ ౮౧

క॥ సిద్ధునకన్నియుఁ దామై
సిద్ధించున్ శాంతికలిమి సిద్ధించుఁ గదా
సిద్ధియనఁ జిత్తశుద్ధియు
బుద్ధిన్ హరిఁ జేర్చుటొండె పూర్ణతయొండే ॥ ౮౨

క॥ ఆత్మార్పణ మొనరిచి వి
శ్వాత్మునియం దధిక భక్తి నందితి నైక్యం
బాత్మానాత్మలఁ దెలుపుమ
హాత్మునిసద్బోధబలిమి హరికృపకలిమిన్ ॥ ౮౩

ఉ॥ కామకళావిలాసముజగమ్మునిజమ్మనినమ్మినెమ్మదిన్
శ్రీమహిళాధవుర్ బరునిఁజేరిభజించిశివంబుపెంచిని
ష్కాముఁడనై చరించిగుహసన్నిధిపెన్నిధినెంచిమించిస
ద్ధేమమణీలసద్భవనతీర్థముస్వార్థముగాసుఖంచెదన్ ॥ ౧౪

క॥ తనకేతావులులేమిని
ఘనయోగమునందుఁదెలియఁగలుగుటచేతన్
గనిస్థైర్యముకైవల్యముఁ
గనియెడునీదేహమందుఁగనకబుధుండే ॥ ౧౫

క॥ సృష్టిపరంపరలెన్నియొ
నష్టంబై చనుటవినియు నయపథమున నే
యిష్టమువచ్చినయట్టుల
కష్టింపకవీరివారిఁగాంచుటమేలా ॥ ౧౬

క॥ ఎందాఁకలోకమందున
నిందలువినిపించుపరులనిందించెదనో
నందాత్మజకృపసేయుము
సందడిలేనట్టితావుసరససుజనులన్ ॥ ౧౭

క॥ ఈజ్ఞానమునాకిచ్చిన
విజ్ఞానునినీదుభక్తివివిధార్చనలన్
బ్రజ్ఞాయత్తతఁగొల్చిమ
నోజ్ఞంబగునీదుమూర్తినుతియింతుసదా ॥ ౧౮

క॥ తత్పరులై విహరింపఁగ
సత్పురుషుల కేలచిత్రసామగ్రిమదిన్
మత్పతినారాధించివి
యత్పథమున సంచరింతునానందమునన్ ॥ ౮౯

ఉ॥ తప్పులుదిద్దిముక్తుఁడవుతప్పకుమానిజధర్మముఁజుఁదా
జెప్పెనురాజశేఖరుఁడు శ్రీపతియొప్పెను దప్పదింక మా
కెప్పటికైన మోక్షమదియీశ్వరదత్తముశంక లేదుమా
యప్పరమేశ్వరార్చనలనాత్మవరించుసుఖంచునాత్మునిన్ ॥

క॥ తెలివియుగలిమియుబలిమియుఁ
గలిగియునెద్దైనఁజేయఁగలిగియుఁదెలియం
గలఁడాతత్వంబాత్మన్
నిలువఁగగీలకము తెలియనేరనిజడుఁడున్ ॥ ౯౧

క॥ స్వశరీరేంద్రియములుతన
వశములుగాకుండ మెలఁగవారిన్వీరిన్
వశపఱచుకొనఁగయత్నం
బశివము దెచ్చుంగదయరయఁగఁబరమేశ ॥ ౯౨

క॥ సంపర్కదోషమేగద
కంపముగల్గించు నాత్మకాంతిహరించున్
సొంపగుజోడేభవముహ
రింపందగునైక్యబుద్ధిశ్రీహరికరుణన్ ॥ ౯౩

క॥ రాగద్వేషంబులఁ బా
గోగనిపల్కినవిచారముండు నెయిదిన
ద్యోగిమనోగమనమునకు
బాగగుపాథేయమగుటభక్తిభజింతున్ ॥ ౯౪

క॥ కర్మాకర్మములందతి
నిర్మలుఁడగుఁదన్మయుఁడ యునిజధర్మమున్
శర్మదమగునోంకారం
బర్మిలిజీవుఁడుభజించియజ్ఞతమించున్ ॥ ౯౫

క॥ హేతువది శిరోజాతము
ప్రీతియురోజాతమగుటఁ బెద్దలు భక్తిన్
నీతియని యమృతమని ని
ర్హేతుకమని సహజముహరికృపయనికొదరా॥ ౯౬

క॥ సుమనస్స్వాంతవిహారినిఁ
దమోపహారినిసమాధిధర్జ్ఞులు ధ్యా
నముఁ జేయుచు నెడమాయక
నమోభగవతేనమోయనన్ వినికందున్ ॥ ౯౭

క॥ కలదనిజగముంగలియును
వలదనివిడనాడు దానబాధగలుగఁ బె
ద్దలచేలేదనివినువే
శలమించిసుఖించుఁగన్నులఁగనిభ్రమించున్॥ ౯౮

క॥ ఇన్ని విధంబులవలలన్
బన్నుట యోపన్నుకొనుటొపరమాత్మానీ
కన్నన్ వేఱేమియులే
దన్నన్ జడుఁడెట్లు తెలిసియానందించున్। ౯౯

గీ॥ చచ్చిపుట్టిననాఁడుసంసార మేది?
యేది? మమతావికృతి వెర పేదబుధున
కేదిజాడ్యంబు శ్రీరామ! యిహపరసుఖ
సాధనం బేది వేదంబు శాస్త్ర మేది?॥ ౧౦౦

ఆ. వె. అష్టసిద్ధులమరెనానందముదయించె
నాత్మమహిమ పెంచెనతఁడుపురముఁ
జేరునంతకిట్లుసిద్ధులకరుణకు
మేర దెలియఁదరమె నీరజాక్షి ॥ ౧౦౧

—: నిరంజనుని వివాహము :—

ఆ. వె. రాజధానిఁజేర రాజసుతునిఁజూచి
మంత్రినరుఁడు పెండ్లిమాటలాడ
ధర్మబుద్ధినతఁడుతగు యత్న మొనరింప
మనుడు రాయబార మతఁడు చేసె॥ ౧౦౨

గీ॥ శేషగిరిమీఁదఁ బెండిలి సేయఁదలఁచి
పెండ్లివారెల్ల విడిసిరి ప్రీతితోడ
జరిపిర చటవివాహలాంఛనములెల్ల
బుద్ధిమతిపూర్వపుణ్యాబ్ధిపొంగెననఁగ ॥ ౧౦౩

క॥ విందులతోఁ జని బ్రహ్మా
నందముగా గురులఁ గొల్చి నరపతిసుతుఁడా
నందపురిఁ జేరె సతితో
నందముగాఁ బౌరులెల్ల నానందింపన్ ॥ ౧౦౪

—: నిరంజనుఁ డేకాంతంబున భార్యతో స్త్రీప్రశంస చేయుట :—

ఆ. వె. అంతగొన్ని దినములై నంత నేకాంత
మునననుబుద్ధిమతినిగనియొకింత
స్త్రీప్రశంసఁ జేయఁ జెంతకు రాఁ దీయ
నా పెరాఁగఁ బలికె నాతఁడిట్లు॥ ౧౦౫

ఉ॥ నీరధి మేర మీరగన నేరమి జీకటిగొంది దూరఁ సం
చారము మాని చోరతతి జార జకోరము దప్పి దీర నీ
హారము నిగ్గు దేర ధరనంతట వెన్నెలతీఁగ బారదో
షారమణీమణీహృదయజాలము మక్కువ జిక్కె జెంద్రుఁడున్ ॥

క॥ నీకృపకు న్నే పాత్రుఁడ
నో కంజదళాక్షి నన్ను నోరుగాఁ జూడం
బోకుము పెరపోకడలన్
బోకుము లోకంబుఁ జూడఁ బోకుము వీఁకన్॥ ౧౦౭

క॥ పదగతి మందంబని మది
ముదమున నిన్ జూడఁ గోరి ముందడుగిడఁ గన్
బదముల చేతనములగుటఁ
గదలవు నే నేమి సేయఁగలుగుదుఁ దరుణీ ॥ ౧౦౮

క॥ బుద్ధిమతిసతిగఁ జేసిన
బుద్ధిమతిం దలఁతుఁ బూర్వపుణ్యం బే నా
శుద్ధత్రిగనిద్ధాత్రిన్
సిద్ధించెన్ నిజగృహిణిగ శ్రీలన్ బెంచన్॥ ౧౦౯

క॥ శ్రీరామాయణమంతయు
నా రామామణియ బాడనౌనానందం
బౌ రాయొడ లెఱుఁగక యా
త్మారాముఁడగుగద విన్న యంతన రామా॥ ౧౧౦

ఉ॥ కాంచిననిన్నె కాంచవలెఁ గారుణికత్వముఁ జూపి మేలుగాఁ
బెంచిననీవ పెంచవలె భీతిజనింపఁగ శత్రుకోటులన్
ద్రుంచిననీవ ద్రుంచవలెఁ దోషముఁ శోషిమనంబు జ్ఞానమున్
నించిననీవ నించవలె నిశ్చలభక్తి ఘటింపఁగా వలెన్
సంచితమెల్లఁ ద్రుంచవలె శాంతియు ముక్తియు నీవ యీవలెన్॥

గీ॥ కరుణఁ జూచెడు తరుణులు కలరుగాని
జ్ఞానముండుట కష్టంబు మానినులకు
రెండు గల్గినవారికి దండమిడుదు
భవము దాఁటింపవారె సద్బంధువులిల॥ ౧౧౨

ఉ॥ తల్లియుఁ దండ్రియున్ గురువు దాతయు దైవము నై చరించు సం
ఫుల్లసరోజలోచనను బూజలొనర్చెద నిష్టసిద్ధికిన్
గల్లజగంబుఁ మించఁ గృపనన్గను దేవతలోవఁ గొల్చిరం
జిల్లెద సద్గురూత్తముఁడు చేసిన మేలని సంస్మరించుచున్॥ ౧౧౩

ఉ॥ సారస పత్రనేత్రజలజాతభవుండుసతీమణిఁ సదా
ధారణ జేయువాక్కున సుధాకరశేఖరుఁడంబకర్ధమై
భారముదాల్చు దేహమున భామయొక్కతెమూర్ధమందునీ
వారయులచ్చికిత్తుహృదయంబునయంబుననిట్లుగాంచిసం
సారమసారమఁజనులుసారసనేత్రలగాంచలేనిని
స్సారులు రామ రామ!సువిచారతనీమృదుపాదపద్మముల్
గోరిభజించువారికనుకూలపువృత్తిఁజరించుభార్యయే
సారముతారకంబుసరసామృతసృష్టికృపార్ద్రదృష్టినే
భారముఁదోఁచకుండనను పారము జేర్చుమహానుభావవి
స్తారపుభక్తిఁగొల్చెదనుదానిబలంబుననిన్నుగెల్చెదన్॥

క॥ దైవాధీనముసద్గురు
సేవాఫలమాత్మయోగసిద్ధిపదమ్మున్
శ్రీవిద్యారూపమునగు
నావనితాసంపదమునసారభజింతున్ ॥ ౧౧౫

క॥ తలలోఁగలవల విచ్చఁగ
బలమెచ్చగనాదుతపముఫలియించఁగఁగే
వలమాష్టమూర్తిగానీ
లలనారత్నంబుఁగూర్చెలలితాకృతితోన్ ॥ ౧౧౬

క॥ అనవినికాంతారత్నము
మనమునసంతోషవార్ధిమగ్నతఁగనుచోఁ
గనెశ్రీరామాకృతినాఁ
గనియెన్సర్వార్థసిద్ధిగలవిభునంతన్ ॥ ౧౧౭

—: నిరంజనుని సన్నిధికి నన్నంభట్టువచ్చుట :—

ఆ. వె. కాంచికాశిమొదలుగాఁగల క్షేత్రముల్
తీర్థరాజరాజిదేవతాళి
భక్తవరులను నిజభార్యతో సేవింప
బుద్ధివొడమెరాజపుత్రకునకు ॥ ౧౧౮

గీ॥ సంఘసంస్కారమునకై నచదువులెల్ల
సంగ్రహింపంగదూరదేశంబునందుఁ
జిక్కియున్న యన్నంభట్టుచెవినిపడెను
రాజపుత్రుండుజాబాలిరాజయోగ
మభ్యసించుటపెండ్లియాటమొదలు
గాఁగలవిశేషములుతానుఁగలఁగియలుగ ॥ ౧౧౯

ఆ. వె. అంతఁబయనమయ్యె నాతురుండై లోన
జీవయెంతపనినిఁజేసి తెట్ట
కేలకిట్టిచెట్టలేలపుట్టెనటంచు
మోసపుచ్చితంచు ముంచితంచు ॥ ౧౨౦

ఆ. వె. ఎంచియెంచుకొనుచునేమియుఁదోఁచమి
బరుగులిడుచు నెత్తిబాదుకొనుచు
వెఱ్ఱివానివోలెవిప్రుండుసంఘసం
స్కారమింకనవనిసాఁగదంచు ॥ ౧౨౧

గీ॥ చేఁకల్యాణపురమునశ్రీలఁబెంచి
రాజ్యభారంబువహియించి రమణమించి
కనకసింహాసనంబునజ్ఞానముద్రఁ
దాల్చియున్న నిరంజనధరణిపతినిఁ
గాంచెమోదించెఁబ్రశ్నించెఁగలువకంటి ॥ ౧౨౨

క॥ అంహతి నెఱుఁగక ప్రియజన
సంహతిసింహాసనమునస్వామింబలెనే
బృంహితశరీరుఁడై నర
సింహా! కూర్చున్నయంతఁ జేరు నెశుభముల్ ॥ ౧౨౩

క॥ అన్నా యిట్టివిచిత్రము
పున్నెము సంఘుముమఱచితి పూర్వస్నేహం
బెన్నవుగద మతిమారిన
దున్నట్లుండి యిటుసేయనుచితంబగు నే ॥ ౧౨౪

క॥ మొన్నగలమాటలన్నియు
నిన్నఁ మఱచితివి పెండ్లినేఁడనఁగానే
విన్నంతనమ్మలేదది
కన్నఁ వేఱెట్లుతలఁపఁగలుగుదు చెపుమా ॥ ౧౨౫

క॥ అన్ననిరంజనుఁడిట్లనె
నన్నంభట్టునకు నింతయాశ్చర్యంబే
యన్నా! యన్నన్నా! హరి
కన్నఁ వేఱొండుకర్తగలఁడేదలఁపఁ ॥ ౧౨౬

క॥ మున్నొనరించినకర్మము
లన్నితొలఁగె వానితోడనాయోజనలున్
జన్నవిమనమున నొక్కం
డున్నదిశ్రీరామతత్త్వమూర్తి యున్నన్ ॥ ౧౨౭

క॥ అదినీవవలంబించిన
మదిసంశయమడఁగు పరమమౌనముకుదురున్
గదబ్రహ్మతేజమదితా
నుదయించున్ బెంచునించునుత్తమపదవిన్ ॥ ౧౨౮

ఆ. వె. ముక్తియున్నదొక్కమూలనుడాఁగునా
నరకమొక్కమూలనక్కియున్నె ?
జీవునందెయుండు దేవుండుతథ్యంబు
తెలియవనఁగ విప్రుఁడలిగియనియె ॥ ౧౨౯

ఆ. వె. ముక్కుమీదనుండుమూఁడవకన్నండ్రు
చూడఁజూడనాకుఁజోద్యమయ్యె
కన్నుచెదిరెనేని గన్పించుఁజిత్రముల్
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౦

ఆ. వె. నన్నుఁబోలునరుఁడునాకెట్లుగురుఁడౌను
కన్నుముక్కుచెవులునన్నియొకటె
ఉన్నయట్టులుండియూహించుగాఁబోలు
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౧

ఆ. వె. చక్రపట్కమండ్రుచచ్చినవారలఁ
గోసికోసినమ్మి మోసపోతి
నిజముగాంచలేనినిష్ఠయోగంబౌనె
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు ? ॥ ౧౩౨

ఆ. వె. మతములాఅటండ్రు మౌనంబువిధియండ్రు
నామతతియు వేలు నేమమట్లు
వింతదేవుఁడెట్లువేదంబుబల్కెనో
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౩

ఆ. వె. నిజముబల్కఁజాలునిష్ఠలువలదండ్రు
నిష్ఠనిజములేక నిలువదండ్రు
సులభపదములయ్యుస్వోక్తివిరోధముల్
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౪

ఆ. వె. పతియదేవుఁడండ్రు పాపంబులేదందు
రతనియాజ్ఞ కొలదియాచరింప
నీతినియమరహితమేతీరుగానగు
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౫

ఆ. వె. గుళ్లగోపురములగోవిందుఁడున్నాఁడె
మొద్దుదేవుఁడెట్లుమోక్షమిచ్చు
మందబుద్ధులందువిందారగించుటె
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥ ౧౩౬

క॥ వేదములుపౌరుషేయము
లాదిః వర్ణములులేనివయ్యెనుమిథ్యా
వాదులుకల్పనఁజేయఁగ
వేదముతోఁగూడనవియువెలసెధరిత్రిన్ ॥ ౧౩౬

ఆ॥ పూర్వకాలమందుఁబువ్వఁబోఁడులకెందు
పాఠశాలలేదు పరువులేదు
గానవిద్యలేదు జ్ఞానంబులేదయా
జాతరూపమూర్తిసత్యకీర్తి ॥ ౧౩౭

ఆ. వె. నేటికట్టిమాట నోటుగాఁదోఁచదే
పాఠశాలలెందుఁబబలుచుండ
విద్యఁగాంచెవనిత వెఱ్ఱినివదలెఁగా
జాతరూపమూర్తిసాధుకీర్తి ॥ ౧౩౯

క॥ జ్ఞానంబనదానంబా
గానమపానంబలేకఘనమాధనమా
మానంబాలాభంబే
లేనిదిమాకేలచాలులేన్నపతియనన్ ॥ ౧౪౦

క॥ చిక్కులబొరలెడిభట్టున్
బక్కునసగియిట్లుమిత్రబాధహరింపన్
నొక్కివచించెనునరపతి
తిక్కనివారించిపరమధీరునిఁజేయన్ ॥ ౧౪౧

—: నిరంజనుఁ డన్నంభట్టును మందలించుట. —

క॥ భుక్తియుముక్తియునొక్కట
భక్తింజేకూరునంచుఁ బ్రాజ్ఞులుపలుకన్
యుక్తులఖండింపఁగనా
సక్తియగాకెట్లుగల్గుశక్తిజడులకున్ ॥ ౧౪౨

ఉ॥ చక్కనిబోధలన్ వినఁగఁజాలవు చాలవుభాష్యశాంతికిన్
మక్కువబాంధవాళి పయిమానవుమానవుదుష్టవాసనల్
పెక్కువిధంబులన్ దలఁపుఁ బెంచెదు పెంచెదుసంచితంబునే
ఫక్కిఁదరింతువో తెలియవచ్చునెవచ్చునెనీకుజ్ఞానముల్ ॥ ౧౪౩

క॥ కనిదక్షుండగుదక్షుని
వినియాతనిచరిత మేషవేషముగనియున్
జనులెట్టివెఱ్ఱిలోహరి
మనమునధ్యానింపలేరుమాపతిదీక్షన్ ॥ ౧౪౪

క॥ పటమగునుగపటసూచన
నిటలాక్షుండదియుత్తమినిశ్చింతుండై
కటకటలయించులోకము
పటమున్ ధరియించిశౌరిపాలనఁజేయున్ ॥ ౧౪౫

క॥ తనకాపదగల్గినచోఁ
దనతల్లియెతననుజంపుఁదదితరజనులే
మనిచెదరనితమినాలిం
గనమొనరించెడినిఁజడుఁడుగానఁడుగురునిన్ ॥ ౧౪౬

క॥ అకలంకస్థితినుంటకు
సకలాత్ములకొ అకుఁగాక చపలాత్ములకున్
ప్రకటింతురెగురుజనములు
సుకరంబెట్లగును ధర్మసూక్ష్మంబప్పా॥ ౧౪౭

క॥ కాదన్నదియానౌనఁట
కాదఁటయానౌనఁటన్నఁగలకాలంబున్
వేదనఁజెందుదురఁటదు
ర్వాదంబులమరగినేటిబాలకులకటా॥ ౧౪౮

క॥ భయమేనయమైతోఁచెన్
నియమంబులవెట్టిమేలనిష్ఠలవేలా
భయవిరహితపదమేలా
నయమొక్కటిచేయుజన్మనాశముభళిరే॥ ౧౪౯

క॥ భీతినిసర్వముగలుగన్
భీతాళుండొకఁడెచాలుఁబెఱవారలతో
భూతలమునఁబనిలేదిఁక
నేతీరుననైనభీతియేసాధించున్॥ ౧౫౦

క॥ దేవుఁడులేఁడనిలోలత
వేవిధములసర్వమనుభవించునరునకా
దేవునిసత్త్వముతోఁచినఁ
జావేనిజమగునదెంతసాహసమున్నన్॥ ౧౫౧

క॥ దేవుఁడుకలడని తెలిసియు
నావంతయుసంశయంబునందకసకలం
బేవిధినిషేధముఁగనక
దేవేచ్ఛగననుభవింపధీరుఁడుగాఁడే॥ ౧౫౨

ఆ. వె. మంచివారిఁజూచిమహనీయులాయంచు
నెంచునీచుపాపమెంచనేల
నీచతకునుదుష్టనీతిసే బంధువు
పట్టుఁదలనుగుణముపుట్టుటెట్లు॥ ౧౫౩

సీ॥ కోరినావారలంచునుజేరివారి
సేవచేఁగొంతకాలంబుచేటుఁగాంచి
నరుఁడుహరిపదద్వయిఁజేరివిరతిఁగాంచు
భక్తిహరిఁగన్నసద్గతిఁబడయుదన్న॥ ౧౫౪

ఆ. వె. పక్షిపల్కుచుండువృక్షంబుమీఁదన
పుట్టనుండుఁబాముగుట్టుగఁగద
కంటఁబడినయంతఁగాఠన్యమునుదాల్పఁ
గలియవలయుఁజెలిమితెలియవలయు॥ ౧౫౫

ఆ. వె. పాలమీఁదఁబ్రీతిబాలురకిలలోన
ఫలరసంబునందుభక్తులకును
గాఢనిద్రయందుమూఢాత్ములకుఁబ్రీతి
ధన్యులకునుబ్రీతితత్త్వమందు॥ ౧౫౬

ఆ. వె. పనులు చేయ లేమిఁ బని ముట్లఁ దిట్టుఁగా
బుద్ధి లేని వాఁడు బుధులఁ దిట్టు
ధనము లేని వాఁడు ధర్మాత్ముఁ దిట్టుఁగా
జన్మరోగ మందు శాంతిమందు ॥ ౧౫౭

ఆ. వె. ధర్మబుద్ధి లేదు దయయు సత్యము లేదు
దేవు నెట్లుఁ గాంచు దీనుఁ డకట
పండ్లు లేక చెఱకుఁ బట్టి పీకిన యట్లు
ముక్తిఁ బడయు గురుని సూక్తిశక్తి ॥ ౧౫౮

ఆ. వె. గురునిఁ గొల్వవచ్చు గోవిందుఁ గనవచ్చుఁ
బ్రాణమైన నిచ్చి ప్రబలవచ్చు
మర్మ మిచ్చు పురుషు మహిమాఁకఁ బడిచచ్చు
భక్తవరులఁ గొలిచి బ్రదుకవచ్చు ॥ ౧౫౯

ఆ. వె. దేవుఁడనఁగ వేఱదేశ మందున్నాఁడె
మాయ యనఁగ వేఱు మహిమ గలదె
తనను గాంచు చోటఁ దగులును రెండింట
గరుడగమనుఁ గొలిచి కడచు బుధుఁడు ॥ ౧౬౦

క॥ అన్యాయపు జీవనమున
ధన్యత్వముఁ గాంచఁ దలఁచు దారిద్ర్యమునన్
సన్యాసము చేఁ బణ్యము
ధన్యత్వము నున్న పప్పుఁ దప్పుళ మెన్నన్ ॥ ౧౬౧

క॥ పారముముట్టందలచిన
ధీరుం డేమైన నేలతిండికి బాధల్
బేరము సేయునుముందుగ
గారెలకై జన్మమెంతకష్టంబకటా॥ ౧౬౨

క॥ బ్రతికెడుకాలంబల్పము
మెతుకులకై పాటుపడుచు మెక్కెడుచోస
ద్గతిగోరరుమతిలేమిని
మృతిమాటయమఱచిహద్దుమీఱినశుంఠల్ ॥ ౧౬౩

క॥ ఏదైన వాగవచ్చున్
వేదంబునుదిట్టవచ్చువిజ్ఞానులతో
వాదంబుఁ జేయవచ్చున్
మోదంబొక యింతలేకమునుఁగఁగవచ్చున్ ॥ ౧౬౪

క॥ కలిరాజుకృపనుగాకిలఁ
దులువలురచ్చలనునలఁగఁద్రొక్కంబడరే
వెలయాలియాజ్ఞ చెల్లుట
పలు తెఱఁగులనృపతికృపనుబడయుటఁగాదే॥ ౧౬౫

క॥ కటకటదుష్టులసంగతి
యటవీస్థలమునకునెక్కడయ్యెన్ భయమం
దటనుండున్ మృగజాతం
బిటలేకయయట్టిబాధయేగలుగఁగదా ॥ ౧౬౬

ఆ. వె. కానరానిబాధకంటిలోనినలుసు
కన్ను తెఱువరాదుకానరాదు
తనకునితరులకునుతచ్ఛాంతిశోకంబు
భట్టయేమిసేయవచ్చు నరుఁడు ॥ ౧౬౭

క॥ మతిమంతుఁడుభయమునకై
వేతఁజెందుచుఁదిరుగనేల వెఱ్ఱింబలెనే
సతతముహరిపదపద్మము
లతులితగురుభక్తిఁగొల్వనోవిప్రవరా ॥ ౧౬౮

క॥ జ్ఞానికానివాఁడు కాననంబులమెచ్చు
మానిగానివాఁడుమాటమెచ్చు
గొప్పబుద్ధినిజముగురుమూర్తిమెచ్చఁగాఁ
దలనుబుట్టుఁబట్టుఁదలనుగాదు ॥ ౧౬౯

క॥ కనఁగలగర్భంబున్నది
కనియెదశిశువులనునేనకావలయునెవే
అనియెంచుకొనువనితఁజూ
చినవ్వరెయిలనెవరైనసిగ్గుఁగాదే ॥ ౧౭౦

క॥ కానక్ నీచులకిలలో
హానియగుక్ ధర్మసూక్ష్మమార్జించుటసీ
ధ్యానంబునఁగానందగు
దానిక్ వేఱొండుగ్రంథతతిఁజూడదుసూ ॥ ౧౭౧

క॥ శ్రావన్ గురుకృపకై వి
జ్ఞానులుభజియించుచుండ్రుగద భువిమిథ్యా
జ్ఞానులుశక్తికొలఁదినభి
మానముతోవాదములనుమరుగుదు రెందున్ ॥ ౧౭౨

క॥ జ్ఞానంబనగాఁ దెలియక
గానసభన్ జూడఁబోవుగతిఁబరుగిడుచున్
దానన్ స్వేచ్ఛన్ గానక
మానవునిన్ సేవచేయమౌఢ్యఁబనురా ॥ ౧౭౩

గీ॥ పోషణార్థంబుసహజమాహారోషమడఁచి
పరులసేవించివిత్తమ్మువడయుకన్న
మృత్యువదిమేలుబుధులకుసత్యముభువి
వాసనాబలమెంతదుర్వారముకట ॥ ౧౭౪

ఆ. వె. రసములేనివారిరాగమెట్లుఫలించు
సానమీదజలముచల్లకుండఁ
జెక్కపట్టినొక్కచిక్కనాగంధంబు
మధ్యవర్తి లేనినునువదెట్లు ॥ ౧౭౫

ఆ. వె. కూళలఱచుచున్నఁగూరుకురాదెందు
మంచిమాటనిద్రమబ్బుఁదెచ్చుఁ
బూర్వకర్మఫలముపురుషునేమనవచ్చు
వాసనయుడఁగుగురువరునికరుణ ॥ ౧౭౬

క॥ నిద్దరయూర్మిళకోరెను
నిద్దరముచికుందు డట్లనేర్పుగఁగోరెన్
ఇద్దఱుపతికై కోరిరి
ముద్దులునిద్రింత్రువిభునిముందరసన్నా ॥ ౧౪౭

ఆ. వె. హూయరూపము య్యెమర్యాదలేదయ్యె
విద్దెలేదుదొడ్డబుద్ధిలేదు
గురునిభక్తిలేదుగుణమేమిలేదింక
భవముదాఁటరాదుభ్రాంతిపోదు ॥ ౧౪౮

ఆ. వె. ప్రకృతివాదులంటప్రారబ్ధవాదులు
భేదవాదులంటభీరులంట
వాదమేలభక్తివైరాగ్యమబ్బిన
మాధవార్చకులకుమతములేల ॥ ౧౪౯

ఆ॥ వె॥ సులభశైలిసారసూక్తివిరోధముల్
బలుకుచుంటగొప్పప్రజ్ఞయంద్రు
తెలివిమాలినట్టిదీనులబ్రదుకిట్లు
భవముదాఁటరాదుభ్రాంతిపోదు॥ ౧౫౦

ఆ॥ వె॥ ఉత్తచదువుచదువునుత్తీర్ణతకుఁగాదె
నీతినిష్ఠజూడనేతిబీర
భక్తిశక్తియుక్తిప్రబలెవిద్యలయందుఁ
దెలియకూరకిటుఁబలుకఁదగునె ॥ ౧౫౧

ఆ. వె. ఇలనుసత్యమరయ హేతు హేత్వాభాస
రీతిఁ దెలియుచుండు రీతి రెండు
మార్గములనుజూడ మనలనిట్లుసృజించు
శేషగిరివిభుండు శ్రీధరుండు ॥ ౧౮౨

ఆ. వె. కన్నువినుటనొల్లుకనునెట్లుచెవియును
కొయ్యకరుగునెట్లుకొలిమినూద
దొడ్డయత్నమునను దొలుఁగునా నైజంబు
పట్టుదలనుగుణములుట్టిపడును ॥ ౧౮౩

క॥ అంగారముదిద్దెడిచో
శృగారముభంగమైనసిగ్గుననోరులక్
దొంగికనుదొంగవలెవా
రింగనివంకరయినదనరెడుమదినోరా ॥ ౧౮౪

క॥ తనవలెలోపముగలనరుఁ
గనిసంతసమొందుఁగానికనఁడుగుణంబుల్
గనినన్ దుఃఖం బెచ్చెడు
ననుభయముననోర్వలేమినవ్విధిఖలుఁడున్ ॥ ౧౮౫

క॥ లోకములోఁగలహంబున
కేకారణమేలనరులకీర్ష్యయచాలున్
లోకమునదుష్టజనముల
శ్రీకృష్ణుఁడుభంగపఱచెఁజిత్రముదీనన్ ॥ ౧౮౬

క॥ భారతకథలంజదివిన
సారంబివ్విధినిఁ దేలుసాధులు తెలుపన్
లేరెను యోధనునకువిన
నేరమియేయట్లుఁ జేసెనిజముగ నతనిన్ ॥ ౧౮౭

క॥ తెలిసి యమూఢులవలెవా
రలసిరియుద్ధంపురంగమందున దానన్
దెలిసెనుహరికర్తృత్వము
జలజాతభవాండమతని జాలంబన్నా॥ ౧౮౮

క॥ కేవలముక్తికిధరలోఁ
గావలసినజ్ఞానముండఁగాఁజాలునన్
సేవినిన వ్వేదనేతిని
సేవింపఁగనేలకంపుసిద్ధించినచో॥ ౧౮౯

క॥ నరుఁడులతాంతములకయికు
దురుననికునునీరుభ్రాంతితోనిడనగునే
ధరనులతాంతమ్మునహరి
చరణమువిడిస్వకృషిఁ నమ్ముజడునింబలెనే ॥ ౧౯౦

క॥ వేదముమూలంబనిత
చ్చోదితకర్మంబుముక్తిశోభనమీయన్
లేదనివేదాంతంబుల
మీఁదన్ బడికొట్టుకొంటమిథ్యాదృష్టిన్ ॥ ౧౯౧

క॥ తపముల్ యోగముకర్మము
నెపమొక్కఁడుద్దారుకఁద్రోయనేర్చనయంతన్
జపలాత్మ్కుఁడౌనుగాకటు
సుపథంబుననిలుపు గురునిఁజూడంగలఁడే॥ ౧౯౨

గీ॥ దేవిసత్కృపనమ్మినధీరుఁడగును
దీనులనువేఁడిబ్రదికినదేబెయగును
గానతత్ పాదపద్మముల్ ఘనుఁడుగొలుచు
భక్తిగలిగినఁగల్గునుబ్రతుకుఁదెరువు॥ ౧౯౩

క॥ ప్రారబ్ధం బేసంసృతి
కారణమని లోకులంట కల్మషంబుంటన్
బ్రారబ్ధంబెవ్వరిదో
కారణమన్నిటికి హరియగాదే విప్రా॥ ౧౯౪

క॥ తనసంగతి తానెఱుఁగఁడు
వినవెంచున్ గనఁగనెంచు వీరిన్ వారిన్
ఘనమైనకొలువుదొరకెన్
మనవానికిఁ జెడఁగ వేఱు మార్గంబేలా॥ ౧౯౫

క॥ తనతప్పుతనకుఁదెలియదు
వినయముగానుండి వెదకు వేత్తలతప్పుల్
ఘనమైనగురునిసన్నిధిఁ
దనతప్పేతానుగాంచుఁ దత్త్వజ్ఞుండై॥ ౧౯౬

క॥ యోగంబోపిక లేమిని
భోగము రోగభయము మదిఁ బొందుట బలముల్
రాగము మిత్రుఁడు సంపద
త్యాగము నిర్భయము లేకుఁ దత్త్వము లేమిన్॥ ౧౯౭

క॥ గానము శ్రుతిరహితంబయి
జ్ఞానము గురుభక్తి లేమి గౌరవ మొందున్
మానము లేమిని ధ్యానము
మౌనము లేమినిఁ గుదురవు మందుల కెందున్॥ ౧౯౮

క॥ భరియింతురు వరియింతురు
చరియింతురు శిష్యులట్ల శాంతముతోడన్
బరికింతురు లోపములన్
దరియింపఁగ నెట్లుఁ దెలియఁ దత్త్వంబన్నా॥ ౧౯౯

క॥ నతిఁ జేసెడు మతిమంతుల
గతిమాలిన పురుషపశువు గాసిలఁ జేయున్
మతి యెట్టులొ స్థితి యట్టులఁ
గుతుకము లేనట్టివారి కూటము లేలా॥ ౨౦౦

క॥ అగ్రజులగుటకు లేదుకు
శాగ్రమునుంబోలు బుద్ధి సత్సేవయు లే
దాగ్రహమునఁ గుగ్రహములు
సుగ్రీవులు పలుకులందు శూన్యులు క్రియలన్॥ ౨౦౧

క॥ ఓపికలేమిఁ లోపము
లోపమునఁ దాప మంతలోఁ గోపంబుఁ
గోపమువలనఁ బాపము
పాపము బాపండుచెడ నుపాయంబన్నా ॥ ౨౦౨

క॥ చనవునమనమునలాఘవ
మనయము నాచార్యుఁ జూచిహాస్యము సిత్యం
బునులోపమాచరించుట
వినునదిమఱచుటయుఁ దెలుపవే ముక్తిచ్ఛఁ ॥ ౨౦౩

క॥ తెలిసినది తెలియకున్నది
యలయఁడుభేదింప భక్తినలయడునుమనో
విలయముగమ్యస్థానం
బలవడినదిబుద్ధిలేమి హాఁ యాతనికిఁ ॥ ౨౦౪

క॥ లోపములేకచరింపఁగ
నోపిక లేదయ్యె దానినోప్పఁగొనెడుచో
లోపము పాపము వీనికిఁ
దాపముకర్తవ్యమంద్రు తథ్యమువిబుధుల్ ॥ ౨౦౫

క॥ అందఱనెంచుట దనకే
యందములేకుంట పుణ్యులానందింపఁ
డెందముగుందుటతనకు
ఘ్నుం దెలియకజగముమెచ్చలోలోఁ బుచ్చఁ ॥ ౨౦౬

క॥ ఎద్దాని నైజమవ్విధి
ముద్దుగఁగాపాడలేవె మొండివినీవే
దిద్దగఁబెద్ద వైప్రజలన్
సుద్దులచే మోసపుచ్చుచున్ మహనీయా॥ ౨౦౭

క॥ నీతికిఁదప్పినవారల
కేతీరుననైనదుఃఖమేప్రాప్తించున్
నీతికిలోనైవెలినైక్యం
బేతగువేషంబుదోషమేమహనీయా ॥ ౨౦౮

ఆ. వె. మూఢుఁదృష్టిజేయమొదలుశాస్త్రిముపుట్టె
మూఢుఁడెంతచదువమూఢుఁడయగుఁ
దృష్టిలేదుభవముతీరమ్ముఁజేరుట
లేదుబుద్ధిలేదు లేదుశాంతి ॥ ౨౦౯

క॥ తలగోరుగుటజలజాతుల
విడిపించుటభాష్యశాంతివిధియునిషేధం
బులులేమియుబుధదూషణ
ములుచిత్రముముక్తిబంధములుకలినోరా ॥ ౨౧౦

క॥ కేసరులుగర్జనమునన
దాసనములఁగోరమినినుదాసీనులుస
న్యాసులుగద బూదిని దు
ర్వ్యాసులుతామసమునగురువంచకులుజడుల్॥ ౨౧౧

క॥ ఇంతయసాధ్యపుఁగార్యము
పంతంబునఁ జేయ నెంచిభగవంతుఁడుమా
కాంతుఁడు కలి సకలకళా
వంతునిస్వాంశమున ధైర్యవంతునిఁ జేసెన్॥ ౨౧౨

క॥ అందఱు చెప్పఁగ సాగిన
మందులువినువార లెవరుమహానీయుల నేఁ
డిందఱఁ జేసినకలికిన్
వందనములు చేసి తెలియవలెఁదత్వంబున్ ॥ ౨౧౩

క॥ కలికాలంబున మనుజుల
కలవియెసత్సేవచదువులబ్బినమాత్రన్
జలికాలంబున వలువలు
కలవానికిఁబూర్ణరక్షకలదె మహాత్మా ॥ ౨౧౪

క॥ సత్యాసత్యము దెలియక
జాత్యంధులఁ జేయ నెంచి జాత్యంధత చే
నిత్యము శ్రమలన్ బొందుచు
భృత్యుఁడవై సంచరించితే మహానీయా॥ ౨౧౫

క॥ జాతివ్యక్తులకల్పన
చేతన్ దత్త్వంబు తెలియఁ జేయుట చేతన్
జాతివ్యక్తులకైక్యము
నీతియె సత్పథమనఁదగు నే మహానీయా ॥ ౨౧౬

క॥ అందఱనొక్కెడఁ జేర్పఁగ
సుందరమై యుండుఁ జూడఁ జూడ వివేకం
బెందున లేకుండు విజయ
మందెడు మార్గంబు తెలియ రామహనీయా ॥ ౨౧౭

క॥ రూపంబున భేదము త
ల్లోపంబున నైక్యముండు లోకము నంతన్
బాపంబొక్కటి చేయఁగ
నీపాలంబడెను మెచ్చునే నిను జగముల్ ॥ ౨౧౮

క॥ మూఢుసివై రాగ్యంబతి
గాఢంబుగ నుండుఁ గష్టకాలమున నెయ్యా
రూఢజ్ఞానము లేకుని
గూఢంబుగ లోనఁ బాదుకొను మాఢ్యంబుల్ ॥ ౨౧౯

క॥ వంచించెద లోకంబని
యెంచున్ మూఢుండు కాని యెంతయుఁ దనుదా
వంచించుకొనుచు దానన్
సంచితముం బెంచుఁ బెంచు సంసారంబుల్ ॥ ౨౨౦

క॥ నిజమెఱిఁగి గురుని పదములు
భజియింపంగల్గినరుఁడు పండితుఁడైనన్
విజనస్థలముల మెచ్చక
కుజనాళిన్ రచ్చలందుఁ గూడుచునున్నే ॥ ౨౨౧

క॥ ఆర్జింపఁబడినపూర్ణత
నార్జించుటయెట్లుమఱిలయాయాగతివి
త్యార్జనమునకోకీర్తిగొ
దుర్జనులిలనూత్నపద్ధతులుకల్పింత్రౌ॥ ౨౨౨

క॥ సృష్టిపరంపరలెంచిన
నష్టాంత్యుండౌను దేహినానాగతులన్
శిష్టజనసేవలన్ సం
తుష్టింగను మంత్రమూర్తితోఁగనుహరినిన్॥ ౨౨౩

క॥ అభయంబొసఁగెడు స్తోత్రము
విభుఁడును విత్తంబుఁ దత్త్వవేత్తలు గలుగన్
శుభమై పరఁగెడు స్వస్స
న్నిభమగుసభసభయగుఁగద నిందకుసభయే॥ ౨౨౪

ఉ॥ మోసముఁజేయవచ్చు ధనముల్గడియింపఁగవచ్చు దానిచే
దోసముచేయవచ్చు బుధదూషణమౌననవచ్చు నిష్టమౌ
వేసము వేయవచ్చును నవీనమతంబులబోధఁజేయుచున్
గాసులకై సహోదరులఁగల్వనఁజేయుచుముంచిమున్గుచున్॥

ఉ॥ బోటివరించిమీకుఁ బరిపూర్ణసుఖంబుల నీయఁబోదు సా
పాటునులేదు కర్మపరిపాకములేదది మున్నె జ్ఞానమౌ
నూటివినావచించుటలు సూనృతమన్నహుళిక్కి విద్యము
మ్మాటికిలోటునూటికిసుమారుగుణంబులుచాలునంద్రయో
యేటికి సర్వతోముఖుని నీశుభజించెదురీక్తవాంఛ మీా
బోట్లులకేఖచెప్పినను బూడిదఁబోసిననేతిరీతినౌ॥ ౨౨౬

ఉ॥ ఈఁతకులోఁతు లేదు జగదీశ్వరునాజ్ఞకు లాతిలేదు ప్ర
ఖ్యాతికిరోఁత లేదు పరమార్థపుదృష్టికి జాతిలేదు సం
ప్రీతికిభీతి లేదవని బ్రేతకుఁబూఁతయు లేదు లేద హాహా
నాతికిఁబ్రీతికాయజునినారికినారికి నీతిలేదు ని
ర్హేతుకమైనసత్కృపకురీతులు సేఁతలు లేవుభూసురా॥ ౨౨౭

చ॥ తెలియమిఁగప్పిపుచ్చికొన దేశికులై చరియింతురక్కటా
కలియుగమందుమూఢు లధికానమియన్నలుచిన్నలైసదా
కొలుతురుభక్తశేఖరులకున్ దులఁదూఁగెడు వేడ్కముక్తికా?
వలలనుదూరిదూఱ్చుటకు వారికివీరికి నైక్యమబ్బెడున్॥ ౨౨౮

క॥ నిజమెఱుఁగరు సుజనాళిని
భజియింపరు దుష్టవార్తఁ బ్రకటింతురుసా
మజవరదుఁడు వారికెపుడు।
పజయము సమకూర్చు జ్ఞానవహ్నిని నార్చున్॥ ౨౨౯

క॥ ఏమహిమలేనినమలకుఁ
బ్రాముఖ్యంబొసఁగు నాత్మపద్ధతులిట్ల
ప్రామాణికులైకల్పిం
త్రిమహిమహనీయులెన్నియేన్ నిశ్చింతన్॥ ౨౩౦

క॥ దేనిఁదర్శించిన సదన
కానందముగల్గు మనము నాత్మయుఁగలియున్
దానిఁగనుమాప్తమూర్తిఁగ
మానవ! జన్మంబు లేదు మరగినదానిన్॥ ౨౩౧

క॥ దూరపుఁగొండలునునుపని
యూచకయెంచెదరు చేరి యొడుదుడుకులలో
జారుచుఁబడుచున్ లేచుచుఁ
జేరరు మఱివాని మదినిఁ జేర్పరుగాదే॥ ౧౩౨

ఆ. వె. ఇంకనైనఁబరులనెన్నుట మానుము
నిన్ను నెంచుకొనకు నీచగతిని
సర్వముహరిలీల సంశయించనగోల
ముక్తి బుధులుధర్మమూలమండ్రు॥ ౧౩౩

ఆ. వె. భ్రాంతిహెచ్చుకొలఁది భక్తి తగ్గును దాన
బలము తగ్గు మొగ్గుఁబాపమునకు
సిగ్గుబలములేమి సిద్ధించుఁగొఅగామి
లేమియేమిసేయలేదుసామి॥ ౧౩౪

క॥ డీయనడీయనుజందం
బాయెను బరమార్థమబ్బదాయెనులోలో
మాయన్ బాయగలేకిటు
లాయెను మర్యాదఁ గోరుటాయెనునాచేఁ॥ ౧౩౫

క॥ ప్రారబ్ధమనుభవింపక
పోరాడిన లాభమేమి బుధుఁడైయైనన్
దారాపత్యాదులభ్రమఁ
జేరక శ్రీహరిహరగురుసేవల నుండన్॥ ౧౩౬

ఆ. వె. అన్నికామములకు సజ్జుఁడై యునికియే
కారణంబుగా నజ్ఞానవహ్ని
గామదహన మార్యకర్తవ్య మందురు
కానిదానిఁగూడఁ గామమనరొ॥ ౨౩౭

క॥ కోపాగ్నిదగ్ధమానస
మోపదు తపమునకు శాంతి నుత్సాహమునుం
జేపఁగఁగా నసతతమా
కోపముపుట్టించెడు ఁజెడుగుబడఁగు లేలా॥ ౨౩౮

క॥ ఇదమిద్ధమ్మనువాఁడే
యదిగాదని మఱియునొకటియౌనని యదియుం
మదిఁదృప్తికరము గాదనుఁ
గద మదమోముదమొ గురునిఁగాంచమియె కటా॥ ౨౩౯

ఆ. వె. మంచిచెడ్డ లెంత యెంచుచుండినయేని
నంచనంబుగాని వన్నెగాదు
స్థైర్యమబ్బ దెందు సమరసంబేమందు
స్వాత్మమూర్తితోడ నైక్యమందు॥ ౨౪౦

ఆ. వె. మిత్రవిముఖుఁడైనఁ జిత్రంబు తననీడ
తనకుఁజిక్కదయ్యెఁదన్నుఁ గొనినఁ
దనను వెంబడించుఁ దనయత్నమే లేక
హరికభిముఖుఁడైన యంతఁజూవె॥ ౨౪౧

ఆ. వె. ఫలముఁబడయఁగోరి పలుపాట్లుపడుచున్నఁ
గర్మముఫలియింపఁగలదె యకట
ఫలముఁగోరకుండ భగవంతు సేవించి
ధర్మమాచరింపఁ దానెతగులు॥ ౨౪౨

ఆ. వె. ఎంతదూరమైన నెగిఁబోవునుసృష్టి
నొక్కదానికన్న నొకటిమెఱుఁగు
కాలునిల్వదెందు గణియించుచుండినఁ
జింతఁబాసి పరునిఁజెందకున్న॥ ౨౪౩

—: అన్నంభట్టారకుని పశ్చాత్తాపము. :—

క॥ నావినియన్నంభట్టపు
డీవిధిఁజింతించె నౌర యెంతయుఁగృపతో
నీవసుధాధిపుఁడొసఁగెన్
కేవలబోధంబు కీర్తికే? యనితనలోన్॥ ౨౪౪

క॥ లోహముననా యజుఁడుసం
దేహమునన స్వేచ్ఛఁదనదు నేర్పుననాహా
సాహసముననా చేసెను
నాహృదయము మందిఁజెఱచనా చెడిపోనా॥ ౨౪౫

క॥ రెపరెపలాడెడు దీప
మ్ముపగిది నునికియును లేమి బోధపడదుగా
కపటాత్మునివైదుష్యము
చపలత నన్నింటనుండు సంశయముండన్॥ ౨౪౬

క॥ లోకమునన్నుండుపురుగుల
నేకంబులు వారిలోన నెవఁడవునీవీ
కాకన్ శోకింపకుమో
కాకీ! నీత్రోవనీవ కనుఁగొన శుభమా॥ ౨౪౭

క॥ హితమెఱిఁగించెడువారల
గతిఁబల్కుచు నెప్పుడు తమకార్యముకొఱకై
నుతియించుచు భ్రమముంచెడు
నుతచరితులవలన మనసునొచ్చినకతనన్॥ ౨౪౮

క॥ పుస్తకభాండాగారము
నిస్తులమగు శాంతినీయనేర్చుననెడి లో
కస్తవముల నమ్మచునే
వాస్తవముగ మోసపోయి వదలితినాసన్॥ ౨౪౯

క॥ నినుగొల్వనినాస్తికులన్
ఘనతమమునద్రోసి నీచగతిఁద్రిప్పెదుగా
నినుభక్తిఁగొల్చువారిని
ననయము నుచ్చైఃపదంబునందింతు శనీ॥ ౨౫౦

క॥ నీచర్యలద్భుతంబులు
నీచునిఘనుఁజేయ ఘనునినీచునిఁజేయన్
గోచైన లేకత్రిప్పన్
భూచక్రంబంతకు నధిపునిఁజేయ శనీ॥ ౨౫౧

క॥ హితమెఱుఁగమి మతిచెడుటన్
గతిలేమినిఁ దుచ్ఛబుద్ధి గర్వితమతి నే
నుతికొఱకు నెట్టులేనియు
బ్రతుకుటకున్ బడ్డపాట్లు పతితునిఁ జేయన్॥ ౨౭౨

క॥ ఎద్దానియందు ద్వేషం
బద్దానిని నాశ్రయించి యడఁగిమెలఁగఁగా
గ్రుద్దెనన దైవ మద్దిర
బ్రద్దలుగావించి మెదడు భంగించెనన్॥ ౨౭౩

క॥ తలలోనిక్రొవ్వవదలక
బలువిధముల మోసమయ్యె బాధలు హెచ్చెన్
వలలన్ ద్రోయక నీపద
తలమునుజేర్పుము తనయుని దయతో రామా॥ ౨౭౪

మాలిని॥ వలదువలదు రామా వారినిన్ వీరినింకన్
గలఁచుటదియు మేలా కర్మమున్ బెంచనేలా
కలిమిబలిమి కల్గన్ గల్గునా సౌఖ్యమెచ్చోన్
బుడుతబడితచేతన్ బుద్ధిమెమెల్గఁడొక్కో॥ ౨౭౫

గీ॥ పూర్వపద్ధతులన్నియుఁ బోవిడుచుట
రూపమొక్కటినిలిచెను రూఢిగాఁగ
మనుజపతి మాత్రుఁడే యితఁడనుచుభక్తి
వేఁడగుసుభావమున నిట్లువీడెభ్రాంతి॥ ౨౭౬

క॥ కపటమువిడిచినచించెద
నాపములనరయుకయు నన్ను నిజకింకరుగాఁ
గృపఁజూచిన జీవించెద
నపకీర్తింబొందకుండ నటుఁజేయుపలెన్॥ ౨౫౭

క॥ గృపఁజూడుము చపలాత్మునిఁ
గపటాత్ముని దుష్టు భ్రష్టుఁ గఠినాత్మునినన్
దపమునకున్ సామగ్రిని
గృపసేయుము బుద్ధిసిద్ధికృపసేయు సఖా॥ ౨౫౮.

ఉ॥ చేసినదోసముల్ తెలియఁజేసినసిగ్గుఁదెల్పకున్న నా
యాసము మోసమున్ గలుగునంచిటుఁగుందినలాభ మేమివి
శ్వాసము లేనినాఁడ నపచారశతంబులు నేసియైననీ
దాసుఁడనౌటనా యెడనుదారతఁజూపుము పాపుపాపముల్॥

ఉ॥ చేసిన వెల్లపాపములు చెప్పిన వెల్లనుగల్లలౌటనా
యాసముగల్గెనింక పరిహాసపు జీవన మేలయాత్మస
న్న్యాసమునందు నిచ్చగలదన్నియు గూడుటనీపదంబనా
యాసముగాలభించెఁ బరమాత్మసుధీమణి రాజచంద్రమా॥

ఉ॥ కాలముపోవుచుండె వృథగాభవదీయకృపావిహీనతన్
జాలముదాటలేదు సిరసంపద స్వేచ్ఛజరింపలేదువా
చాలతమూన లేదుసరిసాధులఁగొల్చుట మున్నె లేదున
న్నేలనయూర్ధ్వదృష్టిఁదరియింపగఁజూడవుమిత్రరత్నమా॥

క॥ దానముఁ జేయుము జ్ఞానము
స్నానము హరియందుఁ జూపు సమరసదృష్టిన్
మానము మాయలు నాయెడ
మానము నాశీర్వదింపు మహీపతి కరుణన్ ॥ ౨౬౨

గీ॥ గుణము కుదుర లేదు గోవిందు సేవించు
భక్తగణము లేదు శక్తి లేదు
ముక్తికొఱకు నిన్ను ముమ్మాఱు వేఁడెద
భక్తపాదపద్మబంభరంబ ॥ ౨౬౩

గీ॥ ఆత్మదమనంబు కూడ దిహపరములకు
కీర్తికొఱకయప్పనికి నస్గీలుకొలుపు
వేషధారులనాలించి దోషినైతిఁ
జాలుఁ జాలు వేషంబిక సత్యనిరతి
జ్ఞానయోగంబు యోగంబుఁ బూనిగురుని
పాదపద్మార్చనంబునఁ బాపమెల్లఁ
బాపుకొననున్న నాపిన్నపాపు నీవె
శివుఁడు గురురూపమున వచ్చి చెప్పెనంట॥ ౨౬౪

క॥ లోపము లెన్నఁగ నెంచినఁ
బాపఁడు తాళంగ లేడు భవదావాగ్నిన్
బాపము ద్రోయకుమీ పని
నీపజ్జన్ నిల్పు విడుచునే? రాజసుతా! ౨౬౫

క॥ నాకంటెజడుఁడుదుష్టుఁడు
లోకంబున లేడు సంఘులోలతనిటు నీ
వేకద చేసితి నన్నిఁక
నీకృపతోఁ బాత్రునిగ గణింపుమునృపతీ ॥ ౧౬౬

ఉ॥ పూటయుగంబుగాఁగఁబరిపూర్ణసుఖంబులు లేములట్లనా
నాటికిదోఁచహంసహరినాగఁగడుంగడుఁబ్రజ్వలింపఁబా
పాటవులందహింపగలప్రాజ్ఞత లేమిఁజరించుచుంటసా
పాటుకృపాకరామిగిలెఁబాపఁడనైజనసంబుఁగాంచుటన్ ॥ ౧౬౭

ఉ॥ పుట్టినదాదిగాబలముపోకడగానిసుఖంబు లేదుచే
పట్టుము నేటికై సనిజభక్తునిశక్తునిఁజేయుమీకృపన్
జెట్టలఁద్రోచిపుచ్చుమిక శ్రేయముగూర్పుసమాధినీశ్వరున్
గట్టిగనిల్పెదన్ హృదయకంజమునందునరాజచంద్రమా ॥

క॥ శంకలువదలెనునీకృప
జంకన్ బని లేదు లేదుసంసారబా
తంకము లేదు భజనమే
వంకన్ జేయంగఁగలుఁగుపాత్రత గల్గెన్ ॥ ౧౬౯

క॥ ధనమంటిన్ బాల్యంబున
వనమంటిన్గొన్ని నాళ్లు వైరాగ్యమునన్
జనమంటి నాకుసంజీ
వనమామ్యాఁటన్ సుఖంపవచ్చితినీలోన్ ॥ ౧౭౦

క॥ అన్నంభట్టారకు మొర
విన్న నిరంజనుమనంబు వేగమ కరఁగెన్
వెన్నవలెననఁగ నప్పుడు
చిన్నగ బోధామృతంబుఁ జేఁపఁగఁ దనలోన్ ॥ ౨౭౧

—: నిరంజనుం డన్నంభట్టు ననుగ్రహించుట :—

క॥ దీపావళితమమిటునటుఁ
బాపుం బ్రతిదీపమునకుఁ బారంపర్యం
బాపగిదిఁ గానదానిని
గాపాడుట శుభకరంబుగద యొకఁడొకఁడున్ ॥ ౨౭౨

క॥ కానన్ భూసురునకువి
జ్ఞానము నాచే నిపుడు ప్రకాశము జేయం
బూనెను దైవం బతఁడుం
బూనెను భక్తియును సర్వముం దెలియంగన్ ॥ ౨౭౩

క॥ అనుకొనుచు నిట్టులనియెన్
మనుజేశ్వరుఁ డపుడు విప్రమాణవకునితో
ననఘా పెద్దలఁ గొలువమి
వినుమా యజ్ఞతకుఁ బాదు వినయముఁ గనుమా॥ ౨౭౪

ఉ॥ చెల్లెనుదీర్ఘకాలమెటొ చెల్లిరనేకులు మిత్రబాంధవుల్
చెల్లునె దుష్టవర్తనము చెల్లునె దేహము గుడ్డిగవ్వకున్
గల్లజగమ్ము నమ్మపడి గావుగనుండుట యేటి న్యాయమా
ఫుల్లసరోజనేత్రుఁ బరిపూర్ణు భజింపుము మేలు మేలగున్ ॥ ౨౭౫

ఉ॥ చేసినదోసముల్ మదినిఁ జేర్పక చేర్పుము మామ హేశువి
శ్వాసము మీఁ అమీఁ రకుము స్వాముల యాజ్ఞను ధర్మమార్గమం
దాసవహించి యెంచకుమ హో యని దాసుల దోషులన్ని జా
వాసము పీడి వేడకుసు వస్తువ నాథుల నన్యనాథులన్॥ ౨౭౬

క॥ అపవర్గ మొందఁ గోరినఁ
బిపీలిక పథంబు గాదు వెఱ పేదవిహం
గపథంబుఁ బట్టి శాంతిభ
వపయోధిం దాఁటఁ గలవు పరమాత్ముఁడ వై॥ ౨౭౭

క॥ శివశక్తులిద్ద ఱో కఁడుగ
నవని జీవుండ సంగ సమరినక తనన్
శివకళ బ్రహ్మానందము
భువి సంపద తలఁపశక్తి పూర్ణపుఁ గళ యై॥ ౨౭౮

క॥ తనరుచు నుండఁగ మానవు
లనయము పరసంగతి యెటులాశించెదరో
కనులుండి గ్రుడ్డియన్న
ట్లననయ్యోను దీనిఁ జూడ నన్నంభట్టా॥ ౨౭౯

క॥ ఎప్పుడు తనకై తానే
చప్పుడు చేయంగ నెంచు ఁజాపల్యముతోఁ
నప్పుడె చప్పగు జీవము
ముప్పే సిద్ధాంతమగును మూఢు నకప్పా॥ ౨౮౦

క॥ చప్పుడుచేయమి లోలోఁ
దప్పక గురుమూర్తిపాద దాస్యము చేయన్
జెప్పన్ వశమే యాతం
డెప్పుడు హరితోడ నైక్యమేగనుభట్టా॥ ౨౮౧

క॥ ఐక్యంబేసిద్ధించిన
లౌక్యపుబాధలు హరించు లలితాకృతిఁ దై
లౌక్యము హరిఁగఁగను మహా
వాక్యార్థములన్ భజించు వాక్కు ఫలించున్॥ ౨౮౨

క॥ వాక్కుంగలిగినవాఁడే
చక్కనివచియింప నాత్మసారంబేవే
ఫక్కుల దక్కునునోటం
జిక్కునుపదములనునొక్కఁ జెలువుఁడచక్కన్॥ ౨౮౩

క॥ తనబుద్ధితనకుమేలగుఁ
దనదేశికుబుద్ధిమేలు తన కేలాయిం
ధనములు నరునకునిల బం
ధనములు పరబోధలకట తనుఁగాల్చుట కే॥ ౨౮౪

క॥ ధ్యానమునన్ సాన్నిధ్యము
దానన్ జ్ఞానంబు భక్తి దానన్ భక్తిన్
ధ్యానించుమూర్తిబలమున్
దానన్ మౌనంబుఁదత్త్వదర్శనమబ్బున్॥ ౨౮౫

క॥ తత్త్వంబేదర్శించిన
సత్త్వముచే వెలయునతఁడు సామాన్యుఁడే బ్ర
హ్మత్వముసిద్ధించును బా
లత్వముఁగననగు నతనివిలాసముసఁజుమా॥ ౨౮౬

క॥ భ్రమరహితము సుజ్ఞానము
సమరసము విదేహముక్తి సంశయరహితం
బమలము శూన్యహృదయము శు
భమభయము సదాశివంబు బ్రహ్మపదమగున్॥ ౨౮౭

గీ॥ తనువుతోఁచిన మంత్రంబుఁదలఁచుచుండు
మైక్యసాధనమది పరమార్థమరయఁ
దోఁచకుండినఁ గర్మంబుతోడ నైక్య
మొందిస్వస్వరూపము దాల్చియుండు మనసు॥ ౨౮౮

క॥ సందియములఁబొరలక నీ
డెందమునానందమందు శివునిలిపిసత్
బృందము మెచ్చఁగ శ్రీగురు
వందనమే గతిగ నెఱుఁగవలయున్ భట్టా॥ ౨౮౯

క॥ నిజముగఁదెలిసినవాఁడే
భజియించుచుఁ గాచియుండు భగవత్కృపకై
విజనస్థలి గురుపదముల
సుజనావనమౌనముద్రసుఖ మల్పంబే॥ ౨౯౦

క॥ ఆముద్రను సూచించిన
శ్రీమంతునిగురుని మదిని సేవించుచుఁగా
శ్రీమార్గంబుంబట్టుట
క్షేమము హరిహరులపొందు క్షేత్రం బందున్॥ ౧

చ॥ అరమర లేనిశిష్యునకు నాశ యెఱుంగనిసద్గురుండు తాఁ
బరమసుఖంబుఁగల్గు సదుపాయము దెల్పెడునంతరంగమున్
గరుగఁగఁ జేయు బోధలనుగర్మముద్రుంచి భరించు నాత్మలో
నిరతము దైవయోగమున నిల్పుసమాధిని సత్ప్రబోధమున్॥

క॥ తానన్నది లేకుంటన్
నేనన్నది సుఖముఁనుంట నిజముగ నెవఁడీ
దీనుఁడు భవభారంబున్
బూనెడు హరిలీల తెలియముగదా భట్ట॥ ౩

క॥ పరిపూర్ణమైన యాత్మన్
బరిపూర్ణంబగుట ఁదాను బలుమరుఁ గాంచున్
బరిపూర్ణున్ దనుఁగాంచఁగ
వరశిష్యులు ముక్తులెపుడవశ్యంబన్నా॥ ౪

సీ॥ నిజధర్మమెంతఁగా నిర్వహించునుపర
ధర్మపోషణమంతదగిలినడుపుఁ
దన కెంతస్వాతంత్ర్యమునుగోరునితరుల
కంతస్వాతంత్ర్యంబునబ్బఁ జేయుఁ

దానెంత సత్యవ ర్తనమునవుండును
బరులనడనడిపంతపాటిచేయు
మనుజులండఱకిట్టి మర్యాదయేగాని
సహృదయుమైనయపుడు సంశయించి.

గీ॥ దోషములనెంచియితరులవేషధారు
లనుటసహజంబు ఖలులకు నట్లుగాక
తనవునితరులనొకరీతిఁ దలచుచుండు
నిందువేడుకయోగీశ్వరుండొకండు॥ ౨౯౫

—నిరంజనుండన్నం భట్టునకు మంత్రిపదం బొసంగుట :—

గీ॥ తీర్థములనెల్ల సేవించి తిరిగిరాఁగ
బుద్ధిపుట్టెనునాకు నీబోఁటిహితుఁడు
బుద్ధిమతియును వెంటరాఁబోలునయ్య
యనఁగసమ్మతించెను భట్టు నంతనృపతి॥ ౨౯౬

ఆ. వె. మంత్రిబిలువఁబంచి మర్యాదఁగావించి
పెద్దకాలమీవుపేర్మితోడ
మంత్రిపదముఁదాల్చి మముఁగొల్చిప్రజకెల్ల
శాంతిపెంచితంచు సంస్తుతించి॥ ౨౯౭

క॥ వానప్రస్థమునడుపం
బూనిననీకోర్కి చెల్లుఁబో శీఘ్రమునన్
నేనీభట్టును మంత్రి
స్థానంబుననిల్పితినికధన్యుఁడవుగదా॥ ౨౯౮

గీ॥ ఐనసకుటుంబముగ నిష్పాడతనితోడఁ
దీర్థరాజముల్ సేవించితిరిగిరాఁగఁ
బయనమయ్యెద నెల్లి ప్రవాసమందుఁ
జింతలేదీవ ప్రజల శాసించెదేని॥ ౨౯౯

ఆ.వె. నా సుదర్శనుండు నయమొప్పనౌనన
భట్టుఁజూచిపలికెఁ బార్థివుండు
నెల్లిపయనమయ్య యెల్లరహస్యముల్
బోధపడును క్షేత్రములఁజరింప॥ ౩౦౦

ఆ. వె. అందఱొక్కరీతి నంగీకరింపంగఁ
బయనమయ్యెనపుడు పార్థివుండు
బుద్ధిమతియుభట్టుముదమునఁదోతేర
మంచిలగ్నమునస్మరించిగురుల॥ ౩౦౧

—శారదజయంతాశ్రమముఁ జేరుట.—

గీ॥వనజనేత్ర, వాసుజయంతమునకు వేగ
రాఁగలరునీవుఁగనియెదురమ్మటంచు
వేఁడనాశ్రమవాసులఁజూడఁగోరి
హంస వెంబడిఁజనియె జ్ఞానాంబతోడ
భక్తవరుల కన్యోన్య విశ్వాసమకట ॥ ౩౦౨

గీ॥ దేవతాజవంబునవారు తెల్లవాఱు
నప్పటికినాశ్రమముఁజేరిరంతలోఁబ్ర
భాతకాలోచితంబుగ భక్తినచటి
వారుశ్రీహరిగీతముల్ పాడిరిట్లు॥ ౩౦౩

శ్లో॥ శాంతాయసాధువరదాయ పరాత్పరాయ
గోపాంగనాహృదయపంకజభాస్కరాయ
యోగీంద్రవేద్యనటనాయ భవప్రియాయ
ధర్మాయ ధర్మనియమాయ నమోనమస్తే॥ ౩౦౪

శ్లో॥ నందాత్మజాయ నళినాయతలోచనాయ
దుర్యోధనాదినరవైరికృతాంతకాయ
రామానుజాయ పరితోషితదేశికాయ
ధర్మావలంబనధియా మహాసేనమస్తే॥ ౩౦౫

శ్లో॥ శ్రీవేంకటేశాంఘ్రియుగాశ్రితానా
మస్మాకమానందభుజాంగుహాణామ్
సత్సేవకానాం భవతారకాణామ్
కిందీయతే దీనజనేన కామ్యమ్॥ ౩౦౬

గీ॥ ఆలకించుచుఁ దాదాత్మ్యమంది పిదపఁ
గలయఁజూచెను హంసయుఁగానరామి
మిత్రుఁడుదయించుచుండనమ్మానసయున
పొంగితద్ధ్యానముననుండి నింగిఁజూచి
హరిని లోకబాంధవునిటు లభినుతించె॥ ౩౦౭

క॥ వేవిధములఁదలచూపెడు
జీవుల తమముఁ హరించి సిద్ధులఁజేయం
గావలయు వేయిచేతుల
తోవచ్చెదు నిత్యమీవు తోయజమిత్రా॥ ౩౦౮

క॥ ఆలోనశ్రీఘ్రగతితో
బాలుండొకఁడరుగుదెంచి ప్రణమిల్లుచునా
నీలాలకలంగొనిచనె
వేలోనికి గురునియాజ్ఞఁబ్రియమొప్పహరీ॥ ౩౦౯

క॥ మునివరునిఁ బరమభక్తులఁ
గనిపెన్నిధిఁగన్నయట్లు కాంతయనేభవా
బ్ధినిఁదరియింపఁగవిధియిటు
పనిచెనుమముమిమ్ముఁగొలిచిపరముభజింపన్॥ ౩౧౦

క॥ మీకృపకై వేచుచుఁబలు
పోకలుడిఁగి పూనిధర్మమును జీవదశా
రాకానిశి జరుపఁగనెటో
వేకువజామయ్యె నన వివేకోదయమా॥ ౩౧౧

క॥ అనఁదల్లీశారద! ర
మ్మని ముని తత్కుశల మరసి యవనిపుతోని
ట్లనియెను నిన్నఁబ్రశంసిం
చినవనితామణి యిది శ్రితచింతామణిసూ॥ ౩౧౨

క॥ అనిశారదవృత్తాంతం
బును సర్వముఁదెలిసియుంట మునివరుఁడాపెన్
గనిగౌరవమున నిట్లని
యెను మనమునశిముడకునికి నెంతయుఁబ్రీతిన్॥ ౩౧౩

క॥ నీనిర్మలచరితంబే
జ్ఞానము యోగంబు నిత్యకల్యాణంబుల్
దానిడఁ జేయునుమాపతి
మానినిదేవుఁడగుదోఁడమాయికులకనన్ ౩౧౪

గీ॥ కాంచియానందభరితులై కమలనయనఁ
బ్రస్తుతించిరి వారెల్లఁబరమభక్తి
స్వస్వరూపాను సంధానసరణిఁ దెలిపె
రాజయోగీశ్వరుఁడు మంత్రరాజిఁగఱపె ॥ ౩౧౫

క॥ అంతర్గాంతామణియును
శాంతియు నిజపూర్వకాంతి సందడిల్లన్ వి
శ్రాంతిన్ భజియించుచుశ్రీ
కాంతునినెరనమ్మియుండె ఘనయోగమునన్ ॥ ౩౧౬

గీ॥ అవలజ్ఞానాంబ యొకరాత్రినధికభక్తిఁ
జేరిశారదాదేవి సంసారజలధి
తారకంబైన సదుపాయమారయుచిటు
సంస్తుతించెను సద్భక్తి శార్ఙ్గపాణి॥ ౩౧౭

ఆ. వె. పద్మమధ్యమందు భ్రమరంబు కదలక
నిలిచిలోనిమధువు వలచిత్రాగి
జగముమఱచఁగాంచుజన్మముసఫలతఁ
పద్మనేత్రవగుట ఫలమునీదె ॥ ౩౧౮

గీ॥ వేచియుంటినే నిన్నాళ్లువాచియుంటి
శాంతినీకెప్పుడాయని శారదాంబ ?
పరమహంసమునీంద్రుని కరుణవలనఁ
గలిగెనదినీకునీకృపఁగలుగునాకు
ననఁగనాలించి వీక్షించి యాదరమున॥ ౩౧౯

గీ॥ చిత్తమున నెంచి ప్రీతినాశీర్వదించి
తత్క్షణంబామెఁదరిఁజేర్చితాపమార్చి
గురునిస్మరియించి చిత్తంబుగఁదుఁరుపఁజిచి
బోధసుధనించెనిట్లు సంపూర్ణవృష్టి
శారదాదేవికెంత విశ్వాసమిూశ॥ ౩౨౦

—శారద జ్ఞానాంబకుఁదత్త్వోపదేశముఁజేయుట.—

క॥ తెలియమి తెలియుట తెలియఁగ
వలచుట తెలివాత్మదనుచు వైరాగ్యమునన్
నిలుచుట యాత్మగ భవమునఁ
బడియుం బడకుంటకిది యుపాయముతన్వీ॥ ౩౨౧

గీ॥ దీనిభావంబుఁదెలియసందేహమేల
నిత్యమాత్మనునాత్మలో నిల్పినిల్చి
తపముఁజేయుటయుత్తమోత్తముతల్లి
సకలశుభములనిచ్చు విశ్వంబుమెచ్చు॥ ౩౨౨

ఆ. వె. సంశయంబుఁబాసి సర్వకాలంబులీ
బోధమరసి యితరగాధలడఁచి
ముక్తిబడయుమమ్మ ముక్త్యాటికినిగొమ్మ
కేసకలలలితగాత్రి కంజనేత్రి॥ ౩౨౩

క॥ కదలికకదలకయుండుట
గద యదిహరియాజ్ఞచేతఁగదలికయేనిన్
గదలకయున్నను గదలుట
గద తనకై తానునిలువఁగల్గుటతల్లీ॥ 3౨౪

క॥ ఆత్మేతరసంగం
బాత్మకుజాడ్యంబుఁదెచ్చునది హేతువుగా
నాత్మావలోకనము ధ
న్యాత్ముఁడుచేసెడు నెపుడు నిజాత్మన్ దరుణీ॥ 3౨౫

క॥ శాంతించి సర్వవిధములఁ
గాంతింగని విష్ణుపాదకంజంబులను
శ్రాంతముభక్తి భజింతము
స్వాంతమునన్ దేశికోక్తసరణిని భేచ్ఛన్॥ 3౨౬

క॥ తెలిసితిననుట యెదబ్బఱ
తెలియుచు సర్వంబుఁదన్నుఁదెలియఁడుగానన్
వలచుటయేనిక్కముహరిఁ
గలియుటకున్ మార్గమంద్రుగా దేతరుణీ॥ 3౨౭

ఆ॥ వె. సత్త్వమాత్మతాదాత్మ్యంబు శంకరంబు
సకలసులభంబు సర్వార్థసాధనంబు
తెలియమిగదా యితరుల నరించుచుంట
ముక్తిఁబడయఁగసద్గురుసూక్తియుక్తి॥ 3౨౮

క॥ తపమొనరింపుము శ్రీగురు
కృపనెంచుము రామచంద్రుఁగీర్తింపుమికే
నెపములనైనఁజొరకుకా
నిపనికిసద్భక్తగోష్ఠినెట్టుమఘంబుల్॥ ౩౨౯

గీ॥ శోధితుండైనజీవుండు శోకరహితుఁ
డాత్ముఁడానందమయుఁడు బ్రహ్మమునిజంబు
ఎవ్వరీడతనికి నెంచ నెపుడుశుభము
జ్ఞానయోగంబుముక్తికిసాధనంబు॥ ౩౩౦

క॥ సంకల్పరహితుఁడైయ
ప్పంకజనాభుండనాఁగఁబరతత్త్వంబుల్
గింకరులకుబోధించుఁ
శంకారహితుండుయోగి జనమాత్రుండే॥ ౩౩౧

క॥ కృతకృత్యుఁడైనయోగికి
సతతసమాధి పరమాత్మసన్నిధి గురుస
న్నుతి శాంతి నిర్విచారత
రతివిరతులయందు సహజరాగము తన్వీ॥ ౩౩౨

గీ॥ జీవుఁడు పశువు, హరిభోక్త, పావకుండు
జ్ఞాన, మాత్ముండు కర్త, సంశయము సమిధ,
సోమిదమ్మమనము, సదస్యులువిబుధులు,
సోమపానంబు దేశికస్వామిపాద

తీర్థపానంబు, పరమార్థమర్థ, మాత్మ
తర్పణంబగు భూతసంతర్పణంబు,
సమరసంబాజ్యము, ఫలము శాంతి, విష్ణు
కృపధనంబు, సాధనము, నిష్కపటవృత్తి
శక్తి, దీక్షకాలమహర్నిశంబు, విషయ
నిరసనంబుపవాసము, గురువరుండు
తలపనధ్వర్యుడింద్రుడు, మంత్రంబు ప్రణవ,
మంతరంగంబు శాలయా, నాత్మయజ్ఞ
మునకు నవభృథము సమాధి ముక్తిసిద్ధి,
దయయు సత్యంబు శౌచంబుఁ దత్త్వబుద్ధి
యోగమూర్తైన తపసికియ్యాగమౌర
వనిత ! వేయేలనిరుపాధికునకు ముక్తి॥ 333

గీ॥ ఆత్మశక్తుల కైక్యమనాదిగాఁగఁ
గూడివిడుచుండు పద్ధతిఁ గొరతపడదు
తదతిరిక్తమౌనాలంబతతివలదన
సహజమాత్మీయమునకు విసర్జనంబె॥ 334

క॥ తపమాత్మార్పణమేయగుఁ
దపమనఁగా విష్ణుభక్తి తత్త్వం బేయాఁ
దపము నిరాలంబము గురు
కృపతేపముహితము హితులకు నీశ్వరకృతముల్॥ 335

క॥ ద్వైతా ద్వైతవిశిష్టా
ద్వైతముగఁ ద్రివిధముభక్తి తనకేసర్వం
బాతనికిఁ దనకు సమముగ
నాతనికంతయును దనకునదియ యతని కే॥ ౩౩౬

ఆ. వె. పంచదారపొట్టనుంచుటొక్కటినీరు
పాలుకలుపుటొకటి పంచదార
నీటనుంచుటొకటి నీటినిసుకనుంచు
టొకటికాలునినముసుంచుటొకటి॥ ౩౩౭

క॥ ఎండయుసూర్యుఁడు దలపఁగ
రెండని సూర్యుండు నిజమరీచులలోఁదా
నుండునని యతనిరూపమె
రెండగునని యెంతునీధరిత్రిన్ బహుధా॥ ౩౩౮

గీ॥ శాంతితపముపెంచుఁ దపముశాంతినిబెంచు
జ్ఞానముతపమును దపము జ్ఞానమొసఁగుఁ
గృపనుదపముగుఁ దపమునఁ గృపయుఁగల్గు
ముక్తిఁబడయుంగ సద్గురుసూక్తి శక్తి॥ ౩౩౯

క॥ గురువరులు భక్తవరులున్
హరిహరులును నాత్మమూర్తులొటఁగదసుధీ
వరులంతర్ముఖులైగం
దురు సర్వంబాత్మశాంతిఁదొలిపున్నమునన్॥ ౩౪౦

క॥ అభిమానినైన జీవుం
డుభయమునకుఁ జెడునుగాదె యూహింపంగా
నభిమానమె ప్రభ చెఱచుని
రభిమానుండాత్మమూర్తి యచ్యుతభక్తిన్॥ ౩౮౧

క॥ అహమహమను నభిమానం
బహమహమ్మున్ బెంచుచుండు నఘములు మోహం
బహహా! సంతతతప మే
బహువిధముల దీనిభంగపఱచును దన్వీ॥ ౩౮౨

క॥ నైరస్యమడఁపరసమిల
ధీరులు ద్రోలవలెనని ప్రతినిమిషమారా
ఆరూఢము శైవాలము
పారముముట్టంగ ద్రోయుపద్ధతిగ నమే॥ ౩౮౩

క॥ దాహము తీరెడువరకీ
దేహమువంచుకొని పరమదీర్ఘసుసేవన్
సాహసమున నెడమీయక
సోహమ్మని యూహ బాపుచుందురుధీసుల్॥ ౩౮౪

క॥ ధీరులు సజ్జీవనమున్
గోరిసవితృదీప్తిఁ గప్పికొనుసర్వంబున్
సారెకుఁగాళ్లం జేతులఁ
జీఁచుఁద త్ప్రాప్తిసంతసింతురు తరుణీ॥ ౩౮౫

గీ॥ నియమవృద్ధికి హేతువనేకమగుట
నైక్యసిద్ధికి నియమంబులరయలేవు
నోటిపాటకు సుతినూటియేటికమ్మ
తల్లి! చిన్ముద్రయేసుమి తారకంబు॥ ౩౦౬

క॥ నిజధర్మాచరణంబున
గజవరదుఁడు సంతసించుఁగర్మముతుంగర్
గుజనులమదమడఁగించుర్
సుజనాళిర్ జేర్చుఁబరమశుభములఁగూర్చుర్॥ ౩౦౭

గీ॥ స్వాభిమానుల సంసర్గమరసిచూడ
దుఃఖభూజంబునకుఁ దల్లిదుంపసుమ్ము
స్వస్వరూపాను సంధానశక్తి ముక్తి
మానినీమణిపూనుము మానముద్ర॥ ౩౦౮

గీ॥ తెలిసి తెలియఁడు తెలియక తెలియుచుండుఁ
జిత్రవైఖరి జీవుఁడపాత్రుఁడగుట
నాత్మభజనముకర్తవ్యమందఱికగుఁ
దల్లిచిన్ముద్రయేసుమి తారకంబు॥ ౩౦౯

॥క ఈచిత్రసృష్టినింగల
యాచితిపరికింపధైర్యమబ్బెడుఁగదయే
నీచునికైనను నరుఁడటు
చూచు తెలివి గను హరికృపచూచినగాదే॥ ౩౧౦

క॥ పరులను రక్షించెదనని
పరిపరివిధములను దానుబరితాపముతోఁ
బరిచర్య సేయసాగినఁ
బరులకుఁ దనకిచ్చునదియ భాగ్యము సుదతీ॥ ౩౫౧

క॥ స్వాభిప్రాయము మార్చని
లోభిజనుల మైత్రి తమకు లోజ్జనిధీరుల్
శ్రీభగవద్భక్తుల సే
వాభిరతిన్ నిత్యసుఖము నందుదురుగదా॥ ౩౫౨

గీ॥ భయము వర్జించి సర్వంబు బ్రహ్మమయము
గాఁగమది నెంచి కర్మంబు కడకుఁ ద్రుంచి
మించుద్వంద్వంబు సుఖయించు మేలుగాంచు
వనిత వేయేల నిరుపాధికునకు ముక్తి॥ ౩౫౩

క॥ యోజనమానినభక్తుఁడు
రాజీవదళాక్షుపాదరాజీవములన్
వేజీవనంబుగ నికనఁ
డేజాడన్ దదితరము సహించున్ మించున్॥ ౩౫౪

గీ॥ పరులఁ గూర్చి కదా సదా ప్రబంధించుండు
సంశయజ్ఞానములు లేవు స్వవిషయమునఁ
బరులఁ జూడని యాత్మవిద్వరుల కేల
సచ్చిదాత్మకము జగత్తు స్వామిసొత్తు॥ ౩౫౫

క॥ తెలియనివారెవరిలలోఁ
దెలిసినయట్లాచరించుధీరత లేమిన్
జడులంబలెఁదడఁబడుటయు
నడియాసన్ మోసపోవుటభవునిమాయన్॥ ౩౫౬

ఆ. వె. అన్నయట్టులుండునాచారమేయున్నఁ
గన్నవారిఁ బోలెకన్నవారు
తన్నుపోషణంబు దిన్నగాఁజేయరో
కనకలలితగాత్ర కంజనేత్ర॥ ౩౫౭

క॥ తోఁచునువేల్పై ప్రతిమగ
దోఁచును గన్గవనుమూయఁదోఁచును దానై
లోచనములఁ ద్రిప్పినచోఁ
జూచుటతోఁచుటయు మానుఁజుమ్మాత్మనకున్॥ ౩౫౮

ఆ. వె. పామరుండుదృష్టిఫలమందునిడిచెడు
ధీరుఁడునిజధర్మదీక్షనుండు
నిత్యమంగళంబునేర్పుమైసాధించు
శిష్టమోక్షదాయి శేషశాయి॥ ౩౫౯

ఆ. వె. కామమెద్దియైన లేమిగావునదాని
లేమి యెక్కసిద్ధి స్వామితోడఁ
గానమిన్నకున్నఘనుఁడన్ననిజమెన్న
ధీరుఁడైస్వధర్మదీక్షనున్న॥ ౩౬౦

ఆ. వె. పూర్ణభావమందుఁ బురుషుండు రాముఁడై
యోగియైననేమి భోగియైన
నేమి కామియైననేమి యేకాంగియై
మోక్షకామియైన ముక్తుఁడైన ॥ ౩౬౧

ఆ. వె. చింతఁ బాయుటన్న జీవత విడుటన్న
భ్రాంతి లేమియన్న శాంతియన్నఁ
గామము విడుటన్నఁ గైవల్యమేయన్న
నీశ్వరేచ్ఛయున్న నెఱుకయన్న॥ ౩౬౨

ఆ. వె. గురునికరుణయన్న గోవిందుకృపయున్న
శరణమన్న యోగశక్తియన్నఁ
గర్మనిష్ఠయన్నఁ గైవల్యమేయన్న
నూరకున్నఁ జాలునుత్తమంబు॥ ౩౬౩

ఆ. వె. సాధుసేవయన్న సమరసంబేయున్న
సకలశుభములన్నఁ జదువులన్న
శక్తిముక్తి భుక్తిసాయుజ్యమేయన్న
ముక్తిబడయ రామభక్తి శక్తి॥ ౩౬౪

క॥ దృక్కై నిలిచిన యోగికి
దిక్కెవ్వరువలదు స్వాత్మదిక్కైయుంటన్
బొక్కఁడు చిక్కఁడు స్రుక్కఁడు
చిక్కఁడు హరిమాయనతనిఁ జేరినకతనన్॥ ౩౬౫

ఆ. వె. దేవతార్చనమునధీసాక్షితర్పణ
ధర్మదీక్షఁగర్మమర్మమరయఁ
గప్పురంబువోలెకర్మముహరియించు
విష్ణుభక్తితానవిస్తరిల్లు॥ ౩౬౬

ఆ. వె. స్వామిరూపమైన జగముజీవునికెందు
దుర్భరంబుదానిదూరెనేని
దానివానిజేరఁ దనరూపమేయది
సహజమైనయెడ నసహ్యమౌనె॥ ౩౬౭

గీ॥ పూర్వపుణ్యంబు గురురూపమున ఫలించుఁ
బాపకర్మంబు బంధులపగిదిఁదగులు
దీనిమర్మంబు దెలియమి దీనుఁడగుచుఁ
బరులనర్థించిసేవించిపాపసమితి
కట్టుకొనుగాని తుదముట్టఁజెట్టఁడైన
నితరసంకల్పములుమానియీశ్వరేచ్ఛ
హరినిభక్తులగురువులనాశ్రయించి
నిత్యము స్వధర్మమందున నిలిచి నిలిచి
ప్రణవమంత్రజపంబునఁ బండితుండు
గ్రహగణంబును దేవతాగణము సకల
జంతుగణమును సంశయమింత లేక
బ్రహ్మమయమని సర్వంబుభక్తిఁ గొలిచి

ముక్తుఁడై మించు విహరించుఁ బూర్ణశాంతి
నాశ్రితులకిచ్చు శరణంబు నవ్యయము ప
విత్ర మొనరించు సర్వత్ర వినుతిఁ గాంచు॥ ౩౬౮

క॥ తానొనరించుకొనిన యెడ
దానిన్ నైష్కర్మ్యమందురు తత్త్వవిదులిలన్
దాననఁగా జీవాత్మలు
జ్ఞానికి జీవతయుపాధి స్వాత్మమె యతఁడౌ॥ ౩౬౯

సీ॥ పసువులకు దేహధర్మంబు శిశువుల కటు
రసికులకు మనఃప్రీతి నీతి సకలాత్మ
లైనభక్తుల కిలఁ దన్మయత్వ మొందు
సహజధర్మంబు పూర్ణంబు శాంతికరము
తెలియరాదు స్వానుభవమువలనఁగాని
యూరదేశికస్వామికృపార్ద్రదృష్టి
యెట్టి కార్యంబు సాధించు హితము పెంచు
సంచితార్థంబులెల్లను ద్రుంచివైచు॥ ౩౭౦

గీ॥ ఎఱిఁగిచేసెడు కర్మము దెట్టిదేని
దూష్యమందురు సుకవులు తోఁచకునికి
జరగుచుండెడు దానిని సాత్వికంబు
గాఁగ గణియింతు పూర్ణసుఖంబునీఁగ॥ ౩౭౧

క॥ పరుల నొగిఁ దెల్పఁ బూనుట
హరికిం ద్రోహంబుఁ జేయుటంతియగాక
హరిమయమగు విశ్వంబునఁ
బరుఁ డెవ్వఁడు మౌనమ్ముఁద పాటింపుమికన్॥ ౩౨౨

క॥ మౌనము శ్రేయస్కరముల్
జ్ఞానోదయకారణంబు కలుషహరంబుల్
సానంద మాప్తపదము భ
వానీగురుసేవఫలము భవహరము కదా॥ ౩౨౩

క॥ ఆమౌనయోగరాజము
గామించి భజించుచుంద్రు జ్ఞానులు సతముల్
గామేశ్వరిపదయుగళము
నేమంబున నిల్పు వేడ్క నిజముగ నెదలోన్॥ ౩౨౪

క॥ వినిసంతుష్టింగనితాం
తినిగనికన శక్తి భక్తి తేజంబుల్ దాఁ
గనెఁ గనెఁ దపము నరింపఁగ
ననుకూలంబైన నెలవునానందంబున్॥ ౩౨౫

క॥ జ్ఞానాంబపుణ్యమేమో
జ్ఞానంబుదయించె సర్వకాలంబులనీ
ధ్యానంబున యోగంబున
మౌనంబున సర్వమను రె మాధవ! వేగన్॥ ౩౨౬

—నిరంజనుండు తీర్థయాత్రలకు వెడలుట.—

గీ॥ తీర్థయాత్రలకుబయలుదేఱివారు
కాంచిఁ జేరి కామాక్షి నర్చించిరచట
నున్న శ్రీచక్రమును మదినెన్నుకొనుచు
భక్తిఁబొగడిరిదేవిని బద్మనాభ॥ ౩౪౭

ఆ. వె. వారిలోనిరంజనుఁడు నిర్వాణ సిద్ధి
మిత్రవరునకు నిజసత్కళత్రమునకుఁ
గలుగునట్టులఁ దత్త్వంబు దెలియునట్లు
స్తోత్రమొనరించె నివ్విధిశుభముపెంచె॥ ౩౪౮

శ్లో॥ పరాంబికాపాదసరోజసేవామ్
నిరంతరంసత్కృతిభిఃప్రపూర్ణామ్
కరోతుమత్పూర్వసుకర్మ సర్వమ్
గురూత్తమాంఘ్రిద్వయ రూపమాశు॥ ౩౪౯

క॥ అంబానీరూపేమాం
యంబా కుటిలాత్మగుంక న్యాయంబేమా
యంబైతోఁచుట సుగుణక
దంబా సేవకపరమపదంబ మదంబా॥ ౩౫౦

క॥ బాలా నీ లీలయొశివ
లీలయొలోకంబులెల్ల లేవాకలవా
హేలాగతినిటులేలా
ఛాలఁగఁ జ్వలించుచుంట చలిమలబాలా॥ ౩౫౧

క॥ కాళీ ! నీకీలోకము
కేళియొ నిన్నీశు నెఱుఁగఁ గీలక మో నీ
జాలమొ నిక్కం బెఱుఁగం
జాలము నీలీలలింకఁ జాలింపుకృపన్॥ ౩౮౨

క॥ మాతా మన్నింపుముకృప
నీతనయుఁడు చేయుతప్పునీసంకల్పం
బేతప్పు వేఱెటులులో
కత్రయినిలుచుఁగద సాక్షిగ శివుఁడిదిగనన్ ౩౮౩

క॥ కాళీ పాలితనిజభ
క్తాళీ శివశంకరసుగుణాళీ లీలా
కేళీసమ్మోహితలో
కాళీ నిర్జితమదాసురాళీ కాళీ॥ ౩౮౪

క॥ ఆనందద మానందన
మానందదమంద్రు స్వర్గమందఱు భువిలో
నేనందును నీపదమే
యానందదమనుచు నిజమెయౌ జగదంబా॥ ౩౮౫

క॥ నీపదముంబట్టినవాఁ
డాపదలంబొరలుచున్న నాశ్చర్యంబౌ
నాపాత్రను దొలిరంగం
బాపగిదింజేసె దానినాపఁగవశమే॥ ౩౮౬

క॥ బాలుండేమియుఁజేయక
చాలఁగభక్షించుచుండు సరసాన్నంబుల్
బాలుఁడఁగద నేనట్టుల
లీలన్ నీకృపనుగాంతులే సర్వముమా॥ ౩౮౭

క॥ నీపద సంగతి బీజము
లోపికతోఁ దేనెఁదెచ్చుచుఁ దెడు నోటన్
ఆపానకమక్షరమై
తాపంబడగించు రామదాసులకంబా॥ ౩౮౮

క॥ నీదాస్యముకష్టము మ
ర్యాదాభంగంబు గురునియారాధనముల్
మోదంబీయదునిజకాం
తాదాస్యంబిట్టి బ్రదుకు దబ్బరగాదే॥ ౩౮౯

క॥ నినుస్మరియింపఁగ మంత్రము
వినుతింపంగల్గు ఫణితి వేదార్థంబుల్
ఘనయోగబలముకలిమినిఁ
గనిసాంగోపాంగముఁగను ఘనగురుకృపచేన్॥ ౩౯౦

క॥ పశుపతికింజీవుండే
పశువగు పశువునకు శిశువు పశువుగదా యా
శిశుపశువే యంబాయనఁ
బశువున పశుభంగినైనఁబలుకకయుంబా॥ ౩౯౧

క॥ పశువుంబలెనో కాకిటు
శిశువుంబలెనో జగతివసించును సిద్ధుం
డశనము వసనము దలపఁడు
పశుపతి మార్గంబుఁబట్టుభళిరేయంబా॥ ౩౯౨

క॥ నీతిన్ జనకునిఁబోలుట
కేతగుఁదనయుండు ధర్మ మేకదయిఁకనీ
వాతని కృపకుంబాత్రుని
నేతీరునఁజేయువలెనో యెఱుఁగుదువంబా॥ ౩౯౩

క॥ సుప్తింగాంచినవానికిఁ
దృప్తియగుఁబునర్భవంబ దెట్టులఁ గలుగున్
సుప్తియెనిత్యప్రళయము
సుప్తియుమేల్కొనుట నీదుసూచనలంబా॥ ౩౯౪

క॥ సంకల్పము జన్మంబున్
శంకయుఁగపటంబు వివిధసంచారంబుల్
జంకును నీతత్త్వమునకె
లంకతగాంచిన బుధునకు లలితాత్మునకున్॥ ౩౯౫

క॥ బాలా ! నీవేప్రౌఢవు
చాలఁగనీలీలలోకజాలముఁజేయన్
బాలనఁజేయన్ మాయన్
ఫాలాక్షుని దేహమర్ధభాగముఁజేయన్॥ ౩౯౬

క॥ ఎన్నివిధంబులఁ జదివిన
నెన్నాళ్లకునైన బుద్ధిహెచ్చదుభక్తిన్
నిన్నుంజూచిన సత్పథ
మున్నదినీపాదమందు నొప్పఁగ దేవీ॥ ౩౯౭

క॥ నీచిత్తును శివసత్తున్
నీచిత్తమువచ్చినట్లు నేర్పుగఁ జేర్పన్
దోఁచును సర్వముఁదోఁచదు
నీచందము దెలియుటెట్లు నీచుఁడు దేవీ! ॥ ౩౯౮

క॥ దేవాంశనుజనియించెన్
జీవుండన లాభ మేమి సిద్ధంబనల
ప్రావిర్భూత కణంబుల
నేవైనన్ దగులఁబడు నెయిలలో నంబా॥ ౩౯౯

క॥ నీమంబున యోగంబునఁ
గామంబునఁ గామరహితకర్మంబున నా
రామంబున నామంబునఁ
గామేశ్వరి! నిన్నుగాంచఁగల్గిరిధీరుల్॥ ౪౦౦

క॥ నిలిచెదపదకమలములన్
గొలిచెద గురుభక్తి వానిగోష్ఠిన్ లోలో
బలిసెదబంభరవృత్తిన్
గలిసెద బ్రహ్మంబునీదు కరుణన్ జననీ॥ ౪౦౧

క॥ కామము దహనముచేసిన
నేమము బాధింపుచుండు నీకృపచేను
ద్దామధ్యానము గల్గిన
శ్రీమంతుఁడు దాఁటు ద్వంద్వసీమను బాలా॥ ౪౦౨

క॥ ఏకంబై సకలగుణా
నీకంబై ప్రోచు నెడ ననేకంబైల
శ్రీకంబై నాకంబై
సాకారబరమిథునమాత్మ శాంతిభజింతున్॥ ౪౦౩

క॥ సర్వోపకారకంబున్
శర్వారాధనము సకలసాధుహితంబున్
గుర్వాజ్ఞానిర్వహణము
సర్వముమా ప్రణవజపము సాయుజ్యమునా॥ ౪౦౪

క॥ లోకకుటుంబిని నీపద
మేకమతిన్ గొలుచువారికేలాభాధల్
సాకెదొ కేకలు వేయుదొ
ప్రాకెద నీపాదపద్మ పంజరమందున్॥ ౪౦౫

క॥ నీకంటె చిన్నవాఁడగు
నీకంటెం బెద్దయగును నీయంతగులో
కైకగురుఁడీవయగునఁట
నీకల్పనమ యిదిశివుని నేర్పా దేవీ॥ ౪౦౬

గీ॥ ఛాయకంటె వస్తువదివిస్తారమగును
దానికంటెను జిన్నదై తనరుచుండు
దానియంతగ నొక్కటఁ దథ్యమమరు
దానినభిజత్తునఁ దనలోఁ దాచుననగ
నారచిచ్ఛక్తి దేవునినాశ్రయించు
దీనితత్త్వంబు బుధులచే నీనెనరునఁ
దెలిసికొనినట్టి విధమునఁబలికినాఁడఁ
బాలితాఖిలలోకాళిభద్రకాళి॥ ౪౦౭

క॥ కమలద్వంద్వముద్వంద్వము
సమరసమందుండి కాంచుసద్భ్రమరంబే
భ్రమణంబున భ్రమజెందదు
సుమములునీపాదయుగము సుమ్మువదంబా॥ ౪౦౮

క॥ బాలేందుశేఖరుండే
బాలుంబలె బాలనుండి ప్రభవించెననన్
బాలురమమ్ముం బ్రోవఁగఁ
జాలవె జగదంబ శక్తిచాలదెనీకున్॥ ౪౦౯

క॥ వేదార్థము నీయర్థము
వేదమునీరూపుగాఁగ వెలసెన్ దేవీ
యాదరమునమంత్రార్థము
లేదయచేయంగవలయునెప్పుడుకృపతోన్॥ ౪౧౦

క॥ త్రిపురాసుర సంహారము
కపటాకృతిఁజేయనిన్నుఁ గలియుటచే నీ
కృపకుఁ ద్రిమూర్తులు పాత్రులు
విపులఁగ యత్నింత్రు స్వేచ్ఛవెల్గులు దేవీ ॥ ౪౧౧

క॥ రసమన్నను బ్రహ్మంబఁట
రసములు తొమ్మిది దలఁపఁగ రసఁగలవఁటన
ద్రసమన్నను శాంతమునం
తసమనువారి రసము ఘనతమమగు దేవీ ॥ ౪౧౨

క॥ నీ లీలాతత్త్వముఁగన
ఫాలాక్షుండయ్యె శివుఁడు భక్తుండయ్యెఁ
గేళీలోలత నగమై
చాలెఁ నీకృపకుఁ దెలియఁజాలునెవఁడుఁదుర్గ ॥ ౪౧౩

క॥ శ్వాసావరోధనం బా
గ్రాసము వేసములగుఁగద యాసనములు స
న్న్యాసము దోసము గురువి
శ్వాసము భక్తియును లేదు శాంతియెటులుమా ॥ ౪౧౪

క॥ అసహాయతలోకంబులఁ
గ్రసియించెడుకాంతలుండఁ గాళీ! విలయ
వ్యసనం బలసతయుఁగ నీ
కసమంజస మట్టులగుట నందితివభవుఁగ ॥ ౪౧౫

క॥ తెరియింపఁగ గురుకృప నీ
దరిఁజేరితి భవములెల్ల దగ్ధనమిమ్మా
దరమున దోషము నేటికి
సరి వరమగు నీపదాబ్జసారం బంబా॥ ౪౧౬

క॥ ముక్తికి నాత్మజ్ఞానము
భుక్తికి నానంద మొసఁగుము త్ర్యంగనవై
సక్తిన్ భవుఁడు నటింపఁగ
శక్తిపీఠమున నుండు సమరసభంగిన్ ॥ ౪౧౭

క॥ పాత్రులఁజేసెదవపాత్రుల
శత్రుల మిత్రులను జేయఁజాలుదు నీకై
చిత్రింతు జగమొరులు లో
కత్రయమున వేఱుఁజేయఁగలరె మదంబా॥ ౪౧౮

క॥ లోకము దైత్యానీకము
నాకింకన్ వలదుదానినానుట నఘముల్
సోఁకును భవముల్ దాఁకన్
నీకృపలోచూపు నాకునిలుపుము దేవీ॥ ౪౧౯

క॥ భండాసురవధఁ జేయఁగ
గండిమగండెందు లేమిదారుణగతినా
త్మోండాఁడెఁజిదగ్నినిబ్ర
హ్మాండమునటఁగాంచితి లలితాకృతిచండీ॥ ౪౨౦

క॥ జ్ఞానము శాస్త్రంబులచేఁ
గానందగ దంచుఁ దెలుపఁగాఁబోలు భవ
ద్ధ్యానముఁ జేయని ఖలుల భ
వానీ! సృజియించెదు చదువరుల ధరిత్రిన్॥ ౪౨౧

క॥ ముక్తింబడయఁగ నీకృప
శక్తియెయని తెలియఁబలుక సాధులఁ బూజా
సక్తులఁ జేసితి చిత్రము
శక్తీనీసన్నుగడలసారము తెలియన్॥ ౪౨౨

క॥ ఈ రెండు మార్గములచే
నీ రేడుజగంబులందు హితమతి నీచి
త్సారము దెలియం జేసితి
గౌరీ తెలియఁగ నెవండుగలఁ డొరుఁ డెందున్॥ ౪౨౩

క॥ సంకల్పరూపిణీ నీ
కింకరుఁడన్ గుసునిఁ గూర్చి కేవలకృపతో
నంకముఁ జేర్పుము తనయుని
బొంకంబగు జ్ఞానముద్రఁ బూర్ణత నీవే॥ ౪౨౪

క॥ ఏవేళనో యెచ్చోటనో
యేవిధినో మృతిని బొందు టెవ్వఁ డెఱుంగున్
జీవుం డస్వాధీనుఁడు
తేవుండగుఖుండు స్వేచ్ఛఁ దిరిగెదవీవున్॥ ౪౨౫

శా॥ ఈకాలంబని యిట్టిహేతువనిలేకెట్లైన నాత్మార్థమే
పాకంబుంబొనరించిమించినియమాభావంబుగాఁ జేసిస్వర్
లోకాదుల్ తలక్రిందుఁజేయఁగలుగన్ రూఢిన్ స్వతంత్రాఖ్యవై
లోకైకావనదక్షతన్ దనరునీలోనన్ గురుండుండ శాం
తాకాంక్షన్ మదిలోకులందనను నేలానమ్మభక్తుండుమా॥

క॥ ఉత్తమపద మొసఁగెద వీ
వెత్తఱి శివభక్తవరులకెందును గరుణా
యత్తత దోషాకరునిన్
నెత్తిని నిల్పుటయ దెల్పు నిజముగనంబా॥ ౪౨౮

క॥ ఊరకవాదంబులచేఁ
బారము ముట్టంగలేరు పశువులువిశ్వం
బారాధించిన చోనీ
యారాధన మగునుగా దెయదియ మదంబా॥ ౪౨౯

క॥ నీ కృపఫలించుసర్వము
లోకమునన్ జంతువులకులోలత యేలా
చీకాకుఁబొందనీయక
నీకైమరలింపు దృష్టి నిత్యము దేవీ॥ ౪౩౦

శా॥ సాఫల్యంబుగఁ జిత్తగింపు మనవిన్ సత్సంఘమే లేదుము
న్నేకర్మంబు నశించెసాధుజనులన్ నిర్భాగ్యులిప్పట్టునన్
బైకొన్నంగనియూరకుండఁదగవా పాపాత్ములంద్రుంచివే
నీకై ప్రోవుము నీదు భక్తవరులన్ నిక్కంబుగాఁ గాళికా॥

క॥ మంగళకరమగు సచ్చి
త్సంగంబున శివుఁడుహరుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు ని
స్సంగుఁడు భోగియునగు స
న్మంగళముభయులకు సర్వమంగళసాంబా॥ ౪౩౧

క॥ సహజంబై భయదంబై
యిహపరకల్పనలయందనే కంబౌనా
యహమును పశువుంబట్టఁగ
నహనీకాశిన్యమెన్ననౌ జగదంబా॥ ౪౩౨

క॥ పెంచిన దానిని దానై
త్రుంచుట యన్యాయమనిబుధుల్ పలుకుటయా
కించిద్జ్ఞుల విషయముని
ర్వంచనగతినిమెలఁగెడు శివకునీకగునే॥ ౪౩౩

క॥ హేతువు సృష్టికిఁదెలియఁగ
మాతరమా ! విమల భక్తి మాతరమాకా
దోతల్లీ నీ సత్కృప
చేతన్ గురుమూర్తికరుణచేతన్ దక్కున్॥ ౪౩౪

క॥ మనమున జీవుఁడననుకొని
ఘనతిమిరమునందు నుండుగతినేమార్గం
బునుగనఁడు శాంతికంబా
నినుజూచున్ దక్షిణంబునియతాత్ముండై॥ ౪౩౫

క॥ ఆరోగ్యశక్తులచేఁగల్గిన
ధైర్యంబే భక్తిరూపుఁదాల్చెనునాలో
నిర్యాణము పర్యంతము
కార్యమునీసేవ బాగుగాదే వాదే॥ ౪౩౬

క॥ జీవేశ్వరభేదంబుల
నావేశము కలుగఁగా నహంతను బెంపన్
నీవేకారణమయ్యున్
దేవీక్రీడింతువు జగతీలయమందున్॥ ౪౩౭

క॥ అంబా నీకృపనాయిటు
లాబల్కెడఁ దనువు పులకలంబడయఁగస
త్యంబుంబలుకుటనాలో
నింబలుకుటనా నిజముగ నీపలుకుటనా॥ ౪౩౮

క॥ అనియంబాస్తోత్రముఁజే
సెనుమంత్రియు బుద్ధిమతియుఁజెవియొగ్గివినన్
జనపతి తీర్థాదులఁదాఁ
గాని కొనుమనిసనిచె వారిఁ గోవెలభక్తిన్॥ ౪౩౯

క॥ వరదుని కోవెలకవ్వల
నరుగుచునేకామ్రనాథునర్చించిరి వే
తిరువన్నామలయుఁజిదం
బరమును దర్శించిపరమ వైష్ణవభక్తిన్॥ ౪౪౦

—శ్రీరంగయాత్ర :—

క॥ శ్రీరంగంబే రంగము
సారంగధరుండు రంగసన్నిధిలోఁగా
వేరీతీర్థంబును సం
సారోత్తారకములు మనసాయటుచనుమా॥ ౮౮౧

క॥ అనిప్రస్తుతించినరపతి
చనియెనుదక్షేత్రమునకు సతియునుభట్టున్
దనవెంట రాఁగఁగావే
రిని గ్రుంకెను రంగనాథుఁబ్రీతి భజింపన్॥ ౮౮౨

క॥ చనుచుండ నొక్క వైష్ణవుఁ
డనఘుల ముప్వురను నాపియడ్డముగా ని
ల్చెనః ద్వారంబున దర్శన
మునకున్ గాసులనుఁ గోరిమూఢుండంతన్॥ ౮౮౩

క॥ అన్నంభట్టాగ్రహమునఁ
గన్నెఱ్ఱఁగఁజేసి యిట్లు కఠినోక్తులఁ ది
ట్టెన్నంబని నొడలెఱుఁగక
యన్నంబెరుమాళ్లఁ జూచునాసన్ శ్రీశా॥ ౮౮౪

ఉ॥ దేవళమంతనీదియని దేవుఁడునిన్నుకృతార్థుఁజేయఁగా
నీవిధిమూర్తిఁదాల్చెనని యేలభ్రమించెదు వెఱ్ఱికుఱ్ఱఁడా
జీవనమెట్టులోయనెడు చింతమఱంతకలంత పెట్టఁగా
సేవకుఁజీతగాఁడవయిసిద్ధులదూరకు మోసమౌసదా

యావలమూర్తి నింగనుచు నైక్యమునొందెడు వారుధీరులీ
పావనభక్తకోటికిటు పాపముసేయుట నీవురోయుబా
గోవులు భ్రష్టుమానించినను గోవిదుఁడెంతయు నాగ్రహించినన్
దైవము తప్పఁజూచినను దాళఁగ నేరికి శక్యమా నహో
కావుననింకనైన నుపకారముసేయుము భక్తపాళికిన్
వేవురు తిట్టిపోయఁదగ వేయిటు మోహముదాహనక్కటా
యూవికి నీకు లేదు సరి యీశ్వరదర్శన మాఁపఁగాఁజుమీ
చేవగలాఁడితండనుచుఁ జెప్పుకొనన్మది నెట్లుగుండెదో
భావిదలంపుమాయసురభావము మానుము శాంతిఁ బూనుమా
తావులు లేవు జీవులకుఁ దద్జులఁగొల్వుమునీకు మేలగున్
దేవుఁడు వేంకటేశ్వరుఁడు దిద్దెడు బుద్ధినిసిద్ధుఁజేసెడున్
సేవల సత్కృపన్నిలుపు నిన్నదనీయెడ నిల్పునిచ్చలున్॥

గీ॥ అంతనానంబి తొలఁగ భూకాంతుఁడంత
రంగమునఁ బొంగిసేవించె రంగనాథు
బుద్ధిమతియును భట్టును ముందు నిలువ
స్వామిఁగీర్తించె నృపుఁడిటు సరసఫణితి॥ ౪౪౬

శ్లో॥ మిత్రంత్వదీయాం శివసార్వభౌమః
సత్రంచసర్వం జగదంతరాత్మన్
చిత్రంకళత్రంచలనాత్మకశ్రీః
పుత్రస్తు సర్వోప్యశరీర ఏవ॥ ౪౪౭

క॥ దేవా ! నీసేవయమా
కేవా ! భక్తాళిఁ బ్రోచి యిహపరములనీ
లేవా ! నవరసమూర్తివి
కావా భావమున నిల్వఁగావా రావా !॥ ౪౪౮

క॥ మంచికిఁ జెడ్డకు భేదం
బించుకయును నాకు దోఁచదీవిటు స్వేచ్ఛన్
వంచించెదు లోకము క
ల్పించెదు భేదంబు తమము పెంచెదు రంగా॥ ౪౪౯

క॥ ఆపదలఁ గాంచునప్పుడె
నీ పదముల్ గాంచుచుందు నిశ్చలభక్తిన్
శ్రీపతి ! భక్తులకెప్పుడు
నాపదలన్ గల్గఁజేసెదది హేతువుగాన్॥ ౪౫౦

క॥ ఆలించెద నీనాదము
మేలెంచెద భక్తతతికి మిథ్యావాక్కుల్
చాలించెద సంసారపుఁ
గీలెంచెదఁ బూర్ణుఁడనయి కీర్తించెద నిన్॥ ౪౫౧

క॥ ఆ కీర్తన నీతోనే
నేకంబై యాడుచుండ నేకాంతమునన్
నీకృపచే నాకెందున్
లోకంబులు దోఁచవాత్మలో శ్రీ రంగా॥ ౪౫౨

క॥ శ్రీపతిరూపంబనిగా
కీపాపముఁ జూచి బ్రదుకు నెవ్వఁడు ధరలోఁ
బాపాత్ములుఁ బుణ్యాత్ములు
నీపాత్రలెవారియందు నేరములేలా॥ ౨౫౩

క॥ మాయలఁబన్నుట నీకే
న్యాయంబా మానసట్టులా లోకంబ
న్యాయముగా బాధించుట
శ్రేయమయాద్వయుఁడవగుటఁ జిత్తమ్మ! రంగా॥ ౨౫౪

క॥ కమలాపతి! నినుజేరఁగ
విమలాత్ముండైనఁ జాలువిజ్ఞతయేలా
భ్రమఁజెంద రె నినుగానక
కుమతులు విద్వాంసులయ్యుఁ గోర్కెలఁదగులన్॥ ౨౫౫

క॥ కరుణారసభరణా భవ
హరణా త్వచ్చరణకమలజామృతపానా
చరణకు, తూహాలమతియగు
శరణాగతునకు శుభంబు శాంతియు రంగా॥ ౨౫౬

క॥ సాంబుఁడు నీమోపి-నిరూ
పంబున్ గని ప్రాకృతుఁబలె భ్రాంతికలుగఁగా
నంబయని వెంబడింపఁగ
సాంబుఁడు సర్వజ్ఞుడంట సత్యమె రంగా॥ ౨౫౭

క॥ వరముల కొఱకై యజ్ఞులు
వరియింతురు సరియనిన్ను వైరాగ్యమునన్
వరియింతురు గద ప్రాజ్ఞులు
వరుఁడవు చిత్రంబు పురుషవరుఁడవు రంగా॥ ౪౪౮

క॥ లోకంబంతయు నీవై
వైకుంఠములోననునికి వలచినగతినే
నీకంటె వేఱు లేదని
యేకమతిన్ దెలిసివలతు నేకాంతంబున్॥ ౪౪౯

క॥ వైకుంఠంబుననుండియు
లోకములన్నిటిని నీవులోనడచిన యా
శ్లోకాంతంబుననుండియు
నీకళ గాఁగాంచుచుందు నే విశ్వంబున్॥ ౪౫౦

గీ॥ కాలచక్రంబు తిరుగును గరుణమౌలి
యుదియు నీచేతిలోనున్న నాఁప వైతి
కారణం బెంచ స్వేచ్ఛనాక్రాంతుఁడవట
రమహృదబ్జాత భృంగ శ్రీరంగ రంగ ౪౫౧

గీ॥ తప్పుఁజేయుట మాపనితత్త్వబుద్ధి
నిచ్చిప్రోచుట నీపని యలచ్చిమగఁడ !
శాకయూథుండు నిన్నెట్లుగాంచఁగల్గు
సాధుజన కల్పభూజ విస్తారతేజ॥ ౪౫౨

గీ॥ బ్రహ్మమైతివి హరిహర బ్రహ్మమైతి
లోకమైతివి దేవతానీకమైతి
పురుషుఁడైతివి స్త్రీయునపుంసకుఁడవు
దేవతా సార్వభౌమ దైతేయ భీమ॥ ౪౯౩

గీ॥ స్వామియద్వైతయగు నీదుశక్తి నీవ
దానినెఱుఁగకమూఢుండు ద్వైతవనముఁ
జొచ్చినీదివ్యతత్వంబుఁ జూడఁడయ్యె
దాసహృదయ నళినపతంగ రంగ॥ ౪౯౪

క॥ కరుణాకర నారాయణ
పరమాత్మా యదుకులేశ భక్తాధ్యక్షా
శరణాగతకులశేఖర
వరదా మముఁ బ్రోవుగరుడవాహనరంగా॥ ౪౯౫

క॥ మాయాపాశము జీవుల
నాయాసముపెట్టికట్ట నంతర్ముఖుఁడై
గాయత్రిని ధ్యానించినఁ
బాయుఁ భవబంధమార్తబాంధవ రంగా॥ ౪౯౬

క॥ పావనిఁయంతటివాఁడే
పావనుఁడగుటకునోయేమొ భక్తిని గొల్చెన్
గైవల్యము మాకెటునిన్
భావంబున నిల్పకార్త బాంధవరంగా॥ ౪౯౭

క॥ సారములేమి బుధులు సం
సారముదిగనాడినిన్ను సారెకుఁగొలువన్
ధీరత సర్వజ్ఞులుగా
పారముముట్టెదరు సకల బాంధవరంగా॥ ౪౧౮

ఉ॥ సారసపత్రనేత్రబుధసన్నుతిపాత్ర శుభాంగరంగ సం
సారభవాబ్ధితారకమస్వామి మహాత్మ త్వదీయపాదముల్
సారెకు మ్రొక్కి వేఁడెదను శాంతిని నింపుము నామనంబు నే
భారముదోఁచకుండనిను భక్తినిగొల్చెడు భాగ్యమబ్బఁగ౯।

క॥ ఉన్నట్లుండియు నీవో
యన్నా! నీరూపు నీవయాలోకింపన్
భిన్నంబై స్వేచ్ఛా సం
పన్నంబగు విశ్వమగుదు ప్రబలతఁ దండ్రీ॥ ౪౨౦

క॥ నెపమెద్దియైనఁ గానీ
తపమునకున్ భంగమెపుడు దద్దయుఁగలుగున్
దపసులకు నదియుతోఁచెదు
నపమృత్యువుగాఁగదాని హరియింపుహరీ॥ ౪౨౧

క॥ తపమనఁగ నీదురూపము
తపమనఁగా నీవు ధర్మతత్త్వము తపమా
తపమనఁగా నమృతత్వము
స్తుతము శ్రీరంగనిన్నుఁ జూచ్చుటకదరే। ౪౨౨

క॥ గతులెన్ని యైనఁగానీ
స్థితియొక్కటి యాటఁదపము సిద్ధించుట శ్రీ
పతి నీదుకరుణఁగాదే
పతితులఁ బావనులఁ జేయు వ్రతమదినీదే॥ ౪౭౩

క॥ కలవలె జగమును జూడం
గలవాఁడే తత్త్వబుద్ధికలవాఁడుకనన్
గలవాఁడు సర్వమీావని
కలవాఁడగు నీదుకరుణగలవాఁడు హరీ!॥ ౪౭౪

క॥ తపియింపఁ గృపను పెంచెదు
కపటంబున్ విడువశాంతి కాపాడెద వే
నెపమున నైనను బ్రోచెదు
చపలత లేకుండఁ గొల్వఁజాలినరంగా॥ ౪౭౫

—మధురయాత్ర :—

తే॥ గీ॥ రంగవిభునిట్లు భక్తిమీాఱంగఁబొగడి
జంబుకేశ్వరు దర్శింప సాగిరవల
మధురకేగిరి మీానాక్షి మహిమఁగాంచి
సంచితార్థంబులెల్లను ద్రుంచివైచి
ముక్తివడసిన యోగులు మునులుపొగడఁ
దెలిసి యద్దేవికృపఁగడతేఱఁదలఁచి
భక్తిసేవింపఁ జనిరిప్రభాతమందు
బుద్ధమతి వేడ దేవిని బొగడఁదొడఁగె
మంత్రవిదుఁడు నిరంజనమహావిభుండు॥ ౪౭౬

శ్లో॥ త్యక్త్వాదృశ్యమతీంద్రియేశ్రుతివచస్సారాత్మనై కాశురీ
మంత్రేణాత్మనివేదనం దృఢతరం కుర్వన్ స్వధర్మైరతిమ్
స్వచ్ఛందంచరతీహ భక్తవరదో భూత్వానితాంతంముదమ్
ప్రాప్నోత్యేవ గురూత్తమాంఘ్రియుగళధ్యానైకపారీణకః॥

క॥ మనమున నితరము దలఁపక
నినుఁగొని యాడెదను మంత్రనిచయస్మరణన్
ననుగురుభక్తులవుఁగాము
జననీ నీపాదపద్మషట్పద తతినిన్॥ ౪౭౮

క॥ తాపత్రయమునఁ బొరలుచుఁ
గాపాడు విభుండులేనిగతి శంకలచే
నీప్రాపుఁ జేరరు గదా
పాపంబవ్వారిబోధపఱచుము దేవీ॥ ౪౭౯

క॥ కాంతారమనాబలమగు
శాంతిన్ బ్రహ్మాస్త్రిమంత్ర జపమున సంపా
దింతున్ నీపదముల మో
దింతున్ గురుభక్తి భగవతీ త్వత్కృపచేన్॥ ౪౮౦

క॥ నీచిక్కులు వేఘక్కులు
నీచందంబంద మెఱుఁగనేర్తునె నాకా
లోచనమిమ్మిఁక మిమ్ములఁ
జూచెద సంశయమువిడఁగఁ జూచెద నంబా॥ ౪౮౧

క॥ నినునమ్మ వానిజననము
ఘనదోషసమన్వితంబుగానున్ననువే
కనుసఫలత్వము సత్యం
బని తెలిసితి సర్వమీవయని తెలిసితిఁగా॥ ౪౮౨

క॥ ఎన్నివిధంబుల వెదకిన
నున్నదిమాకొక్క తల్లి యుగ్గుంబెట్టన్
గన్నదిమమ్మందఱిఁదా
నున్నదిమాక్రీడఁ జూడను త్సాహముతో॥ ౪౮౩

క॥ దుక్కులఁబందులఁగనుగతిఁ
జిక్కులలోఁ బొరలుచుండుజీవునిగనువాఁ
డెక్కనుభవముఁ జిక్కక
చక్కని నీచక్కికవలసాయుజ్యంబే॥ ౪౮౪

క॥ తనతపమున సర్వంబగు
ననునాస్తికుఁజేరరాదహర్నిశముగా దా
ననుమదముడిగి భజించినఁ
గనుఁదత్కృపఁగార్యసిద్ధి ఘనుఁడు మదంబా॥ ౪౮౫

క॥ అంబా నీ సత్కృపచే
తంబరమార్థంబుదెలియఁదగు నరుఁడిల మా
నంబుంభజియించుచు సుల
భంబుగసకలంబుఁ జూచుబ్రహ్మంబుగనే॥ ౪౮౬

క॥ జననీదయఁజూడుమునీ
తనయుఁడనేఁ జేయుతప్పు తలఁపకుమొదలో
జననము మరణంబెఱుఁగని
ఘనపదమున నిల్పినన్ను గావుము వేగన్॥ ౪౮౭

క॥ సంకల్పరూపమున హృ
త్పంకజమున నిల్చినీవ బహుభంగులనా
శంకల బాపెదుజన్మం
బింకన్ రాఁబోదు తల్లి యీయాభ్రాంతిన్॥ ౪౮౮

ఉ॥ సారవిహీన సంసరణ సాగరమీఁదఁగ నేరిశక్య మం
బారొదసేసి బంభరమనై భవదీయపదాబ్జమందు సం
చారముఁజేసి మ్రొక్కెదను శంకరతత్త్వవిశారదత్వమే
తీరుననైనఁ గల్గునటుదీవెనలిచ్చుచుఁ జేర్పుపారమున్॥

క॥ బ్రహ్మస్త్రీరూపిణీసు
బ్రహ్మణ్యాంతఃకరణనివాసిని జననీ
బ్రహ్మదివినుత బగళా
బ్రహ్మపదంబిచ్చినన్నుఁ బాలింపఁగదే॥ ౪౯౦

క॥ పరమాప్తుల భజియింపని
నరపశువుల్ జూచి తల్లి నవ్వకుమమ్మా
నరపశువుగఁ దనుఁగనఁగొను
పురుషుఁడు శ్రీసాంబశివునిపుత్రుఁడు కొమ్మా॥ ౪౯౧

క॥ సేతువు సంసారాబ్ధికిఁ
బాతకహర మార్యమతము భగవద్భక్తి
ప్రీతికరమగుట సాధులు
నీ తత్త్వంబరసి ముక్తినిరసింతురుమా॥ ౪౯౨

క॥ లీలన్ మూర్తులఁ దాల్చెదు
నీలోనీ విట్టులాడ నేర్చెదు నీవే
పాలించెదు చాలించెదు
కీలెఱుఁగని జీవులు పరికింపరు భ్రాంతిన్॥ ౪౯౩

క॥ తనమార్గము తాఁబట్టుచుఁ
గనుదెఱచియు మూసియైనఁ గల్లజగంబుల్
కనకుండు ధీరుఁడంబా
నినుఁగను నీలోననుండు నీవైయుండున్॥ ౪౯౪

క॥ అమృతంబులు సమమయ్యున్
విమలతపంబునను గాచి వేయఁగ వేత్తై
యమృతముఁబోలుట జడమగు
నమృతంబమృతంబయగు నుమా నీకృపచేన్॥ ౪౯౫

క॥ పొగరెక్కిన జీవులనిలఁ
దగుదువు వంచింపఁ బిదపధన్యులఁ జేయన్
నగుబాటుఁ జేయకుమునా
దగు జీవనము నగరాజతనయా సునయా॥ ౪౯౬

క॥ నినుగొలుతు శివునిఁగెలుతున్
ననునీకళగాఁగఁజూతు నావనొనర్తున్
ఘనగురుని, దేవి, భక్తుల
నినుమనమునఁ గట్టివైతు నీవై నిలుతున్॥ ౯౭

క॥ జీవత్వశంకఁదగిలినఁ
గేవల సద్భక్తిఁ బ్రణవకీర్తన నీతోఁ
గైవల్యమబ్బు నవ్వల
జీవుండేగాఁడు భక్తశేఖరుఁడంబా॥ ౯౮

క॥ ఓంకార రూపిణీ హృ
త్పంకజమున నిల్చి పరమభక్తులఁ బ్రోవన్
శంకలఁబాపంగని నిను
శంకరియని పిల్తుఁ గొల్తు శశ్వద్భక్తిన్॥ ౯౯

క॥ పుల్లియగాలికి నిటునటు
నల్లాడెడురీతి జీవుఁడల్లాడుఁగదా
పెల్లగునిజకర్మంబునఁ
దల్లీనీకృపనునిలిచి తరియించుఁగదా॥ ౧౦౦

క॥ నీలీలలోక జాలం
బౌశేయని. భక్తిశాంతి నానందింపన్
దాలేమిఁ దన్మయుండై
క్రీడించున్ యోగి ముక్తికేలెక్కించున్॥ ౧౦౧

క॥ ఎద్దేనిఁ జేయఁగలనీ
యొద్దిక గనుఁ గొనుచు జీవులుత్సాహముతో
నెద్దులవలె సంసారము
దిద్దెద రేమందు వారి తెలివి మదంబా॥ ౫౦౨

క॥ అమ్మాయని యెద నీల్గో
కమ్మీవని యెద మని యెద కనకాంబరునీ
విమ్మని యెదుగదముక్తిని
నోమ్మని యెద శాంతినాత్మ నుత్తమగోష్ఠిన్॥ ౫౦౩

గీ॥ వినుతిగావించి మీనాక్షి వేవిధముల
సేతువునఁ గ్రుంకి కాశికిఁ జేరఁదలఁచి
దర్భశయనంబు గడిచిరి దారిలోన
క్షేత్రమహిమలు సెప్పుచు సేతువర్ణ
నమునకుఁ గడఁగెను నృపుఁడంతట యనంత ! ॥ ౫౦౪

క॥ సేతుస్నానము జనులకుఁ
బాతకహరమంచుఁ దెల్పఁబడుగ దస్మృతులన్
సీతారాముని పదరజ
మాతీర్థమునందు వెలయనా మహిమంబుల్॥ ౫౦౫

క॥ అనియుందుఁ గ్రుంకులిడిరట
జనపతిబోధలఁ గఱపుచు సంతర్పణమున్
బొనరిచి దక్షిణలను బె
ట్టెను ద్విజులకునారలు పొగడిరి నృపునటు సై॥ ౫౦౬

క॥ సేతుస్నానంబయ్యెన్
బ్రీతిన్ శ్రీరామలింగ విభుఁగని కాశీ
క్షేత్రంబుఁ జేరవలయున్
యాత్రాక్రమమిదియయనుచు నటుఁ జేసిరొగిన్ ॥ ౯౦౭

—కాశీయాత్ర;—

క॥ ఆనందకాననంబునఁ
గానందగు ముక్తిశివుఁడు కైవల్యంబీఁ
దానైతారకమంత్రం
బీనున్నాఁడనుచుఁబలికి హితముగనృపుఁడున్ ॥ ౯౦౮

శ్లో॥ గంగాతీరే సకలశుభదే కాంతయా యుక్తమీశం
నిత్యంధ్యాత్వా పరమపదవీంప్రాప్నువంతో మహాంతః
త్యక్తాచారా బుధజననుతాస్సిద్ధ సంకల్పయుక్తాః
మోదంతే తేశివగురు కృపాపాంగ దృష్టిప్రసాదే॥ ౯౦౯

ఆ. వె. ఇందుశేఖరుండు బిందుమాధవుఁడిందు
నుండు రొకరినొకరుపొంది సర్వ
జంతువులకు రామమంత్ర విముక్తి సీ
నంత్యకాలమందు నైక్యమందు॥ ౯౧౦

క॥ కాశీ ! సకల శుభోదయ
రాశీ ! భవలతలఁగోసి రయమునరహిను
మ్మాశంభుపదంబులఁగను
నాశీర్వాదంబుఁ జేసి యాభయాంబిమన్మా॥ ౯౧౧

క॥ ఈకోవెలలో భక్తులఁ
కాఁకలిదీర్పంగ సాదనుంబయొయిచ్చున్
గాకులవలెఁ బరపిండం
బీకష్టాత్ములు భుజింపనేలన్ జాలిన్॥ ౫౧౨

క॥ పొట్టకుఁ బట్టెఁడు ముద్దం
బెట్టెడు నాస్తికులనెపుడు ప్రీతింబదముల్
పట్టి భజించెడువారికిఁ
జెట్టయొగాకెట్లు మేలుచేకురు గాశీ॥ ౫౧౩

క॥ పొట్టంగొట్టకయన్నము
పెట్టుచుఁజీవాట్లు లెస్సఁబెట్టుచు మనముల్
గట్టుచుఁ బుట్టువుఁగడవం
బెట్టెడు పట్టెల్లఁ బ్రోచిపెంచెడు కాశీ॥ ౫౧౪

క॥ మాటలు ధనకోటులుభువి
బూటకములు మోసపుచ్చుబోఁటులు లలినా
నాఁటికిదాఁటెడు నీటులు
కోటలు సుఖియింప నేటికో శివకాశీ॥ ౫౧౫

క॥ నేఁటికిఁగంటిని ముక్తికి
వాటము దీయంగమేలువాటము జగముల్
దాఁటెడు బాటయువెలిలో
నోటికి తాళంబు వేయునుతచరితులనున్॥ ౫౧౬

క॥ బహిరంతరములఁ జూడక
యుహో యిఁక నే మేమి సేయనౌనను శంకన్
దహాతహాపడకుము జీవా
యహిశయనునితోడ నైక్యమందెదు దృక్కై॥ ౫౧౭

క॥ లింగనిఁగని లింగనియా
లింగని యాలింగని గురులింగనిఁ గనిలీ
లంగనె లింగశరీరము
భంగము జీవాత్మయోగభంగిని లింగా॥ ౫౧౮

క॥ త్రిపథగవై భక్తులను భ
వపయోనిధిఁ ద్రోయక హరిపదమొసఁగంగా
సుపథముననిల్పి ప్రోవ శి
వపదముఁ జేర్చెదవు పొగడవశమా గంగా॥ ౫౧౯

క॥ శ్రీశుండును శ్రీశుండున్
గాశిని వసియించుచుంట గంగయునుంటన్
గాశీవాసంబొసఁగెడు
నాశములేనట్టిపదవి నరులకుననుచున్॥ ౫౨౦

క॥ రంగత్తరంగలేఖా
భంగీకృతరాగతాళభావజ్ఞాంగన్
మంగళకరనిజకరనిక
రాంగీకృతసహృదయాంగనాడిరిగంగన్॥ ౫౨౧

క॥ గంగాస్నానముఁ జేసిరి
గంగాధరుఁబూజ సేయఁ గదలిరి వీఁకన్
సంగీతకళావిదుఁడు హ
రుంగని నృపపుంగవుండు ఋషిగఁబొగడెన్॥ ౫ ౧౨

శ్లో॥ దినకరాబ్జహుతాశనలోచనమ్
పరమయోగి హృదబ్జనివాసినమ్
సరసిజాసన కేశవసేవితమ్
సురగురుమ్ గిరిజేశమహమ్భజే॥ ౫-౧౩

శ్లో॥ భజామినిత్యం భగవంతమాద్యమ్
స్మరామిమద్దేశికమంత్రరాజమ్
కరోమి భక్త ప్రియహేతు సర్వమ్
శివార్చనంచాత్మని వేదనంతత్॥ ౫-౧౪

శ్లో॥ అపరాధశతంమయాకృతమ్
కృపయాశంకర పాలితం త్వయా
సతతం తవదాస్యమీప్సితం
మమసత్యంకురు తత్త్వమాత్మనః॥ ౫.౧౫

ఆ. వె. అయ్యశక్తి శక్తి యారామమారామ
మంబరంబు జూడనంబరంబ
రేకుమారుఁడెంచ నీకుమారుండయ్యె
శబ్దశాస్త్రిసూత్ర జాలరచన॥ ౫-౧౬

క॥ సాంబా! సరసంబా! నే
మంబా! సుగుణంబ! రామమంత్రంబా! జ్ఞా
నంబా! సత్యంబా! మా
యంబయు! స్వబలంబ! నీవు! నానందంబీన్॥ ౫౨౭

క॥ నీపదములనుసరింపక
యాపదఁగడవంగశక్యమా! తెలియమినీ
పాపఁడు చేసినపాపము
లోపికమన్నించియేలుకో పరమేశా॥ ౫౨౮

క॥ సకలము నీవశమయ్యెన్
సకలాత్ముల మమ్ముఁజేయ సంసారాబ్ధిన్
సుకరముగ దాఁటఁజేయఁగ
సకలము వర్జించినావు సకలకలాపా॥ ౫౨౯

క॥ భక్తులఁగూడుచు నిన్నున్
భక్తుల హృదయంబుఁదెలియఁ బల్కెదనుయథా
శక్తిగ నీప్రేరణనా
సక్తిన్వారొసఁగు భిక్షచాలునుమేశా॥ ౫౩౦

క॥ పతితుఁడనై వెతలంబడి
గతినీవని నమ్మి ముక్తికాంక్షన్ జవిమ్మా
యితరముమఱచి భజించెద
సతతము నిజపదమునొసఁగు స్వామివినీవే॥ ౫౩౧

క॥ తెలుపక యుండుట తెలుపుట
తెలియుట దేవేచ్ఛ పనులు తెల్పఁగ తెలియన్
వలచుట కలచుట మనమని
తెలిసితి బోధాకృతినిను ధీరశరణ్యా॥ ౫౩౨

క॥ కమలాహితచూడామణి
కమలాహృదయేశ మోక్షకమలాధీశా
కమలభవయోగివరహృత్
కమలనివాస సుమనఃప్రకాశ మహేశా॥ ౫౩౩

క॥ తెలిసినవిదర్పజలనము
పలుచననిన్ విడిచియుంట పరమాత్మునిన్
గలిసిన విదర్పజలనము
తెలియమినీభజనమంద్రు ధీరశరణ్యా॥ ౫౩౪

గీ॥ అజ్ఞతాలాంఛనుండు వృథాభిమాని [illegible]
తన్నుఁగాపాడుకొనఁగ దాఁదల్లడిల్లు
నంగరక్షలలక్షల నమరిచికొను
జిక్కి తాఁబన్నువలలఁ దాఁజిక్కుచుండు
మ్రొక్కుచుండు దేవతలను మూఢభక్తి
భయముసర్వులయందు సంశయము నయము
కలిగికల్పించుకొను సర్వకాలమందు
లేనిసంసారభారంబు దీనగతిని

మాటిమాటికి దిగ్గునమరలుఁదఱలు
జీవుఁడివ్విధినజ్ఞత దేవులాడు
సర్వమీవను గుర్తుబోధ శాంతినొందు
నీవురక్షింపఁ దలఁచిననిముసమందుఁ
దనదుయత్నంబులన్నియు దబ్బరనుచుఁ
దెలిసివర్తించు నీపాదజలజభక్తి
ముక్తుఁడయ్యును సంసారమునఁజరించు
నీదుభక్తులచరితముల్ నిఖిలలోక
పావనంబులగును నీకృపావశమున
నుండిలేకుండి నీలోననుండి యిట్లు
పండితుండగు బరమభక్తుండొకండు
కనకదుర్గామహేశయాకాశకేశ॥ ౧౩౧

గీ॥ నీకు వేఱైన వస్తువులేకయునికి
నీవు నీలోనఁ గ్రీడింపజీవుఁడెవఁడు
పుణ్యపాపంబులనుఁజేయఁ బూనుకొనఁగఁ
సుఖములను దుఃఖముల లెక్కచూచుకొనఁగ
బక్షపాతివిగానెన్నిపలుకుకొనఁగ
నిచ్చవచ్చినయట్లు చేయించిచేయు
నీకునియమముల్ కల్పించు నేర్పుకొలఁది
నొరపుట్టు దరిద్రమనోరథంబు

దేశికోత్తమ పుత్రుఁడీయాశలేమి
నాశరహితపదమున ననారతంబు
నుండు నీపాదజలజమందూరకెట్లో
కనకదుర్గామహేశ భక్తప్రకాశ। ౫౩౭

ఉ॥ ఉండినయట్టులుండు ఁదనువుండిననుండునుగాక దానిచే
నుండునె యాతిబాధ లవియూఁదుచులోకముజ్ఞానవహ్నిలో
మెండుగ వేల్చుధీరునకు మేటితపస్వికిఁ బూర్ణబోధధ
ర్మ్ముండుసదా ప్తయూ ర్తికిఁ బ్రపూర్ణునకాత్మునకంబికేశ్వరా॥

క॥ ధర్మాధర్మజ్ఞానము
ధర్మము జీవునకు జీవదశతోఁ లఁగినని
ష్కర్మంబై తద్ద్వంద్వము
నిర్మలహృదయమునఁ గెలుచునీవై నిలుచున్॥ ౫౩౮

గీ॥ సర్వథా సదా సర్వత్ర సమరసంబు
శాంతి త్వత్పాదభక్తసంసర్గమిమ్ము
ముక్తిఁగాంతుము నీపాదములమహేశ
సచ్చిదానందరూప విశ్వప్రదీప॥ ౫౩౯

గీ॥ ధర్మభేదంబుచేత స్వాతంత్ర్యసిద్ధి
కలుగునన్భ్రాంతి జీవులగలఁతపెట్టు
ధర్మభేదాన నింద్రియతతికినెందు
దేహిస్వాతంత్ర్యమున్నె సుధీశరణ్య॥ ౫౪౦

గీ॥ నైకమును గప్పనేర్పదినీకెచెల్లుఁ
గాక యివ్విధిలోకులు కాకులట్లు
లేకిపోకడల్ పోదురే కేకలిడుచుఁ
గనకదుర్గామహేశయాకాశకేశ॥ ౫౪౧

క॥ కాలంబేశూలంబై
జాలియ లేకుండఁ బ్రజలఁ జంపఁగఁజొచ్చెన్
శూలీశూలంబేలా
మేలా భక్తాళిఁ బ్రోవమికళయొ సాంబా॥ ౫౪౨

క॥ యోగవియోగంబులలో
రాగవిరాగంబులుచతురత్వముతో బా
గోగుల్ మఱచుచువలచెడు
రోగికిఁదగునీచరణసరోజమధువిలన్॥ ౫౪౩

క॥ కలఁడో లేఁడో తెలియఁడు
తెలియను తన్నితరు లట్టిధీసునకును నీ
కిలసామ్యంబమరంగాఁ
గలదా పరమార్థమొండు కైలాసపతీ॥ ౫౪౪

క॥ ఎయ్యదికర్తవ్యంబని
యయ్యలలో నూఁగుగతినినుండును మనుజుం
డయ్యో! తెలియమినా కా
దయ్యా! నీకరుణలేమి నవ్విధియభవా॥ ౫౪౫

గీ॥ ఐక్యసిద్ధినిఁ బూర్ణత్వమందుఁదలఁప
విధినిషేధంబులే లేవు బుధులకునిల
జ్ఞానికజ్ఞానికొ౯కభంగి జరుగుచుండు
జ్ఞానమునశాంతి భ్రాంతి యజ్ఞానకలన
జ్ఞానులను కర్మతంత్రులఁగలుగఁజేసి
యన్వయవ్యతిరేకములందు స్వస్వ
రూపదర్శన ప్రాప్తసద్రూపుఁడైన
దేవుఁడవు నీకెగాక యీదేహి దేహ
ములు పరులకగునె శరణముగురుపదము
గాఁగనమ్మిన సాధులఁగాచుతల్లి
మమ్ముఁబాలించునున్నిద్రమౌనముద్ర
నిన్నుఁగూర్చెదు వేడుక నిజముసాంబ॥ ౧౪౬

ఆ. వె. ఉల్లమన్య దేవు నొల్ల దేమందుదా
నూరకుండునొకట నూరునొకట
రోటరెంటనిల్పు రోకలిచందాన
రజతగిరినివాస రామదాస॥ ౧౪౭

గీ॥ నీమునమేనియు నెడమీక నిర్మలుండు
ప్రణవమంత్రజపమున నీపజ్జనిలిచి
తనకునితరులకేకత్రతారకంబు
కల్పనముఁజేయు మహిమంబు కలిగిమెలఁగు
నీదుకరుణను గురుమూర్తి యాదరమునఁ
గనకదుర్గామహేశ యాకాశకేశ॥ ౧౪౮

గీ॥ వేదసారంబు ప్రణవమై వెలుఁగుచుండ
లంకె వేయించు జీవాత్మలకుగురుండు
దానివెలుఁగున బలమున ధర్మబుద్ధిఁ
ద్రిపుటి సంతత మేకాకృతిఁగనొనర్చు
భక్తవరుఁడెందు నీపాదపద్మమందు
భక్తపాలనదక్ష కృపాకటాక్ష॥ ౨౧౯

క॥ తెలియనుగద బాల్యంబునఁ
దెలిసియునీబాలుఁడైతి ఁదెలియఁగ వలెనా
తెలియఁగలనా వేత్తై
తెలియఁగ వేఱొండుగలదె త్రిపుటియునీవే॥ ౨౨౦

క॥ రజతాద్రిఁ వసియించుట
గజగమనఁ శక్తి భార్యగవరించుటయుఁ
గజవరదుని భజియించుట
భుజగాభరణంబు భిక్షముంగోరుటనా !॥ ౨౨౧

క॥ ఉన్నదినీవనిదృఢముగ
కన్నఁ వేఱొండుఃకోర్కికలుగునెతానే
మన్నఁ విన్ననునెట్టులఁ
నున్నను నీవనుచుము క్షుఁదుండును మేశా॥ ౨౨౨

శా॥ నీకై చూపుల్కలు నిల్వఁగా జననిపన్నన్ వ్యూహము బ్బాము నో
నైకల్యంబు జనించె లోకమున నా వారేరి సర్వంబు మీ
శోకారేకృపఁ జూడు మీ తనయునిన్ శ్రీ శాయు మాభక్తులన్
నీ కన్నన్ గురుఁ డెవ్వఁ డంబ కొలిచి నీతత్త్వముం దెల్పఁగన్॥

క॥ స్వాతంత్ర్యంబధికారికి
నీతంత్రం బెట్లొ యట్ల నీచునికినిన
స్వాతంత్ర్యము దియ యీయఁగ
నోతండ్రీ వెఱ్ఱి మేల నుభయము నీవే॥ ౫౫౪

క॥ దైవంబని పౌరుషమని
జీవుండిల భేదబుద్ధి గణించి చెనున్
దేవుండీ ఘటమునఁ దాఁ
జీవుండై నాఁడటంచుఁ జిక్కు హరించున్॥ ౫౫౫

ఉ॥ ఎన్నటికైన నీపదములే భజియింపఁగ వేడ్క లోనమా
కున్నది నిక్కవంబయటులున్నది నీదయ దానిఁ బ్రోవఁగా
నున్నది నీ వొకండనను నూరకత్రిప్పకు మన్న భక్తి సం
పన్నునిఁ జేయు మన్న యనుమానము వీడి భజింతు నిన్ను నో
పన్నగభూషణా పరమపావనపావన భక్తజీవనా॥ ౫౫౬

గీ॥ చేతశ్శ్రద్ధానదీ శుద్ధచిత్తజలము
లందునభిషేక మొనరించి యధిక భక్తి
దినము మా మాపురీహృన్నళిన సునిష్ఠ
మణిని భాత్మలింగంబు సమాధికుసుమ
ములను బూజింతు మనసన్నములనుద్యుతు। ౫౫౭

క॥ శంకరమూర్తినివారక
హ్రీంకారశరీరశిఖాశముజ్వలనయనమ్
లంకారిమిత్రమర్ధిశ
శాంకధరమహాంభజామినాంబంపతతమ్ ॥ ౫౮

క॥ ఈశమనీశంపూర్ణమ్
దేశికమూర్తింభజామిదీనార్తిహరమ్
శ్రీశాత్మకమాధ్యంభవ
నాశంకరమఖిలభక్తవందనమనిశమ్ ॥ ౫౯

క॥ అంబరకేశమహేశది
గంబరకందర్పగర్వహరనయనాకా
మాంబాలంకృతదేహా
లంబోదరజనకశూలలాంఛనదేవా ॥ ౬౦

క॥ శ్రీవిశ్వేశ్వరసన్నిధి
సేవించిభవము బుద్ధిసిద్ధాసనమునం
దావిభుడుయోగమున శివ
దేవుని నిజహృదయసీమనిరతని లిపెన్ ॥ ౬౧

క॥ శ్రీశంకరరూపముభవ
నాశంకరమభయకరంబునానాకముసే
పాశుపతంబనపాయిని
కేశవసుతమగుస్మరణవము తీర్తింతు సదా ॥ ౬౨

[నిరంజనాదు లయోధ్య దర్శించుట]

క॥ గయయును హరిద్వారంబట
నియతిన్ సేవించి గంగనీరముఁబట్టన్
దయమునఁ బ్రయాగఁ జేరిరి
యయోధ్య రామపురినిగని యానందింపన్॥ ౫౬౩

క॥ చనిరాముని సేవంగని
తనిరానందంబు భక్తిఁగని రౌరా! ము
క్తినిఁగని రచ్చెరువందిరి
కనదుర్లభమిట్టిభక్తి కలిలోననుచున్॥ ౫౬౪

శా॥ ఏఁడీరాముఁడుచూతమన్నఁదరమా! యీ రేడులోకంబులన్
బాడింపప్పకసర్వమూర్తులోకఁడై పాలింపుచున్నాఁడు లో
వాడన్ మోహము వర్ధిలంగఁదపమున్ వైరాగ్యసంపన్నుఁడై
తాడక్కుల్ విడువంగ మెచ్చుకొనుచున్ దాదాత్మ్యమిచ్చుంగదా

క॥ చనియెనురామవిభుండని
మనమునసంశయమువాని మాధవభక్తిన్
వనచరులయ్యు నయోధ్యన్
గనిపాలించెద రిఁకేమికావలయునిలన్॥ ౫౬౬

క॥ అనితద్భక్తినిమెచ్చుచు
వినుతించెను రామచంద్రుఁడు వేవిధములన
మ్మనుజపతిభక్తిరసమది
తనతనువున్ దాల్చినట్లు తద్దయుఁ బ్రీతిన్॥ ౫౬౭

ఉ॥ రాముఁడుసద్గురుండు రఘురాముఁడుతండ్రిభవాబ్ధిదాఁటు నో
రాముఁడు కర్ణధారుఁడువిరామమునిచ్చును రాముఁడాత్మకున్
రాముఁడుసర్వకామదుఁడు రాజిలుసర్వముఁదానయాపరం
ధాముఁడు నిత్యరక్షనిజధర్మముఁబాయనిభక్తకోటికిన్॥

శ్లో॥ శ్రీరఘుకుల సోమంసీ
తారామం జీవ! దశరథాత్మజమాద్యమ్
సారాకారం సకలా
ధారం వాయ్వాత్మజవరదం భజసతతమ్॥ ౨౬౯

క॥ రామా! భామయ! నామా!
తామా! సత్త్వము వివేకధామా! అటవీ
సీమయ! ప్రేమమ! క్షేమా
వేమాకుం దెలియఁజెప్పవే! శ్రీరామా॥ ౨౭౦

క॥ శ్రీరామునిపాదంబే
సారము సకలేప్సితార్థ సంగ్రహ మఖిలా
ధారము గతభారము సం
సారము శరణంబు సాధుసరసాళికిలన్॥ ౨౭౧

క॥ నీకొఱకై నీవేవే
ప్రాకటభయభక్తులొదవఁ బాలించెదవం
చీకొంటయూరకుండక
జేకొనుమీసుతునిబ్రోవఁ జీకాకేలా॥ ౨౭౨

క॥ నాతప్పా నీతప్పా
సీతమ్మదిగాని దీనిచిత్రంబప్పా
కౌతుకమునని జేర్పఁగ
సీతమ్మకుఁదెలియఁజెప్ప శ్రేయంబొప్పన్॥ ౨౭౩

క॥ ఏదయస్వామీ నీదయ
రాదయనావీఁడ రామరామా యింకన్
బోదయనామనమెందున్
లేదయవేఱొక్కపదము లేదయరామా॥ ౨౭౪

ఆ. వె. ఒక్కఁడయ్యునీవు పెక్కుమూర్తులుగాంచ
శక్తిగల్గె దేవయుక్తిగల్గె
నట్టిదానికొసఁగుఁమంబాప్రసాదంబు
రఘుకులప్రదీప రామభూప॥ ౨౭౫

క॥ శివశక్తుల నెవఁడేనియు
నవినయముగ భేదబుద్ధి నర్పించినచో
భవముల్ దాఁటంజేన్వధి !
శివకేశవభేదబుద్ధి చెఱచును గాదే॥ ౨౭౬

క॥ భయమేభక్తికి హేతువ
భయమిచ్చుట నీదుసుస్వభావముగాదే
నియతింగొల్చినయంతనె
దయచే మనముండకున్న ధన్యత రామా॥ ౨౭౭

క॥ వేదాంతసారమది నీ
పాదాబ్జమునందునిల్చి బంభరమై యా
స్వాదనఁ జేసెద నేనిఁక
నీదయ శ్రీరామరామ నిర్మలనామా॥ ౧౨౮

క॥ తాళంజాలము జాలము
మేలా గోపాలబాల మిథ్యావాదం
బేలాచాలింపుము నీ
జాలముదయ నేలుము మనజాఁ ముకృష్ణా॥ ౧౨౯

క॥ రాముండని కృష్ణుండని
నీమహిమలు తెలియలేమినీ నామములన్
గామింతురు వేర్వేఱుగ
రామా! శివరామ కృష్ణ రామారామా॥ ౧౩౦

క॥ నామంబేటుయైన ర్చెన్
నీమహిమలు నిన్నుఁగూడి నిలుచునుగాదే
ప్రేమించిన ప్రహ్లాదున్
భీమాకారంబు బాధపెట్టెనె రామా॥ ౧౩౧

క॥ కోఁతులుపోరెను నీకై
నాతియొవలభించెనిన్ను నయముఁగ దానన్
ఖ్యాతిజనింపఁగఁగట్టితి
సేతువుకపివరులఁగూడి చిత్రము రామా॥ ౧౩౨

క॥ నీకార్యము సాధింపఁగ
లోకైకగురుండు హరుఁడు లోకములోనన్
నీకున్ భక్తునిఁబలెఁడా
నాకారముఁదాల్చెఁగాదె హనుమంతుండై॥ ౫౮౩

క॥ మీకిరువురకున్ భేదము
లేకుండుటఁదెలుప నిట్టిలీలలు చేయన్
మీకేతగు శివరామా
కాకున్నన్ మిమ్ముఁదెలియఁగలరే లోకుల్॥ ౫౮౪

క॥ పంచాక్షరి జపియించెను
పంచాస్యుఁడు రామమంత్రపఠనముఁ జేయున్
సంచితములు ద్రుంపఁగనో
పంచుట మంత్రద్వయంబు ప్రభువులు రామా॥ ౫౮౫

క॥ నీలీలలద్భుతంబులు
ఫాలాక్షుఁడుపద్మజుండు భక్తుండెఱుఁగున్
శ్రీలలనారత్న మెఱుఁగు
బాలుండేమెఱుఁగుఁ దెలియఁబలుకు ముకుందా॥ ౫౮౬

ఆ. వె. నిన్ను నమ్ముచుంట నీపాదపద్మముల్
గొలుచుచుంట దేవిఁదలఁచుచుంట
మాయఁపఱచునంట మాకేమిరాతంట
రఘుకులప్రదీప రామభూప॥ ౫౮౭

ఆ. వె. రామచంద్ర గురుఁడ రాజీవనేత్రుండ
శ్రీకరుండ విబుధశేఖరుండ
శంకరునిసఖుండ సత్యస్వరూపుండ
భక్తబాంధవుండ పార్థివుండ॥ ౫౮౮

ఆ. వె. చిక్కులేనియట్టి జీవనమొక్కటి
చక్కనైన త్రోవదిక్కుఁజూపి
ఇతరలోకమరయనీ వెంతకృపనీకు
రవికులప్రదీపరామభూప॥ ౫౮౯

గీ॥ నిన్నుఁగాంచిన దాసుండుసన్నుతించు
లోకమంతయు నీవంచునాకళించు
కానినాఁడందులోఁబడి కష్టమొందు
దేవతానరభ్రామ దైతేయభీమ॥ ౫౯౦

ఆ. వె. రామచంద్రపాదరాజీవమకరంద
పానమత్తభక్తబంభరంబు
పదమునముదమందెఁ బరమపదమునందె
రవికులప్రదీప రామభూప॥ ౫౯౧

ఆ. వె. నిన్నుఁజేరఁగోరి మిన్నకుండినవారి
సంశయంబు పాపసంచయంబు
నాశమొందుగాక యాశతో జీవతా
భ్రాంతిఁ దిరుగుచున్నఁబరముసున్న॥ ౫౯౨

ఆ. వె. నిన్నుమఱవఁ దోఁచు నిక్కంబు విశ్వంబు
దానిమఱవ దోఁచె నవ్వుర మేశ
నన్ను నేనుమఱచి యున్న నంతయునీవు
దేశకాలసకలధీప్రకాశ॥

ఉ॥ ఆసకుమీర లేదు తనువాత్మ క్షణభంగురమందు సౌఖ్యమా
వీసముగాన రాదు తగవే దయ లేదనధాత కాతఁడున్
జేసినటీశ్వరేచ్ఛ వలచేఁ గురుఁడట్లు స్వతంత్రుఁడౌటవి
శ్వాసము లేమిఁ దత్తరము సర్వమునీదయ రామనీదయా॥

క॥ రామార్చన రామార్చన
కామేశ్వరియర్చనట్లు కామార్చనయా
సామీప్యము సాలోక్యము
స్వామీ సారూప్యమట్లు సాయుజ్యంబౌ॥

క॥ శ్రీరామాంతస్సంచా
రా రాముఁడు భక్తుఁడజుఁడు హరి యాత్మగుణం
డారామాంతస్సంచా
రా రాముఁడనుసరించ జగదభిరాముఁడిలన్॥

క॥ తాఁదోఁచుటయే బీజము
భేదము మూలంబు కర్మపేదము పుష్పా
వేదన ఫలమగు ధనము ప్ర
మాదము నష్టంబౌ సుమానంబౌరా॥

క॥ నీదఁటయీకల్పన మవ
ఖాదకుమాకంట భ్రాంతివాడిన జన్మం
భేదియులేదఁట నిజమిది
నీదయ శ్రీరామరామ నిఖిలాత్మహరీ ॥ ౫౯౮

క॥ తెలియుటలేదది సరియే
తెలియమిఁయును దెలియదయ్యె దిద్దుటపనిగా
వలచినజడులకు నూరక
కలిలోవాగుటయె భుక్తి కారణమయ్యెన్ ॥ ౫౯౯

క॥ ఇటుచేసెదు నిన్నుఁగాంచినఁ
దటుకునగాయత్రిమంత్ర తాత్పర్యంబ
బ్బుటయురుదా కరివరదా
యెటుచేసినఁజేయఁగలవుహితముఁగస్వామీ ॥ ౬౦౦

క॥ అనియెదవనుకొనియెదు జీ
వునిక్రియఁబన్నదవు లోనవ్యూహముల్ భ్రాం
తిని శాంతి నీయసర్వము
కనితుది సమకూర్తువీవకా వెముకుందా ॥ ౬౦౧

క॥ నీయందు మనసునిల్పఁగ
నేయిట్టులఁజేయుచుందు వీవెనిజముగా
నోయీ పన్నగశాయీ
నీయంతటివాఁడవీవె నిఖిలంబీవే ॥ ౬౦౨

ఆ. వె. బద్ధమైనరసము శుద్ధమైనభంగి
బుద్ధిఁజేసినను బ్రబుద్ధుశుద్ధు
సిద్ధిఁజేసితయ్య శ్రీరామనీపాద
పద్మములను నిలుతుభక్తిఁగొలుతు ॥ ౬౦౩

క॥ లింగరహితుండవగుట ని
న్నుంగనరా దట్లుమాయనుంగనరా ద
య్యంగనకు నీకువేఱగు
రంగంబెయ్యెడలఁగానరాదు మురారీ॥ ౬౦౪

క॥ వేదంబు నిన్నుఁదెలియ
న్లేదనిచెప్పంగవిందు నేఁదెలియుదునే
నీదయయిదినీదయదా
మోదర! యీవే భజింతునుత్తమపదవిన్ ॥ ౬౦౫

క॥ సహజంబగు నీక్రీడకు
నిహపరములుపెంచిత్రుంచి యెంతయునీలో
రహిమీఱసంతసించెద
వహిశయనానిన్నుఁ బొగడనౌనెటుచెపుమా॥ ౬౦౬

క॥ నీకన్న వేఱులేదని
యేకతముననైనఁ బురుషుఁడెఱిఁగినచోనీ
లోకంబారాధించున్
జేకొనుగైవల్యపదము సిద్ధమనంతా॥ ౬౦౭

క॥ ఉన్నదియున్నట్లుండుట
కన్నన్ దత్త్వంబువేఱెకలుగునెనీవే
యున్నదనికనియుజీవుఁడు
పన్నన్ దానేమొజన్మబంధమురామా ॥ ౭౦౮

క॥ పలుభంగుల యోజించుచుఁ
గలవరముం జెందుమనము కాంచదునిన్నన్
బలుభంగులఁ జరియించుచుఁ
దలఁపుననిన్నిల్పఁగాంచుఁదథ్యమురామా ॥ ౭౦౯

క॥ చచ్చినటులుండి నీలోఁ
జొచ్చినపురుషునకులేవుసూ బాగోగుల్
నిచ్చలులోలోనాసన్
బుచ్చెడుజీవునకుఁ దప్పువుగదముకుందా ॥ ౭౧౦

క॥ చంపెడునటు కనిపించుచుఁ
గంపముగల్గింప బుద్ధిగల్గెడుఃనినో
ప్పింపఁదోడంగెద వదిమా
కింపుగభవబాధబాపునేగదరామా ॥ ౭౧౧

క॥ కొట్టుటపనివలెఁదెలుపుచుఁ
బెట్టుండన్నంబు ప్రియముపెంపఁడుగద తాఁ
బట్టినపట్టదిచదువఁట
పట్టియుఁదెలియుండు తెలియఁబల్కఁడుతానున్ ॥ ౭౧౨

క॥ కృతకృత్యుఁడైన బాలుఁడు
కృతకృత్యున్ జనకుఁ గాంచి కీర్తించును స
ద్గతినిచ్చితనను సద్గురు
సుతుఁ జేసినధీరుని పురుషునిఘనునిన్నున్ ॥ ౬౧౩

క॥ వీఁడుట ద్వంద్వములుగ వే
కూడుటధర్మముగునీకుఁగూడఁగవీఁడఁగాఁ
గ్రీడకుఁ జేసినజగములఁ
బీడించుట పెంచుటయును బ్రియములగుహరీ ॥ ౬౧౪

క॥ తనకర్తృత్వముతానే
కనినన్ మునివృత్తి నిల్వఁగాలేఁడుహరీ
మనమదిచలియింపఁగసా
గునుబిదపన్ నీదుకరుణకొరకుఁదపించున్ ॥ ౬౧౫

క॥ నీకీర్తనసేవఁజేసియు
లోకోత్తరరీతిఁ జేసి లోలతవిడుచున్
గాకుత్స్థతిలక వానికి
నీకరుణన్ గల్గుముక్తి నిజముగనిందే ॥ ౬౧౬

క॥ తానస్వతంత్రుఁడఁటమే
నేసస్థిరమఁటత్వదీయమేసంకల్పం
బౌనఁటచేయన్ జెఱుపన్
బూనునువాగ్దానమునకుఁబూనునటహరీ ॥ ౬౧౭

క॥ పూనినఁబూనెను దెలియక
మానుటయిఁకనైన మేలు మహనీయతయు౯
ధ్యానముకుదురుటనీపై
జ్ఞానోదయకారణంబుకలుషహరంబు౯ ॥ ౬౧౮

క॥ అహమను పశువుంబట్టెద
విహపరముల శాంతిఁగూర్తు వెంతయుఁబ్రీతి౯
వహియింతు భారమంతయు
నహిశయనా నిన్నునమ్మియర్థించినచో౯ ॥ ౬౧౯

క॥ కింకరహృదయము ప్రౌఢమగు
సంకల్పముపంకమందు సమరసమురసం
బోంకారము సుమముహిప
ర్యంకా నినుఁజేరుధ్యాన మదివాసనయై ॥ ౬౨౦

క॥ మలినప్రకృతిం గెలువ౯
వలె శుద్ధప్రకృతిచే నవల రెంటి౯లో
పలనడఁప౯ బురుషుండై
వెలయున్నీ పేరుఫలము వేముక్తుండై ॥ ౬౨౧

క॥ హృదయమున నిల్పుకొనిని౯
వదలకయితరంబు నందువైరాగ్యమున౯
బదపదమునకు౯ మాటెడు
గదనీభక్తుండు తెలియకచపలునివలె౯ ॥ ౬౨౨

క॥ నిజధర్మమరసినడుపుట
గజిబిజిలేకుంట సర్వకాలంబులనీ
భజనముసేయుట తపమగు
గజవరదా గురుసపర్యకై వల్యంబుల్ ॥ ౬౧౩

గీ॥ ఎంతచెట్టునకంతియయెంచగాలి
యనెడుసామెతనిజమురామయ్య తండ్రి
పెక్కు లిడుమలుకష్టముల్ నిక్కమముగఁ
బెంచిమొదలంటఁద్రుంచెదు పేర్మిభవము ॥ ౬౧౪

ఉ॥ ఏటికిసృష్టి భేదమదియేటికి నేఁకిరాకపోకలన్
మాటికిమాటికిన్ గ్రమము మాఱుటయేటికిరిక్తవాంఛలన్
బోటదియేటికో తెలియబో హరినీకటా శ్రీనఘాటికో
వాటమెఱుంగనీ త్వరకవాటముఁదీసి భవంబుదాఁటెదన్ ॥

ఆ-వె॥ నీనికేతనంబు నీశంఖచక్రముల్
వాహనంబు భక్తవరునిసిద్ధ
పఱచి ముందునిల్పి పాలింపనున్నావో
భక్తవరులభవమువలనరామ ॥ ౬౧౫

క॥ నిజసామర్థ్యంబుననిన్
భజియింపఁగనెంచువాని బయసార్చెదవం
గజబాధల దుర్మేధల
గజిబిజిగల్పించి భ్రాంతుఁగాఁజేసి హరీ ॥ ౬౧౬

క॥ నానావస్థలనీయెడ
ధ్యానమునిలుపంగ వానిదరిఁజేర్చెదవా
ధ్యానమునిలుపఁగవలసిన
జ్ఞానముకలుగంగ మాయకల్పనరామా ॥ ౬౨౮

క॥ నీకెట్టులొయిష్టంబటు
పోకున్నన్ జీవుభంగమున్ జేసెదు తా
డాఁకక యెద్దియుసాక్షిగఁ
బోకడశుద్ధుఁడగు వానిఁబోషింతుహరీ ॥ ౬౨౯

క॥ పరమేశపార్థసారథి
యరయఁగ విశ్వంబుదానినాడింపంగా
మరనీవఁటనీదఁట వే
చరమార్థంబిచ్చి మమ్ముసాకుముకరుణన్ ॥ ౬౩౦

క॥ ఏమేమో రొదచేయున్
లోమనమదిదానిమాటలో బడనీకో
రామానిరతమునీపద
మేమరగెడునట్లు బుద్ధినేలుము కరుణన్ ॥ ౬౩౧

క॥ నిను గదియునాత్మజపమునఁ
దనువది కదలుభవజ్ఞాఁదనుపరులూపన్
మనమిక శాంతిని బొందున
మనస్క మనఁగనిదియండ్రు మాపతిభక్తుల్ ॥ ౬౩౨

క॥ ఆగవలెనన్నకొలందిని
రేగును సంకల్పవితతి రేభగవంతా
రాగము మానెను నీకృప
సాగును దపమికను మాకుసాధుశరణ్యా ॥ ౬౩౩

క॥ శాంతినీ పదములన
శ్రాంతము సద్భక్తిఁగొల్చు సాధులకిలనే
కాంతంబుననీచెంతన
హాంతఁ విడనాడి నిల్వనౌ శ్రీకాంతా ॥ ౬౩౪

క॥ మానుటసర్వము భజనము
బూనుట నీయాజ్ఞదలనుబూనుట నొకకా
లానఁగల్గును సీతా
జానీ నీకృపను బరమసాధులకెందుఁ ॥ ౬౩౫

క॥ శాంతింగల్గించి తివ
త్యంతము సత్కృపనునాకుదానిస్థిరగా
వింతువనినమ్మెద నుమా
కాంతా సర్వత్ర నీవకాపాడవలెఁ ॥ ౬౩౬

గీ॥ తానుదోఁచిన తన్మయత్వంబులేదు
తన్మయుండైనయప్పుడు తానులేఁడు
దీనితత్త్వంబు నీకృపఁదెలియగలుగు
ధీరవరులకు నైక్యమీ దేశికుఁడవు
దేవతాసార్వభౌమ దైతేయభీమ ॥ ౬౩౭

గీ॥ జ్ఞానులేక్షించిచేయు శాంతైన నేమి
తన్మయత్వంబునకులో జ్ఞాతథ్యమటయు
నీకటాక్షంపు కలిమి సందేహ మొదల
భక్తుఁడై పట్టివానికిఁ బరమపదము
దేవతాసార్వభౌముఁడై తేయు భీమ ॥ ౬౩౮

కం॥ ధీరుండై గురుపదములఁ
గోరుచులోకాళిఁగూడ ఘోరనివాఁడై
యారకనిల్చిన జీవుఁడు
నీరూపుండౌట్లు భక్తి నేర్పిది రామా ॥ ౬౩౯

కం॥ నైష్కర్మ్యసిద్ధి నీయఁగఁ
బుష్కలముగఁగలరు బంధువులు స్నేహితులున్
నిష్కల్మషహృదయుఁడనై
పుష్కంధపతీశభక్తకీర్తన నుందున్ ॥ ౬౪౦

కం॥ ఏమందు! నేమియందున్
నేమందుఁడ! నన్ను బ్రోవనేర్చెదునీవే
యేమయ్యా రామయ్యా
నా మొరలాలింపుమయ్యా నమ్మితినయ్యా ॥ ౬౪౧

కం॥ చూచినకొలఁదిని మోహము
లేచును కనుఁగొనని చోహరీ! జగమెటులో
మోచనమునిన్నుఁ గొల్చుట
నీచిత్తమువచ్చినపుడు నిజముంభించున్ ॥ ౬౪౨

క॥ జీవముతోనుండుటకున్
జావునకును భేదమరయ జాలము రామా
నీవొకఁడవు క్రీడింపఁగఁ
జావులు జీవులకు లేమి ద్వంద్వము లేవీ॥ ౬౪౩

ఆ. వె. మంచి చేయుచుండు ముంచి వేయుచునుండు
మంచి చెడ్డలీ ప్రపంచమందు
నీదు లీలలగుట నిత్యమెరుఁగఁదన్నుఁ
బొల్చి యెంచ నేల పురుషసింహా॥ ౬౪౪

గీ॥ నీవు చేసిన చేఁతయే జీవుఁడెందుఁ
జేయుచుండును నిక్కంబు మాయగాదు
కండ్లు మూసెదు గంతలుగట్టఁదలఁచి
నీకు నానందముదయించు దాఁక రామ॥ ౬౪౫

ఆ. వె. నిన్ను నీవు చూడ నిక్కంబు శ్రీరామ
చిత్రకంఠవైతి చిత్రమైతి
నిఖిలమందు నిన్ను నీయందు నిఖిలంబు
చూచి చూచి శాంతిఁ బ్రోచుచుంటి॥ ౬౪౬

క॥ ఈ బాసుఁ బ్రోవుము నీ
పాదంబులఁ బడినవాఁడు బాలు రెఱుంగక
రా దేబు రామ నీవను
రాదేని తెరింతు నే పరంబిమ్ము కృపన్॥ ౬౪౭

క॥ ఎప్పటికప్పుడు క్రొత్తఁగఁ
గప్పెడు దమమాయ యెంతకష్టము రామా
చెప్పఁగవలెనా! నీకృప
తప్పక లేదొండు తెప్ప దరిఁ జేర్పంగన్ ॥ ౬౮౮

క॥ జీవుల కెవ్విధిముక్తి స్వ
భావోదురతిక్రమ యని ప్రాజ్ఞులు పల్కన్
శ్రీవల్లభ నీకృపయే
గావలె వేఱొండు త్రిప్పఁగల దామనముల్ ॥ ౬౮౯

గీ॥ రామ నీ క్రీడ కేయగు రాజ్యమందు
నియమమే లేదొకండ వై నెట్టుకొనుటఁ
బట్టుదలతోడ వర్తించి పశువులైరి
తెలివిమాలిన జీవులు తెలియ నీవె ॥ ౬౯౦

గీ॥ మరణమను మాటమఱపించి మనుజపశువు
లకు వృథాశ్రమ భ్రమణంబు వికలతయును
కల్పనముఁ జేసి క్రీడింతు గాదె రామ
తనదు కర్మంబటంచు నెంచును జడుండు ॥ ౬౯౧

ఆ. వె. పరులవలనఁ దనకుఁ బరులకుఁ దనవల
నభయ ముండ రాదు నతియుఁ వలదు
నిన్నుఁ గోరువాఁడు మిన్నకుండినఁ జాలుఁ
బన్నగేంద్రశాయి భవ్యదాయి ॥ ౬౯౨

క॥ వలచుటమానినబుధుఁడిల
నిలుచుఁ నీపాదభక్తినియతాత్ముండై
నిలుచునుస్వాత్మఁ గురుకృప
నిలుచుంగద ప్రణవమంత్రనిష్ఠముకుందా । ౬౫౩

క॥ కించిజ్జ్ఞులమోరామా
వంచనమొనరింపకింక వాత్సల్యమునఁ
నించుముజ్ఞానమునిన్నద
నంచితసద్భక్తిఁగొల్తు మానందముతోఁ । ౬౫౪

క॥ అపరాధశతముచేసెదు
కపటాత్ములమమ్ముఁగావఁగలవాఁడవునీ
వుపరాత్పరముసంతత
తపోవిధిఁగృపానిధివయితగనిల్పుమికఁ । ౬౫౫

క॥ కంపింపకంపశయ్యను
తింపంగలఁడెట్లు సురనదీసుతుఁడీవే
నింపనిచోఁదనహృదయము
సంపూర్ణకృపార్ద్రదృష్టి శాంతిఁ రామా । ౬౫౬

క॥ వలదిఁక వాదమునీతోఁ
గలసినయందాఁక భక్తికలిగినఁజాలుఁ
బలుచఁదనంబగునితరము
వలచుట గొలుచుటయు వలదువలదు ముకుందా ॥ ౬౫౭

క॥ ఎమ్మెయిగురుపదములనే
సమ్మతివ్యాప్తిసమనిల్పి శాంతిం దాంతిం
నెమ్మదిఁగొల్పుచుశ్రీహరి
నోమ్మనిశాంతింతు నిజమహానన్నతపదవిం। ౬౫౯

గీ॥ శ్రీజగన్నాథుసేవించి శివముపెంచి
పాండురంగనియర్చించి భవముద్రుంచి
కోరికొల్లాపురంబునఁ గోదుపతిర
లక్ష్మిభజియించి యాత్రనులక్ష్యముంచి
క్రమముమీఱంగ సేతువుఁగంగఁగలుపఁ
జనుచుసద్భక్తివిడిసిరి స్వామి వీర
భద్రగిరిసీశుదర్శించి భద్రముఁగని
వేధనుష్కోటి సురకోటి వేడ్కమీఱఁ
జేరియాత్రను సంపూర్తిఁ జేసి శేష
గిరికిగ్జునదిరిగిరి కేవలుఁనకు
భక్తినాత్మార్పణముఁ జేయభాగవతులు
తత్పరత్వంబువర్ణింపఁ దరమెశ్రీశ। ౬౬౦

ఆ. వె. శ్రీశ వేంకటాద్రి కేశవ పరమాత్మ
భాసమానమూర్తి భవ్యకీర్తి
సాధుహృదయవర్తి స్వాత్మానుసంధాన
చక్రవర్తి రామచంద్రమూర్తి॥ ౬౬౧

క॥ శంకరతాండవతోషిత
పంకజనేత్రాకటాక్షపరిపాలితస
త్కింకరసమూహాభవనా
శంకరచరణాబ్జయుగళసరసిజనాభా ॥ ౬౭౧

మాలిసీ॥ హరిహరవిధిరూపం హ్యర్కరత్నప్రతాపమ్
కలికులహరదక్షం కామజిత్సత్కటాక్షమ్
సరససుజనగేయం సాత్వతాంభాగధేయమ్
పరమపురుషమీశం భావయేవేంకటేశమ్ ॥ ౬౭౨

గద్యము

ఇది శ్రీమదమృతానందనాథగురునాథబోధసు
ధాబ్ధి కన్యాధవపదాబ్జసేవాలబ్ధసునీపాజని
తోభయభాషాకవితాభూషాలంకృత
కనకావిఖ్యాతజీవయాత్రాఖ్య మహా
కావ్యసంగ్రహంబునందు దేవాధి
కారంబనుద్వితీయోల్లాసంబు
సం పూ ర్ణ ము
శ్రీరామ

శ్రీరస్తు

తృతీయోల్లాసము

[వేంకటాచలయాత్ర]

క॥ శ్రీశ! వరప్రద! కేశవ
శ్రీశంకర! శేషభూష! శ్రితపోషక! స
ద్దేశిక! యాలింపుముకృప
నీశుభచరితంబుభక్తినేవివరింతున్ ॥ ౧

క॥ ఆశ్రితసచ్ఛరణంబగు
నీశేషమహీధరంబునృపతినిఁ జేర్చెన్
శ్రీశివకేశవభేదము
లేశములేనట్టిభక్తిలే పూర్ణంబై ॥ ౨

క॥ తిరుమలతిరుమలనిజముగఁ
దిరుపతిచే క్షేత్రమయ్యెఁదీర్థంబులచేఁ
బరగును వేంకటగిరియై
పరమార్థముఁగోరుభక్తవరులువసింపన్ ॥ ౩

క॥ నీస్థానముఁ జేరినృపుఁడు
స్వస్థానముఁ జేరినట్లు శాంతింగనియా
త్మస్థితి వేంకటనాథా
సుస్థిరసద్భక్తిఁబొగడ చొచ్చెన్నిసివెన్ ॥ ౪

శ్లో॥ శ్రీ వేంకటేశం శ్రితదాసపోషమ్
యోగీశ్వరేశంనుతపార్వతీశమ్
సూర్యాబ్జనేత్రంసురలోకమిత్రమ్
వందేసుకీర్తిం పరమాప్తమూర్తిమ్ ॥ ౫

శ్లో॥ నిరాలంబంమార్గం హరిపదశివానందలహరీ
ప్రసాదాజ్ఞానాతిస్వయమపినశక్నోతిగమితుమ్
సదాకర్మాసక్తస్సకలనిగమాలంకృతసుధీః
వృథాయత్నంకుర్వన్ గురుజనపదాంభోజవిముఖః ॥ ౬

క॥ శ్రీధరశంకరనీలప
యోధరవర్ణాంగమంత్రయోగపతంగా
సాధుహృదయానుషంగా
బోధామృతగంగసకలభువనశుభాంగా ॥ ౭

క॥ శంకరసేవితచరణా
వేంకటరమణానుతగుణవిశ్వసుశరణా
పంకజనయనాభరణా
సంకటహరణాసకరుణసజ్జనతరణా ॥ ౮

క॥ పోషితరమాసుగుణమణి
భూషితసకలాంగదాసపుణ్యావిశేషా
ఈషద్దోషాసహనా
శేషాచలవాసనుజనసేవితవేషా ॥ ౯

క॥ రోషారుణలోచనదృక్
శోషితద్రోహాచరద్భృగగోచర భాష
ద్దోషాపహానా శ్రీమణి
భూషితహృదయారవిందబుధనుతవేషా ॥ ౧౦

ఆ, వె, ఒకటలోకమగుదు వొకటయులోకంబు
కాదుచిత్రమూర్తి వాదువార
నిన్నుఁదెలియనెవఁడునీవనీవాఁడవు
శేషగిరినివాస శ్రీనివాస ॥ ౧౧

గీ॥ బాధతొలఁగించినీప్రాపుపదిలపఱిచి
ముక్తుగావించినీపాదభక్తిపెంచి
యెట్లుపాలించెదో వేంకటేశనన్ను
నిన్నునమ్మినభక్తుండనిజమునిజము
వ్యక్తిభేదంబులెంచఁబ్రసక్తిలేదు
సక్తియునులేదులేదహాహాముక్తిదాన
ద్వైతవాసనహెచ్చు ముదంబుచచ్చుఁ
గానసర్వంబునీరూపుగాభజించు
భక్తవరునకునిందందుఁబరమపదము ॥ ౧

క॥ ఔదాసీన్యమువ్యక్తివి
భేదములసహించునేర్పు వేదాంతరసా
స్వాదనముతపోమహిమయు
నీదగుగురుకృపనఁగల్గునిల్చుననంతా ॥ ౧౩

క॥ నీసౌజన్యపుకలిమియు
నాసామర్థ్యంపులేమినామదికిఁ గారాఁ
జేసితిశ్రమతో నైనన్
దాసునిధన్యునిగఁజేయుఁదగునిక శ్రీశా ॥ ౧౪

క॥ హరిహరులసఖ్యమారా
పరమాప్తునికరుణలేకభావమునందున్
బరికింపనేరిశక్యము
హరపుత్రునిఁజంపినట్టివాఁడుహితుండే ॥ ౧౫

క॥ ఆకారంబేలేదఁట
సాకారతసమరసమిథునాత్మకమటనీ
వేకంబయ్యునుభేదం
బేకల్పనఁజేయనెద్ది హేతువుస్వామీ ॥ ౧౬

క॥ పాకారిప్రముఖులకున్
నీకపటముఁదెలియనీవునీకృపలేకో
నీకల్పనలోఁబాత్రల
కాకలుషపురూపుగతియొహరిహరనాథా ॥ ౧౭

గీ॥ స్వాత్మతనియంగఁదనియు నాత్మాధినాథు
డతఁడుతనియంగలోకంబులన్నితనియుఁ
గానియిప్పూర్ణతృప్తిసంఘటనమునకు
లేదుసాధనమెద్దియుఁగాదుభువిని

స్వానుభూత్యేకమాసమార్యాళిశరణ
ముండిలేకుండుమార్గమేయుత్తమంబు
నిరతమాత్మానలోకననియతిదప్ప
కుండజీవుండుతపమునమండి వెలుఁగ
దేహనౌకభవాంబుధితీరమునకుఁ
జేరనడిపించుచుండుఁబో శ్రీగురుండు
మధ్యఁదోఁచినఁదోఁచునుమాయజగము
దానిహింసించుచుంటనీధర్మముకద
భక్తజనులకుసంసిద్ధిప్రబలునట్లు
కాలరూపంబుఁదాల్చినిష్కారణముగ
లీలఁజేయించిచేసెదీరేడుజగము
లాత్మత్రిపికిశక్తికినంతరాత్మ
వేద వేదాంత వేద్యసద్విబుధసాధ్య ॥ ౧౮

క॥ నగుమొగముసహజమయ్యెక
నగపతిసీపిల్లువీరనారాయణుఁడై
యగపడుటకలియుగంబున
నొగిదుష్టులశిష్టవృత్తినుంపుటకే కదా ॥ ౧౯

క॥ చూపిననందుకొనఁగలుగు
బాపలుమున్నెన్నఁగలరుప్రకృతములేదీ
పాపలఁబథముననిల్వఁగఁ
గోపింప లేఁగొండమీఁదఁగూర్చుంటిబళీ ॥ ౨౦

క॥ నామస్మరణముకంటెన్
క్షేమంబుగఁగొల్చినిన్నుఁజేరెడుమార్గం
బేమియునితరములేదఁట
కామేశా శ్రీనివాసకలుషవినాశా ॥ ౨౧

క॥ శరణార్థులరక్షించెడు
బిరుదమునీదౌటశుభము పెంపుముమాకున్
సురవినుతభుజగభూషణ
పరమేశా శ్రీనివాసభవభయనాశా ॥ ౨౨

క॥ సంకల్పమునీదనియున్
జంకెడుమందునకువీడునేసంశయముహరీ
గొంకకనిత్యమునీకున్
గింకరుఁడైయొడలుమఱచికీర్తింపనిచోన్ ॥ ౨౩

క॥ యోగికిమానముఁబూనిన
సాగునుసద్వ్రతముబ్రహ్మసాయుజ్యంబే
తాఁగల్గునన్నినీకృప
వేగమునమకూరుమాకువేంకటనాథా ॥ ౨౪

క॥ చేయుటచేఁగాదెద్దియు
మాయుటచేసర్వమగునుమునిఝుదిగనినిన్
డాయునుబంచేంద్రియముల
మాయునునిర్మలశాంతిబూర్ణుఁడగుహరీ ॥ ౨౫

క॥ చేయించునీదుమాయయు
చేయుణ్ జేయించుకొనును జీవుండిటులో
నా మాయవస్థఁదగుగతి
న్యాయమెమెప్పింపమెచ్చనరులకునృహాట్ ॥ ౨౬

కం॥ నీకృపమాపై రావలె
నో కేశవసర్వశక్తియుతునకునీ కే
నాకణ భారంబై నణ్
మాకెవ్వరుదిక్కుధర్మమార్గముఁదెలుపణ్ ॥ ౨౭

క॥ అమనస్కంబనఁగసతత
సమాధితాదనకు లేమిజనులకునికియుణ్
సమరసమైక్యమునీతోఁ
జుమి శేషాచలనివాసశోభన వేషా ॥ ౨౮

క॥ ఏమియుఁజేయఁగ లేనిఁక
నేమైననొనర్తుగాక యెటొనీపదముల్
కామించెదఁగామించెద
సేమంబుననిలుపునన్నుశ్రితమందారా ॥ ౨౯

క॥ తపమనఁగబ్రహ్మచర్యము
తపమన శాంతియునుదాంతితత్త్వజ్ఞాన
మ్ముపకృతిసర్వంబునునీ
కృపయే శ్రీ వేంక టేశ శ్రితజనభూషా ॥ ౩౦

క॥ తపముననినుసేవించున్
దపముననఘమడఁచుసర్వతంత్రములందున్
దపమునస్వాతంత్ర్యముఁగను
దపముననీరూపునీవుదనుజవిదారీ ॥ ౩౧

క॥ పిల్లలపోషణతల్లిది
యల్లరిబాపంగమంత్రమాచార్యునిదే
పిల్లనిదగుజనకుఁడురం
జిల్లఁగకృషిసేఁతసిద్ధిశ్రీహరినీదే ॥ ౩౨

క॥ శివశక్తులిద్దఱొకఁడని
కవిజనములుపొగడుచుంద్రుగదచిత్రంబే
భువినేఁడామూర్తిత్రయ
మవిరళగతిదిరుమలనిటులైక్యంబందెన్ ॥ ౩౩

ఉ॥ భ్రాంతినశించెఁగర్మమువిపాకముగాంచెశివంబుపెంచెస
చ్ఛాంతిఘటించెసంతతముస్వాంతముముక్తికినిస్వరించెఁదా
నెంతయువేంకటేశభజియించితరించెనుమేలుమేలువ
ర్ణింతుఁద్వదీయభక్తులఁదృణీకృతయుక్తులనిత్యముక్తులన్ ॥ ౩౪

క॥ భోశంకరమృత్యుంజయ
కాశీపతిసేవితాంఘ్రికమలానృహరీ
శ్రీశాపన్నగభూషా
శ్రీశేషాచలనివాసశ్రితజనపోషా ॥ ౩౫

సీ॥ మామకభ్రాంతిబాపుముమధువిదారి
బ్రహ్మమయుఁడనని వినివిరక్తిలేమి
వాసనాబలముగదయెవ్వారికైన
వాసనహరించుదేవతాబలముకలిమి
శేషగిరివాసనతదాసశ్రీనివాస ॥ ౩౬

క॥ జీవత్వము హరియింపఁగఁ
గైవల్యంబీఁగసర్వగతులకుగరుణన్
గావలయునుబాలాజీ
కేవలశూన్యునిగఁజేసి క్రీడించుననున్ ॥ ౩౭

క॥ శంకరపదపంకజ మక
శంకతఁగొల్చెడుమహాత్మ లలితాకారున్
బంకజనాభుని నినుఁగని
శంకలుహరియించు రంగ! సద్గురురులింగా ॥ ౩౮

క॥ కాలాధీనులుజీవులు
చాలుదురెటు నీదుచిత్రజాలంబెఱుఁగన్
గేలెత్తిమ్రొక్కులిడునీ
బాలుంగాపాడుకొనుము భక్తునశక్తున్ ॥ ౩౯

క॥ జీవభ్రాంతినివిడఁగా
నీవాడన్ జేరినాఁడ నేటికినిటులన్
నీవాడనాఁడుచుండెద
నీవాఁడన్ బ్రోవవలయు నిజముమురారీ ॥ ౪౦

క॥ అప్పా సంసారాబ్ధికిఁ
దెప్పా సుగుణములకుప్ప దీనుని జేయన్
గొప్పా తెలియఁగఁజెప్పన్
దప్పా నుతిఁజేయమెప్ప దాసునితప్పా ॥ ౪౧

క॥ నీలీలాకేళులకీ
బాలురు తమ తెలివిచేత బహిరంగైక్యం
బేలా యత్నించెదరది
గోలయగాకెందు శాంతికొలకగునె యజా ॥ ౪౨

క॥ సేవింపలేమి నిన్నెద
భావింపఁగలేమి నెట్లొ వాణీశాదుల్
దేవా కామించెదరఁట
నీవేకామజనకుఁడ వనిరికేమి హరీ ॥ ౪౩

క॥ నీమంత్రరాజజపమునఁ
గామముచేకూరుఁ దుదకుఁగామమడంగున్
గామముఁబెంపగఁద్రుంపగ
స్వామీ హరిహరుఁడవీవు సకలాత్ములకున్ ॥ ౪౪

క॥ తారకము మనశ్శోధన
కారక మఖిలాఘహారకము సంసారో
త్తారక మాధినివారక
మైరంజలునీదు పదముపఠింతుసదా ॥ ౪౫

గీ॥ ఎంచి యెంతసిద్ధాంతీకరించుకొనిన
నిల్వఁడెందేని నీయందునిలుచుభంగిఁ
జ్ఞాతములన్నియునీవయచ్యుతుఁడవగుట
ధీరులాత్మాభిముఖులైరి దేహయాత్ర
నంతరంగంబు శాంతించునంతదనుక
సర్వథాసదాసర్వత్ర సమరసంబు
కలిగిమెలఁగిరి సిద్ధసంకల్పులైరి
శేషగిరివాస నతదాస శ్రీనివాస ॥ ౪౬

ఉ॥ నీచరణాబ్జదర్శనము నీచులకబ్బునె? లోకమేమియుం
దోఁచకపూర్ణభావమున నొక్కమనంబునునిగ్రహించిధ
ర్మాచరణంబుఁ జేయుచునిరంతరభక్తి శివంబుపెంచిశే
షాచలగహ్వరంబులనుధ్యానముసేయక వేంకటేశ్వరా॥ ౪౭

గీ॥ క్రొత్తబిచ్చగానిపగిదిఁగూళనాది
వేదవేదాంతతత్త్వసంపాదనమును
నట్టిభ్రాంతినశించినయంతవింతఁ
స్వస్వభావంబదిబయలుపడునుగాదె
యెత్తుతొలఁగించితానెంత మొత్తుకొనిన
గుండుతేలునెమునుఁగునే బెండునదిని
ధీరులిట్లాటఁగదచేరనీకుదీన
జనులజడులనియెంచివిశ్వప్రదీప ॥ ౪౮

క॥ అనివేంకటపతినుతియిం
చినపిమ్మటభక్తవరులఁ జేరుచువిడుచున్
ధనపతియుమంత్రివరుఁడున్
మనమునస్తోత్రమునముక్తిమాదర్శింపన్ ॥ ౪౯

—: నిరంజనాదులు జయంతమునకుఁ బోవుట. :—

క॥ జాబాలిఁదీర్ఘమాడఁగ
బాబుల దర్శింపమనము వలచెదుననియా
జీవతవిడిచినజీవుఁడు
కేవలసంప్రీతివెడలెఁ గీలెడలింపన్ ॥ ౫౦

గీ॥ పరమహంసాశ్రమముఁ జేరభక్తులరిగి
యచటికినిరంజనాదులు యాత్రపూర్తిఁ
జేసి గాని గురువులఁ జూడఁ జేరిద్వార
మందు వేచియున్నారు మీయనుమతికని
తెలుపుమునివినివారి లోపలికిఁబిలువఁ
బన పనా మువ్వురును వచ్చి ప్రణతిఁ జేయఁ
గూరుచుండంగ నియమించి కుశలమరసె
నంతరంగంబుపొంగ ననంతరముని
రంజనునిఁజూచిపలికె ధర్మాంబ తండ్రి
యెన్నినాళ్లయ్యెఁజూచి మీరెచటనుండి
వచ్చుచున్నారువే తెల్పవలయుమువ్వ
రనఁగఁధానాశ్రమము విడిచినదిమొదలు

పెండ్లియాదిగాఁగల సర్వవిషయములొగిఁ
జెప్పియాత్రాక్రమంబునుజెప్పినవల
బుద్ధిమతినట్లు భట్టునుఁబుజ్జగించి
యాత్మమోదించె ధర్మాంబయందఱచట
శాంతినుండఁగ శారదాకాంతఁజూచి
భక్తిదళుకొత్తనెవ్వరీ పడతియనుచు
లోనరోజించుచుండె నడుగడుగునకు
నడుగఁదలఁచియు నడుగకయూరభట్టు ॥ ౫౧

క॥ నిజపుత్త్రాగమనంబున
స్వజనులసద్గోష్ఠిరాజచంద్రుఁడులోనన్
గజవరదుఁగూర్చిమ్రొక్కెన్
నిజాంతరంగంబుపొంగ నెనరుననిటులన్ ॥ ౫౨

క॥ అంతఃకరణములుముఖము
లంతేవాసులునలువురహంబ్రహ్మాస్మి
త్యంతర్వాక్యనిహాంసం
బింతియ పురుషోత్తమ గురుఁడీవసుఖంతున్ ॥ ౫౩

క॥ నీపాదవారిశివునకుఁ
దాపాపహమన్ననింకఁదత్త్వార్థులమై
నీపాదముఁబట్టినమా
కాపదలన్నియును శమనమొంద వెరామా ॥ ౫౪

ఆ. వె॥ కనకదుర్గసేవ ఘనవిఘ్నతకుమూల
మనెదనట్లనాకు మనుటకునిలఁ
దద్వయంబుఁగొల్చి ద్వంద్వంబుదాఁటితి
ననుచుఁజింతసేయునవసరమున ॥ ౧౧

—: నారదాగమనము. :—

క॥ శ్రీరామనామకీర్తన
చేరేయింబవలుగడపిసిద్ధుండై సం
సారాబ్ధినీఁదనేర్చిన
నారదమునిముఖ్యుఁడటకునాఁడరుదెంచెన్ ॥ ౧౨

క॥ నిత్యంబాత్మస్థితిఁగృత
కృత్యుండై సంచరించు కేశవపాత్రుం
బ్రత్యుత్థానముఁజేసిరి
యత్యంతముభక్తితోడ నాశ్రమవాసుల్ ॥ ౧౩

గీ॥ చేసియుచితాసనమున నాసీనుఁజేసి
స్తోత్రమొనరింప నబ్జజసుతుఁడుపరమ
హంసరాజశేఖరులఁబ్రశంసఁజేసి
కృపఁగటాక్షించెధర్మాంబఁగీరవాణి
శారదాదేవిఁజూచెనుగౌరవమునఁ
బెరలనాశీర్వదించుచుఁ బ్రీతిఁబలికె ॥ ౧౪

కం॥ మిమ్ములఁజూడఁగ నానం
దమ్మయ్యెను నాకుఁ దాత దయఁబనుపంగాఁ
జుమ్మిటు నేనరుదెంచిని
జమ్మాగోష్ఠి నిగనుట రసనదెట్లన్నన్ ॥ ౫౯

క॥ సంచారము చాలించివి
రించిన్ దర్శించి చిత్రరీతి నిజగముల్
ముంచెడు సజ్జ్ఞానంబున్
వంచించు నుపాయ మెఱుఁగ వలెనని వేడ్కన్ ! ౬౦

క॥ కలియుగమునఁ గలవింతలు
సలువకు విన్నపముఁ జేయ సవ్వచు వినికాఁ
గలకార్యము తప్పింపఁగ
నలవియె హరిహరులకైన ననుచున్నాతోన్ ॥ ౬౧

క॥ అవధారు భక్తి నారద
భువినిజయంత్రాశ్రమంబు ముక్తిదముకలిన్
బ్రవిమలభక్తుఁడు శేషుం
డవతారము దాల్చుఁ బరమహంసగ నందున్ ॥ ౬౨

క॥ ఆయాశ్రమమును గృపనా
రాయణదేవుండు వేంకటాద్రీశుండై
పాయక ప్రోచుచునుండున్
శ్రీయుతుఁడై భక్తవరుల శ్రేయంబునకై ॥ ౬౩

ఆ. వె॥ పరమహంసశిష్య వరుఁడొకఁడు గలండు
రాజశేఖరుఁడను రాజశేఖ
రుండురాజశేఖరుండో యనంగనాఁ
గౌతుకంబుమిమ్ముఁగనఁగఁగలిగె ॥ ౬౪

క॥ అనవినిమునివర ధన్యం
డనుబారంపర్యవర్ణనము నీచేనే
వినుటసని మ్రొక్కెనునిరం
జనుఁడతనిన్ భట్టుచూడసాగెనువీఁకన్ ॥ ౬౫

క॥ నారదుఁడడిగనిసర్వవి
శారదుఁడగుటన్ ద్వదీయసంశయమును నేఁ
దీరిచెదనంచుఁజెప్పఁగఁ
బ్రారంభముఁ జేసెనిట్లు పరమప్రీతిన్ ॥ ౬౬

—: శారదపూర్వవృత్తాంతము. :—

క॥ ఈశారదచరితము విన
నాశించెదవేవు భట్ట యదియెఱుఁగుదునీ
యాశయము సర్వమెఱుఁగన్
జేసెదఁజెవిసంకువిపుడు చేసెదవినుమా ॥ ౬౭

ఆ. వె॥ ఈమెచరితఁ దెలియ నేరికిశక్యంబు
మునికి రాజశేఖరునకుఁదక్క
నీదుప్రశ్నమునకు నేర్పుమైప్రత్యుత్త
రంబునీయఁ గౌతుకంబునాకు ॥ ౬౮

ఆ. వె॥ పొడమె నేఁడె బ్రహ్మముఖమునఁదెలిసిన
వాఁడనగుటఁ దెలియఁబలుకవలతుఁ
దృప్తినీకునాకుఁ బ్రాప్తించునద్దాన
ననమహాప్రసాదమనియెభట్టు ॥ ౧౯

క॥ విను శారదపూర్వభవం
బున శ్రీ సీమంతమందుముదమునధరియిం
చినజీవమణియటంచున్
వినిచెను దచ్చరితతాత వివరింతునొగిన్ ॥ ౨౦

క॥ క్రీడార్థముకమలజుఁడొక
నాఁడా శ్రీదేవిఁజూడ నయుగతిఁజనఁగన్
నీలాలకతనశిరమునఁ
దాలిచెనొకధవునినంచుఁదహతహపడుచున్ ॥ ౨౧

క॥ పరపురుషునిశిరమున నిడి
తరుణీమణి శాంతిమీటుఁ దంత్రిపలహాహా
తరమాభరియింపఁగనీ
కరణిన్ నిజభార్య చేయఁగాఁబురుషునకున్ ॥ ౨౨

క॥ అనిచింతించుచు సంశయ
మును వెల్లడిపుచ్చె నజుఁడుముదితయు వేయు
ట్లనియెను భయవిరహితయై
వినయమునన్ బ్రహ్మమనము వెన్నగఁగరుఁగన్ ॥ ౨౩

క॥ స్వామీ మీప్రతిమయె చూ
డామణిఁగని యిట్లుపల్కుటతగునె? యనగాఁ
దామరసభవుఁడుసిగ్గున
నామణినింగాంచికాంచి యారాయనుచున్ ॥ ౭౪

క॥ నాకిట్టిభ్రాంతిదోషము
నీకునుగల్పించుమణికినిజముకనిమునం
బోకాంతజడతగలుగఁగ
నాకెంతయుఁజూడఁగోర్కెనా హంసనగన్ ॥ ౭౫

క॥ నగుటకుఁగారణమేమన
ఖగరాజంబనియెనిట్లు కమలజుతోడన్
దగుదురుజీవులుభ్రాంతికిఁ
దగునే? మీవంటివారుతగులం దానన్ ॥ ౭౬

క॥ అనుటయునాహంసంగని
వనజభవుండౌర యింతవదరెదునాతోఁ
గనుశాంతినమ్మి యిఁకభ్రాం
తినిబాధలఁగుంది యవలఁదెలియుదువుకదా ॥ ౭౭

క॥ తేజముతగ్గుటభ్రాంతియు
నోజన్గలిగెడినినొక్కయోజన్జుమ్మా
యాజీవమణికినీకని
రాజీవభవుఁడన హంసరాజంబనియెన్ ॥ ౭౮

క॥ కపిలుండై గురుఁడయ్యెన్
గపటాకృతితోడ మోసగాఁడయ్యె సుతుం
డుపచారం బపచారము
విపరీతపుచర్య చేసి వేడుక నించెన్ ॥ ౭౯

ఆ. వె॥ మన్ను దినుచు నోరు కన్నతల్లికిఁ జూపి
లోకజాలమందులోన సకలము
జూపి యైనఁ దన్నుఁ జూడ నీడఁ జూడని
మోసగాఁడు కృష్ణమూర్తి యగునె ॥ ౮౦

క॥ నాతల్లీ నేనట్టుల
నేతీరున నైన సుతుఁడ నేకద మీకున్
జేతోమోదం బీయఁగ
నీతిన్ నటనంబుఁ జేయ నేర్తును భక్తిన్ ॥ ౮౧

క॥ వినయమున నెపుడు సేవిం
చునుగద యీకొంటెజగముఁ జూడక యోగం
బున నముక్తిఁ గాంచు వేడుక
జననీ మిమ్ము తనికరుణ సాకుము వీఁకన్ ॥ ౮౨

క॥ అనవిని వాణియుఁ బ్రహ్మం
గని పరిహాసమునకైనఁ గాం తామీరి
ట్లనఁ జెల్లునె నిక్కువమై
జనుఁగద మీనోటమాట జారిన యేనిన్ ॥ ౮౩

ఆ. వె॥ ఎప్పుడాశ్రయించు నీజీవమణినన్ను
నిన్ను మోయుచుండు నిజముహంస
జడతభ్రాంతితలఁపఁజను నెట్లువీరికి
భక్తవసులఁబ్రోవఁబ్రభుఁడవీవ ॥ ౮౪

క॥ కానక వేదీనికి నె
ల్లెనక బరిహారమిప్పు డారయఁదగునా
లోనక లోనక శాంతం
బే? నాథా! మనకనంగ నెంతయుఁగరుణక ॥ ౮౫

క॥ ఏకాంతభక్తరక్షణ
మోకంజదళాక్షి! యింతయొప్పునె! నీకుక
నాఁకంబడుటక మనచేఁ
బోకడలై వైన్యవారిఁబొందు నెయఘముల్ ॥ ౮౬

గీ॥ నీశిరంబునుండి నిముసంబులోమణి
జారితిరిగినిన్నుఁజేరఁగలదు
ఒక్కనిముసమయ్యుఁ బెక్కువత్సరములు
మనుజతతికిదేవ మానవమాట ॥ ౮౭

ఆ. వె॥ ఆంధ్రదేశమందు నాపినాకినితీర
మందుసోమశిలకు ననతిదూర
మందుఁజ్యోతముగాఁగ నాఁడురూపునుదాల్చి
జీవయాత్రనడుపుఁజిత్రగతిని ॥ ౮౮

క॥ చ్యుతమైనజీవమణియు
మ్యుతభక్తిఁ శారదాఖ్య శుభములఁబడయున్
నుతికెక్కినయోనిజగాఁ
బతితులవలెఁగామిబ్రహ్మావాసనబలిమిన్ ॥ ౮౯

ఆ. వె॥ గురులవెదికికొనుచుఁగొంతకాలముసోమ
శిలనుజింతనుండఁ జేరురాజ
హంసమొకఁడతివజయంతాశ్రమమునకుఁ
దోడితెచ్చుభక్తితోడనంత ॥ ౯౦

ఆ. వె॥ పరమహంసమునియుభక్తవరుండగు
రాజశేఖరుండు రమణమీఱ
స్వస్వరూపమెఱుఁగబలుకనచటశాంతిఁ
దపముచేయుఁబరులతాపమార్చు ॥ ౯౧

తే. గీ॥ స్వస్వరూపంబుదెలియుటజడతలేమి
శ్రీశరంబునఁబ్రీతినిఁజేర్చుదనుక
శ్రీశరంబునఁబ్రీతినిఁజేర్చుచుండుఁ
దనకునితరులకొకరీతిఁదారకంబు ॥ ౯

ఆ. వె॥ రాజశేఖరునకురసఁబుత్రుఁడైపుట్టి
స్వస్వరూపసుతనివలననేని
రంజనాఖ్యఁదెలిసిరాజిల్లుసీహంస
రాజమఖిలసిద్ధులోజఁబొంది ॥ ౯౩

ఆ. వె॥ సర్వతీర్థములను సద్భక్తిసేవించు
సపరివారముగను సాధ్వివినుమ
యంతనొక్కనాఁడు హంసయైశరద
భక్తిఁదెచ్చిగురుని పదముఁజేర్చు ॥ ౯౪

ఆ. వె॥ కామరూపుఁడగుటఁ గలహంసఁగామాఱఁ
దిరిగిమనుజరూపుఁ దెచ్చుకొనెడు
యాత్రపూర్తిఁజేసి యాశ్రమంబునుడాసి
యందఱకున్బ్రీతి యతిశయిల్ల ॥ ౯౫

ఆ. వె॥ మంత్రివరుఁడు సర్వతంత్రంబులందున
భారమువహియించి ప్రబలుచుండ
సహజధర్మమందు సరసశీలనిరంజ
నుండునాఁగనుండునుతగుణుండు ॥ ౯౬

ఆ. వె॥ నన్నుఁజేరుదనుక నారాయణధ్యాన
మునను రాజధర్మమునఁజరించు
రాచతపసియనఁగఁ బ్రజలశాసించుచు
రాజధానినుండు రమణతోడ ॥ ౯౭

గీ॥ శ్రుతికిఁగటువులయ్యు సుదతిశుభకరములు
సువ్వియాజడత్వ భ్రాంతులివ్విధమున
సద్యశముగూర్చిలీల జిజ్ఞాసువులకు
ముక్తినీఁజాలుటనుశాంతి మూలములగు ॥ ౯౮

గీ॥ పరమహంసమునీంద్రుండు కరుణఁజూడ
సకలసకలకలాపవిస్తారగరిమ
నామసార్థక్యమునకునై భూమిలోన
శారదాపీఠమునఁనిల్పు శారదాంబ ॥ ౯౯

సీ॥ అనుటయునువాణి సంతోషవనధిఁదేలె
భక్తవరులకుశాంతిని భద్రమొసఁగు
దేవిశారదాదేవి సందేహమేల
ఈచరిత్రంబుఫుట్టించు నేరికైన
వినఁగఁగడువింతనాకు నవ్విధినిగలుగఁ
జేరితాతకిటుమనవిఁ జేసికొంటి ॥ ౧౦౦

క॥ ఘనులగువారలసంద
ర్శనమెట్టులఁగల్గునాకు జనకా?యనినన్
గనిమునియురాజశేఖరుఁ
డునుగలరాశ్రమమున నిపుడునిరంజనుఁడున్ ॥ ౧౦౧

క॥ తనయాత్రపూర్తికాఁగాఁ
జనుదెంచెను భార్యతోడ సచివాగ్రణితో
మునినిన్ గురువులఁజూడగఁ
దనయా! యెల్లరనుజూడఁదగునటచనినన్ ॥ ౧౦౨

క॥ అనవినుటయె తడవుగనేఁ
జనుదెంచితినిటకుఁబరమసాధులమిమ్మున్

గనికనులకువిందొనరిచి
తిని భట్టాయనుచు బయలుదేఱుచుమునినిన్ ‖ ౧౦౩

క॥ జనవిభునిరాజశేఖరు
వనితామణిశారదాంబ వరుసఁగ్బ్రీతిన్
గనిపోయివచ్చెదను న
న్ననుపుడనుచువీణెమీటి హరిస్మరియించెన్ ‖ ౦౪

క॥ నారాయణ నారాయణ
నారాయణ యదుకులేశ నళినాక్షహరీ
గౌరీజానిపరాయణ
శ్రీరామారామ రామ శ్రితజనకామా ‖ ౧౦౫

క॥ ఆరావముచెవిఁజొచ్చిన
నోరూరెన్ వారికెల్ల నుడువంగన మో
నారాయణాయయని యోం
కారముతోనవిరటుమమకారముపీడన్ ‖ ౧౦౬

— అన్నంభట్టు పశ్చాత్తాపము. —

ఆ. వె॥ మునియుఁదాతలోకమున కేగగాభట్టు
పెన్నిధిఁగనుగొన్న పేదవోలె
శారదాంబవలనసదుపదేశముఁగోరి
చింతచేసెమఱిచెంతనిట్లు ‖ ౧౦౭

శా॥ కూడుంబెట్టఁగగుడ్డలీఁగసురలింగూడన్ దరింపంగహా
క్రీడాసక్తినిగూడిపిడిలిఁగదా రేలుంబవళ్లందఱన్
బాధించఁబ్రకవిన్ను గొల్వఁబుధులం బాటింపకీరీతి నే
నాడాడన్ వృధ చేసితిన్ జననమున్ హాస్యాస్పదుండై తినీ
బాఢం బెల్పెడు దేశికున్ హితులనున్ సద్భక్తి సేవించినీ
బాలుండై విహరింతుఁ గ్రందుతుభవమున్ బ్రజ్ఞాసినిమ్మా హరీ॥

క॥ అనుచితకర్మంబులనిటు
మనువుంజెడఁగొట్టఁబోకు మర్యాదయనీ
కనినన్ వినకయనన్నిటు
లనుమానంబులనమ్ముంచ నగు నేజగమా ॥ ౧౦౯

క॥ చేయనిదుష్కృతిలేదిల
వేయనివేషంబులేదు వెలయాలికినా
కేయెడభేదములేదుగ
ఛీ! యని నన్ననివాడు ఛీ! లేడుగదా ॥ ౧౧౦

క॥ కోటికిఁబందెము వేయుట
కూటికిముమ్మాటికాత్మఁగూడుటకా ఛీ!
యేటికిసంసారంబిక
నాకేదత్త్వంబుసఖుఁడు నాహృదయమునన్ ॥ ౧౧౧

క॥ ఎందఱివేడితిఁ గూడితి
నెందఱి నెందఱిమనమున కెక్కఁగబోధల్

తొందఱంబాడితినడుగక
ముందే నే బోలునందు మూదెందుఁగనన్ ॥ ౧౧౨
క॥ ఎన్నివచించిన నేమగుఁ
బున్నమ పురుషార్థము జగమున్ విష్ణువుయుం
బన్నమహాత్ములపల్కాది
విన్నన్ దక్ష్యముగఁగన్నవిభుడేయెన్నన్ ॥ ౧౧౩
క॥ వేదంబా శాస్త్రంబా
మోదంబాతన్నువలచుము దితలకృపచే
సాదంబాలేదేమియు
సోదరభావంబదయయు మోర్పా నేర్పా ॥ ౧౧౪
క॥ ఈవాసంబాదోసము
మోదంబునబుధులమీద మోపుచుఁ దనమ
ర్యాదన్ గానియూడెడునా
సోదరభావంబదేటికో పరమేశా ॥ ౧౧౫
క॥ దయలేనికపటమిథునము
నయవిదుఁబనిపించుకొనుచు నలువురిలో లో
భయముననూపిరివిడిచెడు
శయనమువందైనఁ బాముశవము గీర్తిన్ ॥ ౧౧౬.
క॥ ఆదరమెఱుఁగనివారల
మాదిరిఁగని సంశయంబుమానుము మనమా
జూదరులుపొట్టకూటికి
వాదంబులు సేయుచుంద్రు వైరుల? హితులా ? ॥ ౧౧౭

క॥ నింబఫలంబునకునుగా
లంబుగడకఁ దీపిగల్గులాగునఁగడయో
ధ్యుం బామూర్ఖునికినిసం
త్యంబునఁగూర్చెదవదెట్లొ ధర్మలవంబుల్ ॥ ౧౧౮

క॥ మాయారహితయయగుటన్
మాయంగడవంగఁజాలుమానవుడిలదుర్
జ్ఞేయంబగుబ్రహ్మముఁగను
నాయమకృపనందినిల్చెనాపరమేశా ॥ ౧౧౯

క॥ కనకాచలసాయకవా
వనకరచరణాబ్జసేవ వనరుహనాభున్
గనిముక్తిఁగనెడుశారద
గనిరోన్ ద్వంద్వాత్మకంబుగా సర్వంబున్ ॥ ౧౨౦

క॥ శారదశిరోమణియొయీ
శారదకరుణింపనకు సర్వముగాదే
శ్రీరామతత్త్వమీయఁగ
నీరామున్ బోలువార లిలఁగలిఁగలరే ॥ ౧౨౧

ఆ. వె. నారదమునిమాట నవరత్నములమూట
యనుచుభట్టునమ్మి యనియొశార
దాంబపదముబట్టు చంబ్రోవుమనుచు
విన్నదానిఫలముఁగన్నయట్లు ॥ ౧౨౨

ఆ. వె. తల్లిరాజపుత్రుదయచేతనిన్నాళ్లు
వింటిబోధలవలఁగంటినిన్ను
బీజమంత్రములను బ్రీతినిశ్రీవిద్య
నొసగి బ్రోవసుదతిరెయొప్పసంద్రు ॥ ౧౨౩
గీ॥ మఱియుబీజమంత్రములకుమహిని జూడ
రెండుసిద్ధారిచక్రంబుసందురవల
విపులకునుపదేశమీవిపులంద్రు,
కానవినువేడెదనునన్నుఁగరుణఁగనుము ॥ ౧౨౪
—: శారదభట్టునకుఁదత్త్వోపదేశంబుఁజేయుట :—
క॥ అనవినినిరంజనుండా
నని శారదయునుగరుణసుఖాసీనుం జే
సెను దీక్షాతత్పరుఁజే
సెను దక్షిణమందుభట్టు శ్రేయఁంబొప్పన్ ॥ ౧౨౫
ఆ. వె. ఇచ్చెమంత్రమవల నీనెంచిబోధంబు
చెప్పఁదొడఁగెనిట్లుశ్రీవధూటి
శిరమునందుఁజేర్చుచిట్టిబోటి యహాహా
పలుకవశమెయతనిభాగ్య మీశ ॥ ౧౨౬
క॥ ఘనసంప్రదాయరీతిని
మునిశిష్యుల కట్లవారుబుధజనులకొగిన్
వినిపింప నద్దిగురుముఖ
ముఁ నేవిన్నట్లునీకు ముదమునవినుతున్ ॥ ౧౨౭

క॥ జలజభవుఁడుల్లసిల్లగ
నిలసద్భక్తులకుముక్తినీయన్ రహిఁనాఁ
జలజాక్షుఁడవతరించున్
ఖలులహరింప సుజనులకుఁగల్యాణంబిన్ ॥ ౧౨౮

క॥ తల్లికిఁదత్త్వముఁదెలుఁపుచు
నెల్లప్పుడుతండ్రిదండ నెడబాయకజ్ఞా
నోల్లసమునగురుఁడై ప్రజ
నెల్లఁగొలిచి దీర్చునుబుణమెల్లరకొకఁడై ॥ ౧౨౯

క॥ అందఱుజీవులుహరిలో
నుందురుజీవునివలెనతఁడుండునులయమునం
దందఱునాశీఃమూర్తిని
నుందుఅతఁడుమొదటిమూర్తినొందుచుఁదనరన్ ॥ ౧౩౦

క॥ కలలోఁగనుమూర్తులలో
పలఁదానొకఁడయ్యుఁదెలివిఁబడసినచో నా
కలఁగలయనుభవమంతయుఁ
దలఁపుసరున్ దనకెవచ్చుఁ దథ్యమొరులకో ॥ ౧౩౧

క॥ ఆరీతిలోకమంతయు
నారాయణులీలయయ్యు నలువురితో నే
దారినొయుండియు నుపసం
హారంబొనరించువేళహరియైనిల్చున్ ॥ ౧౩౨

క॥ రాముఁడు జగతిని మునువలె
నేమేమోఁ జేయుచుండ నేమతనికిల్
సోమునితోఁ జంద్రికవలె
వేముకుచుకొనంగఁ బూర్వవేషముఁ దాల్చున్ ॥ ౧౩౩

క॥ చంద్రుఁడుఁ గ్రుంకినపిదపన్
జంద్రిక నరుడిలఁ గలగని జాగ్రదవస్థన్
బొందినఁ దద్గతజీవులు
నుందురె యెంౘైన మఱలకు దురె తోడ్తోన్ ॥ ౧౩౪

క॥ తనకలలోఁ దానొండై
కనునితరుల వారు తానుఁ గలవిరమింపన్
దనతోడ లోననుండురు
తనపూర్వపుమూర్తిఁ దాల్చుతరిగలిలేమిన్ ॥ ౧౩౫

క॥ ఇలమిథ్యయయ్యుఁ దద్గత
లలితాద్భుతగురుసుబోధలాభకరముగాఁ
గలబావిఁ బడినకొమరుం
డలశబ్దము సున్నమెలకువదిగుణమెన్నన్ ॥ ౧౩౬

క॥ ఏచేనోగనుచుండిన
నీచేనునఁ బంటపండునే తెలియుమియా
యూఁచేలన్ యాచించుట
నీచులు చపలాత్ములవుటనిజముధాత్రిన్ ॥ ౧౩౭

క॥ తనకై తా జేసిన కృషి
తనలోనే ఫలముఁ గాంచుఁ దదితరులందున్
దనబలము వ్యర్థపుచ్చిన
మనుజుల కాత్మీయమహిమ మహి నెట్లుఁ గలుగున్ ॥ ౧౩౮

గీ॥ దిక్కుతో చకపకల సాధింపుచుంట
లేని యోగ్యత కల్పింపఁ బూనుకొనుట
విద్యలని చెప్పుదురు మూఢవితతి కెందు
న్నూరకుండినవాఁడె పో యుత్తముండిల ॥ ౧౩౯

గీ॥ దిక్కు వేఱొండు గలదని యిక్కుచుండు
బక్కజీవుండు భవమునఁ జిక్కియుండు
దృక్కు హరిదిక్కుఁ ద్రిప్పక చిక్కుచుండు
ధరణి చిన్ముద్ర యేసుమి తారకంబు ॥ ౧౪౦

గీ॥ మ్రొక్కుచుండును దీనుల కక్కటకట
మనుజపశుపిట్లు హరిమాయను హిమఁ గాదె
తిరుగుచుండును జగమునఁ దెలివిమాలి
జ్ఞానసాధనమొండేని మౌనముద్ర ॥ ౧౪౧

క॥ పారాయణ మొనరించెద
రూరక తెలియంగ జాలరో యనుకొన్నన్
బారుణిధరరుచిఁ జూచిన
దాఁకితజ్ జ్ఞానమాత్ర వచ్చునె మత్తున్ ॥ ౧౪౨

క॥ శివుడెప్పుడుశివుడేగద
శివునిశివాశివమయముగఁజేయుట తలఁపన్
శివశక్తియెశక్తినిజము
శివుడదిగతముగగదా వశీకృతుడయ్యెన్ ॥ ౧౪౩

క॥ ఎప్పటికెయ్యదితగునది
తప్పకమనమునకువచ్చు దైవంబిచ్చున్
దప్పగుఁజుమ్మాతగులం
బెప్పుడు క్రీడింపుమాత్మతృప్తికి శాంతిన్ ॥ ౧౪౪

క॥ కాలమురాకయ తెలియుట
కాలమురాఁదెలియకునికి కల్లసుమీయా
కీలెఱుఁగుము లోలత్వము
జాలింజాలింపు మాత్మశాంతికివిప్రా ॥ ౧౪౫

క॥ సరిగాఁగూర్పగనేర్పది
నరుడారయుశాంతిలేమి నలిగెడుఁగదత
త్పరుడై చింతలఁగుందక
సరిగాఁగూర్చుమనంబు సరిగాగురిగా ॥ ౧౪౬

క॥ జీవత్వమనగనొరులకు
గేవలసత్పురుషునట్లొగిన్ గనపడఁగా
గావలసినయత్నమును
మ్మేవిధిబరికింపమిశ్ర యుదిలోపంబే ॥ ౧౪౭

క॥ తనకుంగలగుణదోషము
లనువితరులఁదెలియకుండ లాలింపంగాఁ
బనిపూనుటజీవత్త్వం
బనఁదగుఁగపటంబువేష మనఁదగుఁదమము౯ ॥ ౧౮౮

ఆ. వె॥ కొలదియత్నమునను గొప్పఫలంబులఁ
గోరుచుంట జీవకోటికెందు
సహజమాట ముక్తిసాధించుచుందురు
స్నానములనొ శాకదానములనొ ॥ ౧౮౯

క॥ మృత్యువుతత్త్వముఁదెలియఁడు
మృత్యువుసమయమునుదెలియ డికనిజధర్మం
బత్యంతభక్తిసల్పడు
మృత్యువునిత్యంబుసత్యమితనికిఁబ్రదుకే॥ ౧౯౦

క॥ నీకెవ్వరుబందుగులిల
నీకెవ్వరుహితులువిప్రనీ కెవడవునీ
వాకు౯ జనమాలింపఁగ
లోకము లెల్లహరియాజ్ఞలోమెలగంగ౯ ॥ ౧౯౧

క॥ ఒకనాడొకఁడగుమిత్రుం
డొకనాడాతండెశత్రువూరకయగునీ
వికలతమానుమువిప్రా
సకలంబు౯ద్రిప్పఁజక్రిచాలునునీవా ॥ ౧౯౨

క॥ తడబడును జెడుగుఁ జేయఁగఁ
బుధమిత్రు బుణ్యాత్ముఁ డట్లుపుణ్యముఁ జేయున్
దడఁబడుఁ బాపి జడుండగు
గడుగునఁ బోగడుఁ దెగడును బరాధీనులనున్ ॥ ౧౫౩

క॥ రాముఁడు సోముని మిత్రుఁడు
భీముఁడు కృష్ణునికి హితుఁడు వింటి వెయనుచున్
దాసునియెద రసికోనియెద
రీమహి జడులందఱరయ శ్రీశునిభృత్యుల్ ॥ ౧౫౪

క॥ కలయ నెదఁ గల్లయని యెద
వలయని యెద వార్ధియనెద వలదని యెద నీ
బలఁగనఁ గలవన్ని యుజం
చలములు నాకీశ్వరునకు శాశ్వతగుణముల్ ॥ ౧౫౫

గీ॥ పదపదార్థసంయోగంబు ప్రాణపదము
తద్వియోగంబుచేఁ బదతతినిఁ గోరఁ
బ్రతిమవలెనుండుఁ బ్రాణరహితముగఁ గద
యర్థమెప్పుడుఁ బదమైత్రినమరియుండు
రసఁబదము వేలుగాగ నిరర్థకంబు
పలుకు నర్థంబు లేకుండఁ బలికెనేని
హానిదెలియక జగముల మరగునట్లు
కానహరిభక్తిఁ గనినచోఁ గలదుముక్తి ॥ ౧౫౬

సీ॥ దేనిరూపంబు దానినిఁబూనుదాని
విడిగవసుధవించుటయన్న వింతగాదె
ప్రతిమగల్గినమాత్రానఁ బ్రాణమున్నె
ధరణిప్రాణంబుఁ బ్రాణియే తాల్పఁగాక
విష్ణుమూర్తిరూపంబ యీవిశ్వమరయ
దానిఁగోరుచుమఱచు నవ్వానిజీవుఁ
డట్లుగావనదియగు నిరర్థకంబు
హరికిసహజంబు నిత్యంబుసార్థకంబు ॥ ౧౫౭

క॥ ధీరుఁడువైదికజనులన్
దూరఁడు పామరులతోడదుర్వాదములన్
బోరఁడు గౌరవమొండేఁ
గోరఁడు విషయములనెదనుగూరఁడు విప్రా॥ ౧౫౮

క॥ ఏరఁడుపరదోషంబుల
జారఁడుధ్యానంబునుండి జగమువొగడఁగా
నూరఁడు సంసారంబున్
గోరఁడు తత్త్వమసివాక్యగురుయోగమునన్ ॥ ౧౫౯

క॥ తారఁడునిట్టటుసిద్ధుల
గోరఁడు నెద్దేనిఁజేయఁగోరఁడు భీతిన్
బారఁడుమృత్యువుఁగనియున్
జేరఁడుగర్భం బదేమిచేసియు మరలన్॥ ౧౬౦

క॥ ఈసద్గతిఁగల్పింపఁగ
ధీసాక్షిగఁ జేయఁ బరమధీరుని జేయన్
శ్రీసద్గురుమూర్తిఁబోలు నె
యేసాధనమైనఁ దెలియ రేమందుజడుల్ ॥ ౧౬౧

క॥ తెలిసియుఁ దెలియరుజడులని
తెలిసియుఁ గాఁబోలు బుధులు దెలుపుదురు కృపన్
బలుమఱు నొకఁ డేతత్త్వం
బలవడునే జడులకెదియుఁ బ్రారబ్ధమునన్ ॥ ౧౬౨

ఆ. వె॥ మధ్యరాల నర్థమండలాకృతిగోడ
గట్టి పిదపవాని నెట్టునట్లు
బాలువాతగుణము వాసిఁజేయగనుల్లి
గడ్డనమలి నోరుకడగునట్లు ॥ ౧౬౩

ఆ. వె॥ వాసనాత్రయంబు వైరాగ్యవహ్నిని
హుతముఁ జేసియైన సతతపరను
పురుషపాద సేవ బోధామృతంబున
నైనఁ గడిగియైన హతముచేసి ॥ ౧౬౪

అ. వె॥ మొదటిమూర్తిఁదాల్చి ముదమునఁనాత్మందు
జీవశంకఁబాసి చింతఁగోసి
కన్నుమూసి తెఱచి కాంచక కాంచియు
గాంచనాంబరు మదిఁగాంచుచుండు ॥ ౧౬౫

క॥ ఎంచమినితరము దేనిని
నుంచునొ మనమందునుంచి యుడిగిసకలమున్
జాంచల్యమందు స్థైర్యం
బంచితధర్మంబు పరమహంసలకిలలోన్ ॥ ౧౬౬

క॥ వివిధార్థములొగిదామై
యవనిన్ లభియింపఁబొందునానందముతోన్
గవియైన నజ్ఞుఁడన్నన్
దవిలెడునవ్వానిలోలతన్ జుమి తానై ॥ ౧౬౭

క॥ విను ప్రాయశ్చిత్తంబన
మనస్సమాధానమగు దమముపడకున్నన్
గనుఁగొనసర్వము బ్రహ్మం
బనువాదం బెన్నసున్న యాత్మస్థితిచేన్ ॥ ౧౬౮

క॥ రూపము ద్రవ్యమునొక్కెడఁ
బ్రాపించిన ప్రాణపదము పరమైరూపం
బాపదనొసఁగును శ్రీహరి
రూపుగఁ దెలియనిజడులకు రూఢిగ జగమున్ ౧౬౯

గీ॥ విష్ణుఁగాంచిన విశ్వంబువిశదమయగు
విశ్వమునుజూడ విష్ణుని వెదకలేఁడు
నరుఁగనిన గుఱితించుఁజిత్తరవు దాని
గనిననరునిగుర్తించుట కల్లగాదె ॥ ౧౭౦

క॥ ఊఁతగుగురుభక్తి స్వకృషి
యూఁతన్నేర్వంగలోతు నిచ్ఛయువలయున్
భూతలమునభవజలనిధి
నేతన్మాత్రుఁడుకడచునే విప్రవరా ॥ ౧౨౧

క॥ లోతుగదింపకదిగకయ
యూఁతన్నేర్వంగఁగలఁడె యిల నెవ్వండే
నాతీరుననసహాయుం
డై తరియించుభవము గుసునాజ్ఞ మసీషన్ ॥ ౧౨౨

క॥ జంకక రామపదముని
శ్శంకతఁదాల్చుబుధమానసము గ్రుంకక తా
గింకర్తవ్యమ్మనదాఁగిఁ
బంకజమై తేలియాడుఁ బంకముపైడన్ ॥ ౧౨౩

గీ॥ భూతపంచకమునఁబుట్టుఁబోలియుఁ బెరుఁగు
నొక్కరీతినిభూతము లుండుకట్టు
లొక్కరూపంబుతోడను నిక్కమల్ల
సహజసంస్కారమదివృద్ధిఁ జరుగుచుండు
దోహదంబెద్దియైన సందేహమేల ౧౨౪

క॥ దుర్గుణముల సుగుణంబుల
దుర్గమముగుతత్త్వనిష్ఠఁ దోలుచు శాంతిన్
దుర్గాశీర్వాదంబున
నిర్గుణుఁడైటుంచు నెవరి నేఁబూజించున్ ॥ ౧౨౫

ఆ. వె॥ గంటగంటకుమడిఁ గట్టనేర్చినయంతఁ
జిత్తశుద్ధిగలిగి చెలఁగు నెవఁడు
బల్లెమున్న బంటు బల మేడఁగానవచ్చుఁ
బూఁతిరోఁత కాక ప్రీతియగునె॥ ౧౭౬

క॥ జ్ఞానముక్తియాజనకమే
యానానందంబుగల్గు ననుభవమున నే
కానఁ మాకిఁకఁ జాలుఁ
జ్ఞానం బేయనగరాదుగద విప్రవరా॥ ౧౭౭

క॥ జ్ఞానంబునసీఁదుటకై
తానెంతయుయత్నపడఁగఁదగుసంతియగా
తానన్నదినిదరించుట
కౌనాయభ్యాసగరిమనోగాక యోగీ ౧౭౮

క॥ నగమందు నసగమిందునఁ
దగవాబిగియింపమనము ద్వంద్వాత్మకమీ
జగ మదితోఁచనినిష్ఠ
ఖగవాహనుఁడౌనఁగు శాంతిఘనయోగమున॥ ౧౭౯

క॥ ఆరాధనవలఁదందురు
నారామలభక్తిఁబలుకఁజాలునఁటబళీ!
నేరరునిల్వఁగఫణిఁగని
యీరాజగమందునైక్యవేత్తలువిప్రా॥ ౧౮౦

క॥ ఐహికమెద్దియుఁగోరక
సాహసమునముక్తికాంతసరససుఖంబుఁ
దేహముఁదెలియకభక్తుఁడు
సోహమ్మనిజపముచేయుచోవిప్రవరా ॥ ౧౮౧

క॥ జలజముఖమయ్యులోనన్
జడాశయముపంకముఁటసరసులుఁగనిలో
వెలినుపయోగించుటకున్
వలనై నదిగానికతనవలతురుచూడన్ ॥ ౧౮౨

గీ॥ ఆత్మతృప్తికిఁగొఱగానియల్పబుద్ధి
చేతఁద్రిప్పంగఁబడెదుదుశ్శీలురకట
మోహవారిధిఁగ్రుంకితమోభివృద్ధిఁ
జేయుచుందురుతమదుష్టచేష్టితములు ॥ ౧౮౩

క॥ లోకంబాకులమొందిన
నీకేమిభయంబులేదునీకైనీవే
లేకుంటలోకమేటికి
శ్రీకరుఁడొకరుండెనిఖిలచిన్మయుఁడగుటన్ ॥ ౧౮౪

క॥ ఆనందరసముఁగ్రోలెడు
జ్ఞానులకెందేనిపూర్ణశాంతియొసుమి వై
శ్వానరుఁడాజ్యాహుతినె
ట్లేనూర్ధ్వముఖుండుగాఁడెయేపుననెందున్ ౧౮౫

క॥ పాపంబులమదినెంచక
శాపంబులఁబాపునట్టిధన్యుని శ్రీవి
ద్యాపారంగతుసద్గురు
నాపాతముఁగొల్పుటన్ననాశ్చర్యంబే ॥ ౧౮౬

క॥ శ్రీవిద్యాసంకల్పం
బేవిధమునఁగల్గఁజేసెనెవ్వఁడుమనలో
నావిధులన్నియుదానికిఁ
గావలసినవగుటవాఁడకావించునొగిన్ ॥ ౧౮౭

క॥ తలలోనిచిక్కువిడుటకుఁ
బలుభంగులదువ్విచిక్కుపడవలెనుగదా
తలలోనిచిక్కువిడుటకు
పలుమరుహరిదిక్కుదృక్కుపడవలెవిప్రా ॥ ౧౮౮

క॥ ఎయ్యదియెవ్విధిజరగిన
నుయ్యాలలోనూఁగునట్టులుండనివాఁడే
చయ్యనవిధియునిషేధం
బెయ్యెడలన్ లేనిపథమునేగనుభక్తిన్ ॥ ౧౮౯

క॥ అహహాయహంకృతితొలఁగఁగ
నహమున్ నిశియున్ విడువకయాత్మధ్యానం
బిహమున్ బరమున్ దలఁపక
సహనముతోఁజేయనౌనుసమరసదృష్టిన్ ॥ ౧౯౦

క॥ స్వాత్మీయాలంబమునుమ
హాత్ములుపల్కెదరుభువినిరాలంబముగా
స్వాత్మీయేతరసంగం
బాత్మన్ జెఱచుటనిజముపరాలంబంబై॥ ౧౯౧

క॥ పుట్టుటలో గిట్టుటలో
గుట్టెఱుఁగంగలఁడెయెంతకోవిదుఁడైనన్
బట్టవలెగురునిపదములు
నెట్టవలెన్ మాయభక్తినిన్ విప్రవరా॥ ౧౯౨

క॥ తనకొఱకతానుదేహము
తనయాత్మన్ గూడురీతితథ్యములోకం
బనయముహరియాశ్రయముం
గనుచుండున్ దానునిల్వఁగావిప్రవరా॥ ౧౯౩

క॥ అక్షీణవైభవంబున
సాక్షిగఁదానిలిచిజగముచాయకుఁజనకే
వీక్షింపఁగలిగియుండిన
మోక్షంబఱచేతనుండుమునివరునకిలన్॥ ౧౯౪

క॥ క్షమకలుగునుభ్రమవదలిన
భ్రమవదలునుభేదమడఁగఁబలువిధములబ్ర
హ్మముదోఁచెడుననఁదనతోఁ
దనమమునుభేదంబువాంఛతద్దయునడఁగున్ ౧౯౫

క॥ సత్యము శ్రీహరిజగముగ
నిత్యము వెలుగంగనీవు నేనెవరిలలో
కృత్యము దెలియుట తాఁదన
కృత్యము లేదంచునుంటకృతకృత్యతకున్ ॥ ౯౬

క॥ పరులకు బాధయొనర్పమి
పరబాధసహించు నేర్పు పరతత్త్వంబున్
గురుమంత్రము ప్రజ్ఞానము
చరమార్థంబీయఁజాలు సమతవహింపన్ ॥ ౯౭

క॥ దనుజానీకము చక్రా
గ్నినిముఁ హరి వేల్చినట్లు నియతాత్ముండై
ప్రణవాగ్ని వేల్చుచుండున్
ముని యెంతయుఁ బూర్వకర్మమును నిశ్చింతన్ ॥ ౯౮

క॥ నిజధర్మాచరణంబే
సుజనుల మెప్పించు సకలశుభములఁ బెంచున్
నిజతేజోదర్శనమున్
గజవరదుని భజనమౌను గైవల్యమొసగా ॥ ౯౯

ఆ. వె. ప్రణవమంత్రమెన్నఁ బ్రాజ్ఞులసొమ్మన్నఁ
గన్నతల్లిఁబోలుఁ గాంతఁబోలు
నాత్మమూర్తిఁబోలు నన్నియునీఁజాలు
బీజమ యపవర్గ భూజమునకు ॥ ౧౦౦

క॥ విద్యాలతాలవాలం
బాద్యముసర్వార్థసంగ్రహంబగుఁ బ్రణవం
బుద్యమరహితునకొసఁగున్
సద్యస్సాయుజ్యమఁద్రు సాధులువిప్రా ॥ ౨౦౧

గీ॥ దివ్యమంగళవిగ్రహునవ్యమహిమఁ
గాంచిసుఖయించుమేధావికాంచఁడెద్ది
యాత్మనాత్మనునాత్మచేనమలభక్తిఁ
గొల్చిహరికృపఁబూర్ణుఁడై నిల్చియుండు॥ ౨౦౨

క॥ నిజధర్మముభజియింపక
సుజనుండనిపించుకొనఁగఁ జూచుచుజగముం
భజియించెడు మోహంబున
నిజధర్మంబీశ్వరేచ్ఛనేరఁడు తెలియన్ ॥ ౨౦౩

గీ॥ సన్యసించినపిదప సంసారమందుఁ
గలుగు లేములుకలుములు గానరావు
శ్రీనివాసునిపదములఁ జేరికొల్చు
సిద్ధునకు లేవువిధులు నిషేధములిల ॥ ౨౦౪

క॥ మనమిటునటుచలియింపక
తనయాత్మన్ గూడుచుండి ధన్యతగాంచున్
దనగురులకు శిష్యులకున్
ఘనశాంతిన్ గూర్చుచుండుఁగద సతతంబున్ ! ౨౦౫

క॥ కలజగములన్ని హరియని
తెలియుట తెలియుటయకాక ధీచాతురిచే
పలువిధములఁబరజనముల
వలలఁబడద్రోయుటదియువలచెడునదియే ॥ ౧౦౬

క॥ ఎంచనిచో జగములందా
గాంచెడువిశ్వంబుఁదన్ను గాంచకయుంటన్
గంచుకములేకవిభుఁడై
మించున్ ద్వంద్వానుభూతి మేలుంగాంచున్ ॥ ౧౦౭

క॥ తననిద్రయమరణంబని
తనకెప్పుడువిదితమగును దత్త్వంబపుడే
కనువిరతియుఘనభక్తియుఁ
గనిదానన్ యోగనిద్రఁగనుగదవిప్రా॥ ౧౦౮

క॥ నీనాభేదములేనిదె
యానందంబందునుండునఖిలజగంబుల్
నానాక్షర సంతానము
లీనంబగుఁబ్రణవమందు లీలన్ వినుమా ॥ ౧౦౯

క॥ భేదము పెంచుచుదానన్
మోదించుచుఁగడుపుకాలమునుదుర్మేధన్
లేదని తెలియఁడుజగమ్ముబ్ర
మాదమునన్ గోరుదూరుమిందుండకటా ॥ ౧౧౦

క॥ మలినాగారము దేహము
నెలవగు నజ్ఞతకు మనము నీచుఁడు తాఁ జరి
చలములి వియనుచుఁ గనుచుఁ
గొలువఁడు జీవుండ దేటికో విప్రవరా॥ ౨౧౧

గీ॥ సాధుబుధతారకంబు సద్బోధకంబు
సకలశరణంబు ప్రణవంబు శంకరంబు
సర్వశబ్దార్థబీజంబు సమరసంబు
మంత్రరాజంబు నిత్యంబు మదిస్మరింపు॥ ౨౧౨

క॥ లోకాతీతత్వంబున
శ్రీకరమగు పరమపదము చేకురు దానన్
దాఁకఁడు వేఱొకదానిని
లేకుండున్ హరినిగూడి లీలాకేళిన్॥ ౨౧౩

క॥ చెప్పించును గావ్యంబులఁ
దప్పించును జన్మభరము దారుణభీతిన్
నొప్పించు దుష్టమనముల
మెప్పించు బుధాళి మంత్రమిత్రము విప్రా॥ ౨౧౪

ఉ॥ దేవతలుల్లసిల్లఁ బరదేవత దర్శనమీఁగ సద్గురుల్
సేవల సంతసిల్లమఱచెన్ గద దాసుఁడు సర్వదృశ్యమున్
గేవలదృక్కుగా నిలిచి కీర్తియుఁ బూర్తిఁ గ్రహించి మించి తా
నావలమూర్తితోఁ గనుచు నైక్యము భక్తులఁ గూడి యాడుచున్॥

ఉ॥ అందఱుబంధుగుల్ హితులునందఱు యోగ్యులుభక్తులాదురే
మందునభూసురాతలఁపనందఱుస్వార్థపరాయణుల్ సుమీ
యిందఱినమ్మిచుంటతగవేదురదృష్టపుఁగాలమక్కటా
మందునిఁజేయుచుండెఁదరమాయొకమాత్రవువానికూరకే
సందియముల్ హరింపబుధసన్నుతమూర్తి నిరామమూర్తిగో
విందువరింపుకన్నులకువిందొనరింపుసుఖంపుమింపుమై॥

క॥ ఫలవాంఛవలనఁగర్మం
బులుసఫలతగాంచవంద్రుముక్తికిసత్సే
వలుచేయుజడుఁడుదానిని
నడుగడుగునఁగోరిమఱచుహరిభజనంబున్ ॥ ౩౧౭

క॥ తనునితరముప్రేరేపఁగ
మనుగడనడపుటయెతఃమమహనీయతయో
గనిధానంబగుముక్తియుఁ
దనకై తానడువభవముతగులునువిప్రా ॥ ౩౧౮

క॥ తనమనమునహరిఁజూచుచు
తనునితరముపట్టిత్రోయఁదలయూఁచుచులే
కునికిఁగనిముక్తుఁడందురు
జనులెంతయునతనిఁబ్రీతిసాఁకుదురవనిన్ ॥ ౩౧౯

క॥ నీచులలోచనములకున్
దోఁచుటతద్దోషమలినదూషితమైమున్
దోఁచెనుసీలాంగంబని
దాఁచునుహరిమూర్తిలోనఁదాదాత్మ్యమునన్ ॥ ౩౨౦

క॥ తెలియక తెలియఁగవలెనను
దెలియుండితరంబుతనువు తెలియక యున్నన్
తెలియునుదత్త్వముబ్రహ్మము
గలియునుగురుపాదతీర్థకలనన్ విప్రా ॥ ౨౨౧

క॥ పట్టుదలమానిహరినెద
గుట్టుగభజియించి తెలిసికొనఁదగుఁగదమె
ప్పట్టుననైననుదత్త్వము
పట్టినగురుమూర్తిపదముఁబాయకవిప్రా ॥ ౨౨౨

గీ॥ బ్రదికియుండియుఁజచ్చినపగిదినుండు
నిస్పృహుండైనయోగిసందేహమెడల
బ్రహ్మతాదాత్మ్యబుద్ధిసక్రమముగాఁగఁ
బలుకుభావించుఁజేయుసర్వత్రనొకట
యత్నమేలేదువానిమాహాత్మ్యమేమొ ॥ ౨౨౩

క॥ ధారుణి గురువిడిచిననరు
నారాయణుఁడేనిఁబోషణమొనర్పఁడుసూ
నీరమువిడిచిననీరజ
మారవిశోషించుఁగదదయారహితుండై ॥ ౨౨౪

క॥ సిద్ధికినిర్వచనంబది
బుద్ధింజర్చింపఁదెలియఁబోలునెయెందున్
సిద్ధుంగనిద్వంద్వంబుల
బుద్ధిందలఁపకయతత్త్వమున్ గనకుండన్ ॥ ౨౨౫

క॥ నానాత్వమందు నైక్యము
గావలెఁ గ్రంథంబులందుఁ గలుగు నుజ్ఞానం
బవి యెఱవా విని యెదవది
జ్ఞానింగని శాంతిఁ గాంచి కని యెదవవలెన్ ॥ ౨౨౬

క॥ ధైర్యంబు ననిఁ జేసెడు
కార్యంబుల గ్రంథమందుఁ గనుటా వినుటా
దుర్యోజనలన్ మనుటా
వీర్యముగనుఁగొనుట గాక వీరుల నడుమన్ ॥ ౨౨౭

క॥ అర్థింపని వ్యర్థుల నున
మర్థింపుచు వారి వెంట మాటికిఁ దిరుగన్
స్వార్థము నెఱ వేరదటుప
రార్థమునన్ లేదిఁక పరమార్థ మెటులనో ॥ ౨౨౮

క॥ పులి తన్ను మ్రింగరాఁగా
వలదిది ఘోరాఘమనెడు బ్రాహ్మణు భంగిన్
దులువలు నీ సుస్థితిఁ గని
విలపింతురు గాదె నీకు వెఱ్ఱియటంచున్ ॥ ౨౨౯

క॥ ప్రవిమలమతి గురుపదమే
యవధారణఁ జేయుమింక నైనను వెతచే
నవయావనమంతయుఁ జనె
భవతారకమగు కవన మొవన మొభజింపన్ ॥ ౨౩౦

క॥ వనితయొ? కవిత? యటంచుఁ
మనమునసంశయమువలదుమహిసంసారం
బునుజెంతురుకులకాంతలు
ఘనబోధంబిచ్చువనితకవితయెబాలా ॥ ౧౩౧

క॥ వనితాజనములకలిమినిఁ
దనుతాపమువాయురామతత్త్వముదెలియుఁ
వనవాసంబీక్రియనా
కనుకూలంబగునెయనకుమారామమునఁ ॥ ౧౩౨

క॥ ఘనులుందురుమునులుందురు
వనమందిరమందులక్ష్మివసియించునురా
తనుతాపమతనుతాపం
బునుబోవునువారిసేవపుణ్యముబాలా ॥ ౧౩౩

క॥ వనమేజీవనమగునీ
వనుకూలతనుండుమచటనారామంబే
ఘనసంసారంబగురా
మునులందఱుభక్తకోటిముదమగుబాలా ॥ ౧౩౪

క॥ రాకేందువదనదరికిఁ
రాకుండగమ్రొక్కుచుండురాజీవాక్షుఁ
లేకుండుబ్బాధదానఁ
జేకొనుకైవల్యమింకసిద్ధముబాలా ॥ ౧౩౫

క॥ ఇల్లద్దెకిచ్చితివి నీ
యుల్లాలాపరుగులికును హితమతినీవీ
యుల్లాలినింటియయ్యను
నెల్లప్పుడుఁగొల్వశాంతి హెచ్చును విప్రా॥ ౨౩౬

ఆ. వె॥ ఆత్మశాంతికిఁగొఱఁగానియల్పబుద్ధి
చేతఁద్రిప్పంగఁబడెడుదుశ్శీలురకట
మోహవారిధిఁగ్రుంకిత మోహాభివృద్ధి
చేయుచుందురుతమదుష్టచేష్టితముల॥ ౨౩౭

క॥ ఆత్మత్రయపోషణమది
స్వాత్మత్రయతోషణమున నలయక యేధ
న్యాత్ములుచేసెదరఁటదు
ష్టాత్ములకవ్వారిచరితలారయవశమే॥ ౨౩౮

క॥ మరణస్మరణమ్మునగురు
చరణమ్ముల వెదకికొనుచు శరణంబనిసం
సరణంబుదాఁటుశ్రీపతి
కరుణఁగురుబోధమహిమఁగాంచును విప్రా॥ ౨౩౯

క॥ అనుభవములేనినరులకు
ననుమానము హెచ్చు హెచ్చునభిమానంబుల్
గనువారినెల్లవాదం
బునకీడ్చుటవారినైజముగదధరిత్రిన్॥ ౨౪౦

క॥ తెలియమినితరుల నెంచుట
వలదుగ దాన్వానుభూతిఁబడసినవారై
న్నఁదుఁగోరదుపరవాదం
బులదాల్తురుమౌనముద్రఁబోవిప్రవరా ॥ ౨౮౧

తే. గీ॥ దుష్టసంగతిదగ దెంతశిష్టుఁడైనఁ
గుండరాతినిదగులఁబగులునుగాని
రాయికుండకునాశ్రయమీాయఁదాన
లొంగిపోవును వేయేలభంగమౌను ॥ ౨౮౨

గీ॥ ఇతరజన యోగమెవ్యేడఁబతితుఁ జేయుఁ
జేయునాత్మీయజన యోగ మేయనఘుని
బాగునోగు లేదుసదసద్యోగకలనఁ
దెలియ మెట్టులోపల్కు చెఱుదుసకద ॥ ౨౮౩

క॥ కానన్ నీకుఁకమౌనముఁ
బూనుముసద్గురుని పాదపూజలుపనిగాఁ
బూనుము యోగములోనన్
బూనుముజ్ఞానంపుముద్రపూర్ణతగలుగన్ ॥ ౨౮౪

క॥ నమ్మినబుధాళికిగురుప
దమ్ములుదమ్ములగుశివపదమ్ములగునద్వం
ద్వమ్ములగునుగవితకుసుప
దమ్ములునుపదేశవిధిపదమ్ములువత్సా ॥ ౨౮౫

క॥ ధ్యేయముసదుపాయముస
ద్ధేయంబభిమానహారముక్తిప్రదముగా
గాయత్రీమంత్రార్థం
బేయుగుఁబరమార్థదంబుహితకరముగదా ॥ ౨౪౬

క॥ తా లేనని తెలియుటచే
మీ లేకుయు లేదుగాని మిథ్యాజ్ఞానం
బీలీలనాశ్రయింతురు
కాలోచితలౌక్యకర్మకాంక్షాసమూహుల్ ॥ ౨౪౭

క॥ మన మెపుడు శాంతినుండుగా
మననుపు డేగోల్వఁగలముమాధవుపదముల్
మనఁగలముమాధవాకృతి
మనమది శాంతించుస్మరణమాత్రనఁగాదే ॥ ౨౪౮

క॥ ఒక్కటి రెండుగనుండుగా
జక్కఁగనా రెండునొకట సామ్యమునొందుగా
నిక్కంబొక్కండయ్యుగా
దక్కినజీవులకుభేదదర్శనమొసఁగుగా ॥ ౨౪౯

గీ॥ పుట్టినపుడె చావు మొదలు పెట్టుచునికి
జన్మకర్మంబుఁ బెంపఁడు సాధు వెంతఁ
దాళఫలము చెట్టువిడిచిధరణిఁగూలు
నంతదనుకనుబడుచుండుసంతతంబు

జననిగర్భంబునందుండిజారునరుని
జన్మమాదిగమరణంబుజరుగునట్లు ॥ ౨౫౦

క॥ ఉరగంబునకిలబల్కర
మరయఁగనిజవిషముపరులనదియేచంపున్
బరధర్మాచరణంబటు
నరులకువిషతుల్యమగుటనచ్చదుమునికిన్ ॥ ౨౫౧

క॥ ముక్తునకెద్దియులేదఁట
యుక్తులనూహించువారికుండునెజీవ
న్ముక్తియువిదేహముక్తియు
యుక్తుండాకొంటెఁదెలియునొకటిగవిప్రా ॥ ౨౫౨

క॥ మనముననరిషడ్వర్గము
లనయముజనియింపకుండునట్టులఁజేయన్
మనుజులయెడత్రునుగాదది
మనమిటునటుఁజెదరనీఁడుమహానీయతకై ॥ ౨౫౩

క॥ సంకల్పపంకజాతక
శంకుఁడుజీవుండుకర్మలాంఛనుఁడంతే
శ్శంకోపార్జితదేహుఁడు
వేంకటపతిసర్వమనుచువిశ్వముమఱచున్ ॥ ౨౫౪

క॥ అంతయుమిథ్యయగు నవ
స్థాంతరమున దానికొఱకహోవాదమునీ
వెంతయు నభిమానంబున
భ్రాంతిం బెంచెదవు విప్రబద్ధకమెందుం॥ ౧౫౫

క॥ జగదాత్ముఁడు శ్రీరాముం
డగుటంగదాధన్యులయ్యు నాత్మాలంబుం
డగురాముని నిష్కారణ
ముగఁగొలుతురు దేహమాత్మమనుదగులుగలిం॥ ౧౫౬

క॥ వేతనమునకై భృత్యులు
ఖ్యాతికిఁగలవారు డబ్బుకై నిరుపేదల్
భీతినిఁగ్రూరులుస్వాత్మ
ప్రీతిగధీరులును నీతిఁ బెంచెదరిలలోం ॥ ౧౫౭

ఆ. వె॥ తేలిపోవుచుండుదీర్ఘంబుపైఁగాష్ఠ
మదిప్రవాహవేగమందినట్లు
లాత్మసహజమైనయానందమయ్యయో
మూర్ఖతతికివిషయములనుబొందు ॥ ౧౫౮

ఆ. వె॥ చేయఁగోరుదానిఁజేసినదానినిఁ
గూర్చిచింతయాత్మకుదురుచెఱచు
నాచరించుకర్మమానందమేయిచ్చుఁ
గవులుబ్రహ్మమరయఁగర్మమంద్రు ॥ ౧౫౯

క॥ చేసినదానికిఫలముల
నాసింపమినిముసమైననాలోచింపం
గాసాగమిభావికినా
దాసీన్యముప్రకృతకృతిని ధన్యునిఁ జేయున్ ॥ ౨౬౦

క॥ చూచుటమానుట వెనుకకుఁ
జూచుటసర్వంబునాత్మఁజూచుటయటుపై
వేచుట హరిపదమునమన
మూఁచుట సర్వంబుమఱచియుండుటయెటులో ॥ ౨౬౧

క॥ గురుమిత్రరుచినిదెల్పఁగఁ
బరమార్థమరందమొసఁగభక్తాళికిమో
క్షరమానిలయంబగుటకు
నరవిందంబయ్యెసహృదయహృదయమహారా॥ ౨౬౨

క॥ గురుమిత్రచరణసేవా
చరణాతురశిష్యహృదయజలజమువిచ్చున్
బరమార్థైకపరాయణ
వరభక్తాళియమృతంబుఁబడయుచుమెచ్చున్ ॥ ౨౬౩

ఉ॥ దేహివసించుదేహమునదీనునిభంగిఁగృశించునంతలో
నూహజనించుసద్గురునినుత్తముఁగొల్వఁదదీయబోధచే
నీహనశించుయోగమునశాంతియుశాంతివహించుభక్తితో
శ్రీహరినినెంచుమించుభవసింధువువేగఁదరించురాముఁడై

ఉ॥ కోరిభజించుసాధులకుఁగోవిదులుజ్జ్వలపూర్ణతత్త్వముల్
సారపువాక్కులందెలిపిశాశ్వతసౌఖ్యమునిచ్చిప్రోచుచుల్
భారముఁజేరునంతకునపారకృపాకరదృష్టిఁజేసహా
ప్రారమునందునిల్పఁగలరాప్తులసాటియెవండుధారుణిన్ ॥

క॥ హరిహరులసఖ్యమరయఁగఁ
బరమోత్కృష్టంబునిజముబ్రహ్మాదులువా
రిరువురయినఁదచ్చరితలు
పరమాద్భుతభేదభంగిఁబరగుంగాదే ॥ ౨౬౬

క॥ గుణములుగణములుసేవక
గణములురూపములుకృతులుగాథలుశక్తుల్
గణుతించిభేదమైక్యముఁ
బ్రణుతింతుర్ న్యాత్మధర్మపరతన్ విప్రా ॥ ౨౬౭

ఆ. వె॥ తెలిసినట్టిఁడేనుదెలియఁడువీఁడన్న
తెలివి తెలివియగు నెద్విజవరేణ్య
బ్రహ్మమయముజగముభ్రాంతియావైకుంఠ
పాళియందుఁబెద్దపాముపోలె ॥ ౨౬౮

—: పరమబోధ :—

క॥ దుర్జయమగుదృశ్యమునువి
సర్జింపన్ బోధఁజేసె సారథిగాఁదా
నర్జుననకుశ్రీకృష్ణుఁడు
మార్జాలముకాష్ఠమట్లుమఱచినభంగిన్ ॥ ౨౬౯

క॥ మఱచినదానినిజ్ఞప్తికిఁ
దఱమతెఱచుచులోనఁదానుదజ్ఞులబోధల్
కఱచుచుఁగాప్తాకృతితోఁ
దెఱచుమనుజ్ఞాననయనముపదేశంబిదియే ॥ ౨౭౦

క॥ అమనస్కమనఁగ ననమది
విమలమగుటవడినిమలమువిడుదిగఁబడబుల్
గ్రమమెఱుఁగమిలేకుంటని
కుమతులువచియింతురదియుఁగూడునెవిప్రా ॥ ౨౭౧

క॥ తలఁపులకెడమీయకలో
పలిదిక్కైప్రబలుతపసిబయలుపడెడుచో
నడువకదుమికెడుమృగమటు
కడువేగంగడచిపూర్వగతిశాంతించున్ ॥ ౨౭౨

గీ॥ స్వస్వరూపానుసంధానసరణిజగము
నీకు నాకునులోకులకేకరీతి
స్వగతిస్వస్థితిద్వంద్వంబుబ్రహ్మమొకఁడ
యాత్మయోగమ్మునందునోమ్మందువిందు ॥ ౨౭౩

క॥ తెలియమితెలియుట తెలియఁగ
వలచుట తెలివాత్మదనుచువైరాగ్యమునన్
నిలుచుట యాత్మగభవమునఁ
బడియుం బడకుంటకిదియుపాయమువిప్రా ॥ ౨౭౪

కం॥ అనుకొనుచుజీవుఁడుండఁగఁ
జనమార్గముతానుబట్టుదైవముభళిరే
కనికనుఁడురెంటినాత్ముఁడు
తనకన్యంబొండులేమిఁదాదాత్మ్యమునన్ ॥ ౧౭౫

కం॥ చింతయునిశ్చింతయుని
శ్చింతగనేకలుగుచుంటచేనారెంటన్
సుంతయుస్వాతంత్ర్యములే
దంతయుఁబరమేశ్వరేచ్ఛనగుటన్విప్రా ॥ ౧౭౬

కం॥ కృతకృత్యుఁడుండుఁగాస్థా
కృతినిర్వృతినొందుచుండుఁగేవలమాత్మ
స్థితినుండునెందుఁగనఁడుత
దితరమునిరుపాధికుఁడయిములఁగలినైనన్ ॥ ౧౭౭

ఆ. వె॥ కట్టెగృహముత్వష్టకట్టెగృహస్థునా
వార్తపుట్టినట్లువసుధలోనఁ
జేయుజీవుఁడంచుఁజేయునీశ్వరుఁడంచు
వార్తతెలిసిమెలఁగవలయుబుధుఁడు ॥ ౧౭౮

కం॥ ఈపద్యములాలించినఁ
బాపముశమియించుజన్మభరముహరించున్
బ్రాపగుహరిచరణంబునఁ
బ్రాపించున్భక్తిముక్తిభాగ్యముమించున్ ॥ ౧౭౯

క॥ వినిశారదాంబ నిర్విధి
వినుతించెఁ బరమశాంతి విప్రుండమ్మా
నిని తనకై జనియించిన
దని పరమేశ్వరునికరుణయనిసర్వంబుల్ ॥ ౧౫౦

—:అన్నంభట్టు శారదాంబనుస్తుతించుట:—

శ్లో॥ శ్రీదేవీంతాం మమహృదిపరాం భావయేబ్రహ్మనిష్ఠామ్
సర్వార్థానాంసరసవచసాంసాధులోకస్యదాత్రీమ్
మిత్రాకారాంనిబిడతమసోయోగినీంహంసవేద్యామ్
నిత్యంప్రాప్యాం గురుకరుణయాపద్మనేత్రాంపవిత్రామ్॥

దండకము:—శ్రీమానినీపాద సేవారతిన్ సాధుసత్సంగతిన్ బుద్ధి
శ్రీభారతీ నిన్నుభావించెదన్, సక్తిసేవించెదన్
భక్తిఁగావించెదన్ నీదుసంకీర్తనల్ సాధుభక్తుండనై
శక్తియుక్తుండనై పాపముక్తుండనై సిద్ధనారీశ్వరీ
భక్తలోకేశ్వరీ యోగిసద్గమ్య మజ్ఞానవిచ్ఛేదకంబా
ర్తిసంహారకంబైనతత్స్ఫూర్తి నానందవార్ధిందగన్నిల్ప
నీకుందగున్ దల్లి సద్ధేమవల్లీ సుయోషిన్మతల్లీ నమస్తే
నమస్తే నమస్తే నమః ౧౫౨

క॥ నీయండనుండుభక్తుఁడ
జేయుండై సేవకులకుఁజేయండై స
ద్గేయుండై సిద్ధుండై
చేయండై హితముపాంఛ సేయఁడుజననీ ॥ ౧౫౩

క॥ తల్లీ కవిజనకల్పక
వల్లీసాధ్వీమతల్లి పరమపురుషహృత్
ఫుల్లారవిందమందిర
తల్లక్షణలక్షితాత్మ ధర్మశుభాంగీ ॥ ౧౮౪

క॥ జీవేశ్వరైక్యమబ్బఁగ
భావాతీతాత్మవయ్యుభక్తులకొఱకై
యీవిధిజనియించుటరయ
నీవేముక్త్యంగనవుగ నిజమదితల్లీ ॥ ౧౮౫

క॥ ముట్టితిఁ గైవల్యంబిటు
పుట్టితివేఁ జొక్కమాఱుపురుషోత్తముఁడే
పట్టుగనిల్చెనునాయెడ
నుట్టిపడున్ రసములెల్లనుత్తమఫణితిన్ ॥ ౧౮౬

క॥ వందనమొనరించెదనీ
కుందనయుండనగుట భక్తకోటులతో నా
నందంబుననననించుము
సుందరపదములనుజూపుచున్ జగదంబా ॥ ౧౮౭

ఉ॥ కోరితపంబుఁ జేయననుకూలపువృత్తినినున్న నిన్ను నే
నారయనెంతవాఁడఁ బరమాప్తత నీదగుదృష్టినాపయిన్
బాఁగగసర్వపాపములఁ బాఱఁగఁదోలితిఁ బూర్వపుణ్యవి
స్తారమునన్ ద్వదీయపదసారముగ్రోలిభవాబ్ధిదాఁటఁగాఁ
బారముఁగంటిఁగంటి శివపాదముఁదొంటిస్థలంబునమ్మరో ॥

ఉ॥ నమ్మినపుణ్యపూరుషులు నాశములేనిపదంబునన్నివా
సమ్ముఘటింప సర్వమునసారముగామదినెంచిమించి స
త్యమ్ముస్మరింపుచుర్ బరమధార్మికవృత్తిఁజరించుచుందు రే
ఘమ్ములువోలెసంతతము భక్తులుగొల్తురునీపదాబ్జముల్ ॥

క॥ సర్వముఁదెలిసితినని నే
గర్వితమతిఁదోల్లికన్నుఁగానక తిరుగన్
బూర్వంపుఁబుణ్యవశమున
నిర్వాణంబొసఁగినావునీవై కరుణన్ ॥ ౨౯౦

క॥ పోగరెక్కినదుర్జనములు
నగుదురు దనీపదభజనంబునఁదగులన్
వగరెక్కిన నాలుకకున్
దగునాసోగసైనపప్పుదప్పళిమెండున్ ॥ ౨౯౧

క॥ కంటిన్ నీకృపమూఁటిని
గంటిన్ రెంటిన్ గడవఁగఁగంటిన్ మార్గం
బంటిన్ నీనామముచే
గొంటిన్ గైవల్యపదముకుదురుగఁదల్లీ ॥ ౨౯౨

ఉ॥ కాలమువ్యర్థపుచ్చుట రయకారణవైరము దుష్టవాసనా
జాలమునందగుల్కొనుట చంచలభావము రిక్తవాంఛలున్
జాలనినాఁటిభాగ్యమది చాలునుఁనీపదపద్మసారమే
గోలెడుభాగ్యమిమ్మునినుగొల్వఁగనీ మము రామసత్కృపన్

క॥ జీవేశ్వరైక్యమీాయన్
నీవేగదదివ్యశక్తినిజముగనన్నున్
గావుముయుష్మత్పదరా
జీవములేసుమ్మునాకుజీవనమంబా ॥ ౯౪

క॥ జపవిధివివిధవిద్యలగురు
కృపసంపాదించినీవుకేలూఁతయుడన్
నెపమొకటిగలుగదేశము
చపలుఁడనై యింకఁదిరుఁగఁజాలనుదల్లీ ॥ ౯౫

క॥ ఓమ్మనియెడఁదవదాసో
హమ్మనెదసతతసమాధిసోహమ్మనెదన్
హుమ్మనెదబంభరమనై
శమ్మనితేనియలఁగ్రోలఁగన్ గురుసూక్తిన్ ॥ ౯౬

క॥ తఱచుగభవాబ్ధిఁదరిదిరి
వెఱచితిబడబాగ్నిఁజూచివిజ్ఞత్రకై వే
పఱచితిసద్బోధలచే
మఱచితిసర్వంబునిన్నుమాత్రముమఱవన్ ॥ ౯౭

క॥ కీర్తింపఁగలనెనీస
ద్వర్తనములఁగల్గుమహిమ వైరాగ్యంబున్
మూర్తీభవించెవాకని
చేర్తున్ గాకెదనుజ్ఞానసిద్ధికిదేవీ ॥ ౯౮

క॥ సన్నిధియేబలమందురు
విన్నపమేనొకఁడొనర్తువినఁదలఁచినచోఁ
గన్నమ్మాకన్నమ్మా
సన్నిధినిన్నిలిచితపముసల్పెదఁజుమ్మా ॥ ౨౯౯

క॥ గంగాయమునావాణీ
సంగంబునజలకమాఁడిసద్గురుమూర్తిన్
సంగముఁబాయుటకైయు
ప్పొంగుచునేఁగొల్చుచుంటపుణ్యముగాదే ॥ 300

క॥ తనవారనిపెఱవారని
మనమునఁదలపోయరాదుమనవారైనన్
మనసిచ్చిమాటలాఁడుట
యనుకూలవృత్తినుంటయదిసాత్మ్యంబౌ ॥ 30౧

క॥ నినుఁజేసెనుమముఁజేసెను
గనుఁగొననొకదేవుఁడన్నజ్ఞానంబున్నన్
మనలందఱనొక్కఁడనిటు
గనిముదముంగాంచువాఁడుగాఁడేవాఁడే ॥ 30౨

క॥ కథలంజెప్పుచుబాలుర
నధములఁజేసెదరుతల్లి యాధ్యాత్మోక్తుల్
బుధసేవాపరతంత్రుల
కధికారముకొలఁదిధరణి నబ్బెడివిగదా ॥ 303

క॥ వినుతించి ప్రణవబీజం
బును నినుఁగని మోదమంది ముక్తిపదంబుల్
గనిభక్తకోటిఁ గొల్వఁగ
ననుకూలత బ్రహ్మవిదుఁడనై విహరింతుల్ ॥ ౩౦౪

క॥ నీసన్నిధి నివసించిన
వాసన నశియించు నరుఁడు వైరాగ్యమునన్
జేసిన తపము ఫలించును
దాసీనుండౌను భక్తుఁడౌ ముక్తుండౌ ॥ ౩౦౫

క॥ నీసన్నిధిఁ గల్పింపుము
నీసత్వము చేతఁ దెలుపు నీతత్త్వంబుల్
నీసరి నీవును సద్గురు
కేసరి మిమ్మిరువురను నెదఁ గీర్తింతు సదా ॥ ౩౦౬

క॥ సన్నవనందన వనహా
విన్నపమే నొకఁడొనర్తు వినఁదలఁచినచో
నిన్నే నమ్మిన గురువు
త్రున్న నుదీవింపు మమ్మరో నిత్యమ్ముల్ ॥ ౩౦౭

క॥ తల్లీ నీ మృదుపదముల
నుల్లంబున నిల్పి భక్తుఁడుత్సాహమునన్
గల్లజగంబులఁ గానక
యెల్లసద్వాద్వంబు మించు మేలుం గాంచున్ ॥ ౩౦౮

క॥ వర్ణింపలేమినాలుక
పూర్ణంబగుతత్త్వముఁదెలుపుభవద్వాణిన్
గర్ణరసాయనమంచుభ
వార్ణవముల్ దాఁటుసాధులర్థింత్రుసదా ॥ ౩౦౯

క॥ ఐనన్గీర్తనఁజేయఁగఁ
బూనితినాయందుఁగరుణఁబూనుమునాచే
నైనన్గాకున్ననునీ
వైనంగృపఁబల్కనీయవాజగదంబా ॥ ౩౧౦

క॥ తనబాధఁదొలఁగఁజేయఁగఁ
దనయునకున్భక్తికలదుతల్లినిసేవిం
పనుగాదుకాదుకాదది
మనమెఱుఁగనిదొంగతనముమహిలోఁగలదే ॥ ౩౧౧

క॥ అవశంబై మనముండఁగ
శివశివతనకొఱకయనఁగఁజెల్లునె లేదా
శివపరమేయనిదబ్బరఁ
దవిలివచింపంగనగునె దాసునిభక్తిన్ ॥ ౩౧౨

క॥ వేదాంతముయోగంబున్
వాదముల్ వేఱువేఱుభక్తుండైనీ
పాదద్వంద్వం బేయనుఁ
గాదేసేవాఫలంబుగాదెమదంబా ॥ ౩౧౩

క॥ అంతయుమిథ్యయయనువా
రెంతవచించినసబద్ధమేయగుఁగలలో
వింతయబద్ధమువెలుఁగువ
నంతయుశూన్యముసమాధియందునసంబా॥ ౩౧౪

క॥ దుర్మార్గుఁడనేననినా
మర్మముఁదెలుపంగవినియుమాతల్లీనా
కర్మఫలంబెట్టిదోకద
ధర్మంబెఱిఁగించితివనుధన్యునిఁజేయన్॥ ౩౧౫

క॥ కొంటెన్ జేసినపుణ్యం
బుంటన్ గుణమణులనెపుడునూహలచేతన్
బంటయనిమెంచుచున్ని
మ్మంటకమైనట్టిపథముఁగాంచుటజననీ॥ ౩౧౬

ఆ. వె॥ పెక్కుబంధములునుబొక్కులుచిక్కులు
వలనుబోలుసృష్టివలచునెఱఁడు
పురుగుపోలెనొకటఁబురుషోత్తమునిస్మరి
యించుచుండుభవముఁద్రుంచుచుండు॥ ౩౧౭

క॥ శక్తికిసృష్టించెడుచో
శక్తియెలేకుండెభక్తిసారముఁగోలన్
ముక్తంబైయాసారము
సక్తిన్ శ్రీశారదాంబసరణిజనించెన్॥ ౩౧౮

క॥ కోటికినైనన్ గాదవే
నాఁటికి లేదమ్మ నిన్ను నమ్మినకతనన్
సూటిగఁ దత్త్వముఁ దెలుపఁగ
నాకున్ నీబోధహృదయనళినము బోఁటీ ॥ ౩౧౮

ఉ॥ శ్రీమాత్రాకృతి బ్రహ్మవిద్యసిరులన్ బ్రేమంబునన్ మాకునీ
భామారత్నము శారదాంబ సృజియింపంబడ్డదంచంతరా
రామానీకము మెచ్చుచుండ వినిస్వర్గాదిప్రథ మల్ లేమి శ్రీ
రామారాధనదీక్షఁ గాంచి శివమున్ బ్రార్థించి సేవించెనన్ ॥

క॥ వినుతించి శారదాంబన్
మునిసన్నిధి కేఁగి యోగిముఖ్యులు గొలువన్
గనకాంబరుతత్త్వముప్రజ
కనువుగ బోధించు హంసవతులితభక్తిన్ ॥ ౩౨౧

క॥ కనియన్నంభట్టారకుఁ
డనియెనుసభవారు ప్రీతినానాసనఁగా
మునికృపనానందపురం
బునమాకందఅకుఁ గుశలముగ దాయనుచున్ ॥ ౩౨౨

— పరమహంసనన్నంభట్టుస్తుతియించుట —

శ్లో॥ అచ్యుతానందయోగీశమ్ దేశికేశం మునీశ్వరమ్ ।
త్రికూటవాసినం వందే భక్తాభీష్టప్రదాయకమ్ ॥ ౩౨౩

శ్లో॥ శాంతిస్సదాయస్యకృపాకటాక్షాత్
జ్ఞానంచమేయస్యవచోఽమృతత్వాత్
ముక్తిస్తుయద్దర్శనమాత్రలాభాత్
తస్మైగతింసద్గురుమాశ్రయేఽహమ్ ॥ ౩.౨౮

శ్లో॥ జానేనజానేపరమార్థసారమ్
జానేనదానేకిమపిప్రవీణః
జానేఽభిమానేఽహమమోహానిమగ్న
స్థానేఽసమానేత్వయిభక్తిరస్తు॥ ౩-౨౯

శ్లో॥ మాతాపితాసర్వకళాసునేతా
దాతామహాత్మాబుధసేవితాత్మా
యోమేఽభవత్తారకమంత్రమూర్తిః
వందేముకుందప్రియభక్తమార్యమ్ ॥ ౪-౨౩

శ్లో॥ వాణీంగిరీశంవనజాతనేత్రమ్
బృందారకారాధితపాదపద్మమ్
వందేగణేశంభవవిఘ్ననాశమ్
సందేహవిచ్ఛేదకదక్షమాప్తమ్ ॥ ౩-౨౭

శ్లో॥ ధర్మార్థకామార్ణవిపరీతదృష్ట్యా
సంత్యజ్యముహ్యంతివిముక్తిలోభాత్
లోకేబుధాస్తారకమాత్మనిష్ఠమ్
జానంతిభక్త్యాఽపరమార్థదృష్ట్యా ॥ ౩-౨౬

శ్లో॥ సంగంపరిత్యజ్యగురూక్తమంత్రమ్
నిత్యంస్మరన్నస్మిముకుందమాద్యమ్
మౌనంసమాశ్రిత్యగురుప్రసాదాత్
ప్రాప్తస్సదాశంపదమాత్మనిష్ఠమ్॥ ౩౨౯

శ్లో॥ చిన్ముద్రయాభద్రముపార్జయత్వమ్
మాసీభవ స్వాత్మనివేదనార్థమ్
ఇత్యేవయోబోధయతీశ్వరేశో
నఃపాతునిత్యంశరణార్థినస్సః ॥ ౩౩౦

శ్లో॥ దేశికేశమహంవందే
రమ్యంరామకథామృతమ్
పిబంతంయోగిభిర్జ్ఞేయమ్
జ్ఞానముద్రాంకితంసదా ॥ ౩౩౧

శ్లో॥ భవసాగరతరణేమమ
భవతుమనోవృత్తిరభవభవ్యావిమలా
తవచరణధ్యానపరా
శివరామబ్రహ్మతత్త్వసిద్ధిసమగ్రా॥ ౩౩౨

శ్లో॥ లోకానపిసకలాన
స్తోకానందాన్ కురుష్వసుజనానస్మాన్
స్వీకృతభక్త్యా యుక్త్యా
శ్రీకరశాంతించదేహిశివకైవల్యమ్ ॥ ౩౩౩

క॥ శ్రీశంకరరూపముభవ
నాశంకరమభయదంబునానాకరమున్
పాశుపతంబనపాయిని
కేశవనుతమగుప్రణవముఁగీర్తింతుసదా ॥ ౩౩౪

క॥ నీస్తోత్రపఠనమయ్యది
యస్తోకానందదంబహర్నిశమున్ వి
శ్వస్తుత్యభక్తకోటికి
వస్తుజ్ఞానంబునిచ్చువైరాగ్యంబున్ ॥ ౩౩౫

క॥ మూర్తిత్రయరూపముస
త్కీర్తిప్రదమూర్తిహారముదివ్యమనఘమున్
మార్తాండకోటితేజ
స్స్ఫూర్తిన్ దనరారుమూర్తిబుద్ధిన్ జేర్తున్ ॥ ౩౩౬

జ॥ జగములునిజలీలంజే
యంగఁ బెంపఁగసంహరింపనోటజలధినిం
పుగయోగనిద్రఁగనియెడు
ఖగవాహనుఁడిచ్చుమనకుఁగల్యాణంబుల్ ॥ ౩౩౭

క॥ ఆస్తికులమగుటనీదుప్ర
శస్తంబగుబోధకతనసద్గురుమూర్తీ
స్వస్తియెమాకెపుడుభవదు
పాస్తిన్ బ్రహ్మానుభూతిభగవత్ప్రీతిన్ ॥ ౩౩౮

క॥ గురుమూర్తిఋణముదీర్పఁగఁ
దరమానావంటితుచ్ఛతమునకునతఁడే
కరుణించిముక్తిఁజేయఁగ
స్థిరకల్యాణంబుమాకుసిద్ధించుఁగదా ॥ ౩౩౯

క॥ శంకరచరితననుమనుప
శంకలడఁపఁబోధమెపుడుజపియింపంగా
నోంకారమంత్రమిాగురు
వేంకటపతిమమ్ముఁబ్రోచు వేడుకఁగూర్చెఁ॥ ౩౪౦

క॥ వరదుఁడునాగాభరణుఁడు
పరమాప్తుఁడుయోగినుతుఁడుబ్రహ్మంబచలా
కరుఁడునుబిల్వప్రియుఁడగు
తిరుమలహరిహరుఁడుమమ్ముఁదీరముఁజేర్చుఁ॥ ౩౪౧

సీ॥ భాషాబ్ధినిలమహాభాష్యనౌకనమర్చి
శిష్యులదాఁటించుశేషమూర్తి
నిర్వాణనాథుండుసర్వజ్ఞుఁడగుటన
న్మంత్రోపదేశానమంత్రమూర్తి
శ్రీరామభక్తుండుశ్రితజనపోషణ
నచ్యుతారాధననచ్యుతుండు
వేదవిహితధర్మవేదాంతవేద్యుఁడా
నపవర్గమార్గంబుకృపనఁజూప

స్వాతంత్ర్యముననొప్పుసర్వతంత్రములందు
నుపకారబుద్ధినినుమతుఁబలియ॥

గీ॥ ఇట్టిసద్గురుపాదంబుఁబట్టినట్టి
పుట్టులేనిగురునివట్టిపట్టుపట్టి
యుట్టిపడనవరసముల్సముచితఫణితిఁ
బల్కునాలించిపాలింపుపద్మనాభ ॥ ౩౮౨

గీ॥ పరమభక్తుండుదాసుండుపార్థివుండు
నిన్నుఁగీర్తించుచుంటచేనిర్మలుండు
రసనుబాలించుఁగాతనిరంజనవిభుఁ
డార్యనుతగుణవంత యనంతశాంత ॥ ౩౮౩

క॥ వినుతింపమువ్వురాశ్రమ
మునఁగలపెద్దలకుమ్రొక్కిముదముననానం
దనగరికిఁజనిరిశాంతిం
గనియాత్రాఫలమునపుడుగనిశ్రీనాథా ॥ ౩౮౪

గీ॥ దిగువతిరుపతిలోఁగలదేవళములఁ
జేరితద్దేవతాళినర్చించియోజఁ
జనుచుబద్మసరోవరమునను గ్రుంకి
సూర్యనారాయణునిఁగొల్చిసొంపుమీఱ ॥ ౩౮౫

క॥ అంగజజననివలక్ష్మేల్
మంగాంబర్ భక్తిఁగొల్పి మాధవ! వారాఁ
డంగపిలతీర్థమునఁజని
గంగాధరుఁబూజచేసి కదలిరివీఁకన్ ॥ ౩౮౬

—: శ్రీకాళహస్తియాత్ర :—

ఆ. వె॥ అధ్వమందుఁగాళహస్తినినాదిదం
పతులఁగాంచఁగ్రుంకిస్వర్ణముఖని
భక్తిపల్లవింపభట్టువాగడనిట్లు
నూత్నదీక్షగరిమనుంతుఁజేసి ॥ ౩౮౭

శ్లో॥ మనసిజకుసుమాస్త్రాత్ మానినీదృష్టిపాతాత్
పశుగృహధనదారాపత్యసంసర్గదోషాత్
పరశివగురుసేవాప్రాప్తవిద్యాభిమానాత్
పటుతరభవపాశాత్ పాతునఃపార్వతీశః ॥ ౩౮౮

శా॥ మున్నాకన్నఁడుపండితుండకవియేపూజావిధానంబునేఁ
గన్నాఁడేగుడుసన్నిధిన్ జడులచీకాకేలచీ! కాళతాఁ
గన్నిచ్చెన్ గురుభక్తినంచుఁగృపతోఁగైవల్యమీయంగనే
నన్నీయన్ మఱియేమిసేయఁగలవొ నాతండ్రియూహించితిన్
జెన్నాముక్తినిగూడఁగామమడఁతో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా ॥

ఉ॥ నిత్యముసంధ్యలందురమణీయముగాఁగఁద్రిమూర్తులౌక్క-
కృత్యముసేయుచుండరమణీమణిసంతసమందునట్లుగా [టక
నత్యముసీవునీపదముసమ్మతిదేవికొసంగఁబూర్ణమా
నృత్యపురంగమీభ్రమరనీరజరంగముచంద్రశేఖరా ॥ ౩౫౦

శ్లో॥ సదాత్వత్పాదాంభోరుహయుగగతాభక్తిరమలా
మమాభీష్టంసర్వంజననిసఫలంసత్యమకరోత్
మదోన్మత్తోఽహంతేపదకథముపాసా మమ శివే
సుతత్త్వంహ్యత్రైకోగుణఇతిమహానందభరితః ॥ ౩౫౧

క॥ దేవీంధ్యాత్వాకాళీం
భావాతీతాంచసకలభక్తాభయదామ్
జీవేశ్వరైక్యభావమ్
కైవల్యంభజతికోపిఘునగురుభక్త్యా ॥ ౩౫౨

క॥ శిశువులబలెఁజరియించెడు
పశువులకుంబతియొసీకుఁబతిలోకములకా
వశపతిచెడునీమాయా
వశుఁడైనీయందునిలిచెబలమునబాలా॥ ౩౫౩

క॥ గంగాధరసంగంబున
గంగయొపార్వతియొసుఖముగాంచెదరౌరా
యుంగనలిద్దఱుపోరఁగ
మంగళకరుఁడయ్యుమాకుమావరుఁడంబా ॥ ౩౫౪

క॥ కనిసర్వమంగళయన౯
ఘననామముఁదాల్చె శక్తిగంగయువేవే
శ్వేన కాంబరుపాదముఁబ
ట్టినుజాత్రమయాఁడువారిఁకీవిమఖంబా ॥ ౩౫౫

క॥ హరిహరమూర్తిద్వయము౯
బరమార్థపుదృష్టిఁజూడఁబరమాత్మయయుం
చరసియొకాఁబోలునటు కు
చరితలెగంగయుభవానిశంకరమూర్తుల్ ॥ ౩౫౬

క॥ ఏపద్యమందునైన౯
నీపదవర్ణనముఁజేయనిజముగనంబా
నీపాదపద్మసారమె
ప్రాపగుఁగదద్యానిఁగొల్పుభక్తాళికిల౯ ॥ ౩౫౭

క॥ ఆసారమంచుఁదెలియక
మాసారమటన్ననోటిమాటలులోఁటే
పీసముఁదమ తెలివినినగు
నేసమయంబునకుఁదోఁచదెద్దియుబాలా ॥ ౩౫౮

క॥ పలికినదానినిఁబలుకుచుఁ
బలుకునువేఱొండుపలుకుభక్తులువొగడ౯
పలుకులునీపదనీరజ
గళితసుధాధారలగుటఁగాదేదేవి ॥ ౩౫౯

క॥ కైలాసంబౌనిలయము
పాలించెడువేళ జగముభక్షించెడుచోఁ
గోలాహలముం జేసెడు
వేళన్ నీఁ వెందునుందు వేశినకాళీ ॥ ౩౯౦

క॥ లోకముకొలిమియయనఁగా
లోకమునన్ జీవతతికి లోలత యేలా
తాఁకినఁ దెలియును వేఁడిమి
నీకరుణకు మొఱ్ఱఁ బెట్టసేర్చును దేవీ ॥ ౩౯౧

క॥ పండితుఁడగుఁ బామరుఁడగు
మొండియగునువాఁడెయుత్తముండగుధరలోఁ
బండున్ బచ్చిగనుండున్
జండీ నీసన్నగడల జగములు మెలఁగన్ ॥ ౩౯౨

క॥ స్మరణంబెంతయొనర్చిన
మరణముపర్యంతముండు మఱపు నదానిన్
నరుఁడెపుడు మఱవక యుహరి
చరణంబులుగొల్చె నేసి సద్గతిఁబడయున్ ॥ ౩౯౩

క॥ చారునమునుంచిన గరిఁటెన్
సారంబుండియునుఁ దెలియఁజాలదు గదయి
ద్ధారుణిఁ జెడఁదిరుగుచు జడుఁ
డారాముని తత్త్వ మెఱుఁగఁడం బాయటులే ॥ ౩౯౪

క॥ కరుణాకరశంకరనీ
చరణాబ్జమునుజహరిసకలసన్నుతమంబా
భరణముతదీయసేవా
చరణముకరణముముక్తిసంపదవడయన్ ॥ ౩౬౫

క॥ బంధురవాగ్ఝరినీపద
బంధమునన్ జిక్కికొనమిఁబాడితుఁడో రా
యంధత్వముఁగనెమత్తత
నంధతమున్ మూకతయదియాపథమునఁగన్ ॥ ౩౬౬

క॥ పదములుగాంచకమూర్ఖై
పదములుగాంచుటకుఁగనులు బాగుగఁదెఱువన్
మదముడిగియంతయున్ ద్వ
త్పదమునఁగనికనెనుబరమపదముమదంబా ॥ ౩౬౭

క॥ దేవీ స్తవరాజమువిని
జీవుండిలభయముదక్కిసిద్ధముతుదకున్
నీవాడఁజేరగలఁడో
నీవాఁడేభవమువాడనిజముగనంబా ॥ ౩౬౮

క॥ నీపదహంసకనాదం
బాపట్టికిజోలగాఁగహంసంబైతో
రూపరులగువనితలఁగని
చేపట్టఁడుముక్తికాంతఁజేరెడుకేడ్కన్ ॥ ౩౬౯

క॥ తనువుఁ మనువుఁ నమ్ముచు
మనమునఁ జిత్రించువిధులమనుజుఁడుధరలోఁ
దనకుండాఁదోఁచమిచే
ఘనుఁడగునీబలముగలుగుకతనమదంబా ॥ ౩౨౦

క॥ అన్నియుసాధనములనఁగఁ
గన్నమ్మా! దేనికన్నఁగరుణఁ దెలిపెనీ
యున్నదిలేకున్నదియను
కొన్నదిసున్నయనియాత్మఁగొల్చెడుకొలకే ॥ ౩౨౧

క॥ దెబ్బలుపడుటకుభేదం
బబ్బదుకొట్టుటకుభేదమబ్బదెధరలో
నబ్బునెశమదమములుదా
నబ్బకవైక్యంపుజ్ఞానమదిజగదంబా ॥ ౩౨౨

క॥ మూర్తిత్రయముగతిబుధులు
కీర్తించుట నెపుడునిన్నుఁ గేవలమూర్త్యా
వర్తముశివశక్త్యాత్మక
మూర్తినివారకమునయ్యెనంబాశక్తీ ॥ ౩౨౩

క॥ బాలా! లోకముతోనా
కేలాసద్గురునిపదము లెదలోనిలుపక్
మేలా దేహాంతము వే
లేలెమ్మనుకాననములు లేవాయమనఁగక్ ॥ ౩౨౪

క॥ సాంబోక్తరీతిఁ గోమరుఁడు
హ్లీంబగళావైనమయూనియొప్పుడుజపియిం
పంబలముకల్గితారకు
నింబలములతోడఁగూల్చెనీకృపగాదే ॥ ౩౭౫

క॥ అంధుండై లోకంబున
గ్రంథిన్ విడిపించుగురునిఁగానక తానే
గ్రంథంబులసేవించుచు
బంధముకల్పించుకొనునుభళిరేబగళా॥ ౩౭౬

క॥ లోకోపకారమగునఁట
నాకైనే మొఱఁగుచుంటనాప్రీతికినై
నీకొఱకైనీవేయిటు
చేకొనిబల్కుదువనికనిశ్రేయంబుండున్ ॥ ౩౭౭

క॥ నీవుండుదేవళంబీ
జీవుండో పద్మనేత్రచిత్సుఖపాత్రా
నీవిమలంబగుమూర్తిని
సేవింపఁగహేతువద్దిసిద్ధులకెదలోకా ॥ ౩౭౮

క॥ చేసినదోసముమఱవం
జేసెదనీకనైనభక్తిఁజేసెదయోగా
భ్యాసముఁజేసెదగురుకృప
నీసన్నిధిజపముసేయనిల్చెదబాలా॥ ౩౭౯

క॥ పదఁగురునొక్కఁడఁనీమృదు
పదసేవంజేయుచుండ భవదీయుండై
పదములమతినినుఁదేల్చున్
గతయభవుండాత్మబోధఁగైవల్యమునన్ ॥ ౩౮౦

క॥ కనుదమ్మివిచ్చిచూచిన
ఘనశంకరమకుటకరముసుఖంబుగసగమ
య్యునుగాంతిగల్గియుండఁటఁ
గనినిన్ శంకరియయ్యుండుఁగాజ్ఞానాంబా॥ ౩౮౧

క॥ తమమునమునిఁగిననావా
క్యములెట్లప్రమాణమగునుగలదో లేదో
మమకారబీజమదినీ
విమలంబగుదృష్టిఁజూడవేజ్ఞానాంబ॥ ౩౮౨

క॥ తపియించెడుననుఁజూచినఁ
గృపరాదాజ్ఞానముద్రకీలటిఁగింపన్
త్రిపురాసురసంహారిణి
జపియింతున్ నీదుమంత్రజాలముసతమున్ ॥ ౩౮౩

క॥ పలుకుటనవరసములొలుక
నలుకుటదేహంబుభక్తుఁడుత్సాహమునన్
జిలుకుటభవసాగరమున్
గలుగుటబోధంబునీదుకరుణన్గాదే॥ ౩౮౪

క॥ కన్నమ్మవుముముఁగరుణన్
గన్నమ్మవునమ్మతిమముఁగాంచుచులోనన్
విన్నపమాలించుటకై
యున్నమ్మవుచూడనీవరొయొకతవయమ్మా ॥ ౩౮౫

చ॥ మదమడఁగన్ వమంబుడిగెమగ్గురుసేవలఁబూర్వవాసనల్
వదలెనుశంకరంబగుచుభక్తిజనించెభవాబ్ధిదాఁటఁగా
ముదమునసిన్నుఁగాంచునుముముక్షువునాహృదయాబ్జమం
పదములనేభజించెదనపారకృపాకరదృష్టిఁజూడుమా ॥ [దునీ

క॥ శివశివశివయనసతతము
సివమెక్కినశిష్టజనులసేవించినచో
శివులగుదురుభువిజీవులు
శివశివశివభక్తుఁదిట్టిచెడుదురుగాదే ॥ ౩౮౬

క॥ శ్రీరామరామయనుచున్
నారామలభక్తిఁబల్కుసత్పురుషులని
త్యారాధనఁజేసినవాఁ
డారాముఁడుస్వాత్మతృప్తినారాకాన్ ॥ ౩౮౭

క॥ సోహంమంత్రార్థానుభ
వాహృతతిమిరుఁడగుచుఁదనువారబ్ధంబున్
మోహామువిడిచిభజింపఁగ
సాహసముననిన్నుఁజేరుసాధుశరణ్యా ॥ ౩౮౮

క॥ కొనియాఁడి శైవమిథునముఁ
దనయాత్రశ్రీచక్రమునకుఁదగురీతినివే
ర్చనయొనరించిచనియెనిరం
జనుఁడునుబుద్ధిమతివెంటసాఁగఁగఁబురికిన్ ॥ ౩౯౦

గీ॥ చేరియానందపురమునుశీఘ్రగతిని
వనెనుదర్శనురావించియవనిపతియు
మాత్యపదముభట్టునకిమ్మమంత్రి! తపము
సేఁతదగునీకుఁగోరినరీతిఁబూర్వ
మెన్నియోవిధములనాకుహితముగఁజెపి
శ్రమలఁజెందితివిఁకనైనశాంతివలదె
యొద్దికోరవనీనుంటిసిద్ధచరిత
వనమునందైననానందవనమునందు
నైననుజయంతమందైననాత్మశాంతి
కలుగునసభట్టుఁబిలిపించిగౌరవమున
ముద్రనిచ్చెనుసభలోనముదముతోసు
దర్శనుండంతభట్టందిదానిభక్తిఁ
బ్రజకునివ్విధిఁదెల్పెవిశ్వాసమెసఁగ ॥ ౩౯౧

సీ॥ గురుపాదపద్మంబుఁగొల్చిమించినవాఁడు
గోవిందుపదభక్తిఁగోరువాఁడు
దుష్టబుద్ధులకుఁదాదూరమైయున్నాఁడు
శిష్టాళిసంగంబుఁజేరువాఁడు

వేదశాస్త్రపురాణవిజ్ఞతగలవాఁడు
భక్తజనులబోధపఱచువాఁడు
మంత్రశాస్త్రంబందుమహిమగాంచినవాఁడు
నాశారహితుఁడుయోగీశుఁడరయ

ఆ. వె॥ విన్నవాఁడుమున్ను వేదాంతవాక్యముల్
కన్నవాఁడుసిద్ధిఁగన్నవాఁడు
భక్తవరులనెందుఁబాలించుచుండుని
రంజనుండుశత్రుభంజనుండు ॥ ౩౯౨

ఉ॥ కొందఱు యోగియండ్రుమఱికొందఱుభోగియటండ్రువారిలోఁ
గొందఱు యోగులుంటమఱికొందఱుభోగులునుంటఁడానువా
రందఱకన్నిరీతులుగనైకనిపించుటదానికేమివే
గందరియించుసాధనముఁగాంచెనుమావరభక్తిఁదన్నుస
ద్బృందముమెచ్చముక్తికియిప్రీతినిఁబూనెనుజ్ఞానయోగమా
నందమునిచ్చునీమనుజనాథునిఁగొల్చినమీకుమేలగున్ ॥

క॥ హెచ్చగునీతనిబుద్ధిన్
విచ్చెన్‌హృదయాజ్జమందువేడుకమీఱన్
జొచ్చెన్‌సద్గురువరుఁడట
నిచ్చెనతనిగరుణమెచ్చియిహపరసుఖముల్ ॥ ౩౯౪

క॥ వినుఁడీజననీజనకులు
వినయంబునవేదవేద్యు వేడుకఁగొలువన్

జనసంబంధినఘనుఁడఁట
కనుఁడీతనిఁబరమపదముఁగనుఁడీమనుఁడీ ౩౯౫

ఆ. వె॥ ఫాలనేత్రుఁబోలుఁబద్మాక్షుఁబోలెడు
నజునిఁబోలునితఁడుద్విజునిఁబోలు
శక్తియుక్తిభక్తిజపతపంబులయందు
రాజమాత్రుఁడెటునిరంజనుండు ॥ ౩౯౬

తే. గీ॥ తత్త్వమస్యాదిసద్వాక్యతత్త్వమెఱిఁగి
స్వస్వరూపానుసంధానసరణిఁదిరుగు
నితఁడుజీవాఖ్యఁబరగుటయెట్లుదగుని
రంజనుండునిజమ్ముగరాచతపసి ॥ ౩౯౭

సీ॥ ఆశ్రమంబులునాల్గునామ్నాయవిధిఁబ్రోవ
హంసయచ్చటరాజహంసయిచట
ధర్మసూక్ష్మముస్థూలధర్మంబుఁగఱపంగ
హంసయచ్చటరాజహంసయిచట
మణికాంతిశ్రీశిరోమణికాంతియిటరాజ
హంసంబుదీపించుహంసయచటఁ
దంత్రశక్తినిమహామంత్రశక్తినిరాజ
హంసయిచ్చటనిల్చుహంసయచటఁ

గీ॥ పంచుకొనినట్టులుండి రాయంచపసియుఁ
దత్తదుచితంబుఁగాఁబూర్వధర్మములొగి

నచటనిచటనురాజ్యమందంతసౌర
కర్మభూమినిబుట్టుజిజ్ఞాసువులకు || ౩౯౮

సీ॥ శారదోపాస్తినిశారదాసూక్తిని
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
సింహాసనంబునసిద్ధాసనంబున
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
ముద్రాధికృతినిజిన్ముద్రాధికృతినిసూ
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
అత్యంతసద్భక్తినానందమునివృత్తి
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
దానభోగంబులజ్ఞానయోగంబుల
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
ఆజ్యాన్నభుక్తిబ్రహ్మానందభుక్తిని
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
మనుభక్తిసరసోక్తిమనుశక్తిగురుసూక్తి
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి
శేషాద్రిపతికృపశేషభూషణుకృప
రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి ॥

గీ॥ స్ఫోటమునువాక్యమునులలిబోలుచుండు
ధరజయంతమ్ముననురాజధానిలోన
శారదాపీఠమునరాజచక్రమందు
రాజయోగంబుజరగునిర్వక్రగతిని ॥ ౩౯౯

క॥ భయవిరహితపదవింగని
నయగతినిటుపలికెభట్టునలువురువాగ్దర్
జయముంగూర్చుచునృపతికి
జయంతమునుబ్రజనునించెశాంతిర్ శ్రీశా ॥ ४००

శ్లో॥ ఆనందరూపాయ మహేశ్వరాయ
వేదాంత వేద్యాయ పరాత్పరాయ
భోగీంద్రతల్పాయ సురార్చితాయ
శ్రీవేంక టేశాయనమశ్శివాయ ॥ ४०.१

క॥ సత్క్రియచేయఁగ లేటుఁజ
మత్కృతినిన్నెపుడునేనుమహాసీయులతో
మత్కృతినారాధించెదఁ
దత్కృపకర్ సాక్ష్యమిదియెతథ్యముశ్రీశా ॥ ४०२

క॥ శ్రీశావిశ్వేశమహే
శాశేషాచలనివాసనాధుసుపోషా
ఆశీర్వదించిభవజల
రాశిర్ దాటింపుదాసురాలినిగృపతోర్ ॥ ४०३

క॥ కనకముపశ్చిమముఖమై
కనియెర్ లోహంపువార్తకనకాంబరయా
కనకంబార్యోక్తులచే
ఘనతేజఃపుంజమాటఁగనికనెశాంతిర్ ॥ ४०

కం॥ కనకాంబరనీపదముల
ననిశము సేవింపఁ దృప్తినందుట నెటుఁబోఁ
క నిలిచియుండెనుగదయి
మ్మనమెంతయుఁ బూర్వపుణ్యమహిమఁ శాంతీ ॥ ౪౦౧

కం॥ వందనమో జగదీశా
వందనము ముకుందభక్తవరదా శుభదా
వందనమో శ్రీశా నీ
కుందనయును నన్ను నేలుకో పరమేశా ॥ ౪౦౨

గీ॥ ముక్తికల్యాణమంటపమున వసించు
రామచంద్రుండు తోడుగా రాఁగ జీవ
యాత్ర సల్పెద మెట్లో సచ్ఛాత్రవరుల
మమ్ము నతఁడై యొనర్చు నిజమ్ము సుమ్ము ౪౦౩

కం॥ పరమార్థైకపరాయణ
వరభక్తవ్రాతసర్వవస్తుసమేతా
మురళీధర ముక్తిప్రద
విరజావరతీర్థపాద వేంకటనాథా ॥ ౪౦౪

ఆ. వె॥ సకలచక్రమందు సకలచక్రమునందు
మంత్రమందు రాజతంత్రమందుఁ
గలిని ముక్తిశక్తికళయుఁ గాంతియునుంట
శ్రీకృపావశమున మాకు శాంతి ॥ ౪౦౫

క॥ భద్రముభద్రార్థులకున్
ముద్రాధరులకును యోగిపుంగవులగుచి
న్ముద్రాధికారులకునుసు
భద్రానుజపాదపద్మభంభరవృత్తిన్ ॥ ౪౧౦

ఆ. వె॥ పరమహంసవేద్యపదహంసకోజ్వల
హంసయానరాజహంసయాన
నలినభవునికొమ్మనారాయణునికోడ
లమ్మలోకమునకునాత్మమాత ॥ ౪౧౧

క॥ తనతల్లిఁజేరి స్తన్యం
బనుకూలతఁద్రాగు వేళ నటునిటునిజవా
హనమరుగకుండఁజల్లఁగఁ
గనుగణపతిమమ్ముఁగృపనుగనుజగదంబా ॥ ౪౧౨

క॥ నిజధర్మాచరణంబున
గజవరదున్ గొల్చినిత్యకళ్యాణంబుల్
భజియించుపథముఁదెల్పెడి
నిజీవయాత్రసుజనులకునిశ్చలభక్తిన్ ॥ ౪౧౩

క॥ ఈమార్గముసూచించిన
శ్రీమంతుఁడుసద్గురుండుశ్రితజనరక్షా
కాముండాత్మారాముఁడు
నామదివసియించుఁగాతనందాత్ముండై ॥ ౪౧౪

క॥ దీనిఁ వినిచినవ్రాసిన
జ్ఞానంబుదయించుజన్మకలుషముపాయున్
సానందంబగుపదమే
గానందగుభక్తకోటిగానముసేయన్ ॥ ౪౧౫

ఆ. వె॥ చెట్టుక్రిందపక్షిజీవుండు పైనున్న
పక్షినాత్మఁజూడఁబైకినెగురఁ
దథ్యమాత్మయొకఁడుతానునీడయటంచుఁ
దెల్పుజీవయాత్రకల్పనగము ॥ ౪౧౬

క॥ ధ్వనిసారమగుటదేనిని
వినిసాధులుమేనుమఱచివీఁకన్దనతోఁ
గనిసారూప్యముతరియిం
త్రనిసామెతయట్టికృతినిహరియేప్రోచున్ ॥ ౪౧౭

క॥ చండీముండితసాధుశి
ఖండిసుబోధితనయపదకాననచారా
ఖండమనస్సంతాపసు
దండితపామరజనౌఘదాహాంబుదమా ॥ ౪౧౮

మాలినీ॥ గరుడగమనసేవాకామసంలబ్ధయోగాత్
పరమగురుకటాక్షప్రాప్తసంబోధసారాత్
నిఖిలభువనశిక్షానిర్మలానందరక్షా
సకలసకలదోషాన్సంహారత్యేవముద్రా ॥ ౪౧౯

మాలినీ॥ రజతగిరివిభుశ్శ్రీరాధికావల్లభేశ
స్సహృదయహృదయాబ్జాదిత్యభూతాంతరాత్మా
హిమగిరితనయాశ్లేషాత్మయోగాభియోగః
పరశివగురుమూర్తిః పాతునశ్చంద్రచూడః ॥ ౪౨౦

మాలినీ॥ కరధృతమురళీసంభూషితాస్యాంబరమేశమ్
నిజభజనపరాణాంగోపగోపీకలాపమ్
మృదుమధురవచఃపీయూషదాతారమాప్తమ్
పరశివకవితోషంభావయేకృష్ణవేషమ్॥ ౪౨౧

శ్లో॥ మంగళంవేంకటేశాయ
కమలాంతరవాసినే
దేశికేంద్రతనూజాయ
రామభక్తాయమంగళమ్ ॥ ౪౨౨

గద్యము

ఇది శ్రీమదమృతానందనాథగురునాథబోధసు
ధాబ్ధికన్యాధవపదాబ్జసేవాలబ్ధమనీషాజని
తోభయభాషాకవితాభూషాలంకృత
కనకావిఖ్యాతజీవయాత్రాఖ్య మహా
కావ్యసంగ్రహంబునందుబూర్ణాధి
కారంబనుతృతీయోల్లాసము
సర్వముసంపూర్ణము
శ్రీరామ
ఓమితిశివమ్,

చెన్నపురి.
శ్రీహరి ముద్రాక్షరశాలా
ముద్రితము.